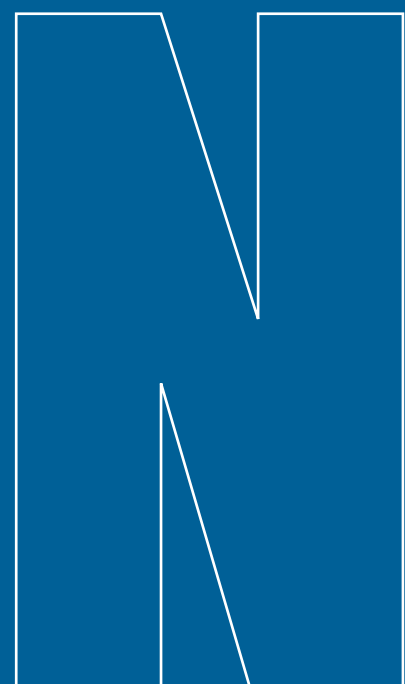
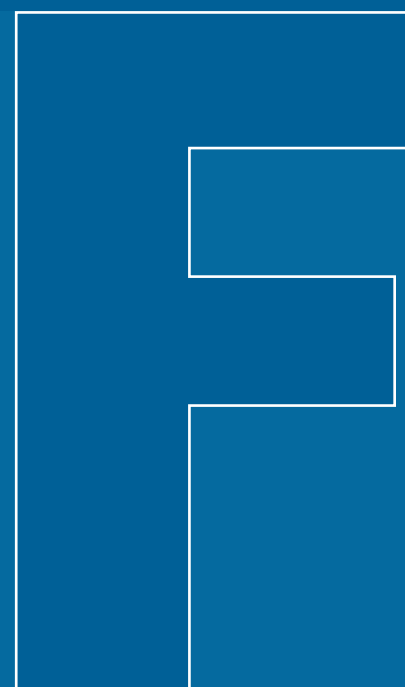
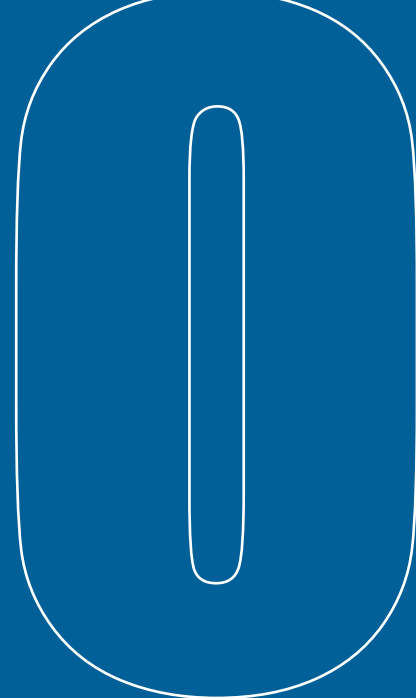

TADEUSZ KRZYMOWSKI
STANISŁAWA STEFAŃCZYK-KRZYMOWSKA

**POWSTANIE I DZIAŁALNOŚĆ
OLSZTYŃSKIEGO FORUM NAUKI
W LATACH 1990–2020**

POWSTANIE I DZIAŁALNOŚĆ
OLSZTYŃSKIEGO FORUM NAUKI
(WCZEŚNIEJ OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKOWE)
W LATACH 1990–2020

Tadeusz Krzymowski
Stanisława Stefańczyk-Krzymowska

POWSTANIE I DZIAŁALNOŚĆ
OLSZTYŃSKIEGO FORUM NAUKI
(WCZEŚNIEJ OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKOWE)
W LATACH 1990–2020

Olsztyn 2021

OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKI JEST POZARZĄDOWYM STOWARZYSZENIEM, KTÓREGO CELEM JEST:

- dążenie do stałego rozwoju nauki, placówek badawczych i akademickiego szkolnictwa wyższego w regionie warmińsko-mazurskim oraz integrowanie środowiska naukowego,
- tworzenie ram organizacyjnych dla wyłonienia i skupienia wybitnych twórców nauki z regionu warmińsko-mazurskiego, którzy będą kompetentni do opracowania, opiniowania i prezentowania kolegialnie przygotowanych opinii i stanowisk w sprawie dalekosiężnych planów rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego.

ZWYCZAJNYMI CZŁONKAMI STOWARZYSZENIA SĄ:

- członkowie Polskiej Akademii Nauk zatrudnieni lub zamieszkujący w Olsztynie,
- obecny i byli prezesi Olsztyńskiego Forum Nauki,
- obecni i byli rektorzy akademickich szkół wyższych Olsztyna,
- obecni i byli dyrektorzy instytutów Polskiej Akademii Nauk i instytutów badawczo-rozwojowych Olsztyna, posiadających uprawnienia akademickie,
- profesorowie tytularni, będący z tytułu wyborów w regionie warmińsko-mazurskim posłami lub senatorami RP,
- przewodniczący komitetów naukowych PAN zatrudnieni na terenie Warmii i Mazur,
- profesorowie tytularni, którzy wyróżnili się wybitną twórczością naukową oraz uznanym autorytetem i są wybierani w specjalnym trybie.

PRZEDMOWA

Trzydzieści lat w historii miasta, regionu i kraju to niewiele czasu. Ten sam okres w historii organizacji pozarządowej to też niezbyt dużo. Jednak rola, jaką odegrało Olsztyńskie Forum Nauki w życiu naukowym Olsztyna, szczególnie w dwóch pierwszych dekadach swo-jej działalności, w pełni zasługuje na upamiętnienie, a dobrą do tego okazją jest 30. rocznica powstania naszego Stowarzyszenia.

Sytuacja pandemiczna lat 2020–2021 uniemożliwiła inną formę obchodów Jubileuszu, dlatego tą drogą, w imieniu wszystkich członków OFN, wyrażam ogromną wdzięczność niestrudzonemu założycielowi i pierwszemu wieloletniemu Prezesowi OFN Panu prof. dr. hab. Tadeuszowi Krzymowskiemu dr. h.c., członkowi rzeczywistemu PAN, a także Pani prof. dr. hab. Stanisławie Stefańczyk-Krzymskiej za podjęcie się trudu przygotowania niniejszej monografii.

Znajdą w niej Państwo opisy najważniejszych aktywności oraz kopie wszystkich ważnych dokumentów związanych z działalnością OFN, w tym nigdy wcześniej niepublikowanych. Cechą szczególną opracowania jest dokumentacja działań naszego Stowarzyszenia na początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku, okresu niezwykle w najnowszej historii Polski. To wtedy powrócono, po dwudziestu latach, do pomysłu utworzenia uniwersytetu w Olsztynie. Integracja środowiska naukowego Olsztyna oraz utworzenie uniwersytetu było głównym celem powstania i działalności OFN w pierwsze dekadzie istnienia. Historia działań różnych instytucji i osób zabiegających o powstanie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie była wielokrotnie opisywana w różnych wydawnictwach. W żadnym z nich nie zamieszczono jednak tak szczegółowej dokumentacji działań OFN w tym zakresie.

Jestem przekonany, że dokument ten spotka się z zainteresowaniem nie tylko uczestników i świadków opisywanych zdarzeń, ale także będzie źródłem wiedzy dla następnych pokoleń społeczności Olsztyna i Uniwersytetu.

Prezes OFN

Prof. dr. hab. Jan Jankowski, dr. hon. causa mult.
członek koresp. PAN

WSTĘP

Opracowanie, które przedstawiamy poniżej, oparte jest głównie na zeskanowanych dokumentach. Skany pism przychodzących i wychodzących z OFN oraz oryginalnych wycinków prasowych, chociaż obniżają wartość edytorską, to jednak w sposób najbardziej rzetelny odtwarzają prawdziwą historię powstałego w 1990 roku i działającego przez trzydzieści lat pozarządowego stowarzyszenia naukowego, którego głównym i nadrzędnym celem było i jest dążenie do stałego rozwoju twórczości naukowej placówek badawczych oraz akademickiego szkolnictwa wyższego, a także integrowanie środowiska naukowego w regionie warmińsko-mazurskim.

Pewne fakty i wydarzenia, związane z działalnością OFN, opisane zostały w zarysie we fragmentach wielu książek i artykułów dotyczących tworzenia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Pojawiły się jednak uproszczenia i nieprawdziwe opinie. Rzetelny i zgodny z faktami krótki opis roli OFN w powstaniu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przedstawiony został po raz pierwszy w 2009 roku przez prof. Stanisława Achremczyka w książce zatytułowanej *Nauk przyrodniczych perła*. Opis ten dotyczył jednak tylko fragmentu, choć bardzo ważnego, działalności OFN, a mianowicie roli OFN w przekształceniu istniejących dwóch państwowych akademickich uczelni w jedną uczelnię, to jest Uniwersytet Warmińsko-Mazurski (UWM). Jednakże, obok działań związanych z tworzeniem uniwersytetu w Olsztynie, Olsztyńskie Forum Naukowe inicjowało i czyniło wiele innych starań zmierzających do wzbogacenia i zintegrowania środowiska naukowego. Ukazują to archiwalne dokumenty, które między innymi przedstawiamy w niniejszym opracowaniu.

* * *

Kilka zaledwie lat po zakończeniu II wojny światowej, w małym, dawniej garnizonowym mieście Olsztynie, przystąpiono do organizacji akademickiego środowiska naukowego, przeniesiono tu bowiem Państwową Wyższą Szkołę Gospodarstwa Wiejskiego z Cieszyna i Wyższą Szkołę Gospodarstwa Wiejskiego z Łodzi. Obie te uczelnie miały status zawodowych szkół wyższych.

Ambicją i założeniem twórców nowej placówki szkolnictwa wyższego na Warmii i Mazurach i jej pierwszego rektora, prof. Mariana Gotowca, było utworzenie w Olsztynie nie zawodowej, ale akademickiej uczelni, w której obok dydaktyki byłyby prowadzone badania naukowe. W 1950 roku utworzony też zostaje w Olsztynie od podstaw Instytut Rybactwa Śródlądowego – placówka badawcza podległa Ministerstwu Rolnictwa. W latach sześćdziesiątych XX wieku, obok Wyższej Szkoły Rolniczej, powstała też Wyższa Szkoła Nauczycielska, przekształcona wkrótce w Wyższą Szkołę Pedagogiczną, a w latach późniejszych Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego.

Po około dwudziestu latach działalności akademickich placówek naukowo-dydaktycznych i naukowych powstało ambitne środowisko naukowe. W 1970 roku rozpoczyna ono wielką batalię o utworzenie Uniwersytetu Olsztyńskiego, przez połączenie Wyższej Szkoły Rolniczej i Wyższej Szkoły Nauczycielskiej oraz planowanej do utworzenia Wyższej Szkoły Inżynierskiej, w jedną uczelnię pod nazwą Uniwersytet Olsztyński. Mimo ogromnych starań środowiska naukowego, obu senatów, a przede wszystkim ówczesnych władz politycznych i gospodarczych województwa olsztyńskiego, idea utworzenia uniwersytetu, o nietypowym dla ówczesnych polskich uniwersytetów kierunkach kształcenia i badań (kierunki rolnicze, biologiczne, humanistyczne i techniczne) została przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego odrzucona, a Wyższa Szkoła Rolnicza, ze względu na utworzenie w swojej strukturze dwóch nowych wydziałów politechnicznych, tj. Wydziału Budownictwa Lądowego i Wydziału Mechanicznego, uzyskała status Akademii Rolniczo-Technicznej.

W pierwszej połowie lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku działały więc dwie akademickie państwowe szkoły wyższe: Akademia Rolniczo-Techniczna i Wyższa Szkoła Pedagogiczna, oraz trzy placówki naukowo-badawcze: Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza, podległy Ministerstwu Rolnictwa,

Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, podległy władzom wojewódzkim oraz Oddział Olsztyński Instytutu Mleczarstwa w Warszawie, podległy spółdzielczości mleczarskiej. Za jednostkę naukowo-badawczą należy też uznać ambitne i twórczo działające Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.

W kwietniu 1988 r. powołana została pierwsza w Olsztynie placówka badawcza Polskiej Akademii Nauk pod nazwą Centrum Agrotechnologii i Weterynarii Polskiej Akademii Nauk, którą już w 1995 roku podniesiono do godności Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk, z uprawnieniami do nadawania stopnia naukowego doktora nauk rolniczych.

Jej organizator i dyrektor, członek rzeczywisty PAN prof. Tadeusz Krzymowski wystąpił do wszystkich kierowników placówek naukowych Olsztyna z propozycją powołania w Olsztynie **Komisji Współdziałania Placówek Naukowych Olsztyna**.

Pierwsze posiedzenie Komisji odbyło się 8 lutego 1990 roku. Wzięli w nim udział: prof. Jerzy Strzeżek – rektor ART, prof. Stanisław Kawula – rektor WSP, prof. Jan Szczerbowski – dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego, doc. Edmund Wojnowski – dyrektor Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, prof. Tadeusz Krzymowski – dyrektor Centrum Agrotechnologii i Weterynarii PAN, doc. Tadeusz Płodzień – dyrektor Oddziału Olsztyńskiego Instytutu Mleczarstwa, mgr Janusz Cygański – dyrektor Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. W skład Komisji wszedł także jako jej członek przedstawiciel olsztyńskiego środowiska naukowego w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego prof. Andrzej Hopfer. Przewodnictwo Komisji powierzono członkowi rzecz. PAN prof. Tadeuszowi Krzymowskiemu.

Komisja na kilku swoich posiedzeniach rozpatrywała różne warianty zorganizowania i zintegrowania środowiska naukowego Olsztyna. Rozważano także możliwości dalszego rozwoju nauki w Olsztynie i potrzebę powołania pozarządowego stowarzyszenia czyli Olsztyńskiego Towarzystwa Naukowego, na wzór istniejących towarzystw naukowych w Warszawie, Gdańsku, Toruniu, Płocku i innych miastach.

Z inicjatywą powołania Olsztyńskiego Towarzystwa Naukowego wystąpił prof. Stefan Tarczyński. Po zapoznaniu się ze statutami wymienionych towarzystw naukowych i po wielu dyskusjach, Komisja Współdziałania Placówek Naukowych Olsztyna uchwaliła, że w Olsztynie, wobec działającego już Towarzystwa Naukowego im. W. Kętrzyńskiego, nie należy powoływać tradycyjnego Towarzystwa Naukowego, lecz stowarzyszenie działające według nowych, odpowiednich dla Olsztyna potrzeb i zasad. Do udziału w dalszych posiedzeniach Komisji zaproszono prof. Stefana Tarczyńskiego. Na ostatnim posiedzeniu, w dniu 28 czerwca 1990 roku, Komisja zaakceptowała koncepcję powołania w Olsztynie stowarzyszenia pod nazwą **Olsztyńskie Forum Naukowe (OFN)**.

Z udziałem prof. Stefana Tarczyńskiego, opracowany został projekt statutu OFN. Został on przedstawiony w dniu 18 czerwca 1990 roku na posiedzeniu Organu Założycielskiego, w Sali Senatu ART.

Statut zakładał, że Olsztyńskie Forum Naukowe będzie organizacją zrzeszającą ludzi o znaczącym doświadczeniu w zakresie organizacji nauki i dydaktyki. Członkami OFN zostaliby: członkowie PAN zamieszkali w Olsztynie, aktualni i byli rektorzy, prorektorzy i dziekani uczelni akademickich, dyrektorzy placówek PAN i instytutów badawczo-rozwojowych, przewodniczący olsztyńskich oddziałów ogólnopolskich towarzystw naukowych oraz wybitne postaci olsztyńskiego środowiska naukowego, wybrane według określonych zasad.

Statut określał, że głównym celem OFN będzie dążenie do integrowania środowiska naukowego oraz przewidywał utworzenie ram organizacyjnych dla opracowania opinii i stanowisk w sprawie dalekosiężnych planów rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego w regionie warmińsko-mazurskim.

Przedstawione w niniejszym opracowaniu informacje mają dzisiaj charakter historyczny. Są one jednocześnie opisem wielu starań i zabiegów całego środowiska naukowego Olsztyna, które były niezbędne do realizacji ambitnego celu, tj. utworzenia uczelni o statusie uniwersytetu nieprzymiotnikowego. Wiele osób, zarówno związanych bezpośrednio z olsztyńskim szkolnictwem wyższym i nauką, jak też wykonujących inne zadania zawodowe, wniosło przez kilka kolejnych lat swoje społeczne zaangażowanie i wysiłek w realizację tego przedsięwzięcia.

POWOŁANIE OLSZTYŃSKIEGO FORUM NAUKOWEGO

Zebranie założycielskie OFN w dniu 18 czerwca 1990 r., w którym uczestniczyło 21 członków założycieli, przyjęło przygotowany statut i podjęło uchwałę o złożeniu odpowiedniego wniosku do Sądu w Olsztynie. Oto członkowie założyciele OFN w układzie alfabetycznym: dr Stanisław Achremczyk, mgr Janusz Cygański, doc. dr hab. Teresa Doboszyńska, doc. dr hab. Luiza Dusza, doc. dr hab. Ireneusz Dyrerowicz, prof. dr hab. Andrzej Hopfer, prof. dr hab. Zbigniew Jabłonowski, prof. dr hab. Irena Koczowska, doc. dr hab. Henryk Kostyra, prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski, mgr inż. Włodzimierz Lossman, doc. dr hab. Roch Mackowicz, prof. dr hab. Janina Mikołajska, prof. dr hab. Henryk Piaścik, prof. dr hab. Czesław Platt, dr inż. Tadeusz Płodzień, prof. dr hab. Tadeusz Stachowski, mgr. W. Skrot, doc. dr hab. Wiesław Szczepański, prof. dr hab. Jan Szczerbowski, prof. dr hab. Stanisław Szteyn, prof. dr hab. Stefan Tarczyński, dr Zbigniew Wieczorek.

W dniu 18 grudnia 1990 r. odbyło się zebranie członków OFN, w czasie którego dokonano wyboru jego władz. Wyłoniony w trakcie wyborów skład Zarządu i Komisji Rewizyjnej przedstawia załączony protokół (zał. 1a, str. 132–143).

Decyzją z dnia 28 grudnia 1990 r. Sąd w Olsztynie powołał OFN i zatwierdził jego statut (zał. 1, str. 126–131).

Zgromadzenie Ogólne, na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 1991 r. dokonało wyboru członków Zarządu, i członków Komisji Rewizyjnej. Wybrano Zarząd OFN i Komisję Rewizyjną w następującym składzie:

Zarząd:

- prezes – prof. Tadeusz Krzymowski,
- wiceprezes – prof. Andrzej Hopfer,
- sekretarz – prof. Tadeusz Stachowski,
- skarbnik – prof. Stefan Tarczyński,
- zastępca skarbnika – doc. Roch Mackowicz,
- członkowie zarządu – prof. Stanisław Szteyn i prof. Jan Szczerbowski.

Komisja Rewizyjna:

- przewodniczący – prof. Czesław Platt,
- sekretarz – doc. Luiza Dusza,
- członek – prof. Wiesław Szczepański.

Na Zgromadzeniu Ogólnym w dniu 27 czerwca 1991 r. Zarząd przedstawił następującą informację o działalności OFN:

Informacja
o działalności Olsztyńskiego Forum Naukowego,
przedstawiona zgromadzeniu ogólnemu
w dniu 27.VI.1991

W okresie od ostatniego zgromadzenia ogólnego tzn. od 18 grudnia 1990 roku do 27 czerwca 1991 roku liczba członków Stowarzyszenia wzrosła do 44 osób, w tym liczba członków założycieli wynosi 21 osób, liczba członków przyjętych przez Zarząd na podstawie wypełnionych deklaracji wynosi 12, oraz pozostali członkowie to osoby, które zadeklarowały swój akces do Forum, ale nie złożyły jeszcze formalnych deklaracji.

Zarząd Stowarzyszenia, liczący 7 osób na posiedzeniach w dniu 27.III.br. oraz w dniu 27.VI.br. zajmował się sprawami statutowymi (przyjęcie nowych członków) oraz programem działania.

W marcu br. Zarząd przygotował pismo informujące o utworzeniu w Olsztynie Forum Naukowego i przesłał je do Rady Towarzystw Naukowych (na ręce jej przewodniczącego prof. Bielańskiego). Do pisma dołączono krótką charakterystykę Stowarzyszenia oraz Statut.

Zarząd podjął również uchwałę, uznającą za najpilniejsze zadanie w roku 1991 podjęcie starań o realizację budowy Środowiskowej Olsztyńskiej Biblioteki Naukowej. Zarząd w imieniu całego naszego Forum zwrócił się z apelem do Komitetu Badań Naukowych oraz do resortów (konkretnie do Ministerstwa Edukacji Narodowej, Polskiej Akademii Nauk, Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Ministerstwa Kultury i Sztuki) o wprowadzenie do planu inwestycyjnego budowy biblioteki. Do pisma tego załączono wniosek formalny oraz informację o stopniu przygotowania dokumentacji.

W tej krótkiej informacji nie powinno zabraknąć problematyki finansowej. Otóż jak dotychczas jedyną pozycją majątku Stowarzyszenia są wpłacone przez 4 osoby składki i wpisowe. Pozycja ta z pewnością ulegnie podwyższeniu w najbliższym czasie, gdyż wielu z nas po prostu nie miało możliwości dokonania wpłat albo w nawale codziennych obowiązków zapomniało o wypełnieniu tego statutowego wymogu.

Wśród pierwszych inicjatyw i prac Zarządu OFN były:

1. Starania, skierowane do Komitetu Badań Naukowych i do dyrekcji Instytutu Mleczarstwa, o przeniesienie instytutu z Warszawy do Olsztyna. Prezes OFN przeprowadził rozmowy z odpowiednimi naczelnikami w Komitecie Badań Naukowych oraz z dyrektorem Instytutu Mleczarstwa na temat możliwości i warunków przeniesienia całego Instytutu Mleczarstwa z Warszawy (z ulicy Hożej) do Olsztyna. Niestety, stanowisko dyrektora Instytutu było jednoznacznie negatywne.
2. Starania, skierowane do Komitetu Badań Naukowych, o powołanie w Olsztynie Środowiskowej Biblioteki Naukowej. Do Komitetu Badań Naukowych (pełniącego w tym czasie rolę Ministerstwa Nauki) skierowano, w dniu 23 kwietnia 1991 r., wniosek na piśmie i odpowiednie oświadczenie podpisane przez kierowników wszystkich placówek naukowych Olsztyna, jak również informację o stanie zaawansowania inwestycji pod dotychczasową nazwą: Biblioteka Międzyuczelniana ART-WSP (zał. 2., str. 135-143).

W sprawozdaniu z działalności Zarządu OFN w okresie 1991–1994 czytamy:

Zarząd wysunął potrzebę przeanalizowania zakresu działalności i osiągnięć stowarzyszeń naukowych, wchodzących w skład Forum.

W tym celu zwrócono się do stowarzyszeń z prośbą o przygotowania na piśmie krótkiego omówienia ich sytuacji, ze zwróceniem szczególnej uwagi na trudności w organizowaniu działalności. Zarząd otrzymał 24 odpowiedzi na skierowane do przewodniczących 50. oddziałów stowarzyszeń, działających w naszym województwie. Stały się one podstawą wprowadzenia do dyskusji, która odbyła się na Zgromadzeniu Ogólnym Forum w dniu 30 czerwca 1992 r.

Ze względu na ogromne rozproszenie tematyczne działających olsztyńskich oddziałów ogólnopolskich towarzystw naukowych (towarzystwa humanistyczne, przyrodnicze, rolnicze, medyczne, nauk ścisłych i innych) i wobec obowiązującego systemu finansowania badań naukowych i działalności towarzystw, wyrażono opinię, że udział OFN w działalności towarzystw naukowych będzie bardzo ograniczony.

* * *

Na wszystkich zebraniach Zarządu OFN wracano do sprawy niezrealizowanej w latach siedemdziesiątych ówczesnego wieku, czyli utworzenia uniwersytetu w Olsztynie. Po dwudziestu prawie latach utworzenie uniwersytetu stało się priorytetem działań OFN.

W polemice, która odbywała się na posiedzeniach Zarządu OFN, ścierały się poglądy dotyczące celowości i sposobu tworzenia w Olsztynie uniwersytetu.

Przedstawiciele WSP widzieli możliwość powołania uniwersytetu wyłącznie w oparciu o Wyższą Szkołę Pedagogiczną, widząc w niej kadre o kierunkach humanistycznych i biologicznych, a więc typowych dla uczelni uniwersyteckich, akcentując, że próby przekształcenia WSR i WSN, w latach 1970–1972, w Uniwersytet Olsztyński, mimo ogromnego zaangażowania władz politycznych i gospodarczych Olsztyna, nie powiodły się z powodu rolniczego i technicznego, a nie humanistycznego i przyrodniczego kierunku badań prowadzonych w ówczesnej Wyższej Szkole Rolniczej. Przedstawiciele ART podkreślali słabość kadrową obecnego WSP, co uniemożliwia wystąpienie z wnioskiem o przekształcenie WSP w uniwersytet.

Jednocześnie uczestniczący w obradach Zarządu OFN rektorzy obu uczelni, uwzględniając zarysowaną koncepcję powołania uniwersytetu w Olsztynie i rozumiejąc potrzebę przyspieszonego kształcenia kadr naukowych i wzmożenia rozwoju badań, zobowiązywali się do bardziej ścisłej współpracy i współdziałania obu uczelni. Z inicjatywy rektora Andrzeja Hopfera (ART) i rektora Stanisława Szteyna (WSP) we wrześniu 1992 r. zorganizowano wspólne posiedzenie obu senatów, a następnie wspólną inaugurację roku akademickiego 1992/93. Ustalono, że Senat ART wybierze swego przedstawiciela, który będzie uczestniczył w obradach Senatu WSP, i odwrotnie, Senat WSP oddeleguje swego przedstawiciela do Senatu ART. Niestety, te działania nie przynosiły widocznych skutków.

Po szerokiej dyskusji na kolejnych posiedzeniach Zarządu, przygotowano zebranie Zgromadzenia Ogólnego poświęcone tematyce uniwersyteckiej. Odbyło się ono w lutym 1993 r. Głównym celem posiedzenia była dyskusja na temat: „**Uniwersytet olsztyński – za i przeciw**”.

W dyskusji wypowiedziało się kilkanaście osób, wyrażających poparcie dla idei powołania uniwersytetu w Olsztynie. Natomiast komisje senackie i Senaty obu uczelni uznały, że przekształcenie obu istniejących uczelni w typowy uniwersytet spowodowałoby zaprzepaszczenie ich ugruntowanych pozycji w specjalistycznych środowiskach (rolnictwo, pedagogika) i dlatego koncepcja ta nie powinna być realizowana.

Forum podjęło uchwałę wyrażającą pogląd, że sprawa powołania uniwersytetu olsztyńskiego wymaga szerokiej dyskusji w całym środowisku naukowym Olsztyna.

OFN przedstawiło swoje stanowisko, akcentując, że idea powołania uniwersytetu powinna być gruntownie rozważona nie tylko przez kierownictwa uczelni, komisje i Senaty obu uczelni, ale też przez jak najszersze grupy pracowników olsztyńskiego środowiska naukowego.

Na posiedzeniu Zarządu OFN 23 lutego 1993 r. przyjęto ustalenia, których celem było zbadanie realnych możliwości powołania uniwersytetu w Olsztynie, w oparciu o ocenę kadry naukowej, posiadanej przez każdą z placówek. Ustalono, że do wszystkich jednostek obu uczelni rozesłana zostanie odpowiednia ankieta, celem określenia stanu obecnego i perspektyw rozwoju kadry naukowej w najbliższych dziesięcioleciach.

* * *

Rozważaniom w Zarządzie OFN towarzyszyła zainicjowana w 1993 r. dyskusja w lokalnej prasie i w olsztyńskim radiu.

Dzięki opracowaniu prof. B. Łukaszewicza zatytułowanemu: *Kronika Naukowa* („Komunikaty Mazursko-Warmińskie” 1996, nr 3, s. 213), zebrane zostały pełne, lub nieco skrócone, wypowiedzi licznych dyskutantów, publikowane w prasie olsztyńskiej. Całą *Kronikę Naukową* pozwalamy sobie pokazać jako załącznik nr 5, (str.151–184) niniejszego opracowania. Ukazuje ona, jak różne fakty i argumenty przytaczali dyskutanci, prezentując swoje stanowiska za lub przeciw powołaniu w Olsztynie uniwersytetu.

W marcu 1993 r. dla „Gazety Olsztyńskiej” wypowiedział się prof. Wojciech Wrzesiński, rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, a jednocześnie przewodniczący Rady Naukowej Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie .

Artykuł rozpoczynały zdania:

Idea tworzenia w Olsztynie już dzisiaj uniwersytetu nie wydaje się trafna. Po zjednoczeniu bardzo wysoko cenionej, nie tylko wśród osób związanych z rolnictwem, Akademii Rolniczo-Technicznej z Wyższą Szkołą Pedagogiczną, szkołą przez wiele lat zaniedbywaną, dynamicznie zabiegającą o właściwy niezbędny rozwój od kilku zaledwie lat, mogłyby powstać warunki statystyczne dla powstania uczelni uniwersyteckiej. Uniwersytet jednak nie może powstawać bez dostatecznie silnego środowiska humanistycznego, a proces jego kształtowania w Olsztynie dopiero się zaczyna. Środowisko to w Olsztynie jest dzisiaj szczątkowe, nieliczne, bardzo słabe. Nie jest zdolne do własnej reprodukcji.

Również w marcu 1993 r. w tejże „Gazecie Olsztyńskiej” ukazała się wypowiedź prof. Zbigniewa Grzonki, rektora Uniwersytetu Gdańskiego (zał. 5, str. 152).

Oto fragment:

Myślę, że rezultatem przemyślanego i rozsądnie zorganizowanego połączenia Akademii Rolniczo-Technicznej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej może być powstanie uczelni o ciekawej, unikalnej strukturze. Pewna znajomość olsztyńskiego środowiska akademickiego pozwala mi przypuszczać, że Olsztyn miałby na początku mniejsze kłopoty kadrowe niż na przykład takie Opole, również planujące założenie uniwersytetu. Ministerstwo nie będzie zakładało nowych uczelni, wydając zarządzenia czy dekrety: dlatego przyszłość „idei uniwersyteckiej” zależy teraz od tego, jakie stanowisko zajmą przedstawiciele środowisk naukowych Olsztyna.

Na posiedzeniach Zarządu OFN powoływano się głównie na wypowiedź rektora Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Wojciecha Wrzesińskiego, powiązanego z olsztyńskim środowiskiem humanistycznym. Uważał on i upublicznił swoje przekonanie, że *Środowisko humanistyczne Olsztyna jest dzisiaj szczątkowe, nieliczne, bardzo słabe*. Niewątpliwie była to gorzka prawda. W związku tym powstawały pytania:

Czy jest to powód, aby rezygnować z tworzenia uniwersytetu w Olsztynie, czy też jest to wskazówka kierunku działań, który należy natychmiast przyjąć, a więc wzmacniać i rozbudowywać kierunek badań humanistycznych?

W jaki sposób zmienić stan dzisiejszy i rozbudować środowisko humanistyczne w Olsztynie?

LATA 1994–1996

Po szerokiej dyskusji, jaka toczyła się na kolejnych posiedzeniach Zarządu OFN i w środowisku naukowym Olsztyna, w dniu 19 stycznia 1994 r., Zarząd OFN, uchwałą Nr 1, powołał **Zespół ds. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego**.

W skład zespołu weszli:

- prof. Tadeusz Krzymowski – przewodniczący,
- prof. Andrzej Hopfer – rektor ART,
- prof. Andrzej Staniszewski – rektor WSP,
- prof. Wojciech Budzyński – prorektor ART,
- prof. Jan Szczerbowski – dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego,
- prof. Stanisław Achremczyk – dyrektor OBN,
- prof. Eugeniusz Biesiadka – WSP.

Zespół rozpoczął swoją pracę od przygotowania i rozesłania do wszystkich jednostek naukowych i dydaktycznych ART i WSP ankiety, która dotyczyła stanu obecnego i perspektyw rozwoju kadry naukowej w najbliższych 20–25 latach.

* * *

Na posiedzeniu Zarządu w dniu 22 czerwca 1994 r. prezes OFN złożył informację o przeprowadzonych przez niego rozmowach:

1. w sprawie tworzenia uniwersytetu w Olsztynie:
  - z prof. Zbigniewem Grzonką – rektorem Uniwersytetu Gdańskiego,
  - z prof. Andrzejem Jamiołkowskim – rektorem Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu,
  - z prof. Andrzejem Hopferem – rektorem ART w Olsztynie,
2. o przeprowadzonych rozmowach w sprawie odtworzenia Oddziału Instytutu Mleczarstwa w Olsztynie, lub przeniesienia z Warszawy do Olsztyna całego instytutu:
  - w Komitecie Badań Naukowych z ministrem prof. Witoldem Karczewskim i naczelnikiem Wydziału Wiktorem Soboniem,
  - oraz z Wojciechem Grabowskim, wiceprezesem Naczelnej Rady Spółdzielczej.

Informacje Prezesa złożone na Zebraniu Zarządu OFN w dniu 22 czerwca 1994 r.

- I. W dniu 31 maja przeprowadziłem rozmowę z Rektorem Uniwersytetu Gdańskiego prof. Zbigniewem Grzonką. W drugiej połowie rozmowy uczestniczył wiceprezes Zarządu Prof. Andrzej Hopfer. Rozmowa dotyczyła możliwości udziału Uniwersytetu Gdańskiego w ewentualnym tworzeniu - w nieustalonej jeszcze perspektywie czasu - Uniwersytetu Olsztyńskiego. Stanowisko prof. Z. Grzonki można streścić następująco:
1. Uniwersytet Gdański - który ostatnio obarczony został przez Ministerstwo Edukacji obowiązkiem przyłączenia (przyjęcia) dotychczasowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Słupsku nie widzi możliwości instytucjonalnego włączenia się w tworzenie uniwersytetu olsztyńskiego, bądź tworzenia na terenie Olsztyna swojej filii czy też zamiejscowych wydziałów.
  2. Rektor wyraził gotowość przychylnego stosunku do indywidualnych wniosków pracowników Uniwersytetu Gdańskiego, którzy wyraziliby chęć podjęcia pracy w Olsztynie.
  3. Rektor osobiście uważa, że planowanie utworzenia uniwersytetu, w oparciu o Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Olsztynie nie może być w żadnym wypadku realne w perspektywie co najmniej 10-20 lat. Znając wymagania stawiane nowotworzonym uniwersytetom (minimum 6 wydziałów z czego co najmniej połowa z uprawnieniami do habilitowania, a reszta z uprawnieniami do doktoryzowania, znacząca w nauce pozycja i niekwestionowany dorobek badawczy w ocenianych 10 latach), Rektor uważa, że 5-6 miejsce WSP w Olsztynie w rankingu tych uczelni oraz znany mechanizm rozwoju kadry i powiększania dorobku przemawia za tym, że Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Olsztynie mogłaby przekształcić się w uniwersytet w bardzo odległej perspektywie czasu (około 20-30 lat).
  4. Rektor proponuje, aby rozważyć możliwość tworzenia uniwersytetu w Olsztynie w oparciu o istniejącą Akademię Rolniczo-Techniczną, która w okresie przejściowym mogłaby w ramach swojej struktury tworzyć nowe kierunki kształcenia typowe dla uniwersytetu. Rektor Z. Grzonka uważa, że planowanie tworzenia uniwersytetu w oparciu o strukturę AR-T jest działaniem realnym, zaś przekształcenie AR-T w uniwersytet mogłoby nastąpić w czasie 5-10 lat.
  5. W nawiązaniu do stanowiska zaprezentowanego przez Rektora Z. Grzonkę w dniu 10 czerwca odbyłem rozmowę z Rektorem Akademii Rolniczo-Technicznej prof. A. Hopferem.

którego wynika, że AR-T nie przewiduje zmiany swojego profilu naukowego i charakteru Uczelni. Rektor nie widzi możliwości przekształcenia AR-T w Uniwersytet Olsztyński o tradycyjnych i niezbędnych dla uniwersytetu kierunkach kształcenia i badań naukowych. AR-T nie zamierza tracić swojej wysokiej pozycji zdobytej wśród uczelni rolniczych.

II. W dniu 11 maja 1994 r. odbyłem rozmowę w Toruniu z prof. M. Caputą upoważnionym przez Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, do wstępnych rozmów rozpoznawczych. W oparciu o wymienione wstępne informacje w dniu 3 czerwca złożyłem wizytę Rektorowi Andrzejowi Jamiołkowskiemu i odbyłem długą roboczą rozmowę na temat możliwości udziału Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w tworzeniu uniwersytetu w Olsztynie.

Główne założenia rozmowy i ustalenia są następujące:

1. Rektor Andrzej Jamiołkowski krytycznie ocenił propozycję udziału Uniwersytetu w rozbudowę i stopniowe przekształcanie Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie w uniwersytet. Wyraził pogląd, że sprostanie wymaganiom stawianym przy powoływaniu uniwersytetu wymagałoby ponad 20 letnich intensywnych zabiegów w zakresie rozwoju kadry i zdobycia wśród innych uniwersytetów wysokiej pozycji oraz uznania kompetencji naukowych.
2. Rektor wyraził przychylność w załatwianiu indywidualnych wniosków pracowników Uniwersytetu jeśli wyrażą chęć przejścia do pracy w Olsztynie, jednak nie widzi możliwości instytucjonalnego włączenia się Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w proces tworzenia uniwersytetu w Olsztynie.
3. Uniwersytet Mikołaja Kopernika byłby zainteresowany zorganizowaniem w Olsztynie zajęć dydaktycznych dla około 500 osobowej grupy słuchaczy Studiów Zaocznych Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania jeśli władze Olsztyna zapewnią odpowiednie warunki lokalowe dla odbywanych zajęć i hotelowe dla przyjeżdżających pracowników. Nauczanie takie na terenie Olsztyna mogłoby rozpocząć się w październiku b.r.
4. Posiadając nadwyżki kadrowe na Wydziale Prawa, Rektor przychylnie ustosunkował się do przedstawionej mu koncepcji powołania w Olsztynie zamiejscowego Wydziału Prawa i Zarządzania. Nauczanie w ramach studiów zaocznych można traktować jako pierwszy krok w kierunku ewentualnego tworzenia w Olsztynie stacjonarnych studiów z zakresu Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Nauk

Ekonomicznych i Zarządzania. Zajęcia na I-roku takich studiów mogłyby rozpocząć się w 1995 roku, jeśli spełnione zostaną potrzeby lokalowe i organizacyjne.

Zdaniem Rektora przekazanie pomieszczeń (budynku) na rzecz przyszłych zamiejscowych wydziałów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika na terenie Olsztyna musiałoby nastąpić w odpowiednim czasie, ale w sposób gwarantujący możliwość samodzielnego dysponowania lokalami.

Rektor nie widzi możliwości, aby budynek lub budynki przeznaczone docelowo Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika były przejściowo w dyspozycji WSP lub AR-T - gdyż są to jednostki zainteresowane dydaktyką i po czasowym wykorzystaniu obiektu nie będą w stanie udostępnić go rozwijającym się w Olsztynie zamiejscowym Wydziałom Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Rektor proponuje, aby wojewoda przekazał przeznaczony na uniwersytet obiekt takiej instytucji jak np Olsztyńskie Forum Naukowe, które nie jest zainteresowane samodzielnym zagospodarowaniem obiektu.

4. Rektor proponuje swój przyjazd do Olsztyna w pierwszej połowie sierpnia b.r. i spotkanie z Wojewodą Olsztyńskim. Dalsze propozycje i uzgodnienia uzależnia od oferty, którą przedłoży mu Wojewoda.

III. Nawiązując do wniosku złożonego na Walnym Zebraniu w dniu 13.04.1994 r. przez prof. Bożenę Rocznik w sprawie odtworzenia w Olsztynie Oddziału Instytutu Mleczarstwa odbyłem rozmowy z:

- 1) Dziekanem Wydziału Technologii Żywności AR-T prof. Włodzimierzem Bednarskim,
- 2) dr Wiktorem Soboniem w Komitecie Badań Naukowych,
- 3) Wiceprezesem Naczelnej Rady Spółdzielczej - posłem Wojciechem Grabałowskim.

Dziekan popiera wniosek proponując odtworzenie Oddziału Instytutu Mleczarstwa w Olsztynie lub przeniesienie z Warszawy do Olsztyna całego Instytutu.

Dr W. Sobon poinformował, że Instytut Mleczarstwa jest jednostką wyjątkowo słabą kadrowo. Jego organ założycielski Centralny Związek Spółdzielczości Mleczarskiej został rozwiązany. Funkcje organu założycielskiego, po rozwiązaniu Centralnego Zw. Spółdz. Mlecz. pełniło Ministerstwo Rolnictwa. Ostatnio obowiązki te przejęła Naczelna Rada Spółdzielcza. Wiceprezes Naczelnej Rady Spółdzielczej Wojciech Grabałowski, któremu podlegają placówki badawczo-rozwojowe, zapoznał się z propozycją Olsztyna i zobowiązał się do przeanalizowania obecnej działalności Instytutu Mleczarstwa pod kątem spełniania przez ten Instytut warunków wynikających z ustawy o instytutach

Informacje o przeprowadzonych rozmowach z rektorami Uniwersytetu Gdańskiego i Toruńskiego zostały również przekazane wojewodzie olsztyńskiemu.

**POLSKA AKADEMIA NAUK
CENTRUM AGROTECHNOLOGII I WETERYNARII**

ul. Prawocheńskiego 5
10-718 Olsztyn, skr. poczt. 55
tel.: 23-46-56; 23-63-13; 23-46-62
fax: (48 89) 237347, tlx: 522621
(48 89) 237824

ODDZIAŁY:
NAUKI O ŻYWNOSCI
ENDOKRYNOLOGII I PATOFIZJOLOGI
ROZRODU

Olsztyn 10.06.1994 r.

Pan
dr JANUSZ LORENZ
WOJEWODA OLSZTYŃSKI

Szanowny Panie Wojewodo!

Uprzejmie informuję, że odbyłem spotkanie z Rektorem Uniwersytetu Gdańskiego prof. Zbigniewem Grzonką oraz z Rektorem Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu prof. Andrzejem Jamiółkowskim.

Uniwersytet Gdański deklaruje ewentualną pomoc kadrową na zasadzie indywidualnych uzgodnień z zainteresowanymi.

Długa, robocza rozmowa z Rektorem Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika pozwoliła ustalić wstępnie (wymaga to konsultacji i uzgodnień Rektora z Dziekanami i Senatem w obrębie Uniwersytetu), co następuje:

1. Rektor proponuje dziekanom utworzenie w Olsztynie drugiego jednoimennego Wydziału Prawa i Administracji z siedzibą w Olsztynie. Rozpatruje możliwość powoływania w Olsztynie w dalszej przyszłości innych wydziałów.
2. Od jesieni b.r. widzi możliwość zorganizowania na terenie Olsztyna zajęć dydaktycznych dla licznej grupy słuchaczy pochodzących z województwa olsztyńskiego w zakresie studiów Zaocznego Wydziału Prawa i Administracji.
3. Od jesieni 1995 r. możliwa będzie rekrutacja w Olsztynie na I rok studiów stacjonarnych i zaoczných.

Warunkiem realizacji powyższych ustaleń będzie:

1. Wyrażenie formalnej zgody przez zainteresowaną Radę Wydziału Prawa i Administracji.
2. Zapewnienie przez Olsztyn warunków lokalowych w zakresie nauczania i zamieszkiwania kadry.

Ostateczne potwierdzenie w/w ustaleń przez Rektora ma nastąpić około 15 czerwca.

Po odbyciu umówionej rozmowy z Rektorem natychmiast powiadomię Pana Wojewodę.

z poważaniem

Tadeusz Krzymowski

W dniu 23 czerwca 1994 r. Zarząd OFN na wspólnym posiedzeniu Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Zespołu ds. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego, po zapoznaniu się z informacją prezesa o przeprowadzonych przez niego rozmowach, oraz po zapoznaniu się z wynikami prac Zespołu do Spraw Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego, Zarząd OFN podjął następującą uchwałę:

U C H W A Ł A   N R   2/94

z   d n i a   23   c z e r w c a   1994   r.,

- I. Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego na wspólnym posiedzeniu w dniu 23 czerwca 1994 r. Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz powołanego przez Zarząd Uchwałą Nr 1/94 z dnia 19.01.1994 r. Zespołu do Spraw Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego, zapoznał się z informacją złożoną przez Prezesa o dotychczasowych pracach Zespołu w sprawie tworzenia uniwersytetu w Olsztynie, a szczególnie o wynikach rozmów Prezesa z Rektorem Uniwersytetu Gdańskiego prof. Zbigniewem Grzonką i Rektorem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu prof. Andrzejem Jamiołkowskim.

- II. Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego wyraża przekonanie, że Olsztyńskie Forum Naukowe i powołany przez Zarząd Zespół do Spraw Organizacji Uniwersytetu w Olsztynie są organami najbardziej merytorycznie kompetentnymi do zabierania głosu w sprawie rozwoju i integracji środowiska naukowego oraz sposobu powołania w przyszłości uniwersytetu w Olsztynie.

- III. Uwzględniając:
  - stan kadrowy obecnej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie, aszcznie liczbę zatrudnionych w niej profesorów z tytułem naukowym profesora oraz liczbę zatrudnionych doktorów habilitowanych
  - fakt, że WSP w Olsztynie nie ma żadnego wydziału z uprawnieniami do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, a nawet stopnia doktora,
  - wymagania, jakie stawia Rada Główna Szkolnictwa Wyższego wobec wyższych szkół zabiegających o przekształcenie w uniwersytety,

- znajomość procesu kształcenia kadry i czasu niezbędnego do uzyskiwania tytułu profesora,

- znajomość czasu niezbędnego do uzyskania liczącego się dorobku naukowego i uznawanego w Polsce autorytetu naukowego placówki.

Po konsultacjach z rektorami Uniwersytetów w Gdańsku i Toruniu oraz po dyskusji i wymianie poglądów w wyżej wymienionych sprawach

ustala się co następuje:

1. Powołanie uniwersytetu w Olsztynie na zasadzie rozwoju i przekształcenia obecnej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, przy nawet bardzo intensywnych działaniach organizacyjnych całego środowiska naukowego, dobrze zorganizowanych działaniach kierownictwa WSP i przy założeniu dopływu kadry naukowej z innych szkół wyższych - wymaga niezbędnego czasu, który określa się na około 10-15 lat.

2. Podtrzymuje się wcześniejsze ustalenia zawarte w uchwale Nr 1/94, które zobowiązywały Zespół do Spraw Organizacji Uniwersytetu i jego członków do podejmowania ciągłych wielostronnych działań, a szczególnie do wielokierunkowych zabiegów, zapewniających rozwój i pozyskanie z zewnątrz wartościowej kadry naukowej, wzbogacającej środowisko naukowe Olsztyna.

3. Rektor WSP w Olsztynie, będąc członkiem Zespołu, przyjmuje do realizacji te ustalenia, które dotyczą głównych, dalekosiężnych zasad rozwoju Wyższej Szkoły Pedagogicznej, warunkujących przekształcenie jej w uniwersytet olsztyński.

4. Zobowiązuje się członków Zespołu do Spraw Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego do prezentowania na zewnątrz uzgodnionych i kolegialnie ustalonych stanowisk w sprawach merytorycznych i organizacyjnych, dotyczących sposobu i trybu powołania do życia uniwersytetu w Olsztynie.

5. Niezależnie od dalekosiężnych w czasie planów przekształcenia WSP w Olsztynie w tradycyjny uniwersytet wskazane jest rozwijanie działań, zmierzających do wcześniejszej organizacji w Olsztynie filii lub zamiejscowych wydziałów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Działania te powinny umożliwić kształcenie w Olsztynie w najbliższej przyszłości studentów na kierunkach już typowo uniwersyteckich i zapewnić ściągnięcie do Olsztyna niezbędnej do tego kadry naukowej.

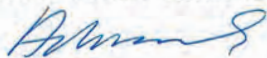
6. Utworzenie w Olsztynie zamiejscowych wydziałów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, takich jak np. Wydział Prawa i Administracji oraz Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, a w dalszej przyszłości ewentualnie utworzenie Filii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z innymi wydziałami, uznaje się za bardzo celowe.

Taka droga umożliwiłaby komplementarny rozwój kierunków, których nie może z powodów merytorycznych rozwijać WSP, albo też byłaby alternatywą powołania uniwersytetu w Olsztynie, gdyby rozwój WSP nie przebiegał w sposób gwarantujący osiągnięcie nakreślonego celu.

7. Zarząd OFN zobowiązuje Zespół do Spraw Organizacji Uniwersytetu w Olsztynie do podjęcia intensywnych działań, które włączą władze samorządowe miasta Olsztyna i samorzady miast i gmin Regionu Warmińsko-Mazurskiego do idei tworzenia uniwersytetu w Olsztynie.

SEKRETARZ

OLSZTYŃSKIEGO FORUM NAUKOWEGO

prof.dr hab. STANISŁAW ACHREMCZYK

PREZES

OLSZTYŃSKIEGO FORUM NAUKOWEGO

prof. dr hab. TADEUSZ KRZYMOWSKI

* * *

Zarząd w swoim gronie i w czasie różnych organizowanych spotkań z profesorami ART i WSP przeprowadził szeroką dyskusję, nie tylko na temat możliwości powołania uniwersytetu, ale i organizacji przyszłych jego struktur.

W latach 1995–1996 opublikowano w „Gazecie Olsztyńskiej” kolejne wypowiedzi: profesora WSP i posła na Sejm RP prof. Tadeusza Iwińskiego, prof. PAN i prezesa OFN prof. Tadeusza Krzymowskiego, prof. ART Zdzisława Larskiego, prof. WSP Zbigniewa Jabłonowskiego, prof. WSP Waławy A. Godlewskiej-Lipowej, rektora WSP prof. A. Staniszewskiego, rektora ART prof. A. Hopfera, prorektora ART prof. W. Budzyńskiego, prof. Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN prof. A. Zięcika. Wszyscy dyskutanci, z wyjątkiem prof. Z. Larskiego, popierali ideę tworzenia uniwersytetu prezentowaną przez OFN (zał. 5., str. 151–184).

* * *

W 1995 r. prezes OFN wraz z posłem ziemi warmińsko-mazurskiej, a jednocześnie profesorem WSP w Olsztynie, prof. Tadeuszem Iwińskim, złożyli wizytę wiceministrowi edukacji narodowej, kierującemu szkolnictwem wyższym, Franciszkowi Przybyszowi i po raz pierwszy przedstawili ministerstwu stopień zaawansowania starań o utworzenie uniwersytetu w Olsztynie.

Zarząd OFN miał pewność, że pierwszym warunkiem utworzenia uniwersytetu w Olsztynie jest wzbogacenie kadry naukowej. Padło zasadnicze pytanie: czym można zachęcić uczonych z Polski, aby podjęli pracę w Olsztynie? Odpowiedź była jednoznaczna: warsztatem naukowym i warunkami mieszkaniowymi w malowniczym Olsztynie.

Ta świadomość skierowała prezesa OFN do wojewody dr. Janusza Lorenza z zapytaniem o możliwość budowy domków jednorodzinnych dla nowo zatrudnianych pracowników uniwersytetu, na gruntach przylegających do Osiedla Mazurskiego.

Wojewoda nadspodziewanie żywo zainteresował się ideą powołania uniwersytetu w Olsztynie i zadeklarował daleko idącą pomoc we wszystkich działaniach organizacyjnych. Zamiast placu pod budowę domków jednorodzinnych zaproponował ładnie położony blok mieszkalny w dzielnicy Redykajny, będący w jego dyspozycji, w którym znajdowało się kilkadziesiąt niewykończonych jeszcze mieszkań. Wojewoda zadeklarował wykończenie ich i przekazanie nowo zaangażowanym profesorom i doktorom habilitowanym tych uniwersyteckich specjalności, których brakuje w kadrze już zatrudnionej. Warunkiem przedstawionym przez wojewodę była konieczność akceptacji wniosku o przydział mieszkania nie tylko przez aktualnie zatrudniającego naukowców rektora istniejącej uczelni, lecz również przez Zarząd OFN.

Był to początek niezwykle bliskiej współpracy i współdziałania OFN z wojewodą olsztyńskim dr. Januszem Lorenzem.

* * *

Na kolejnych posiedzeniach Zespołu i Zarządu OFN rozpatrywano dwie zgłoszone koncepcje sposobu utworzenia uniwersytetu.

Pierwsza zakładała możliwość włączenia Polskiej Akademii Nauk do tworzenia uniwersytetu w Olsztynie. W odpowiedzi na wniosek OFN, prezes PAN prof. Leszek Kuźnicki zorganizował specjalne posiedzenie powołanego przez siebie zespołu. Po długiej dyskusji, w której uczestniczył też prezes OFN, ustalono, że PAN, zgodnie z jej statutem, nie może angażować się w działalność dydaktyczną na poziomie licencjackim i magisterskim, a jedynie może realizować kształcenie na poziomie studiów doktorskich.

Druga koncepcja proponowała poszukiwanie sponsorów wśród Polonii w USA, Kanadzie i innych krajach, przez nawiązanie do sentymentów osiedlonych tam rodaków z Kresów Wschodnich. Zakładano, że nazwanie uniwersytetu w Olsztynie imieniem Stefana Batorego może mieć znaczący wpływ na znalezienie

sponsorów, gdyż taką nazwę nosił przed wojną uniwersytet w Wilnie. Zarząd OFN zwrócił się z prośbą do posła prof. T. Iwińskiego o przeprowadzenie na ten temat wstępnej rozmowy w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Niestety, ministerstwo wyraziło negatywną opinię. Przesądziło to o losie wniosku.

* * *

W maju 1995 r. staraniem prezesa OFN, który był w tym czasie wiceprezesem Gdańskiego Oddziału PAN, zorganizowano w Olsztynie posiedzenie Prezydium Oddziału Gdańskiego PAN. Prezydium, po zapoznaniu się ze stanem przygotowań środowiska naukowego Olsztyna, gorąco poparło koncepcję powołania w Olsztynie uniwersytetu przez połączenie obu państwowych uczelni.

Miesiąc później odbyło się otwarte Walne Zgromadzenie członków OFN, na którym prezes wygłosił programowy referat zatytułowany *Olsztyńskie środowisko naukowe: dokonania, stan dzisiejszy i aspiracje*.

ZARZĄD OLSZTYŃSKIEGO FORUM NAUKOWEGO
UPRZEJMIE ZAPRASZA

N A
**UROCZYSTE OTWARTE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW
Z UDZIAŁEM GOŚCI**
45 LAT
NAUKI I SZKOLNICTWA WYZSZEGO
na Warmii i Mazurach

Zgromadzenie odbędzie się w dniu 12 czerwca 1995 r. (początek o godz. 11.00) w sali Konferencyjnej Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego (Dom Polski przy ul. Partyzantów 87)

Z POWAZANIEM
P R E Z E S
prof. dr hab. TADEUSZ KRZYMOWSKI

P R O G R A M

godz. 11⁰⁰ — Otwarcie

11¹⁵ — „Olsztyńskie Środowisko Naukowe: dokonania, stan dzisiejszy i aspiracje”
— prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski, Prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego

12⁰⁰ — Wystąpienie gości i dyskusja

13⁰⁰ — Przerwa

13³⁵ — Sprawy organizacyjne

14⁰⁰ — Zamknięcie obrad.

W czasie obrad i ożywionej dyskusji, koncepcję utworzenia uniwersytetu gorąco poparł prezydent Olsztyna Andrzej Ryński oraz wielu innych dyskutantów.

* * *

Działania OFN wybiegały też poza środowisko olsztyńskie. W dniach 11–12 maja 1995 r. odbyła się we Wrocławiu uroczysta sesja, zorganizowana przez Polską Akademię Nauk, pod hasłem: „50 lat rozwoju nauki na ziemiach zachodnich i północnych”. Referat zatytułowany *Olsztyńskie środowiska naukowe: stan dzisiejszy i aspiracje* przedstawił prezes OFN prof. T. Krzymowski. Aspiracje Olsztyna dotyczyły rozwoju nauki, kadry naukowej, a przede wszystkim utworzenia uniwersytetu. Obszerne opracowanie zostało opublikowane w książce wydanej przez Ossolineum w 1996 r., zatytułowanej *50 lat rozwoju nauki na ziemiach zachodnich i północnych*.

* * *

W listopadzie 1995 r., w porozumieniu z OFN, **wojewoda olsztyński Janusz Lorenz**, bardzo aktywny w sprawach utworzenia uniwersytetu w Olsztynie, w celu stworzenia bazy materialnej przyszłemu uniwersytetowi **powołał spółkę pod nazwą: Przedsiębiorstwo Obsługi Uniwersytet Warmińsko-Mazurski sp. z o.o.** W skład przedsiębiorstwa wniesiono 10 ha ziemi i liczne budynki w Olsztynie na Zatorzu, przekazane przez jednostkę wojskową, majątek Przedsiębiorstwa Usług Socjalnych i Mieszkaniowych oraz Biuro Projektów Budownictwa Mieszkaniowego.

* * *

Prezes OFN, złożył wizytę gen. Józefowi Kuczakowi i dzięki interwencji wojewody, otrzymał dokumentację kilkunastu budynków opuszczonych przez jednostkę wojskową, oraz prawo wstępu na teren wojskowy na Zatorzu. Prezes osobiście, lub z udziałem kilku profesorów ART, zapoznawał się ze stanem technicznym opróżnionych obiektów i ewentualną możliwością ich wykorzystaniu w czasie tworzenia nowych jednostek organizacyjnych uniwersytetu.

* * *

W trakcie posiedzeń Zarządu OFN i często kontrowersyjnych dyskusji, ustalono ostateczne wspólne stanowisko, że uniwersytet może powstać w najbliższym czasie jedynie przez połączenie ART, WSP i OBN.

W tej sytuacji, w latach 1996–1997 Zespół do Spraw Powołania Uniwersytetu rozpoczął prace nad przyszłą strukturą organizacyjną uniwersytetu. Podstawą do dyskusji był zapis w statucie przygotowanym w 1970–1972 roku i złożonym do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z wnioskiem o utworzenie Uniwersytetu Olsztyńskiego, przez połączenie WSR i WSN. Zapis ten brzmiał:

Uniwersytet Olsztyński jest uczelnią eksperymentalną zarówno pod względem zasad organizacyjnych jak i kierunków kształcenia. Realizuje on niezbędną dla perspektywy rozwoju kraju jedność nauk przyrodniczych, techniki i humanistyki.

Zadano sobie jednak pytanie: czy w sytuacji, kiedy w końcu XX wieku ma być tworzony od podstaw uniwersytet o nietypowym łączeniu wielu dziedzin naukowych i z nową strukturą naukowo-dydaktyczną, nie należy organizować go na nowych, ale już stosowanych np. w USA i Kanadzie zasadach?

W Zespole do Spraw Powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego powstała grupa inicjatywna rektora prof. A. Hopfera i prorektora prof. W. Budzyńskiego, która po pewnym czasie przedstawiła koncepcję organizacji uniwersytetu w oparciu o akademickie szkoły odpowiadające dziedzinom i dyscyplinom naukowym.

Według tej koncepcji, akademickie szkoły np. nauk humanistycznych, biologicznych, technicznych i rolniczych, odpowiadające oficjalnie obowiązującym dziedzinom tych nauk, oraz przejściowo działające odrębne wydziały, miałyby uprawnienia do nadawania stopni naukowych z określonych dziedzin i dyscyplin oraz prowadziłyby zajęcia dydaktyczne z odpowiednich kierunków kształcenia.

W dniu 14 listopada 1995 r. na posiedzeniu Zarządu prof. Wojciech Budzyński przedstawił po raz pierwszy założenia organizacyjne i proponowaną strukturę planowanego uniwersytetu. Zorganizowano szeroką dyskusję nad przedłożonymi koncepcjami.

Na posiedzeniu Zespołu, a również w czasie obrad Zarządu OFN, wśród dyskutantów przeważała, szczególnie w początkowym etapie, obawa przed zbyt śmiałą i daleko idącą, nietypową dla współczesnego szkolnictwa wyższego w Polsce, próbą tworzenia uniwersytetu o strukturach, które mogą budzić obiekcje, szczególnie w środowiskach innych uniwersytetów.

Autorzy koncepcji i znaczna część członków Zarządu OFN przekonywali, że tworzenie uniwersytetu w Olsztynie w oparciu o Akademię Rolniczo-Techniczną i Wyższą Szkołę Pedagogiczną jest rozwiązaniem nietypowym, eksperymentalnym i warto śmiało wyjść do przodu również w kwestiach wewnętrznej struktury. Podkreślano, że zaproponowana struktura akademickich szkół naukowych, nawiązująca do ustalonych od wielu lat dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, zintegruje uniwersytet i podniesie poziom nadawanych stopni naukowych oraz prowadzonych badań.

W wyniku dyskusji opracowano ostateczny tekst koncepcji referowanej przez prof. W. Budzyńskiego i na posiedzeniu Zarządu w dniu 15 lutego 1996 r. zatwierdzono tekst 13-stronicowego dokumentu zatytułowanego *Program organizacji i działania Uniwersytetu w Olsztynie*.

Program ten został przedłożony Ministerstwu Edukacji Narodowej, wojewodzie olsztyńskiemu, prezydentowi Olsztyna, przewodniczącemu Warmińsko-Mazurskiego Sejmiku Samorządowego, przewodniczącemu Rady Miasta Olsztyna oraz wszystkim członkom OFN (zał. 6, str. 185–197).

Opracowany program jako główny cel powołania uniwersytetu wskazywał sposób uzyskania zdolności do kształcenia na różnych poziomach i kierunkach nauczania (kształcenie na poziomie zawodowym, licencjackim, magisterskim, doktorskim), oraz przedstawiał stan kadrowy w roku 1996. Ponadto opracowanie wymienia trzy dziedziny i w ich ramach dyscypliny, w których nadawany jest stopień doktora habilitowanego oraz trzy dziedziny i dyscypliny, w których nadawany jest stopień doktora.

Oto podstawowe elementy przyjętego programu:

2. W dniu składania wniosku szkoły akademickie będą miały następującą strukturę:

PODSTAWOWA jednostka organizacyjna	KOLEGIUM	PROMOCJA KADR dr, dr hab. wg dyscyplin
Akademicka Szkoła Nauk Humanistycznych	Filologii Historii Politologii i Nauk Społecznych Pedagogiki	językoznawstwo literaturoznawstwo historia nauki o polityce pedagogika
Akademicka Szkoła Prawa i Administracji	Prawa i Administracji	prawo nauka o administracji
Akademicka Szkoła Zarządzania i Biznesu	Zarządzania	ekonomia
Akademicka Szkoła Nauk Biologicznych	Biotechnologii Biologii Ichtologii	biotechnologia biologia ichtiologia (rybactwo)
Akademicka Szkoła Nauk Rolniczych	Agronomii Zootechniki Technologii Żywności	agronomia ** zootechnika ** technologia żywności i żywienia **
Akademicka Szkoła Medycyny Weterynaryjnej	Medycyny Weterynaryjnej	nauki weterynaryjne **
Akademicka Szkoła Nauk Technicznych	Geodezji	geodezja **

* posiadane w 1996 r. uprawnienia do doktoryzowania

** posiadane w 1996 r. uprawnienia do doktoryzowania i nadawania stopnia dr habil.

Program przedstawiał przyszłą strukturę uniwersytetu, opartą na istnieniu akademickich szkół naukowych, kolegiów, instytutów, katedr, zakładów oraz zespołów badawczych jak też bazę naukowo-dydaktyczną (powierzchnia w m²) i socjalną, oraz obiekty zadeklarowane przez wojewodę do przekazania uniwersytetowi.

Według tej koncepcji w dniu składania wniosku o powołanie uniwersytetu szkoły akademickie miały mieć następującą strukturę:

3. W dniu powołania Uniwersytetu szkoły akademickie będą posiadały zdolność do kształcenia na poziomie magisterskim w następujących kolegiach:

PODSTAWOWA jednostka organizacyjna	KOLEGIUM	Kierunki kształcenia magisterskiego
Akademicka Szkoła Nauk Humanistycznych	Filologii Historii Politologii Nauk Społecznych Pedagogiki	<ul style="list-style-type: none"> • filologia polska i rosyjska • historia • politologia i nauki społeczne • pedagogika, • wychowanie muzyczne, • wychowanie plastyczne
Akademicka Szkoła Prawa i Administracji	Prawa i Administracji	<ul style="list-style-type: none"> • prawo • administracja
Akademicka Szkoła Zarządzania i Biznesu	Zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • zarządzanie i marketing
Akademicka Szkoła Nauk Biologicznych	Biotechnologii Biologii Ichtiologii	<ul style="list-style-type: none"> • biotechnologia • biologia • ekologia • ochrona środowiska • ichtiologia (rybactwo)
Akademicka Szkoła Nauk Rolniczych	Agronomii Zootechniki Technologii Żywności	<ul style="list-style-type: none"> • rolnictwo • zootechnika • technologia żywności i żywienia człowieka
Akademicka Szkoła Nauk Weterynaryjnych	Medycyny Weterynaryjnej	<ul style="list-style-type: none"> • weterynaria
Akademicka Szkoła Nauk Technicznych	Geodezji	<ul style="list-style-type: none"> • geodezja i kartografia

W maju 1996 r. prezes OFN skierował do członków Zarządu następujące pismo:

Olsztyńskie Forum Naukowe

10-718 Olsztyn-Kortowo
ul. Prawocheńskiego 5
fax (89) 23 73 47

Prezes Zarządu tel. (89) 23 46 56
Sekretarz tel. (89) 27 66 18
Skarbnik tel. (89) 23 33 22

Olsztyn 15.05.1996 r.

**Państwo
Członkowie Zarządu i Komisji Rewizyjnej
oraz
Zespołu d.s. Organizacji Uniwersytetu**

Szanowni Państwo !

Po opracowaniu programu organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego i przekazaniu go Ministerstwu Edukacji Narodowej, Wojewodzie Olsztyńskiemu, Prezydentowi Miasta Olsztyna, oraz wojewódzkim i miejskim samorządom, weszliśmy w kolejny, bardzo ważny okres wyszukiwania i zatrudniania brakującej kadry naukowej. Gotowość i determinacja Wojewody w kwestii mieszkaniowej zobowiązuje nas do niezwłocznego wyszukania w Polsce (a być może nie tylko) odpowiednich specjalistów profesorów i dr habilitowanych, którzy obok wysokich kwalifikacji merytorycznych wyrażą zainteresowanie podjęciem pracy w Olsztynie. Wydaje mi się, że wyszukiwaniem właściwych osób, na których Olsztynowi będzie zależało i którzy zechcą do Olsztyna przybyć nie mogą zajmować się rektorzy obecnie działających uczelni, lecz wyznaczeni przez nich pełnomocnicy, przewidziani do organizacji poszczególnych Akademickich Szkół przyszłego Uniwersytetu.

Proponuję więc, aby na najbliższym wspólnym posiedzeniu Zarządu i Zespołu Organizacyjnego Uniwersytetu wyłonić i zatwierdzić kandydatury osób uznanych przez nas za odpowiednie na przyszłych tzw. organizatorów tych Akademickich Szkół, które wymagają zatrudnienia nowej kadry. Wydaje mi się, że wyznaczeni przez nas organizatorzy Akademickich Szkół, zechcą stworzyć wokół siebie wąskie, ale aktywne zespoły doradcze, które będą pomocne w typowaniu kierunków i specjalności niezbędnych do skompletowania Szkoły Akademickiej i zechcą uczestniczyć w doborze kadry naukowej.

Drugim tematem posiedzenia Zarządu będzie sprawa Instytutu Mleczarstwa. Przekazuję Państwu przygotowany wniosek, który po korektach przez Państwa poczynionych będzie można - moim zdaniem - przesłać do Wicepremiera i Ministra Rolnictwa oraz Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych. Uzasadnienie wniosku było przygotowywane przez Zespół z Wydziału Technologii Żywności pod przewodnictwem Pana prof. Jerzego Rymaszewskiego.

W związku z powyższym proponuję następujący porządek obrad Zarządu:

1. Wytypowanie kandydatów na organizatorów niektórych Akademickich Szkół Naukowych (członków Zarządu proszę o wcześniejsze przygotowanie kilku lub paru kandydatów ze specjalności każdej szkoły, których nazwiska będą przedmiotem dyskusji i wyboru)
2. Podjęcie uchwały Zarządu w sprawie wystąpienia do władz państwowych o przeniesienie do Olsztyna z Warszawy Instytutu Mleczarstwa i zorganizowanie go według zaproponowanej koncepcji.
3. Rozpatrzenie wniosku o przydział mieszkań z puli Wojewody Olsztyńskiego (referuje Rektor WSP).
4. Przygotowanie Walnego Zebrania w miesiącu czerwcu - ustalenie terminu, porządku obrad itp.
5. Inne sprawy organizacyjne.

Zebranie odbędzie się w dniu 22 maja b.r. o godz. 15⁰⁰ w sali seminaryjnej Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Kortowie.

Uprzejmie proszę o uczestnictwo.

Z poważaniem

Tadeusz Krzymowski

***

Warto może w tym miejscu podkreślić rolę jaką odgrywało OFN w tak zwanej integracji środowiska naukowego. Nie jest tajemnicą, że w wielu ośrodkach naukowych istnieje między uczelniami nie tylko zdrowa i pożądana rywalizacja, ale niestety, są też zadrzażenia i konflikty. W Olsztynie, o wiele starsza wiekiem Akademia Rolniczo-Techniczna, ze znaczącą w kraju pozycją, z pełnymi uprawnieniami akademickimi (nadawanie stopni doktora i doktora habilitowanego) nieco z góry traktowała młodszą, Wyższą Szkołę

Pedagogiczną, startującą w swoim czasie z dużym wsparciem ART. Pracownicy WSP nie pozostawali dłużni i głośno, w różnych sytuacjach wyrażali swoje zapytania, czy uczelnia, w której prowadzi się rozległe badania między innymi nad hodowlą krów, koni, świń czy drobiu, może być uczelnią uniwersytecką? Czy uniwersytety w Polsce wyrażą zgodę na włączenie do swego grona uczelni o takim profilu badawczym? Nie było więc dziwne, że często pojawiały się dyskusje nad możliwością utworzenia uniwersytetu przez przekształcenie WSP w uniwersytet olsztyński z pominięciem ART, a wykorzystaniem Wyższego Seminarium Duchownego, zaś z drugiej strony propozycje nie uwzględniania WSP w planach tworzenia uniwersytetu i utworzenia tak zwanego uniwersytetu przymiotnikowego to jest rolniczego, albo przyrodniczego – jak to planowały akademie rolnicze w Krakowie, Wrocławiu czy Poznaniu.

* * *

Trzeba podkreślić, iż w obradach Zarządu OFN uczestniczyły osoby niebędące pracownikami planowanych do połączenia środowisk, i to one odegrały szczególnie znaczącą rolę. Przykładem takiej osoby był **prof. Jan Szczerbowski**, dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego, podległego Ministerstwu Rolnictwa, który działając aktywnie w Forum przez wszystkie jego kadencje, był nie tylko gorącym zwolennikiem utworzenia uniwersytetu o szerokich horyzontach kształcenia, ale bardzo często, z charakterystycznym dla niego spokojem, łagodził na posiedzeniach Zarządu OFN ostre spory, głównie między urzędującymi rektorami, to jest prof. Stefanem Smoczyńskim i prof. Andrzejem Staniszewskim. Podobnie znaczące zasługi mieli **pracownik Instytutu PAN prof. Jan Kotwica**, **dyrektor Ośrodka Badań Naukowych prof. Stanisław Achremczyk**, **ordynator Szpitala Wojewódzkiego prof. nauk med. Stefan Bołoczko**, **dyrektor Muzeum Warmińskiego mgr Janusz Cygański**.

* * *

Na posiedzeniu Zarządu OFN w dniu 22 maja 1996 r. po dyskusji, między innymi, wytypowano kandydatów na organizatorów zaplanowanych Akademickich Szkół Naukowych w przyszłym uniwersytecie i powrócono do sprawy przeniesienia Instytutu Mleczarstwa z Warszawy do Olsztyna. Podjęto odpowiednie ustalenia (zał. 7, str. 198–200).

W dniu 12 listopada 1996 r. Zarząd wysłuchał informacji obu rektorów:

- o stopniu zaawansowania i dalszych zamierzeniach organizacyjnych prowadzących do powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego,
- informacji prof. Jadwigi Przały o koncepcji organizacji i postępie w tworzeniu Akademickiej Szkoły Nauk Biologicznych,
- informacji prof. Jana Rychlewskiego i prof. Andrzeja Granasa o powołaniu Międzyuczelnianego Centrum Matematyki i Jej Zastosowań,
- oraz zaopiniował kolejne wnioski rektorów o przydział mieszkań nowo angażowanym profesorom.

* * *

W końcu 1996 r., staraniem wojewody Janusza Lorenza i posła prof. Tadeusza Iwińskiego, doszło do zaproszenia przez ministra edukacji narodowej prof. Jerzego Wiatra zespołu olsztyńskiego na robocze spotkanie w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

Zaproszeni zostali: rektor ART prof. S. Smoczyński, rektor WSP prof. A. Staniszewski, prezes OFN prof. T. Krzymowski, wojewoda olsztyński J. Lorenz, poseł prof. T. Iwiński.

Przedstawiono ministrowi informację o stanie przygotowań do powołania w Olsztynie uniwersytetu przez połączenie ART, WSP i OBN, którą minister Jerzy Wiatr przyjął bardzo przychylnie i zapewnił pełne swoje poparcie. W czasie dyskusji zapytał: *Czy mogę w najbliższym czasie przedstawić Sejmowi projekt ustawy o powołaniu w Olsztynie uniwersytetu?*

Zaproszeni członkowie zespołu oświadczyli, że dobro sprawy wymaga jeszcze kilku miesięcy na dopracowanie niektórych rozwiązań organizacyjnych i uzyskanie akceptacji całej społeczności środowiska naukowego Olsztyna. Uczestnicy spotkania nie przypuszczali wówczas, o czym dziś wiemy, że w niedługim czasie odbędą się wybory do Sejmu i że mogą one zmienić nie tylko ministra, ale i rządzącą opcję polityczną.

Na wniosek wojewody olsztyńskiego dr. Janusza Lorenza minister edukacji prof. Jerzy Wiatr zobowiązał się powołać swojego pełnomocnika do spraw opracowania ostatecznej koncepcji organizacyjnej i programowej uniwersytetu w Olsztynie. Wojewoda zaproponował na tę funkcję prezesa OFN prof. Tadeusza Krzymowskiego. Pismem z dnia 20 stycznia 1997 r. minister edukacji prof. Jerzy Wiatr powołał prezesa OFN prof. T. Krzymowskiego na pełnomocnika ministra edukacji do spraw opracowania koncepcji organizacyjnej i programowej uniwersytetu w Olsztynie.

Dziś można zadać pytanie, czy było słuszne i prawidłowe, że prezes OFN w latach 1997 i 1998, w kontaktach bezpośrednich z władzami uczelni, zawsze występował jako prezes OFN, a nigdy jako pełnomocnik ministra. Może źle się stało, że pełnomocnik ministra nie zabiegał o to i nie miał swego miejsca urzędowania w budynku rektoratu, a występował zawsze jako prezes OFN, pracując w siedzibie placówki Polskiej Akademii Nauk.

 MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ	<i>20 stycznia 1997 r.</i> Warszawa, ...
DNS-1-0141-6/EW/97	
Pan Prof. dr hab. Tadeusz KRZYMOWSKI	
Szanowny Panie Profesorze,	
mam przyjemność powierzyć Pan funkcję pełnomocnika do spraw opracowania koncepcji organizacyjnej i programowej Uniwersytetu w Olsztynie.	
Wyrażam przekonanie, iż działania zmierzające do utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie przyniosą oczekiwane rezultaty i staną się dla Pana Profesora źródłem satysfakcji.	
Z poważaniem	
 <i>Prof. dr hab. Jerzy J. Wiatr</i>	

***

W Urzędzie Wojewódzkim 12 maja 1997 r., z inicjatywy wojewody olsztyńskiego Janusza Lorenza, odbyła się uroczystość podpisania notarialnych dokumentów o powołaniu Fundacji na Rzecz Utworzenia i Rozwoju Uniwersytetu Olsztyńskiego.

WOJEWODA OLSZTYŃSKI

Olsztyn, 1997.05.15

RG-II-071-77/97

Pan
prof.dr hab.Tadeusz KRZYMOWSKI
Prezes
Olsztyńskiego Forum Naukowego
w OLSZTYNIE

Uprzejmie informuję, że aktem notarialnym A Nr 6098 z dnia 12 .05.1997r. została utworzona Fundacja Na Rzecz Utworzenia i Rozwoju Uniwersytetu Olsztyńskiego a decyzją Fundatorów powołano Pana Profesora na członka Rady Fundacji.

Wyrażam przekonanie, że Pana duże doświadczenie dydaktyczno-naukowe i zaangażowanie na rzecz Fundacji umożliwi rozwój Uniwersytetu a tym samym pozwoli na start w dorosłe życie nowym pokoleniom młodzieży, rozszerzy kształcenie nowych kadr specjalistów, jak również wpłynie na dalszy rozwój historycznego regionu Warmii i Mazur.

W załączeniu - przekazuję Statut Fundacji.

Z poważaniem

dr inż. Janusz Lorenz

STATUT
FUNDACJI NA RZECZ UTWORZENIA I ROZWOJU
UNIwersYTETU OLSZTYŃSKIEGO

ROZDZIAŁ I

§ 1

Fundacja pod nazwą „Fundacja na rzecz utworzenia i rozwoju Uniwersytetu Olsztyńskiego”, zwana dalej Fundacją ustanowiona przez:

1. Janusza Lorenza
2. Energopol-Trade, sp.z o.o. w Warszawie
3. Olsztyńskie Forum Naukowe w Olsztynie
4. Hławskie Zakłady Drobiarskie „EKODROB” S.A. w Hławie
5. Philips Lighting - Farel Mazury, sp.z o.o. w Kętrzynie
6. „Paged” Sklejka Morąg Mazury S.A. w Morągu
7. „El-Corn” - Przedsiębiorstwo Produkcji i Handlu Sp.z o.o. w Olsztynie
8. Przedsiębiorstwo „Stalexport-Zaptor” S.A. w Olsztynie
9. Warmińskie Przedsiębiorstwo Budowlane S.A. w Olsztynie
10. „POL-MOT WARFAMA”, Sp.z o.o. w Dobrym Mieście
11. Przedsiębiorstwo Obsługi „Uniwersytet Warmińsko-Mazurski sp.z o.o. w Olsztynie
12. Olsztyńskie Zakłady Drobiarskie „Indykpol” S.A. w Olsztynie

zwanych dalej Fundatorami, aktem notarialnym sporządzonym przez notariusza Marię Smólską Repertorium A Nr 6098/1997 z dnia 12.05.1997r. ,działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1994r. o fundacjach (t.j.Dz.U.z 1991r. Nr 46,poz.203), oraz niniejszego Statutu.

§ 2

Fundacja posiada osobowość prawną.

§ 3

Siedzibą Fundacji jest miasto Olsztyn.

Dnia 12 maja 1997 roku Fundatorzy Fundacji Na Rzecz Utworzenia i Rozwoju Uniwersytetu Olsztyńskiego, na podstawie § 17 ust.2 Statutu Fundacji

powołują

- 1.dr inż. Janusza LORENZA
- 2.prof.dr hab. Tadeusza KRZYMOWSKIEGO
- 3.prof.dr hab.Andrzeja STANISZEWSKIEGO
- 4.prof.dr hab.Stefana SMOCZYŃSKIEGO
- 5.dr hab. Stanisława ACHREM CZYKA

na członków Rady Fundacji.

Tadeusz Krzymowski
Luiza Dusza
Andrzej Clemen
Jan Wiskulski
Piotr Kulikowski

FUNDATORZY
Janusz Lorenz
Elżbieta Giel
Andrzej Giel
Tomasz Maria Jaworski
Janusz Lipiński
Grzegorz Lipiński
Janusz Lipiński
Barbara de.owska
Jerzy Błaszczak
Eugeniusz Chuchala

Akt notarialny wymienia szesnastu założycieli Fundacji, wśród których na pierwszych pozycjach są wojewoda dr Janusz Lorenz, prof. T. Krzymowski – jako prezes OFN i prof. Luiza Dusza – jako skarbnik Zarządu OFN.

Prezesem Fundacji został prof. A. Hopfer, a Radę Fundacji tworzyli: wojewoda dr J. Lorenz, rektor ART prof. S. Smoczyński, rektor WSP prof. A. Staniszewski, prezes OFN prof. T. Krzymowski i dyrektor OBN prof. S. Achremczyk. Jednostki założycielskie wniosły odpowiednie wpłaty: OFN – 1 tys. zł, a dr Janusz Lorenz, jako osoba prywatna, wniósł kwotę 10 tys. zł. Na rzecz fundacji od różnych instytucji wpłynęło około 400 tys. zł. Wszystkie środki wpłynęły na konto OFN.

Po powołaniu uniwersytetu w 1999 r. OFN wpłaciło z powyższej sumy kwotę 250 tys. na organizację Biblioteki Głównej Uniwersytetu, a w następnych latach OFN przyznało wiele nagród naukowych wyłoniomym w konkursach pracownikom naukowym, ufundowało stypendia doktorskie i do dnia dzisiejszego korzysta ze zgromadzonych w 1997 r. środków finansowych.

Olsztyńskie Forum Naukowe

10-718 Olsztyn-Kortowo
ul. Prawocheńskiego 5
fax (89) 23 73 47

Prezes Zarządu tel. (89) 23 46 56
Sekretarz tel. (89) 27 66 18
Skarbnik tel. (89) 23 33 22

Uchwała nr4 Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego z dnia 13 lutego 1997 r.

Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego na posiedzeniu w dniu 13.02.1997 r. zapoznał się z informacją przedłożoną przez Prezesa prof. Tadeusza Krzymowskiego w sprawie projektu powołania Fundacji na Rzecz Organizacji i Rozwoju Uniwersytetu Olsztyńskiego. Zarząd jednomyślnie uchwalił:

- przystąpienie Olsztyńskiego Forum Naukowego do grupy osób i instytucji Założycieli Fundacji
- deklaruje na rzecz Fundacji kwotę 1000 zł
- upoważnia (zgodnie z § 24 Statutu) Prezesa i Skarbnika do reprezentowania Olsztyńskiego Forum Naukowego przy podpisywaniu natarialnego oświadczenia o ustanowieniu Fundacji na Rzecz Utworzenia i Rozwoju Uniwersytetu Olsztyńskiego.

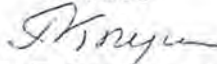
Sekretarz

dr hab. Stanisław Achremczyk

prof. WSP

Prezes

prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski

***

W dniu 9 lipca 1997 r. w gabinecie wojewody olsztyńskiego dr. Janusza Lorenza odbyło się spotkanie członków Zarządu (z wyjątkiem prof. W. Barana i rektora S. Smoczyńskiego) z wojewodą, w którym wzięli też udział dyrektor gabinetu wojewody, dyrektor Wydziału Geodezji i z-ca dyrektora gabinetu wojewody Bożena Luto. Na wstępie spotkania prezes OFN przedstawił obszernie wprowadzenie.

W 1997 r. Zarząd poświęcił wiele czasu na dyskusję i wypracowanie stanowiska w sprawach organizacji w Olsztynie wspólnej dla Olsztyna biblioteki naukowej. W styczniu odbyło się spotkanie dyrektorów największych bibliotek w Olsztynie, podczas którego omówiono organizację wspólnej biblioteki naukowej. Z ramienia OFN spotkaniu przewodniczył sekretarz OFN prof. Jan Kotwica.

Olsztyn, dnia 23.01.1997 r.

INFORMACJA

Spotkanie dyrektorów największych bibliotek w Olsztynie

Z inicjatywy prof. Tadeusza Krzymowskiego przewodniczącego OFN i pełnomocnika MEN do spraw organizacji uniwersytetu w Olsztynie odbyło się 23 stycznia 1997 r. w siedzibie Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego spotkanie dyrektorów bibliotek olsztyńskich. Celem spotkania było omówienie stanu bibliotek i przygotowań do zorganizowania biblioteki uniwersyteckiej.

W spotkaniu udział wzięli dyrektorzy: Suchta ART, Konieczna WSP, Ławrynowicz WBPUBLICZNA, Filipkowski WBPEDAGOGICZNA, Borzyszkowski WSD „Hosianum”, Baryła OBN, Krzymowski, Achremczyk - OFN, Kotwica PAN.

Prof. Borzyszkowski poinformował o stanie prac nad organizacją uniwersytetu. Przedstawił koncepcję organizacyjną uczelni. Podkreślił, że ważną rolę w przyszłej uczelni powinna stanowić biblioteka. Olsztyńskie Forum Naukowe czyni rozeznanie czy zbiory olsztyńskie mogą stanowić wystarczający zasób dla biblioteki uniwersyteckiej. W toku dyskusji jest koncepcja organizacji przyszłej biblioteki.

Zebrani poparli ideę utworzenia w Olsztynie uniwersytetu wyrażając gotowość przygotowania zbiorów swych bibliotek pod kątem przyszłej uczelni. Jednocześnie przedstawiono zły stan bibliotek – zła baza bibliotek wymagająca remontu, kurczenie się powierzchni magazynowej, nikłe środki na zakupy książek. Poparto działania na rzecz komputeryzacji bibliotek i włączenia się do lokalnej sieci komputerowej.

Uznano, że podstawą przyszłej biblioteki uniwersyteckiej powinny być zbiory ART, WSP i OBN.

W toku dyskusji uznano, iż należy dążyć do:

1. Wzmocnienia bazy lokalnej bibliotek istniejących przez remont i modernizację istniejących budynków. Konieczność rozbudowy bibliotek ART, budowy Czytelni Ogólnej WSP.
2. Wystąpić z wnioskiem do władz centralnych o budowę biblioteki humanistycznej w Olsztynie w oparciu o dokumentację sporządzoną przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną. Budowa biblioteki jest niezbędna dla uniwersytetu.
3. Zweryfikować przydatność księgozbiorów dla potrzeb uniwersytetu.

Olsztyńskie Forum Naukowe

10-718 Olsztyn-Kortowo
ul. Prawocheńskiego 5
fax (89) 23 73 47

Prezes Zarządu tel. (89) 23 46 56
Sekretarz tel. (89) 27 66 18
Skarbnik tel. (89) 23 33 22

Uchwała nr 3 Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego z dnia 13 lutego 1997 r.

Na posiedzeniu w dniu 13 lutego 1997 r. Zarząd wysłuchał informacji Sekretarza i Prezesa Olsztyńskiego Forum Naukowego na temat przebiegu spotkania dyrektorów (kierowników) bibliotek naukowych miasta Olsztyna i dyrektora Biblioteki Wojewódzkiej, które odbyło się w dniu 23 stycznia 1997 r. Po dyskusji Zarząd powołał Radę Dyrektorów Bibliotek Naukowych przy Zarządzie Olsztyńskiego Forum Naukowego w następującym składzie: mgr Irena Suchta - Biblioteka Główna Akademii Rolniczo-Technicznej

mgr Danuta Konieczna - Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Pedagogicznej

mgr Marian Filipkowski - Wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna

mgr Roman Ławrynowicz - Wojewódzka Biblioteka Publiczna

ks. prof. Marian Borzyszkowski - Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego
„Hosianum”

i powierzył przewodnictwo Rady dr hab. Stanisławowi Achremczykowi, dyrektorowi Ośrodka Badań Naukowych im. Kętrzyńskiego. Celem działań Rady jest opracowanie koncepcji powołania i funkcjonowania Biblioteki Uniwersyteckiej w Olsztynie, nadzór nad przygotowaniem inwestycji przeznaczonej dla Biblioteki Uniwersyteckiej, zorganizowanie sieci komputerowej międzybibliotecznej itp.

Prezes

prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski

***

Zarząd OFN na posiedzeniu 12 listopada 1997 r. podjął uchwałę o przekształceniu Zespołu do Spraw Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego w **Komitet ds. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego**. Komitet miał być wspólnym organem roboczym Zarządu OFN oraz Senatów obu uczelni i z ich upoważnienia prowadzić prace programowe oraz organizacyjne przygotowujące powołanie uniwersytetu w Olsztynie.

W skład Komitetu weszli wojewoda olsztyński dr Janusz Lorenz oraz wybrani przez Senaty obu uczelni ich przedstawiciele. Pełny skład Komitetu podaje uchwała Zarządu nr 8 z 12 listopada 1997 roku:

Uchwała nr 8 Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego z dnia 12 listopada 1997 r.

Zgodnie z Uchwałą Zarządu OFN Nr 1/94 z dnia 19.01.1994 r., a szczególnie p. 4 oraz w oparciu o Uchwałą Zarządu nr 6 z dnia 12 czerwca 1997 r. przekształca się z dniem 12 listopada 1997 r. Zespół do Spraw Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego w Komitet d.s. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego. Komitet jest wspólnym organem roboczym Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego oraz obu Senatów i z ich upoważnienia będzie rozwijał prace programowe i organizacyjne przygotowujące powołanie Uniwersytetu Olsztyńskiego.

Ustala się następujący skład osobowy Komitetu:

Przewodniczący : prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski - przewodniczący OFN

Wiceprzewodniczący: prof.dr hab. Stefan Smoczyński - rektor AR-T

Wiceprzewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Staniszewski - rektor WSP

Członkowie:

dr hab. Stanisław Achremczyk prof. WSP - członek Zarządu OFN, Dyrektor Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego

prof.dr hab. Eugeniusz Biesiadka - prof. WSP, czł. Zarządu OFN

prof.dr hab. Wojciech Budzyński - członek Rady Głównej, członek Zarządu OFN

prof.dr hab. Józef Górniewicz - prorektor WSP, przedstawiciel Senatu WSP

prof.dr hab. Andrzej Hopfer - członek Zarządu OFN, b. rektor AR-T, prezes Fundacji na Rzecz Utworzenia i Rozwoju U.O.

Senator dr Janusz Lorenz - przewodniczący Rady Fundacji na Rzecz Utworzenia i Rozwoju U.O.

prof.dr hab. Mirosław Łakomy - dziekan Wydz. Medycyny Weterynaryjnej AR-T, przedstawiciel Senatu AR-T

dr hab. Eugeniusz Łapiński - prof. WSP, dziekan Wydz. Pedagogicznego WSP, przedstawiciel Senatu WSP

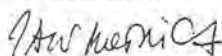
prof. Lucjan Marzewski - dziekan Wydz. Wychowania Artystycznego WSP, przedstawiciel Senatu WSP

prof.dr hab. Jadwiga Przała - dziekan Wydz. Biologii AR-T, przedstawiciel Senatu AR-T

prof.dr hab. Jan Szczerbowski - dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego, członek Zarządu OFN

prof.dr hab. Stefan Ziajka - przedstawiciel Senatu AR-T

Sekretarz

Prof. Jan Kotwica

Prezes

prof. Tadeusz Krzymowski

* * *

W dniu 9 lipca 1997 odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Senatu ART z udziałem Zarządu OFN i wojewody olsztyńskiego J. Lorenza.

Prezes OFN przedstawił obszerne wprowadzenie do dyskusji, uzasadniające stanowisko Zarządu OFN w sprawie powołania Uniwersytetu w Olsztynie.

Oto fragmenty wystąpienia prezesa:

Jest wiele wspólnych spraw tego środowiska naukowego, których samodzielnie nie jest w stanie zrealizować pojedyncza szkoła wyższa lub placówka naukowa, jest wiele przegranych już spraw, które są wynikiem niezorganizowania się wcześniejszego i słabości środowiska naukowego. W tym gronie trzeba sobie powiedzieć: w latach 70-tych przez siedem lat mówiłem jako rektor i mówili to późniejsi rektorzy, że Akademia Rolniczo-Techniczna ma wszystkie warunki, aby zająć drugą pozycję po SGGW. Którą pozycję niestety zajmuje dziś, to Państwo prawdopodobnie wiedzą.

Przegrało olsztyńskie środowisko naukowe wielkie inwestycje, które realizowały inne miasta. Z centralnego budżetu przez wszystkie te lata realizowano wiele potężnych inwestycji w Warszawie, np. przy ul. Banacha i przy ul. Księcia Trojdena, w Poznaniu, w Łodzi, w Krakowie, w Lublinie i wielu innych miastach. Powstały nowe miasteczka akademickie. Inwestycje w Olsztynie praktycznie stanęły w miejscu – bo trudno do nich zaliczyć drobne budynki z trudem wznoszone przez wiele kolejnych lat [...].

Dlatego miejmy trochę skromności my wszyscy, całe środowisko Olsztyna – raptem dwie średniej wielkości szkoły wyższe, zaledwie trzy placówki naukowe, w tym jedna kilkunastoosobowa [...].

Znajomość realiów leżała u podstaw inicjatywy i działań Olsztyńskiego Forum Naukowego. Jeśli nie potrafiliśmy się zorganizować w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych – jeśli wówczas, po roku 1975, przegraliśmy walkę o wielką zaplanowaną w szczegółach inwestycję na budowę Kortowa II i pozostały nam z tego wielkiego planu lat siedemdziesiątych jedynie uzbrojone tereny i zakurzona makieta, jeśli nie potrafiliśmy zdobyć dziś wielkich pieniędzy np. na sieci elektroniczne, jakie dostały z KBN wszystkie liczące się ośrodki akademickie – to nie popełniamy dalej błędu działania rozproszonego według zasady, każda uczelnia oddzielnie zdobywa i wrywa to co się da, chociaż to są resztki, które pozostały nieskonsumowane przez bogatszych.

Wykorzystajmy szansę, że możemy działać zorganizowani. Mamy dziś przygotowany realny projekt utworzenia prawdziwego uniwersytetu w Olsztynie, w wyniku złączenia dwóch uczelni, realizujemy to zgodnie, nie dzielimy środowiska na zasadzie nieracjonalnych antagonizmów, tylko tworzymy koalicję, łączymy się w działaniu [...].

W jesieni 1998 r. należałoby złożyć w Ministerstwie Edukacji Narodowej formalny wniosek o połączeniu obu uczelni i utworzeniu uniwersytetu o określonym kształcie. W takim przypadku do maja 1999 r. można oczekiwać pozytywnej decyzji Sejmu.

Pełny tekst przemówienia prezesa (9 stron maszynopisu) stanowi załącznik nr 8 (str. 201–209), makieta zatwierdzonego w 1973 r. przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego planu rozbudowy Kortowa, o którym mówił prezes w swoim wystąpieniu – załącznik 8a (str. 210–213).

W czasie wielogodzinnego posiedzenia Senatu odbyła się szeroka dyskusja, w której głos zabierali członkowie Senatu, członkowie Zarządu OFN oraz wojewoda olsztyński. Senat ART w dniu 9 lipca 1997 r. podjął uchwałę nr 37:

UCHWAŁA Nr 37

Senatu Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego
w Olsztynie podjęta na nadzwyczajnym posiedzeniu 9 lipca 1997 r.

w sprawie: tworzenia Uniwersytetu w Olsztynie

Na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy o szkolnictwie wyższym
oraz § 10 ust. 1 Statutu Akademii stanowi się co następuje:

§ 1

Senat Akademicki w pełni docenia starania Olsztyńskiego Forum
Naukowego i Wojewody Olsztyńskiego zmierzające do utworzenia
Uniwersytetu w Olsztynie. Nawiązując do wyrażonej opinii przez
środowisko kortowskie poprzez ankietę we wrześniu 1995 r. Senat
aprobuje proces organizacji uniwersytetu w Olsztynie.

§ 2

Senat Akademicki wyraża wolę udziału w utworzeniu uniwersytetu w
wyniku integracji zrestrukturyzowanych uczelni olsztyńskich z chwilą
spełnienia wymagań w tej sprawie określonych przez Radę Główną
Szkolnictwa Wyższego.

§ 3

Do 1 października 1997 r. Senat wytypuje spośród swojego składu
trzy osoby, które będą reprezentowały uczelnię w Komitecie ds.
Tworzenia Uniwersytetu w Olsztynie. Do 30 kwietnia 1998 r.
przedstawiciele ci złożą Senatowi informację o wynikach swojej pracy
w Komitecie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Senatu

REKTOR

prof. dr hab. Stefan Smoczyński

Podobnie brzmiącą uchwałę przyjął Senat Wyższej Szkoły Pedagogicznej. W posiedzeniu Senatu WSP uczestniczył i zabierał głos prezes OFN.

WYŻSZA SZKOŁA PEDAGOGICZNA
ul. Głowackiego 17
10-447 OLSZTYN
centr. tel. 527-26-15
tel./fax 527-66-74

Uchwała nr 79/96/97

Senatu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie
podjęta podczas nadzwyczajnego posiedzenia
w dniu 15 lipca 1997 r.

w sprawie: utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie

§ 1.

Senat Uczelni akceptuje i popiera generalne założenia "Programu organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego", opracowane przez Olsztyńskie Forum Naukowe oraz starania Wojewody Olsztyńskiego zmierzające do utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie.

§ 2.

Senat Uczelni upoważnia kierownictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej i wybranych przedstawicieli Senatu do kontynuowania prac, których celem będzie powstanie Uniwersytetu Olsztyńskiego po spełnieniu wymagań stawianych przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego, na zasadzie partnerskiej integracji Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego.

§ 3.

Do 1 października 1997 r. Senat Wyższej Szkoły Pedagogicznej wytypuje trzy osoby, które będą reprezentowały Uczelnię w Komitecie do Spraw Utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie. Wspólny zespół roboczy Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego oraz obu Senatów przedstawi wyniki swej pracy do 30 kwietnia 1998 roku.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

REKTOR

prof. dr hab. Andrzej Staniszewski

6/10.97 wytypowano i przekrzawo do wic. OFN:
prof. Józef Górniewicz
" Eugeniusz Łapiński
" Damian Manewski

W pierwszych miesiącach 1997 r., w porozumieniu z wojewodą olsztyńskim, ogłoszona została w prasie i w Internecie, oraz rozesłana do dziekanów kilkudziesięciu różnych wydziałów uniwersytetów polskich „Informacja i oferta zatrudnienia profesorów i doktorów habilitowanych różnych specjalności naukowych”. Zawierała ona informację o realnych planach powołania w Olsztynie uniwersytetu i poszukiwaniu chętnych do pracy w Olsztynie w różnych uniwersyteckich specjalnościach. Zgłoszenia należało kierować na ręce prezesa OFN. Poniżej pełny tekst rozesłanej informacji i oferty zatrudnienia:

Informacja i oferta zatrudnienia

Olsztyńskie Forum Naukowe (Stowarzyszenie zobowiązane w swoim statucie do kształtowania środowiska naukowego oraz reprezentowania go w Ministerstwie Edukacji Narodowej, w Komitecie Badań Naukowych i Polskiej Akademii Nauk) **wraz z Wojewodą Olsztyńskim dr Januszem Lorenzem i Rektorami olsztyńskich uczelni** przygotowuje restrukturyzację oraz integrację państwowego szkolnictwa wyższego w Olsztynie w celu **utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego**.

Pełnomocnikiem Ministra Edukacji Narodowej ds. przygotowania koncepcji organizacyjnej i programowej został prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski.

Planuje się, że Uniwersytet Olsztyński powstanie w najbliższych latach w wyniku reorganizacji i restrukturyzacji istniejących dwóch szkół wyższych:

**Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego,
Wyższej Szkoły Pedagogicznej**

oraz przez przyłączenie do swoich struktur dzisiejszego Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego.

Środowisko naukowe Olsztyna, Wojewoda Olsztyński oraz władze Miasta Olsztyna pragną stworzyć w północno-wschodnim regionie Polski silny ośrodek akademicki o szerokim profilu badań i nauczania, będący równorzędnym partnerem innych czołowych polskich ośrodków badawczych oraz uniwersytetów europejskich i światowych.

W końcu roku 1996 w jednostkach, które wejdą w skład Uniwersytetu zatrudnionych było około 1500 pracowników naukowych, w tym 110 profesorów z tytułem naukowym profesora, 195 doktorów habilitowanych oraz 530 doktorów.

Przewiduje się utworzenie struktury Uniwersytetu opartej na **akademickich szkołach** odpowiadających dziedzinom naukowym (akademickie szkoły: nauk humanistycznych, prawnych i ekonomicznych, biologicznych, ścisłych i technicznych, rolniczych, weterynaryjnych) **oraz na wydziałach** (lub kolegiach) odpowiadających dyscyplinom naukowym.

Następujące akademickie szkoły potrzebują dziś wzbogacenia wysoko kwalifikowaną kadrą naukową (profesorowie i doktorzy habilitowani):

nauki humanistyczne (historia, pedagogika), nauki ekonomiczne (ekonomia, nauki o zarządzaniu) nauki prawne (prawo, nauki o administracji) nauki ścisłe (matematyka, informatyka, fizyka, chemia).

Poszukiwani są aktywni naukowo pracownicy z liczącym się dorobkiem, którzy byliby gotowi do objęcia samodzielnych i kierowniczych stanowisk w organizowanych instytutach, katedrach lub zakładach.

Dzięki szczególnie aktywnemu zaangażowaniu Wojewody Olsztyńskiego **dysponujemy już w 1997 r. atrakcyjnymi mieszkaniami** dla osób pragnących osiedlić się na stałe w Olsztynie i podjąć pracę na pierwszym etapie w tworzonej Uniwersytecie.

Do czasu formalnego powołania Uniwersytetu planowane jest tymczasowe zatrudnianie w 1997 r. - w zależności od specjalności - w Akademii Rolniczo-Technicznej lub Wyższej Szkole Pedagogicznej. Zainteresowane osoby mogą uzyskać bliższe informacje od Prezesa Olsztyńskiego Forum Naukowego (Pełnomocnika Ministra) prof.dr hab. Tadeusza Krzymowskiego, (Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk ul. Prawocheńskiego 5, 10-718 Olsztyn, telefon 089/5234656, fax 089/ 5237347, e-mail ewakas@food.irzbz.pan.olsztyn.pl).

Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej

prof.dr hab. Andrzej Staniszewski

Rektor Akademii Rolniczo-Technicznej

prof.dr hab. Stefan Smoczyński

Prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego

Prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski
czł. rzecz. PAN

Olsztyńskie Forum Naukowe

10-718 Olsztyn-Kortowo
ul. Prawocheńskiego 5
fax (89) 523 73 47
ewakas@food.irzbz.pan.pl

Prezes Zarządu tel. (89) 523 46 56
Sekretarz tel. (89) 5234666
Skarbnik tel. (89) 5276618

Olsztyn 7.07.1997 r.

J.M.
Prof.dr hab.Andrzej Staniszewski
Rektor
Wyższej Szkoły Pedagogicznej
w Olsztynie

Szanowny Panie Rektorze !

Uprzejmie informuję, że w odpowiedzi na rozesłaną „Informację i ofertę zatrudnienia”, na mój adres wpłynęły następujące zgłoszenia:

1. dr hab. Wojciech Buszkowski, prof. ndzw. Uniwersytetu Poznańskiego, specjalność logika matematyczna, kierownik Zakładu Teorii Obliczeń (wniosek na profesora w CK). Zapoznał się z proponowanym mieszkaniem, złożył podanie o zatrudnienie w Międzyuczelnianym Centrum Matematycznym (na ręce prof. J.Rychlewskiego, z kopią do mojej wiadomości).
2. dr hab. Edward Darzynkiewicz z Zakładu Biofizyki Instytutu Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Warszawskiego. Współpracuje z Katedrą Fizyki AR-T (dr Wieczorek). Zapoznał się z mieszkaniem, jest gotów zorganizować Zakład Biofizyki w przyszłym Uniwersytecie. Złożył pełną dokumentację charakteryzującą jego dorobek. Oczekuje na propozycje ze strony Uczelni.
3. Prof.dr hab. Bogdan Wilamowski - profesor Politechniki Gdańskiej od 8 lat pracuje w Japonii i w U.S.A. University of Wyoming. Specjalista z zakresu inżynierii elektronicznej i informatyki. Wraca do kraju w 1998-1999 roku.
4. dr hab. Andrzej Maciejewski - matematyk z Wydziału Fizyki i Astronomii UMK. Prowadził rozmowy z prof. J. Rychlewskim, jest zainteresowany przejściem, ale wyłącznie do Międzyuczelnianego Centrum (Uniwersytetu) nie zaś do AR-T lub WSP.

5. dr hab. Jacek Krełowski - Wydział Fizyki i Astronomii, UMK - astronom (matematyk).
6. dr hab. Stanisław Sagan, profesor ndzw Uniwersytetu Śląskiego, Katedra Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Śląskiego (46 lat).
Żona - pracownik naukowy prawa gospodarczego. Podałem telefon Rektora A. Staniszewskiego z propozycją prowadzenia dalszych rozmów.
7. prof.dr hab. Edward Hojan, akustyka, elektroakustyka z Instytutu Akustyki Uniwersytetu Poznańskiego. Zgłoszenie wstępne, ustne, uzależnienie od mieszkania i propozycji org.
8. Dr Mieczysław Mejer - adiunkt Instytutu Filologii Klasycznej Wydziału Polonistyki, Uniwersytetu Warszawskiego (kończy pracę habilitacyjną).

ponadto: e-mailem nadesłali zgłoszenia i wyrazili zainteresowanie, ale wstrzymałem się z przesłaniem dalszych informacji:

- dr Gerard Zieliński - 57 lat matematyk, dr Politechniki Warszawskiej i dr hab. (habilitacja nie zatwierdzona przez CKK) z 1982 r. na Wydziale Zarządzania i Informatyki Akademii Ekonomicznej, obecnie od 1982 r. pracuje na Uniwersytecie w Toronto. Dotychczas nie wysłałem szczegółowych informacji.
- mgr Sławomir i Anna Feikis - z Toronto, z ~~Se~~eca College, byli absolwenci agrolotnictwa AR-T, mają mieszkanie w Olsztynie, chcą wrócić. Nie nawiązałem dotąd dalszych kontaktów.

• dr hab. Andrej Bielaitli - Kanada - Inst. Zool.

Z poważaniem

Prezes

prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski

Znaczna część zgłaszających się osób została, do czasu powołania uniwersytetu, zatrudniona przez rektorów obu uczelni, zaś mieszkania zatrudnianym osobom przyznawał wojewoda olsztyński na wniosek uchwały Zarządu OFN. Zarząd OFN pozytywnie zakwalifikował wnioski, a wojewoda olsztyński przyznał około 40 mieszkań.

Dzięki temu jeszcze parę lat przed formalnym powołaniem uniwersytetu wzbogaciła się kadra naukowa przyszłego uniwersytetu. Miało to podstawowe znaczenie przy składaniu wniosku o utworzenie w Olsztynie uniwersytetu.

* * *

W dniu 12 czerwca 1997 r. Zarząd OFN wysunął nową koncepcję tworzenia jeszcze przed powołaniem uniwersytetu, w istniejących uczelniach, wspólnych jednostek organizacyjnych, które weszłyby do przyszłego uniwersytetu. Zarząd podjął uchwałę nr 7 o następującej treści:

Uchwała nr .7
Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego
z dnia 12.VI.1997 r.

Mając na względzie potrzebę wzmocnienia merytorycznej działalności oraz rangi naukowej i dydaktycznej tych jednostek, które nie mają dotychczas uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego proponuje Senatowi Akademii Rolniczo-Technicznej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej rozważenie możliwości i celowości utworzenia w 1997 roku wspólnych, międzyuczelnianych struktur organizacyjnych lub wcześniejszego przeniesienia niektórych jednostek organizacyjnych z jednej uczelni do drugiej.

Propozycja Zarządu:

1. Utworzenie od 1.IX.1997 r. Międzyuczelnianego Centrum Matematyki i jej Zastosowań.
2. Przeniesienie, na podstawie zawartych umów między rektorami nie później niż do 1.VI.1998 r.
  - Instytutu Biologii i Ochrony Środowiska wraz z jej zakładami, pracownikami i wyposażeniem z Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Wyższej Szkoły Pedagogicznej na Wydział Biologii Akademii Rolniczo-Technicznej
  - Instytutu Oświaty Rolniczej oraz Studium Nauk Społecznych wraz z ich jednostkami, pracownikami i wyposażeniem z Akademii Rolniczo-Technicznej do Wyższej Szkoły Pedagogicznej
3. Pod określeniem przeniesienie Zarząd rozumie organizacyjne, naukowe i dydaktyczne podporządkowanie całej jednostki kompetencjom uczelni do której jednostka zostanie przeniesiona z zachowaniem dotychczasowej siedziby i prawa jej użytkowania opartego na zasadzie uregulowanej dwustronną umową.

Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego proponuje, aby Senaty zastrzegły, że w przypadku nieprzewidzianych i niezależnych od Uczelni decyzji, które uniemożliwią przekształcenie obu dzisiejszych Uczelni w Uniwersytet Olsztyński do 2000 roku - ustalenia przedstawione wyżej tracą swoją moc wiążącą, a sprawa przynależności organizacyjnej w/w jednostek wróci do stanu faktycznego z dnia 1 czerwca 1997 r.

Zarząd

Propozycja OFN przedstawiona w uchwale nr 7 nie została uwzględniona i zrealizowana przez ART i WSP, mimo że w głosowaniu obaj rektorzy tę uchwałę poparli. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że obaj rektorzy mieli dość często trudne zadanie pogodzenia obowiązków wiceprzewodniczących Zarządu OFN z obowiązkami rektorów, którzy musieli brać pod uwagę stanowiska i uchwały swoich Senatów.

* * *

Prace nad strukturą i funkcją przyszłego uniwersytetu nie ustawały zarówno w Komitecie ds. Utworzenia Uniwersytetu jak i w Zarządzie OFN.

W 1997 r. opracowano i poddano szerokiej dyskusji nowe, trzecie, uzupełnione wydanie opracowania zatytułowane: **Program organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego, wersja III.**

Obszerne opracowanie przedstawia cel główny i sposób jego realizacji, omawia sytuację kadrową, bazę materialną oraz strukturę (zał. 9, str. 214–222) podaje się tylko pierwszą stronę załącznika.

Planowaną strukturę ilustruje zbiorcze zestawienie ze strony 11 dokumentu.

Uniwersytet Olsztyński będzie miał następującą strukturę organizacyjną:

Uniwersytet Olsztyński Rektor (Rektorat, Kwestura, Administracja)					
Podstawowe jednostki Uniwersytetu według dziedzin nauki kierowane przez prorektorów	Wydziały kierowane przez dziekanów i inne jednostki dydaktyczno-naukowe wchodzące w skład odpowiedniej akademickiej szkoły naukowej	Uprawnienia do habilitowania w dziedzinie		Uprawnienia do doktryzowania w dyscyplinie	
		posiadane w 1997 r.	przewidywane w 1997/1998	posiadane w 1997 r.	przewidywane w 1997/1998
Akademicka Szkoła Nauk Humanistycznych (prorektor)	Filologiczny Historii - politologii i nauk społecznych Pedagogiczny Sztuki Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego	-	nauk humanistycznych	językoznawstwa	literaturoznawstwa pedagogiki historii
Akademicka Szkoła Nauk Ekonomicznych i Prawnych (prorektor)	Zarządzania i ekonomii Administracji i prawa	-	-	-	zarządzania
Akademicka Szkoła Nauk Biologicznych i Weterynaryjnych (prorektor)	Biologii i biotechnologii Medycyny weterynaryjnej	nauk weterynaryjnych	nauk biologicznych	nauk weterynaryjnych	biologii
Akademicka Szkoła Nauk Rolniczych (prorektor)	Agronomii i kształtowania środowiska Zootechniczny Technologii żywności i żywienia Rybnictwa i ochrony środowiska Inżynierii rolniczej	nauk rolniczych	-	agronomia zootechnika technol. żyw. i żywienia rybnictwo	kształtowanie środowiska, inżynieria rolna i leśna
Akademicka Szkoła Nauk Ścisłych i Technicznych (prorektor)	Matematyki i informatyki Geodezji, kartografii i gospodarki przestrzennej Chemii i fizyki z astronomią Budownictwa i inżynierii środowiska Mechaniki i budowy maszyn (Elektroniki i uzbrojenia)	nauk technicznych	-	geodezja	
Biblioteka główna (dyrektor)	Sieć filii bibliotek specjalistycznych				

Opracowanie zakończone jest następującym akapitem:

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o akceptację powyższych poczynań i zapewnienie pierwszeństwa, szczególnie w uzyskaniu kredytów na zaplanowaną inwestycję oraz niezbędne adaptacje posiadanych i przejmowanych od Wojewody Olsztyńskiego obiektów dydaktyczno-naukowych.

Po raz pierwszy opracowanie to podpisały cztery osoby: rektor ART prof. Stefan Smoczyński, rektor WSP prof. Andrzej Staniszewski, prezes OFN prof. Tadeusz Krzymowski i wojewoda olsztyński dr Janusz Lorenz.

* * *

W grudniu 1997 r. na ręce dr Józefa Lepiecha, dyrektora Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Edukacji Narodowej, z którym utrzymywane były, zgodnie z życzeniem ministra J. Wiatra, robocze kontakty, przekazana została informacja o pracach OFN w sprawie przygotowań do powołania uniwersytetu olsztyńskiego.

Oto tekst tej informacji:

Olsztyńskie Forum Naukowe

10-718 Olsztyn-Kortowo

ul. Prawocheńskiego 5

fax (89) 523 73 47

e-mail: ewakas@food.irzbz.pan.olsztyn.pl

Prezes Zarządu tel. (89) 523 46 56

Sekretarz tel. (89) 523 46 62

Skarbnik tel. (89) 527 66 18

Olsztyn 30.12.1997 r.

Pan
dr Józef Lepiech
Dyrektor
Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Ministerstwa Edukacji Narodowej

Szanowny Panie Dyrektorze !

Nawiązując do pisma Ministra Edukacji Narodowej powołującego mnie na pełnomocnika do spraw przygotowania koncepcji organizacji uniwersytetu w Olsztynie; pisma Pana Wicedyrektora Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 II.1997 r. (DNS-1-0141-34/AM/97) oraz naszej rozmowy z dnia 13 marca 1997 r. uprzejmie informuję, że w drugiej połowie roku 1997 zaistniały następujące fakty:

1. W dniu 12.05.1997 r. powołana została Fundacja na Rzecz Utworzenia i Rozwoju Uniwersytetu Olsztyńskiego. Powołano Radę Fundacji, której przewodniczący dr Janusz Lorenz oraz Zarząd na czele z prezesem/przewodniczącym prof. Andrzejem Hopferem. Statut i wniosek złożono do rejestracji w Sądzie w Warszawie.
2. Senat Akademii Rolniczo-Technicznej im. M. Oczapowskiego w Olsztynie w dniu 9 lipca 1997 r. oraz Senat Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie w dniu 15 lipca 1997 r. podjęły jednomyślnie uchwały o utworzeniu, po wcześniejszych przygotowaniach Uniwersytetu Olsztyńskiego przez połączenie obu uczelni (uchwały w załączeniu).
3. Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego podjął uchwałę o przekształceniu dotychczasowego (działającego od 19.I.1995 r) Zespołu w Komitet ds. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego. W skład Komitetu weszli wszyscy członkowie dotychczas działającego Zespołu oraz dodatkowo po trzech wybranych przez Senaty przedstawicieli

obu uczelni. Pełny skład Komitetu d.s. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego przedkładam w załączeniu

4. Komitet w nowym składzie odbywa comiesięczne posiedzenia i przygotowuje szczegółowe koncepcje organizacyjne przyszłego Uniwersytetu oraz jego statut. Planuje się zakończenie tego fragmentu prac do marca 1998 r. W kwietniu i maju 1998 r. planuje się przedstawienie koncepcji radom wydziału, a w czerwcu obu senatom. Chcielibyśmy, aby na tym etapie zaistniała możliwość wstępnej konsultacji z Ministerstwem Edukacji Narodowej. Przewidujemy, że w miesiącach jesiennych (październik, listopad 1998 r.) uzgodniony wniosek o utworzenie w Olsztynie Uniwersytetu będzie złożony na ręce Ministra Edukacji Narodowej. Planujemy, że w końcu 1998 i w pierwszej połowie 1999 r. będą mogły nastąpić odpowiednie opiniowania wniosku i oczekujemy, że w maju - czerwcu 1999 r., kiedy kończą się kadencje urzędujących władz w uczelniach, będzie już decyzja Sejmu o powołaniu Uniwersytetu.
5. W roku 1997 Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego pozytywnie zaopiniował 25 wniosków przedłożonych przez rektorów obu uczelni o przydział mieszkań służbowych nowoangazowanym profesorom i doktorom habilitowanym, niezbędnym do uzupełnienia brakującej dla przyszłego uniwersytetu kadry naukowej. W wyniku tych działań 18 profesorów i dr habilitowanych zatrudnionych do Wyższej Szkoły Pedagogicznej i 7 zatrudnionych do Akademii Rolniczo-Technicznej otrzymało przydziały na mieszkania zakładowe z puli mieszkań jakimi dysponował Wojewoda Olsztyński.

Gdyby Pana Dyrektora interesowały te lub inne dane o planach olsztyńskiego środowiska naukowego w przedstawionej wyżej sprawie uprzejmie proszę o bezpośredni kontakt telefoniczny (089/523-46-56 lub 523-46-66) lub przekazanie informacji pocztą (10-718 Olsztyn -Kortowo, ul. R. Prawocheńskiego 5, Olsztyńskie Forum Naukowe) lub e-mail: (ewakas@food.irzbz.pan.olsztyn.pl).

Z poważaniem

prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski

***

W październiku 1997 r., prawdopodobnie w wyniku zabiegów prof. Rocha Mackowicza, prezes OFN został zaproszony na uroczystość inauguracji roku akademickiego w Wyższym Seminarium Duchownym „Hosjanum”. W przemówieniu inaugurującym rok akademicki rektor Seminarium ks. dr Jan Guzowski po

raz pierwszy publicznie wyraził zainteresowanie działalnością OFN, zmierzającą do utworzenia w Olsztynie uniwersytetu. Po uroczystości, w rozmowie z arcybiskupem Edmundem Piszczem, prezes OFN zobowiązał się do stałego zapraszania rektora ks. Jana Guzowskiego do prac Komitetu do spraw Utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie.

* * *

W 1998 r. Zarząd OFN, wspólnie z Komitetem ds. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego, przedstawił czwartą, zmienioną i uzupełnioną wersję projektu organizacji przyszłego uniwersytetu (zał. 10, str. 233–242).

Projekt ten, w ramach paragrafu pierwszego, omawiającego podstawowe założenia organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego, zawiera następujący fragment:

Uniwersytet Olsztyński powstanie przez integrację na zasadach partnerskich kadry i majątku istniejących dwóch państwowych szkół wyższych: Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego, oraz placówki badawczo-rozwojowej Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, jak też na specjalnych prawach – jeśli wyższe władze kościelne wyrażą na to zgodę – obecnego Warmińskiego Instytutu Teologii, w skład którego wchodzi Wyższe Seminarium Duchowne „Hosianum”.

Projekt ten akcentuje, że w dniu powołania uniwersytetu będzie on spełniał określone ustawą wymagania do uzyskania statusu uczelni autonomicznej. Projekt przewiduje utworzenie jednej biblioteki głównej uniwersytetu z siecią lokalnie rozmieszczonych wyspecjalizowanych bibliotek, połączonych komputerową siecią informatyczną. Określono warunki, które muszą spełniać planowane do powołania określone jednostki dydaktyczno-naukowe.

* * *

Wojewoda olsztyński dr Janusz Lorenz i poseł na Sejm prof. WSP Tadeusz Iwiński promowali, gdzie tylko było to uzasadnione, ideę tworzenia uniwersytetu i działania OFN. W wyniku ich inicjatyw i działań 31 marca 1997 r. odwiedził Olsztyn, na zaproszenie wojewody, **premier Włodzimierz Cimoszewicz**. Premier W. Cimoszewicz był żywo zainteresowany problemami powołania uniwersytetu, szczególnie że w tym samym czasie Białystok czynił starania o przekształcenie Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku w samodzielny uniwersytet. Wojewoda umożliwił prezesowi OFN zreferowanie stanu przygotowań do powołania uniwersytetu w Olsztynie i odpowiedzi na pytania premiera. **Premier wyraził duże zadowolenie ze stanu przygotowań środowiska naukowego i władz województwa do utworzenia w najbliższym czasie uniwersytetu olsztyńskiego.**

Nieco później, 19 kwietnia 1997 r., na zaproszenie wojewody przybył do Olsztyna **prezydent Aleksander Kwaśniewski**. Na spotkanie z prezydentem został zaproszony między innymi prezes OFN. Prezydent A. Kwaśniewski został szczegółowo poinformowany o stanie przygotowań do utworzenia uniwersytetu i **publicznie wyraził swoje zdecydowane poparcie dla tego przedsięwzięcia.**

Staraniem posła SLD Tadeusza Iwińskiego, posłanki Ireny Putryny i wojewody olsztyńskiego Janusza Lorenza, w dniach 3–4 kwietnia 1997 r. w siedzibie ART odbyło się wyjazdowe posiedzenie Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Postępu Technicznego z udziałem jej przewodniczącego Jana Zaciury i wiceprzewodniczącej Izabeli Jarugi-Nowackiej. Obrady dotyczące powołania uniwersytetu prowadziła Izabela Jaruga-Nowacka. W obradach uczestniczyli: wojewoda olsztyński, rektorzy ART i WSP, przewodniczący OFN oraz przedstawiciele władz oświatowych Olsztyna. Odbyła się szeroka dyskusja oraz, zorganizowany przez wojewodę, objazd autokarem i prezentacja wszystkich obiektów, które wojewoda zamierzał przekazać uniwersytetowi, jeśli zostanie on powołany.

* * *

Wybory do Sejmu 21 września 1997 r. i zwycięstwo nowej opcji politycznej – Akcji Wyborczej „Solidarność” zasadniczo zmieniły bieg wydarzeń w sprawie powołania uniwersytetu i roli w tym procesie OFN.

Nowe władze polityczne i działacze utworzonego Związku Zawodowego „Solidarność” z niechęcią widziały kontynuację rozpoczętych w czasie lewicowych rządów starań o powołanie uniwersytetu według przygotowanej przez OFN koncepcji. Nie było przecież wątpliwości, że to w czasie lewicowego rządu i z poparciem z poparciem prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego, premiera Włodzimierza Cimoszewicza ministra J. Wiatra, i przy znaczącym współdziałaniu lewicowego wojewody Janusza Lorenza oraz posła SLD Tadeusza Iwińskiego, Olsztyńskie Forum Naukowe stworzyło nie tylko koncepcję i propozycję zrębów strukturalnych przyszłego uniwersytetu, ale umożliwiło zatrudnienie i zamieszkanie w Olsztynie wielu profesorom i doktorom habilitowanym z dziedzin i dyscyplin uniwersyteckich. Nie bez znaczenia było też, że bezpartyjny prezes OFN uważał siebie za człowieka lewicy i publicznie o tym mówił.

W olsztyńskiej prasie i w radiu pojawiły się liczne głosy wspierające dotychczasowe działania OFN, zmierzające do utworzenia uniwersytetu, ale i ostro atakujące OFN za jego, jak to określano, autorytarne stanowisko.

* * *

W dniu 10 stycznia 1998 r. Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” przy ART, za pośrednictwem posłów AWS, skierowała do ministra edukacji narodowej M. Handkego swoje stanowisko w sprawie utworzenia uniwersytetu w Olsztynie.

Proponowano powołanie uniwersytetu na bazie ART i Seminarium Duchownego, z częściowym wykorzystaniem kadry WSP. W punkcie oznaczonym literą „n” prezentowanego stanowiska autorzy napisali:

Powołanie nowego jakościowo uniwersytetu przez obecny rząd i parlament w województwie o zdecydowanie lewicowej opcji z udziałem uczelni o podobnym rodowodzie będzie nie tylko sukcesem obecnej koalicji, ale wyzwoli na tym terenie proreformatorskie inicjatywy i będzie kształtować jakościowo nowego człowieka.

Ten niedwuznacznie polityczny akcent wyjaśnia ówczesne i późniejsze stanowisko władz politycznych i rządowych w sprawie trybu powołania uniwersytetu w Olsztynie.

NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY

**KOMISJA
ZAKŁADOWA**

Akademii Rolniczo-Technicznej
im. M. Oczapowskiego
w Olsztynie

10-718 Olsztyn-Kortowo
ul. M. Oczapowskiego 2, pok. 203
tel. 523-36-86, fax 48-89 527-39-08
e-mail: soli@moskit.art.olsztyn.pl
Konto: II O/PKO BP Olsztyn
10203541-81764-270-1-111

1998.01.10.

Pan
Prof. dr hab. Mirosław Handke
Minister Edukacji Narodowej
za pośrednictwem Posłów AWS
Warszawa
Al. Szucha 25

STANOWISKO

NSZZ „Solidarność” przy ART w Olsztynie w sprawie utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie

Związek Zawodowy „Solidarność” przy ART w Olsztynie jest żywo zainteresowany zmianami restrukturyzacyjnymi uczelni i przekształceniem Akademii Rolniczo-Technicznej w uniwersytet, widząc w tym szansę dalszego rozwoju uczelni, środowiska akademickiego oraz podniesienia poziomu badań naukowych i dydaktyki, a tym samym wzrostu prestiżu w kraju i poza jego granicami. Stoimy na stanowisku, że:

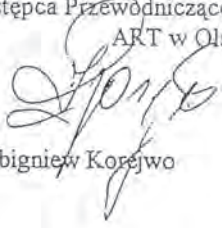
- a) Oświata, wychowanie i wykształcenie na poziomie wyższym z możliwością ukończenia studiów trójstopniowych zakończonych doktoratem, są niezbędnymi elementami na obecnym etapie rozwoju cywilizacyjnego Polski, utrwalania demokracji, równości oraz stanowią naszą szansę rozwoju i postępu, zarówno społecznego jak i ekonomicznego.
- b) Nawiązując do stwierdzenia: „Przyszłość jest taka, jaką uczynimy” oraz do możliwości jakimi dysponujemy, opowiadamy się za przerwaniem dyskusji i sporów akademickich, obietnic i różnorodnych koncepcji wokół powołania uniwersytetu w Olsztynie i przystąpienia do czynu tzn. do realizacji powołania tegoż uniwersytetu w jak najszybszym czasie. Zgoda co do samej idei uniwersytetu w środowisku naukowym pracowników istnieje, zarysowują się natomiast różnice związane z kształtem i sposobem jego utworzenia.
- c) Stoimy na stanowisku, że powołanie uniwersytetu powinno nastąpić zgodnie z prawem i nie budzić zasadniczych wątpliwości co do słuszności merytorycznej, jak i sposobu oraz formy jego powołania. Mając powyższe na uwadze zwracamy się z prośbą do Pana Ministra o powołanie takiej komisji, która przygotowałaby projekt utworzenia uniwersytetu i następnie

- d) Posiadane przez nas informacje oraz rozeznanie środowiska pozwalają wysunąć koncepcję utworzenia uniwersytetu na bazie ART i Seminarium Duchownego „Hosianum” oraz innych środowisk naukowych (np. Ośrodka Badań Naukowych). Ponieważ środowisko akademickie ART jest w znacznej części przeciwne utworzeniu uniwersytetu na bazie automatycznego połączenia ART i WSP tej idei i my nie możemy poprzeć w całości. Zbyt dużo powstałoby zagrożeń dla nowopowstałego uniwersytetu. Biorąc jednak pod uwagę względy merytoryczne w pełni uzasadnione wydaje się celowe włączenie części kadry WSP do tworzenia uniwersytetu.
- e) Mając na uwadze położenie Olsztyna na ziemi warmińskiej oraz nawiązując do historii najstarszego w Polsce Seminarium Duchownego, powstałego w 1567 r. w Braniewie staraniem biskupa Hozjusza, proponujemy ażeby uniwersytet nosił nazwę **Uniwersytet Warmiński**.
- f) W powstaniu uniwersytetu należałoby skorzystać z doświadczeń Uniwersytetu Opolskiego, gdzie takie połączenie nastąpiło.
- g) Utworzony uniwersytet mógłby mieć charakter „unijny”.
- h) Uniwersytet powinien posiadać wymagane uprawnienia akademickie oraz kształcić studentów na wszystkich trzech poziomach: licencjat, magisterium, doktorat. W tym celu braki kadrowe należałoby uzupełnić w jak najszybszym czasie.
- i) Za utworzeniem uniwersytetu w Olsztynie przemawia między innymi dobre położenie geograficzne istniejącej już uczelni oraz unikalne usytuowanie kampusu akademickiego z całą jego infrastrukturą (dotyczy to zarówno ART jak i „Hosianum”).
- j) Ponieważ ART w obecnym kształcie jako uczelnia rolnicza nie będzie w stanie sprostać konkurencji w ramach Unii Europejskiej, za jedyną szansę uważamy zatem powołanie uniwersytetu w Olsztynie. Ponadto dohumanizowanie obecnego środowiska akademickiego oraz podniesienie poziomu naukowego, badawczego i dydaktycznego pod wpływem restrukturyzacji obu uczelni, wpłynie korzystnie na środowisko akademickie, podniesie rangę miasta, regionu i województwa.
- k) Do powołania uniwersytetu powinny włączyć się czynnie, a nie deklaratywnie: Prezydent Miasta Olsztyna oraz Wojewoda Olsztyński, przeznaczając na ten cel odpowiednie środki materialne.
- l) Opowiadamy się za tym ażeby tezy programu AWS (przynajmniej te, które są możliwe do zrealizowania) dotyczące „Edukacji i Nauki” znalazły swoje praktyczne odbicie w nowopowstałym uniwersytecie, stwarzając podstawę i wzorzec nowoczesnych przekształceń zachodzących w szkolnictwie wyższym.
- ł) Tworzący się uniwersytet spowoduje znaczne przemieszczenie kadry akademickiej, a być może jej redukcję. Optujemy za takim rozwiązaniem, które pozwoli przejść łagodnie kadrze zmiany restrukturyzacyjne.

- m) Ażeby sprostać zadaniom organizacyjnym uniwersytetu celowym wydaje się stworzenie silnego urzędu „Kancelerza uczelni”, który powinien odpowiadać za administrowanie uczelnią. Rektorzy i Senat winni skupić się nad wytyczaniem celów rozwoju uczelni, rozwoju nauki i dydaktyki. W nowych układach jest to niezbędne.
- n) Powołanie nowego jakościowo uniwersytetu przez obecny rząd i parlament w województwie o zdecydowanie lewicowej opcji z udziałem uczelni o podobnym rodowodzie będzie nie tylko sukcesem obecnej koalicji, ale wyzwoli na tym terenie proreformatorskie inicjatywy i będzie kształtować jakościowo nowego człowieka.
- o) Powołanie uniwersytetu na byłych ziemiach Prus Wschodnich będzie doniosłym aktem politycznym, będzie polską racją stanu świadcząca o tym, że obecne elity władzy zdają sobie sprawę z roli jaką odgrywać będzie uniwersytet kształcący intelektualne elity Polski w tym regionie. Uniwersytet to nie wyższa szkoła zawodowa jaką chcieliby widzieć ci, którym zależy na tym ażeby nasz kraj był źródłem taniej siły roboczej, a nie ludzi o szerokich horyzontach uniwersyteckich.
- p) W świetle propozycji rządowych oraz toczącej się dyskusji w kręgach politycznych kraju, a dotyczącej reformy administracji terytorialnej i utworzenia nowych województw, Olsztyn przewidywany jest nadal we wszystkich proponowanych wariantach jako miasto wojewódzkie. Jeżeli wspomniana reforma dojdzie do skutku, a wszystko na to wskazuje, Olsztyn pozostałby na mapie Polski jako jedyne miasto wojewódzkie nie posiadające uniwersytetu. Z takim stanem rzeczy trudno byłoby się pogodzić tym bardziej, że istnieją ku temu wszystkie warunki ażeby przy stosunkowo niewielkich nakładach i zaawansowanych już przygotowaniach prowadzonych przez Olsztyńskie Forum Naukowe, uniwersytet taki powstał.

Do wiadomości:
J.M. Rektor ART w Olsztynie

I Zastępca Przewodniczącego Komisji Zakładowej
ART w Olsztynie

Dr Zbigniew Korajewo

Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” przy WSP 29 stycznia 1998 roku podjęła uchwałę, w której z oburzeniem stwierdza:

Przedmiotowe stanowisko NSZZ „Solidarność” ART w Olsztynie przyjmujemy z zażenowaniem i dużym zaniepokojeniem.

W punkcie trzecim uchwały czytamy:

Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” w pełni aprobuje działania Olsztyńskiego Forum Naukowego zmierzające do utworzenia uniwersytetu w Olsztynie.

**NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY
„SOLIDARNOŚĆ”**

**KOMISJA ZAKŁADOWA WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ
10-007 OLSZTYN, UL. SZRAJBERA 11 TEL. 27-79-67 wew. 3**

Olsztyn, dnia 29 stycznia 1998 r.

U c h w a ł a

Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" WSP w Olsztynie

1. Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" WSP w Olsztynie zapoznała się ze "Stanowiskiem NSZZ "Solidarność" przy ART w Olsztynie w sprawie utworzenia uniwersytetu w Olsztynie z dnia 10 stycznia 1998r., skierowanym za pośrednictwem posłów AWS do Ministra Edukacji Narodowej Prof. dr hab. Mirosława Handke.
Wobec wyrażanych sugestii jakoby nasza Komisja miała mieć jakiś udział w opracowaniu stanowiska Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" ART stwierdzamy z całą mocą, że nie tylko udziału w tym żadnego nie mieliśmy, ale o przyjęciu i treści "Stanowiska..." nigdy nie zostaliśmy oficjalnie poinformowani przez Komisję Zakładową NSZZ "Solidarność" ART.
2. Przedmiotowe stanowisko NSZZ "Solidarność" ART w Olsztynie przyjmujemy z zażenowaniem i dużym zaniepokojeniem. Widzimy w nim chwilowy sukces tej części środowiska ART, która zdaje się nie rozumieć, że nie można utworzyć uniwersytetu bez silnej humanistyki i bez podstawowych nauk ścisłych, a więc bez partnerskiego współdziałania i wzmoczonego wysiłku organizacyjnego ART i WSP - dwóch równoprawnych podmiotów tworzących przyszły uniwersytet. Stanowisko "Solidarności" ART jest porażką postawy odpowiedzialności za przyszłość olsztyńskiego ośrodka akademickiego i cofa nas do etapu wstępnych dyskusji nad koncepcją uniwersytetu, dawno już zakończonego przyjęciem stosownych uchwał senatów obu Uczelni.
3. Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" WSP w pełni aprobuje działania Olsztyńskiego Forum Naukowego zmierzające do utworzenia uniwersytetu w Olsztynie poprzez restrukturyzację i połączenie obu działających w mieście Uczelni oraz Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego. Uchwałę Senatu ART nr 37 z 9 lipca 1997 r. oraz Uchwałę Senatu WSP nr 79/96/97 z 15 lipca 1997 r. uważamy za deklaracje obu Uczelni zobowiązujące je do realizacji przyjętego programu działań. Podkreślamy z całą stanowczością, że koncepcja Olsztyńskiego Forum Naukowego jest najkrótszą drogą prowadzącą do uniwersytetu. Opowiadamy się też za takim uniwersytetem, który będzie stanowił mocne ogniwo systemu nauki i edukacji narodowej oraz dobro wspólne, a nie własność jednej tylko opcji politycznej, co zdaje się sugerować stanowisko NSZZ "Solidarność" ART.

4. Stwierdzenia zawarte w pkt. d stanowiska "Solidarność" ART uznajemy za przejaw arogancji i wrogości wobec środowiska WSP. Dlatego zwracamy się do Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" ART z zapytaniem - jakie to zbyt duże zagrożenie wniosłaby Wyższa Szkoła Pedagogiczna do nowopowstałego uniwersytetu? Sugestia włączenia części kadry naukowej WSP do uniwersytetu świadczy o przedmiotowym traktowaniu naszej Uczelni, jako swoistej rezerwy kadrowej dla potrzeb ART. W naszym środowisku nie ma i nie będzie zgody na inne niż partnerskie relacje między obu Uczelniami.
5. Jako członkowie i uczestnicy ruchu solidarnościowego wyrażamy głębokie ubolewanie, że w tym środowisku zrodziły się koncepcje i działania dezintegrujące oraz antagonizujące środowisko akademickie Olsztyna.

Do wiadomości:

1. Kom. Zakł. NSZZ "Solidarność" ART,
2. Rektorzy ART i WSP,
3. Prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego,
4. Parlamentarzyści AWS woj. olsztyńskiego,
5. pracownicy WSP.

PRZEWODNICZĄCY KOMISJI ZAKŁADOWEJ
NSZZ "Solidarność" WSP w Olsztynie
prof. dr hab. Jan Maczyński

***

W dniu 9 lutego 1998 r. OFN przekazało na ręce Ministra Edukacji Narodowej prof. S. Handkego pełną informację zawartą w 10-stronicowym opracowaniu, wraz z ośmiu załącznikami, z prośbą o oficjalne poinformowanie OFN o zajętych przez ministra stanowiskach, wobec proponowanych przez OFN dwóch wariantów struktury uniwersytetu (zał. 11, str. 243-252).

Minister M. Handke nie odpowiedział na przekazane mu opracowanie.

Atmosferę tego okresu oddają ukazujące się w prasie notatki i artykuły.

GAZETA

Nr 28 (13.621)

ADRES REDAKCJI: 10-417 OLSZTYN, ul. Towarowa 2. Redaktor naczelny Zdzisław SZYMOCHA, zastępca i sekretarz redakcji tel. 533-02-77. Fax 533-26-91. Redaktor dyżurny tel. 533-22-13. Dział sportowy tel./fax 533-50-28. Łączność z dziennikarzami przez centralę tel. 539-98-30. Agencja Promocyjno-Reklamowa fax 533-11-90. E-mail: gazeta1@olo.sprint.com.pl Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca.

WTOREK, 10 LUTEGO 1

W Warszawie o uniwersytecie

Zgoda ministra?

Dzisiaj w Ministerstwie Edukacji Narodowej rozpoczynają się rozmowy w sprawie powołania w Olsztynie uniwersytetu. Rektor ART prof. Stefan Smoczyński oraz profesorowie: Andrzej Hopfer, Tadeusz Krzymowski i Włodzimierz Baran wręczą ministrowi Mirosławowi Handtkowi projekt organizacji i zasad działania nowej uczelni.

Projekt, jak powiedział nam prof. Tadeusz Krzymowski, prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego, trafi do olsztyńskich parlamentarzystów w środę. Czytelnikom „Gazety” przedstawimy go w czwartek.

Jak już informowaliśmy, Kuria Metropolitalna Archidiecezji

Warmińskiej popiera ideę utworzenia uniwersytetu (stanowisko Kurii w sprawie utworzenia uniwersytetu w Olsztynie zamieściliśmy we wczorajszym wydaniu „Gazety”).

— Chcemy tego ze wszystkich sił — powiedział nam rektor Wy-

ższego Seminarium Duchownego HOSIANUM ks. Jan Guzowski, współautor oświadczenia Kurii.

— Szkoda tylko, że atmosfera wokół powołania uniwersytetu jest niezdrowa. Tymczasem powinniśmy zjednoczyć wysiłki, by uczelnia powstała...

Na przyszłym uniwersytecie, powiedział nam ksiądz rektor Guzowski, powołano by wydział teologiczny, natomiast seminarium, jako oddzielną szkołę, nadal kształciłoby księży.

Strona „Świecka” czyli profesorowie ART, jak powiedział „Gazecie” prof. Andrzej Hopfer, są za współudziałem „Hosianum” w tworzeniu uniwersytetu. Idei jego powołania sprzyja, zdaniem prof. Tadeusza Krzymowskiego, minister edukacji.

O wyniku rozmów profesorów z ministrem Mirosławem Handtkiem, prowadzonych dzisiaj w Warszawie, poinformujemy czytelników. mzg

Bezpłatna infolinia 0-800-27056

Czy stać nas na uniwersytet?

Czytelników „Gazety” zapraszamy w środę od godz. 11 do 13 do wzięcia udziału w dyskusji na temat powołania uniwersytetu w Olsztynie.

Czy stać nas finansowo i intelektualnie na taką uczelnię? Czy jest nam potrzebna? Jaki powinien być jej kształt i jakie ma spełniać zadania?

Czekamy na opinię Państwa w tej sprawie pod numerem bezpłatnej infolinii 0-800-27056.

19 lutego 1998 r.

6 GAZETA OLSZTYŃSKA

DO REDAKCJI

Czy stać nas na uniwersytet?

A propos pytania Gazety Olsztyńskiej (nr 28/13.621 z 10 lutego 1998 r.)

Na pytanie postawione przez Gazetę można zareagować dwojako. Wzruszyć ramionami i stwierdzić: Nieglupie pytanie. Można też odpowiedzieć: Tak, stać nas intelektualnie i finansowo! A z całą pewnością nie stać nas na brak uniwersytetu!

W pierwszym momencie rodzi się oburzenie, jak ktoś może postawić takie pytanie. Z drugiej jednak strony, skoro padają takie pytania, to znaczy, że kwestia istnienia nie jest jeszcze taka oczywista, zatem nie należy zaprzestawać argumentowania i przekonywania niezorientowanych.

Zacznijmy więc od początku. Olsztyńskie jest regionem zaniedbanym cywilizacyjnie i gospodarczo. Będzie jedynym nowym województwem bez uniwersytetu, lub jakiegokolwiek innego silnego centrum intelektualnego. Wiek XX i z pewnością XXI jest wiekiem nauki i wiedzy. O potęgę gospodarczej i majątkowej obywateli decyduje wykształcenie! Jedyna dla nas szansa, by nie pozostać na marginesie rozwoju kulturowego i gospodarczego, to stworzyć uniwersytet. Uniwersytet jest inwestycją, nie zaś filantropią!

Przez wiele lat Prusy Wschod-

nie były zacofane gospodarczo. Po wojnie stolica regionu — Królewiec został poza jego granicami. A z uniwersytetu w Królewcu pozostała tylko nazwa... Napłynęło dużo ludzi z innych regionów Polski i świata. Po krótkim okresie wielu z nich powróciło do swoich stron. Moje dzieciństwo wypełnione jest ciągłym exodusem. Wyjechali Mazurzy, Warmiacy. Uciekła ludność ze wsi. Coraz to nowe osady i domostwa popadały w ruinę. W cieniu PGR ludność zbierała się pod sklepami pić wino... To bardzo bolesne patrzeć na własną lokalną ojczyznę popadającą w ruinę.

Powstanie wielu PGR skłoniło władzę do powołania uczelni rolniczej. Była ona ideologicznie słuszną. Pierwsza powojenna próba stworzenia uczelni humanistycznej w Olsztynie została zaprzeczona. A ponieważ samymi rolnikami regionu nie można wypełnić, po wielu latach powołano uczelnię pedagogiczną. Zawsze jednak ona pozostawała w cieniu (finansowym i prestiżowym) uczelni rolniczej. Rezultat? — Nasze elity kształciły się poza regionem. Najzdolniejsza młodzież pozostawała w miastach swoich uczelni. Najzdolniejsi absolwenci uczelni humanistycznych osiedlili się w Warszawie, Toruniu, Gdań-

sku. Tak jak we wsi — zostawali tylko starzy lub nieudolni. No i oczywiście osoby czujące się tujeższymi.

Przyczyną zacofania naszego regionu jest brak uczelni typu uniwersyteckiego. Przez wiele lat namiastką uniwersytetu była ART, WSP i Hozjanium. Chcąc nie chcąc pełniły taką funkcję. A chodzi o to, by gwoździe wbijać młotkiem, a nie obcęgiem!

Można jeszcze inaczej spojrzeć na Uniwersytet. Nasz region jest jednym z obszarów największego bezrobocia. Wyraźnie widoczna jest prawdziwość: im wyższe wykształcenie — tym mniejsze bezrobocie. Kształcenie kosztuje. Taniej jest studiować na miejscu niż w dalekim mieście. Od kilku lat spotykam się z najzdolniejszą młodzieżą (konsultacje przy pisaniu prac olimpijskich itp.). Z żalem widzę, że wybierają oni pozaolsztyńskie uczelnie. Patrzą na wartość dyplomu i możliwości kształcenia...

Nadchodzą czasy, kiedy zdecydowana większość młodzieży kończyć będzie uczelnie wyższe. Gdzie się ona będzie uczyć? Czy stać nas na wysyłanie młodzieży daleko poza granice regionu. Czy stać nas na finansowanie rozwoju gospodarczego Warszawy, Poznania, Gdańska? Głupi dwa razy tra-

ci. Bez uniwersytetu w Olsztynie tracimy pieniądze i pieniądze i miejsca pracy, najlepsze umysł i dusze!

Pytanie — czy stać nas na uniwersytet, porównać można do pytania czy stać nas na ocieplenie domów? W pierwszym momencie ocieplenie wiąże się z wydatkami, lecz w kolejnych latach nakład szybko się zwróci.

Czy stać nas intelektualnie na uniwersytet? Tak stawiane pytanie poddaje w wątpliwość chęć rozwijania kultury. W naszym regionie coraz wyraźniej rodzi się poczucie tujeższości. Walory przyrodnicze wciągają coraz więcej elit. Tworzą się specyficzny kulturowy klimat. Jeżeli stawiamy pytanie czy stać nas na uniwersytet, postawmy od razu inne, czy stać nas na utrzymanie bibliotek, a zamiast księgami zrobić bazar lub targ wisko.

Na uniwersytet można spojrzeć pod kątem wspaniałej idei, która warto stworzyć. Jeżeli jednak argument budowania czegoś wzniosłego nie przemawia, podkreślę: uniwersytet jest inwestycją, przynoszącą nowe miejsca pracy, oszczędzające wydatki społeczeństwa oraz przynoszące rozwój gospodarczy.

Stanisław CZACHOROWSKI

W notatce relacjonującej rozmowy z czytelnikami na temat powołania uniwersytetu w Olsztynie (G.O. Nr 30 z dnia 12.02.1998 r.), przy cytowaniu moich wypowiedzi zostały podane doświadczenia z kontekstu dość długiej rozmowy.

„Czy stać nas intelektualnie na taką uczelnię?” W mojej wypowiedzi poinformowałem, że minimalne wymogi dotyczące powstania uniwersytetu zostały podane przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego. ART i WSP samodzielnie tych warunków nie spełniają i w ciągu najbliższych lat nie są w stanie spełnić. Bliżej ich spełnienia jest WSP. W stosunkowo krótkim czasie (sądzę, że do 1/2 roku) obie uczelnie będą posiadały wszystkie minimalne wymogi wymagane przez RGSZw. W chwili obecnej jedynie warunki

nie spełnionym przez obie uczelnie jest posiadanie uprawnień doktryzowania w 3 dyscyplinach nauk humanistycznych. ART w najbliższej i dalszej przyszłości nie ma szansy uzyskać uprawnień nawet w jednej z tych dyscyplin. WSP posiada w chwili obecnej uprawnienia doktryzowania z językoznawstwa, w ciągu najbliższych dni uzyska uprawnienia z literaturoznawstwa. Uważam, że w ciągu 1/2 do 1 roku powinna uzyskać 2 dalsze uprawnienia z nauk humanistycznych — historii i pedagogiki.

Na dodatkowe pytanie: „czy realny jest termin powołania uniwersytetu w roku 1999?” odpowiedziałem, że nie tylko realny, ale i optymalny. Przy założeniu, że zostaną połączone obie uczelnie (ART i WSP). Miałem pewne zastrzeżenia czy 3 uniwersytety

w Polsce (wymóg RGSZw) wydadzą pozytywną opinię, ponieważ w naszym uniwersytecie będzie przewaga prowadzonych kierunków rolniczych i technicznych dotychczas nie prowadzonych w polskich uniwersytetach.

W tej sytuacji należy dążyć, by oprócz istniejących w WSP kierunków humanistycznych jakimi są: filologia polska, historia, pedagogika, bibliotekoznawstwo i informacja naukowa, politologia i nauki społeczne, filologia (angielska, germańska, wschodniosłowiańska) dążyć do zorganizowania filozofii, socjologii i psychologii.

Oprócz istniejących w WSP kierunków podstawowych, jakimi są: biologia i matematyka, dążyć do zorganizowania chemii, fizyki i geografii. Poinformowałem, że moim zdaniem uniwersytet w Olsztynie

winien posiadać takie kierunki, które nie są humanistycznymi lub podstawowymi, jak prawo i ekonomia. Podkreśliłem, że dla wszystkich wymienionych brakujących kierunków, w WSP powstałyby załączki organizacyjne i kadrowe. Skrytykowałem politykę w ART, które zamiast organizować brakujące dla uniwersytetu kierunki podstawowe i humanistyczne, wołało równoległe do już istniejących w WSP. Poinformowałem także, że wyżej podane kierunki humanistyczne i podstawowe są prowadzone przez prawie wszystkie uniwersytety w Polsce. Nie oznacza to, że musimy zorganizować wszystkie, ponieważ żaden z uniwersytetów polskich nie posiada ich komplety.

prof. zw. dr hab.
Zbigniew IARONOWSKI

Między ziemią a niebem

Uniwersytet czy przedszkole?

Studiowałem na dwóch wyższych uczelniach i jednym uniwersytecie. Wiem, że nawet pomiędzy wydziałami jednej uczelni istnieją przeróżne animozje, a cóż mówić między uczelniami istniejącymi w jednym mieście.

Trwa rywalizacja o prestiż, dotacje, która na szczeblu chodnikowym owocuje wieloma złośliwymi dówcipami, przewiskami i pomówieniami. I tak jest między Akademią Rolniczo-Techniczną w Kortowie a Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Olsztynie. Tak też bywa pomiędzy Katolickim Uniwersytem Lubelskim a Uniwersytem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Jest to jedyne miasto w Polsce mające aż dwa uniwersytety. Także w Warszawie będą dwa uniwersytety, gdyż jeszcze w tym roku Akademia Teologii Katolickiej otrzyma ten status. Zgodę na przekształcenie akademii w uniwersytet wydał już Watykan, obecnie trwa finalizacja prawnych czynności na szczeblu państwowym. W Polsce, w jedynej krajowej dawnej bloku socjalistycznym istniał uniwersytet katolicki, obecnie będą już dwie takie placówki.

W Olsztynie znów wybuchła dyskusja, prowadzona na zenującym poziomie w sprawie utworzenia uniwersytetu. W jednym tylko wydaniu dziennik lokalny zamieścił aż trzy artykuły w tej sprawie, niestety pisane na takim poziomie, że wszelka dyskusja z ich autorami jest niemożliwa. Teksty napisano w tonie szyderczym, wykiwającym i oskarżającym, a powodem tego było zaangażowanie w tworzenie uniwersytetu władz seminarium duchownego i ART. Dawniej czymś oczywistym było, że na każdym uniwersytecie istniał wydział teologiczny. To nadawało rangę uczelni. Przypomnijmy, że Uniwersytet Jagielloński tylko dlatego był prowincjonalną uczelnią, gdyż nie udało się tu stworzyć takiego wydziału. Sławę miasta uniwersyteckiego odbierała Praga. Dopiero odnowa Uniwersytetu Jagiellońskiego doprowadziła do utworzenia teologicznego wydziału. Istniał do czasów stalinowskich. Ostatnim doktorem Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego był Karol Woj-

tyła, którego promowanie na doktora odbyło się w grudniu 1948 r. Potem władze socjalistyczne zlikwidowały wydziały teologiczne na Uniwersytecie Warszawskim i Jagiellońskim i niby w to miejsce utworzyły Akademię Teologii Katolickiej w Warszawie. Władze radzieckie zlikwidowały Wydział Teologiczny na Uniwersytecie im. Stefana Batoro w Wilnie, tuż po wkroczeniu.

Istnienie teologii na uniwersytecie jest czymś normalnym. Oczywiście nie może pomieścić się to w głowach piszących, którzy poza socjalistycznym modelem szkolnictwa niczego chyba w swym życiu nie poznali. Gdyby spojrzeli na Zachód — do którego przecież wciąż dorównujemy — przekonaliby się, że na każdym znaczącym niemieckim uniwersytecie jest wydział teologiczny, o francuskiej Sorbonie już nie wspominając. Nie świadczy to wcale o klerikalizacji nauki. Wydziały te są w miarę autonomiczne, a ich istnienie przez nikogo nie jest podważane.

Największe zasługi w utworzenie najmłodszego uniwersytetu w Polsce — w Opolu, ma tamtejszy ordynariusz bp Alfons Nossol. Istnieje tam ponadto Wydział Teologiczny. Uniwersytet utworzono mimo bliskiego sąsiedztwa Wrocławia. Biskupa wspomagało całe lokalne środowisko naukowe. Na UMK w Toruniu chciano utworzyć nawet kierunek prawa kanonicznego, ale władze kościelne nie wydały na to jeszcze zgody. Teologia jest dziedziną bardzo szeroką. Na takim wydziale mogą być różne kierunki, od socjologii religii po muzykę kościelną (taki zresztą kierunek zostanie utworzony w Opolu). Ponadto, teologia potrzebuje filozofii. Istnienie takiego wydziału stanowi pomoc w rozwoju całej humanistyki. Tego zdawać się nie rozumieją dziennikarze kpiący sobie w stylu „Wydział Hodowli Trzódki” czy „Wyższe Inseminarium”. Dołączył do tych prześmiewczych głosów felietoni-

sta „Pilota” tytułując swój tekst „Gumiaki z koloratką”. Wyśmiać można wszystko! Tylko czy czasami sami prześmiewcy nie stają się śmieszni w swym socjalistycznym zaścianku?

Olsztyn ma szansę stać się miastem uniwersyteckim. Już raz jej nie wykorzystał, kiedy chcieli się tu osiedlić profesorowie z Wilna. Lokalni decydenci bali się ludzi z naukowym cenzurem. Kadra Uniwersytetu Stefana Batoro znalazła przytulisko w Toruniu, jedyne w ówczesnej Polsce mieście powiatowym, które miało uniwersytet. Zresztą w Stanach Zjednoczonych uniwersytety lokalizowane są także w małych miejscowościach, które przez ich działalność są znane w świecie.

Patrząc z boku, olsztyńskie klótnie o utworzenie uniwersytetu przypominają przedszkolne przechwałki, kto jest lepszy, kto bardziej uczelny, czyje zabawki

piękniejsze. Dawny wojewo dziś senator, w zdenerwowa kiedyś powiedział, że utwo uniwersytet na bazie WSP, je: Kortowo dalej będzie się tak ogać. Dziś „Solidarność” A wraz z senatorem z AWS ci uniwersytetu z pominięciem W. Czyż w Warszawie tylko się z t nie śmieją? Jako piłeczki ping-pongowej używa się seminarium i chownego? Po cóż te zabawy?

Jeżeli za utworzenie uniwersytetu w Olsztynie biorą się politycy zawsze z tego wyjdzie personal układowa kołomyjka. Politycy r gą tylko pomóc w administrac nym załatwieniu sprawy, najw niejszą jest wola naukowe wszystkich uczelni i władz w wództwa. Zabawa w dziecinne i sypwanie się piaskiem po ocz do niczego nie doprowadzi. U b będą mieli tylko dziennikarze.

MARC

OLSZTYN
GIŻYCKO
CIECHANÓW

ISSN 0239-2046
NR IND. 348414

Dziennik POJEZIERZA

NR 29
(2864)

ŚRODA
11 lutego 1998 r.

60 GR

Kto majstruje przy uniwersytecie?

Wczoraj przedstawiciele Olsztyńskiego Forum Naukowego wręczyli ministrowi edukacji narodowej projekt powołania uniwersytetu w Olsztynie.

Wokół jego utworzenia narosło już wiele nieporozumień. Głównym powodem był list Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” ART do ministra, w którym związek podważył kompetencje Olsztyńskiego Forum, które od siedmiu lat pracuje nad koncepcją uniwersytetu. „S” twierdzi między innymi, że połączenie ART i Wyższej Szkoły Pedagogicznej jest niebezpieczne. Wczoraj członkowie Forum próbowali „odkręcić” tę sprawę.

Do ministra Mirosława Handtke pojechały cztery osoby: przewodniczący Forum i pełnomocnik ministerstwa ds. opracowania koncepcji organizacji i programu Uniwersytetu Olsztyńskiego profesor Ta-

deusz Krzymowski, rektor ART profesor Stefan Smoczyński oraz profesorowie Włodzimierz Baran i Andrzej Hopfer.

W tym gronie zabrakło przedstawicieli Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Ośrodka Badań Naukowych i Wyższego Seminarium Duchownego. Zapytany o komentarz co do składu delegacji rektor WSP prof. Andrzej Staniszewski odmówił odpowiedzi. Usłyszeliśmy jedynie tyle, że delegacja miała wyjaśnić nieporozumienia, jakie narosły wokół uniwersytetu oraz powody burzy, jaka wybuchła po niefortunnych wypowiedziach „Solidarności” ART, kierownictwa tej uczelni oraz senatora Pawła Abramskiego, o czym informowaliśmy w „Dzienniku”. Zgodę na utworzenie UO musi dać Rada Główna Szkolnictwa Wyższego i Sejm.

(Anna)

„Dziennik Pojezierza”, 11.02.1998 r.

Raz jeszcze o uniwersytecie

*Dziennik
Pojezierza*

23.02.1998

Dziś, 23 bm. o godz. 13, w Ośrodku Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego dyskusja o olsztyńskim uniwersytecie. Zorganizował ją Komitet ds. Utworzenia Uniwersytetu.

Na konsultacje zaproszono parlamentarzystów, wojewodę olsztyńskiego i prezydenta miasta, przewodniczącego sejmiku oraz przedstawicieli sfery gospodarczej. Komitet zdąży do tego, by powołać społeczny organ reprezentujący siły polityczne, gospodarcze i samorządowe wspierające ideę utworzenia (i wyposażenia) uniwersytetu. (Anna)

„Dziennik Pojezierza”, 23.02.1998 r.

**KURIA METROPOLITALNA
ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ**

Nr 160/98

**Komunikat Kurii Metropolitalnej Archidiecezji Warmińskiej
w sprawie uniwersytetu w Olsztynie**

1. Kuria Metropolitalna popiera ideę utworzenia uniwersytetu w Olsztynie. Dlatego wyraża wdzięczność osobom i środowiskom, które od lat podejmują starania i działania w tej sprawie.
2. Uniwersytet usytuowany w Olsztynie między Gdańskiem, Toruniem, Warszawą i Białymstokiem jest potrzebny naszemu regionowi, środowisku olsztyńskiej nauki, a przede wszystkim studiującym, którym koszty i odległości unieumożliwiają studia w bardziej odległych ośrodkach.
3. Uniwersytet w Olsztynie powinien być uczelnią, składającą się z wielu rozwiniętych i rozwojowych wydziałów. Wówczas da szansę i możliwość studiów dużej grupie młodzieży. Powołując uniwersytet należy myśleć przede wszystkim o przyszłości.
4. Kuria Metropolitalna dostrzega zbliżność interesów olsztyńskich szkół wyższych. Uważa za możliwe i konieczne wypracowanie odpowiedniej formuły powstawania uniwersytetu oraz jego struktury.
5. Powstanie uniwersytetu scali nasze środowiska naukowe. Uniwersytet stanie się dobrem wspólnym miasta, regionu, całego społeczeństwa i nauki polskiej.
6. Kuria Metropolitalna opowiada się za nazwą: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. Zawiera ona w sobie tradycję historyczną, kulturową, etniczną i wyznaniową.

7. Arcybiskup Metropolita Warmiński podejmuje starania o powołanie w ramach uniwersytetu Wydział Teologii. Rektor Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie przeprowadził wstępne rozmowy w tej sprawie w Komitecie ds. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego oraz w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

+ *Dr Jacek Jezierski*
Bp Dr Jacek Jezierski
WIKARIUSZ GENERALNY

Olsztyn, 5 lutego 1998 r.

Otrzymują :

1. Nuncjusz Apostolski w Polsce
2. Minister Edukacji Narodowej
3. Rektor Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie
4. Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie
5. Rektor „Hosianum”
6. Przewodniczący Komitetu ds. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego
7. Katolicka Agencja Informacyjna
8. „Posłanice Warmiński”
9. „Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne”
10. „Gazeta Olsztyńska”

W nowej sytuacji politycznej Zarząd OFN wystąpił z wnioskiem o przekształcenie Komitetu ds. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego, działającego w ramach OFN, w Społeczny Komitet ds. Powołania Uniwersytetu i włączenia do niego przedstawicielei parlamentarzystów oraz władz miejskich i wojewódzkich. Rozesłano odpowiednie zaproszenia i 23 lutego 1998 r., w sali konferencyjnej OBN, odbyło się posiedzenie Zarządu OFN z udziałem zaproszonych gości.

Po szerokiej dyskusji wybrano w głosowaniu skład Społecznego Komitetu ds. Powołania Uniwersytetu i na przewodniczącego wybrano prof. Tadeusza Krzymowskiego.

Jednakże senator Paweł Abramski oraz popierające go posłanki AWS Halina Nowina-Konopka i Grażyna Langowska poddali ostrej krytyce dotychczasowe działania OFN i zaproponowali nowe rozwiązania organizacyjne, wcześniej opublikowane w prasie przez senatora P. Abramskiego, a polegające na tworzeniu uniwersytetu przez połączenie ART z Wyższym Seminarium Duchownym.

CZTERY SZKOŁY, TRZY WYDZIAŁY

Jaki uniwersytet?

Olsztyńskie Forum Naukowe zmierza do tego, by 1 października 1999 roku ruszył w Olsztynie ośrodek uniwersytecki. Delegacja stowarzyszenia przedstawiła w Ministerstwie Edukacji Narodowej koncepcję programową nowej uczelni.

Uniwersytet Olsztyński ma być państwową wyższą szkołą, autonomiczną i samorządną, kontynuującą tradycje uczelni europejskich. Proponuje się, by powstała przez integrację kadry i majątku: Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Akademii Rolniczo-Technicznej, Ośrodka Badań Naukowych oraz przyłączenia na specjalnych prawach Warmińskiego Instytutu Kultury Chrześcijańskiej (w skład którego wchodzi Wyższe Seminarium Duchowne). Przewiduje się też udział w

uniwersytecie wybranych instytutów Polskiej Akademii Nauk.

W dniu powołania Uniwersytet Olsztyński posiadałby cztery szkoły akademickie, trzy samodzielne wydziały i jeden w trakcie organizacji (teologiczny). Szkoły akademickie kształciłyby w zakresie: nauk humanistycznych (wydziały filologiczny, nauk społecznych i pedagogiczny), ekonomicznych i prawnych (wydział administracji i zarządzania). Ponadto nauk rolniczych (wydziały agronomii i

kształtowania środowiska, hodowli zwierząt i ochrony środowiska, żywności i żywienia) oraz ścisłych i technicznych (wydział geomatyki i gospodarki przestrzennej, mechaniki i budowy maszyn, trzy inne jeszcze powstające). Samodzielne mają być wydziały: biologii, medycyny weterynaryjnej, wychowania artystycznego.

W pierwszych latach Uniwersytet Olsztyński będzie w stanie kształcić 20-25 tysięcy studentów.

(Anna)

„Dziennik Pojezierza”, 17.02.1998 r.

Komitet przed uniwersytetem

W poniedziałek Komitet do spraw Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego przekształcił się w Społeczny Komitet do spraw Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego.

W skład nowej organizacji weszli, oprócz przedstawicieli olsztyńskich wyższych uczelni, senatorowie i posłowie z województwa oraz prezydent Olsztyna. Przewodniczącym został prof. **Tadeusz Krzymowski**. Komitet, zdaniem profesora, powinien wspomagać integrację środowiska i tworzyć przyjazną atmosferę wokół powołania przyszłego uniwersytetu, który rozpocząłby działalność jesienią 1999 roku.

Dyskusja poprzedzająca podjęcie uchwały trwała trzy godziny. — Uniwersytet to nie filantropia, uniwersytet przynosi zyski — powiedział senator **Janusz Lorenz**. — Musimy myśleć o Olsztynie jako o stolicy potężnego regionu, który będzie potrzebował wykształconych ludzi. Teraz uczą się poza naszym miastem i do niego nie powracają...

Za utworzeniem uniwersytetu opowiadają się wszystkie siły polityczne, parlamentarzysty SLD, AWS i Unii Demokratycznej. Jednak senator **Paweł Abramski** stwierdził, że prof. Krzymowski usurpuje sobie prawo do bycia najmądrzejszym, tymczasem są

różne pomysły i każdy ma prawo mieć swoją własną wizję. Zapewnił, że wstąpi do Komitetu, ponieważ lubi się kłócić z senatorem Lorenzem.

— Każdy ma prawo iść do Ministerstwa Edukacji — stwierdziła posłanka **Halina Nowina-Konopka**. — Wiem, że minister nie zgadza się z koncepcją przedstawioną mu przez Olsztyńskie Forum Naukowe.

Posłanka **Danuta Ciborowska** zaapelowała o zwanie szeregow i pracę na rzecz wypracowania wspólnego stanowiska, które można by przedstawić ministrowi. Rektor „Hosianum” ks. **Jan Guzowski**, powiedział, że jego uczelnia jest piteczką, którą odbija się w zależności od sytuacji. Potwierdził, że jest za utworzeniem uniwersytetu z wydziałem teologicznym. Poseł Unii Wolności **Adam Żyliński** wyznał, że jest przerażony „falowaniem nastrojów”, ale zadeklarował swój udział w pracach Społecznego Komitetu. — Jesteśmy blisko osiągnięcia sukcesu, stąd ta nerwowa atmosfera — mówił prezydent Olsztyna **Andrzej Ryński**. — Nie obrażajmy

się na nikogo — postulował rektor ART prof. **Stefan Smoczyński**. — Wszyscy są ważni i potrzebni. Musimy przedstawić naszą koncepcję na wydziałac uczelni, uzgodnić procedurę zjednoczenia naszych szkół...

Przedstawiciel AWS zapewnił, że Zarząd Regionu „Solidarność” oraz władze Akcji Wyborczej wytypują swych kandydatów do Społecznego Komitetu. Idea utworzenia uniwersytetu poparł również nowy wojewoda olsztyński **Zbigniew Babalski**, którego na spotkaniu w OBN reprezentowała **Bożena Luto**.

Najbliższym zadaniem Społecznego Komitetu jest opracowanie wspólnego pisma do ministra edukacji i tworzenie wokół uniwersytetu dobrego klimatu. Mieszkańcy Olsztyna i województwa, jak wynikało to z rozmów przeprowadzonych przez nas podczas telefonicznego dyżuru poświęconego przyszłemu uniwersytetowi, opowiadają się za utworzeniem takiej uczelni. Członkowie Społecznego Komitetu o klimat społeczny nie muszą się martwić. Prawdziwym zmartwieniem jest brak nowoczesnej, humanistycznej biblioteki, o czym przypominał prof. **Stanisław Achremczyk**, bez której założenie uniwersytetu nie może się obejść.

mzg

„Gazeta Olsztyńska”, 24.02.1998 r.

Podczas wczorajszego (23 bm.) spotkania na temat Uniwersytetu Olsztyńskiego rozgorzała burzliwa dyskusja. Wszyscy zgodni byli tylko co do jednego: chcemy uniwersytetu. Poróżniła ich kwestia organizacji. Profesor Tadeusz Krzymowski, przewodniczący Olsztyńskiego Forum Naukowego i Społecznego Komitetu ds. Organizacji UO oraz pełnomocnik MEN ds. przygotowania koncepcji uczelni powiedział, że gdy wszystko zmierzało do tego, by za rok uniwersytet zaczął działać, niektórzy próbują te wysiłki torpedować, jadąc do MEN z inną propozycją niż Forum, bez przygotowania i upoważnienia środowiska. Jego zdaniem przypomina to wchodzenie kuchennymi drzwiami, zaś wywołane antagonizmy mogą spowodować, że senaty WSP i ART nie poprą wspólnego tworzenia uczelni.

Rektor „Hosianum” ks. dr Jan Guzowski z zainteresowaniem przysłuchiwał się dyskusji.
Fot. P. Płaczkowski

Uniwersytecki magiel

Z jego wypowiedzią nie zgodzili się parlamentarzyści AWS, senator Paweł Abramski i posłanka Halina Nowina-Konopka. Posłanka pytała, dlaczego do ministerstwa mogą mieć dostęp tylko ludzie z Komitetu ds. Organizacji Uniwersytetu. Według senatora Abramskiego profesor Krzymow-

ski usurpuje sobie prawo do wszechwiedzy jako członek „betonowej egzekutywy” i obraża ludzi, którzy proponują inne koncepcje.

– Mam wrażenie, że gdy sukces jest blisko, jego ojcami chce być wielu – podsumował dyskusję prezydent Olsztyna Andrzej Ryński.

***

Komitet ds. Organizacji Uniwersytetu zmienił swą formę organizacyjną na społeczną. Jego przewodniczącym został profesor Krzymowski. Lista przedstawicieli władz i życia gospodarczego, którzy zechcą wesprzeć inicjatywę komitetu pozostaje otwarta. (Anna)

Professor Tadeusz Krzymowski włożył najwięcej pracy w przygotowanie koncepcji olsztyńskiego uniwersytetu. Zaczął w latach, gdy obecni parlamentarzyści byli jeszcze studentami.
Fot. P. Płaczkowski

Sala OBN przypominała chwilami magiel, nie forum poważnych dysput.

Fot. P. Płaczkowski

Idea prezentowana przez senatora Pawła Abramskiego była efektem jego braku wiedzy, którą miało OFN, że prawo polskie nie zezwalało, aby wyższe seminaria duchowne, jako uczelnie zawodowe kształcące księży, wchodziły w skład uniwersytetów. Nawet Katolicki Uniwersytet Lubelski nie włączył Seminarium Duchownego do swoich struktur. Ale o tym trzeba było wiedzieć.

Poza tym kompetencje senatora Abramskiego były tak odległe od problemów szkolnictwa wyższego, że zabieranie przez niego tak pryncypialnego stanowiska i narzucanie jego osobistych propozycji rozwiązań organizacyjnych było po prostu, delikatnie mówiąc, dużym nietaktem.

Wobec postawy zaprezentowanej przez parlamentarzystów AWS, nieprzystającej do wcześniej wypracowanego w OFN klimatu, nowo wybrany Społeczny Komitet nie podjął działalności. Jego przewodniczący prof. Tadeusz Krzymowski zrezygnował z powierzonej mu funkcji i tym samym Społeczny Komitet uległ samorozwiązaniu.

* * *

Zaskakująca była dla OFN inicjatywa rektora ART prof. Stefana Smoczyńskiego (przecież wiceprezesa OFN). Nowa koncepcja, przeprowadzona błyskawicznie przez senat ART, przewidywała utworzenie uniwersytetu w oparciu o tradycyjne struktury organizacji uniwersytetu (katedry) i połączenie ART z Warmińskim Instytutem Teologicznym oraz wybranymi, jedynie niektórymi, katedrami WSP.

Taką koncepcję przedstawił ministrowi M. Handkemu zespół, który udał się do ministerstwa w składzie: prorektor ART R. Górecki, wiceszef klubu parlamentarnego AWS dr Kazimierz Janiak, wiceprzewodniczący Komisji Zakładowej „Solidarność” w ART dr Zbigniew Korejwo oraz posłanki AWS Halina Nowina-Konopka i Grażyna Langowska. W skład tego, jak to często protekcjonalnie w Kortowie określają „partyzanckiego” zespołu, nie wchodziło: ani rektor ART Stefan Smoczyński, ani rektor WSP Andrzej Staniszewski.

Nie można obwiniać grupy owych „partyzantów”, czy jak niektórzy określają puczystów, jeżeli zakładamy że mieli oni dobre intencje, tzn. chcieli szybkiego i skutecznego działania, a magnificencie rektorzy, obu projektowanych do połączenia uczelni, zachowywali pewną powściągliwość, będąc wiceprezesami Olsztyńskiego Forum Naukowego. Wprawdzie, było to złamanie obowiązującej w akademickich środowiskach, nieprzerwanie od stuleci zasady, że w sprawach zasadniczych decyduje magnificencja, gdyż w uczelni akademickiej jedynie on ma głos decydujący. Wyłamanie się od tej zasady prorektorów ART, i innych pracowników nauki było rzadko spotykaną w środowiskach akademickich nie tylko niesubordynacją, ale można to określić zorganizowanym zamachem wobec rektorów, czyli puczem wobec akademickich władz uczelni.

Ale najważniejszym wątkiem w tej delikatnej sprawie jest postawa ówczesnego ministra nauki i szkolnictwa wyższego prof. dr hab. Mirosława Handke. Świadczy ona nie tylko o całkowitej ignorancji obowiązujących akademickich zasad i tradycji, ale też o kuriozalnej niekompetencji.

Minister Handke, który zaprosił do siebie na rozmowy o połączeniu dwóch państwowych szkół w jedną uczelnię o randze uniwersytetu, **nie rektorów kierujących tymi uczelniami**, ale wytypowanych przez siebie prorektorów i lokalnych polityków między innymi, dr Zbigniewa Korejwę (zastępcę przewodniczącego Komisji Zakładowej związku zawodowego Solidarność”, księdza dr Jana Guzowskiego, rektora Wyższego Seminarium Duchownego,(Wiadome było, że Seminarium Duchowne jako Wyższa Szkoła zawodowa kształcąca księży, nie mogła być brana pod uwagę jako partner do włączenia w skład tworzonego uniwersytetu) oraz polityków i posłów AWS- Był to kompromitujący go krok, świadczący o niedojrzałości do pełnienia funkcji ministra akademickiego szkolnictwa, i przełożonego rektorów akademickich uczelni. Takiego wydarzenia nie zanotowały w żadnych okresach akademickie uczelnie. Myślę, że do końca życia musiał się tego wstydzić, pracując nadal w renomowanej uczelni, która była częścią akademickiej społeczności.

* * *

W dniu 9 lutego 1998 r. prezes OFN skierował do ministra edukacji narodowej pismo (zał. 11., str. 243–252), w którym obszernie informowano o stopniu przygotowań do powołania uniwersytetu w Olsztynie. Prezes OFN, jako dotychczasowy pełnomocnik ministra, w końcowym fragmencie listu napisał, iż jest przekonany, że na osiągniętym wówczas etapie dane mu pełnomocnictwo wygasa, a dalszy bieg wydarzeń będzie pilotowany przez suwerennie działających rektorów i dyrektora planowanych do integracji placówek naukowo-dydaktycznych.

* * *

W dniu 7 kwietnia 1998 r. minister edukacji narodowej Mirosław Handke powołał Zespół do spraw Utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie w następującym składzie: przewodniczący – Jerzy Zdrada, podsekretarz stanu w ministerstwie edukacji narodowej, członkowie: Zbigniew Babalski – wojewoda olsztyński, prof. Stefan Smoczyński – rektor ART, prof. Ryszard Górecki – prorektor ART, prof. Andrzej Staniszewski – rektor WSP, prof. Józef Górniewicz – prorektor WSP, ksiądz dr Jan Guzowski – rektor Wyższego Seminarium Duchownego „Hosjanum”, biskup Jacek Jezierski – wikariusz generalny warmiński.

Olsztyńskie Forum Nauki zostało wyłączone z dalszej działalności na rzecz utworzenia uniwersytetu w Olsztynie. W prasie ukazał się obszerny artykuł prezesa OFN.

UNIwersytet

– łyżka dziegciu w beczce miodu

Jako prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego przez wiele lat zabierałem publicznie głos w sprawie uniwersytetu w Olsztynie. Niech mi wolno będzie zabrać głos dzisiaj, gdy sprawa przekształcenia obu olsztyńskich państwowych szkół wyższych w uniwersytet wydaje się być w końcowym etapie.

Mam nadzieję, że będzie to moja ostatnia publiczna wypowiedź na temat przygotowań organizacyjnych, których celem jest utworzenie uniwersytetu w Olsztynie. Czuję się jednak zobowiązany przedstawić ją, by tą drogą dotrzeć do pracowników obu uczelni i szerokiego grona zainteresowanych tą sprawą mieszkańców całego regionu warmińsko-mazurskiego. Olsztyńskie Forum Naukowe, któremu przewodniczę, jest akademickim stowarzyszeniem pozarządowym, powołanym do życia w 1991 r. Stowarzyszenie jest organizacją elitarną, którą tworzą osoby o dużym doświadczeniu w zakresie organizacji i funkcjonowania szkolnictwa wyższego i placówek badawczych. Głównym celem Forum jest rozwój i integracja środowiska naukowego. Forum rozwinęło intensywne działania zmierzające do wzbogacenia naukowego środowiska olsztyńskiego i stworzenie takich struktur, które pozwolą olsztyńskiej nauce wyzwolić się z krepujących ją ograniczeń organizacyjnych, jakie nakłada przynależność do wyższego szkolnictwa zawodowego – rolniczego, technicznego i pedagogicznego. Stworzenie uniwersytetu uznaliśmy na tym etapie za pierwszą potrzebę. Uniwersytet w Olsztynie zapewni na długie dziesiątki lat prawie nie ograniczony rozwój nowych kierunków badań i kształcenia studentów. Stworzenie uniwersytetu uznałoby na tym etapie za pierwszą potrzebę. Uniwersytet w Olsztynie zapewni na długie dziesiątki lat prawie nie ograniczony rozwój nowych kierunków badań i kształcenia studentów. Stworzenie uniwersytetu uznałoby na tym etapie za pierwszą potrzebę. Uniwersytet w Olsztynie zapewni na długie dziesiątki lat prawie nie ograniczony rozwój nowych kierunków badań i kształcenia studentów. Stworzenie uniwersytetu uznałoby na tym etapie za pierwszą potrzebę.

W dniu 8 kwietnia br. minister edukacji narodowej powołał Zespół do spraw Organizacji Uniwersytetu w Olsztynie, a jego przewodnictwem powierzyl swojemu zastępcy wiceministrowi Jerzemu Zdradzic. Jest to sygnał, że sprawy toczą się w myśl naszych wcześniejszych planów. Olsztyńskie Forum Naukowe, a szczególnie jego kolejne zarządy i działający od kilku lat, powołany przez Zarząd, Zespół do spraw Utworzenia i Organizacji Uniwersytetu w Olsztynie, mają powód do satysfakcji i zadowolenia. Stworzenie klimatu wokół koncepcji uniwersytetu i udział w pracach organizacyjnych szerokiego grona specjalistów od organizacji nauki – to dzieło wieloletniej pracy i zbiegów wokół idei uniwersyteckiej. W skład Zarządu OFN wchodzi w większości obecni lub byli rektorzy, prorektorzy, dyrektorzy ogólnopolskich instytutów naukowych znajdujących się w Olsztynie, członkowie Polskiej Akademii Nauk i inni znani w skali kraju olsztyńscy organizatorzy życia naukowego. Utworzenie uniwersytetu przez połączenie zarówno kadry, jak i ogromnego majątku to proces złożony i nielatywny.

Odrębną trudnością w planowaniu uniwersytetu był brak wysoko kwalifikowanej kadry w niektórych dyscyplinach nauki. Dlatego dodatkowe zatrudnienie w 1997 r. w WSP i ART ponad 20 doktorów habilitowanych i profesorów tytularnych, pozyskanych z innych ośrodków akademickich, było podstawowym warunkiem i stało się nie notowanym dotąd sukcesem. Mieliśmy w tym swój udział jako Forum. Ale najbardziej znaczący udział miał wojewoda olsztyński, dzisiejszy senator. Środowisko naukowe Olsztyna i organizatorzy uniwersytetu powinni być wdzięczni dr. Januszowi Lorenzowi za zapewnienie mieszkań nowo zaangażowanym uczonym i wzbogacenie obu uczelni w nową kadre.

W początkach marca br. Olsztyńskie Forum Naukowe wydało drukiem streszczenie programu organizacji i działania uniwersytetu w Olsztynie. Program, który po raz pierwszy upowszechniliśmy wśród swoich członków, przechodził kolejne stadia jego tworzenia w latach 1992-1998. Ta ostatnia, czwarta wersja, przedłożona przez Komitet do spraw Utworzenia i Organizacji Uniwersytetu, była owocem wielu kompromisów, uwzględniała wiele zgłoszonych wcześniej uwag. Jest to koncepcja wyważona i akceptowana przez zarząd OFN. Podpisali się pod nią, nie protestując i nie zgłaszając wotum separatum – a jest to fakt bardzo znamieny dla dalszego przebiegu wydarzeń – obaj urzędujący rektorzy: prof. Stefan Smoczyński i prof. Andrzej Stanisławski.

Piszący te słowa przekazał opracowanie ministrowi edukacji narodowej prof. M. Handke i powiadomił, że etap opracowania koncepcji został zakończony, a kierując do ministra opracowanie zatytułowane „Program organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego”, uważa, że jego rola jako Pełnomocnika Ministra Edukacji Narodowej do spraw Opracowania Koncepcji Organizacyjnej i Programowej Uniwersytetu w Olsztynie siłą rzeczy wygasa. Zarząd z udziałem oczywiście obu urzędujących rektorów uzgodnił i powiadomił Ministerstwo Edukacji Narodowej, że w miesiącach kwietniu i maju odbędą się powszechne dyskusje na otwartych posiedzeniach rad wydziałowych, gdzie rektorzy i prezes OFN po raz pierwszy będą mogli przedstawić opracowany program, uzasadnić istotę proponowanych rozwiązań i wysłuchać opinii i postulatów profesorów, doktorów habilitowanych (członków rad wydziałowych) jak też doktorów zajmujących stanowiska adiunktów. Konieczność udziału w dyskusji adiunktów akcentowaliśmy szczególnie. Realizacja reformy szkolnictwa wyższego w Olsztynie będzie przecież w ogromnym stopniu modu-

lować działalność naukową i dydaktyczną tej właśnie najbardziej przeźnej, bo młodej, kadry naukowej, przyszłych profesorów tworzonego uniwersytetu. Podjęcie ostatecznych uchwał przez oba senaty i skierowanie do ministra edukacji narodowej wniosku o przekształcenie istniejących uczelni w uniwersytet zaplanowano na czerwiec bieżącego roku, przewidując powołanie uczelni w nowym kształcie latem następnego, tj. 1999 roku.

W międzyczasie rozpoczęła się jednak ostra w formie i bezwzględna kampania polityczna nowej koalicji rządzącej, która za wszelką cenę starała się osiągnąć własny sukces, przekreślić i uznać za niebyły dotychczasowy dorobek, anulować przygotowane materiały i wszystko rozpocząć od podstaw. Ponieważ wcześniejsze prace OFN gorąco popierał były wojewoda dr Janusz Lorenz, postanowiono – ze względów politycznych – odciąć się od tamtego okresu, szybko opracować nową, własną koncepcję i wprowadzić ją w życie. Włączono do działań ministra edukacji narodowej i parlamentarzystów Akcji Wyborczej „Solidarność”. Olsztyńskie Forum Naukowe postanowiono wyeliminować z dalszych przygotowań. Postanowiono jednak pozyskać dla swoich działań rektora ART, prof. Stefana Smoczyńskiego.

Mimo że rektor S. Smoczyński jest wiceprzewodniczącym zarządu OFN, a więc współautorem opracowania końcowego OFN – ogromna presja polityczna i chęć objęcia „przewództwa” skłoniła rektora do autokratycznego odrzucenia programu organizacji uniwersytetu, opracowanego przez OFN. Pospiesznie przygotowana w wąskim gronie współpracowników rektora, bez partnerskiego udziału przedstawicieli WSP, nowa, własna koncepcja organizacji uniwersytetu przedstawiona została członkom senatu ART. Zorganizowane przez dziekanów, na polecenie rektora, zamknięte (bez udziału adiunktów) i bez obecności autorów opracowanego wcześniej programu OFN posiedzenia rad wydziałowych, a później senatu, poparły koncepcję rektora S. Smoczyńskiego.

Koncepcja ta, w dużym skrócie, zakłada przeniesienie do przyszłego uniwersytetu, w nie zmienionym kształcie, tych wydziałów ART, które mają obecnie uprawnienia do habilitowania, a zlikwidowanie takich wydziałów jak Mechaniczny, Budownictwa Lądowego, Ochrony Środowiska i Rybactwa, które dziś tych uprawnień nie mają. Jednocześnie przewiduje się, w myśl powyższej zasady, ograniczenie liczby wydziałów wnoszonych przez WSP, gdyż obecnie nie mają one uprawnień do habilitowania. W takim ujęciu WSP nie jest już partnerem, a jedynie niewiele znaczącym dopełnieniem.

Koncepcja rektora S. Smoczyńskiego różni się zasadniczo od programu OFN. Program OFN zakłada utworzenie w uniwersytecie samodzielnych wydziałów z uprawnieniami do nadawania stopni naukowych bądź złączenie pokrewnych wydziałów w obszarze tej samej dziedziny wiedzy w akademickie szkoły naukowe. W ten sposób powstałyby wieloosobowe, silne kadrowo rady naukowe w poszczególnych szkołach akademickich, zarówno w naukach rolniczych, technicznych, ekonomicznych, jak i humanistycznych. Na przykład Rada Naukowa Akademickiej Szkoły Nauk Humanistycznych miałyby na swoim starcie 85 profes-

sorów i doktorów habilitowanych, a więc jak i inne jednostki, spełniałyby w dniu powołania wszystkie prawem wymagane warunki do doktoryzowania i habilitowania. Podobnie działałoby się w Akademickiej Szkole Nauk Technicznych, w której kadra tam skupiona z całego obszaru nauk technicznych zapewniłaby zdobycie uprawnień do habilitowania, a jednocześnie zapewniłaby rozwój Wydziałowi Mechaniki i Budowy Maszyn oraz trzem zaplanowanym wydziałom w organizacji, a mianowicie Wydziałowi Matematyki i Informatyki, Wydziałowi Chemii i Fizyki oraz Wydziałowi Budownictwa i Inżynierii Środowiskowej. Program OFN zapewnia koncentrację wydziałów w obrębie tej samej dziedziny nauki i możliwość zaistnienia, historycznie w Olsztynie ukształtowanej, ciągłości rozwoju nauk rolniczych (od WSR zaczynając), nauk technicznych (powołanych do życia w latach siedemdziesiątych i zaznaczonych w nazwie dzisiejszej ART) i nauk humanistycznych, powstałych w dzisiejszej WSP.

Korzystalismy z doświadczeń wielu uniwersytetów amerykańskich, kanadyjskich i innych, gdzie bardzo często, a prawie z zasady, w ramach uniwersytetu istnieją akademickie szkoły, jak np. Medical School, Agriculture School i inne. Opieralismy się również na doświadczeniu Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie trzy wydziały z obszaru nauk medycznych zostały zintegrowane w Collegium Medicum (odpowiednik akademickiej szkoły nauk medycznych) i tworzą część Uniwersytetu Jagiellońskiego, kierowaną przez jednego z prorektorów. Dzięki takim właśnie rozwiązaniom organizacyjnym nauki medyczne są integralną częścią uniwersytetu, a jednocześnie są obecne wśród akademii medycznych, gdyż prorektor prof. S. Konturek jest liczącym się partnerem wśród rektorów in-

nych, licznych przecież w Polsce akademii medycznych. Taki wzorzec wybraliśmy dla nowej struktury nietypowego przecież w swoim założeniu uniwersytetu, który powstanie w Olsztynie. Opracowany przez OFN program reorganizacji wskazuje, że większość podstawowych jednostek (akademickie szkoły i wydziały) miałyby w dniu tworzenia uniwersytetu, wymagane ustawą o stopniach i tytule naukowym, warunki niezbędne do uzyskania uprawnień do habilitowania. W ten sposób uniwersytet w dniu jego powołania spełniałby warunki do uzyskania – zgodnie z ustawą o szkolnictwie wyższym – uprawnienia uczelni autonomicznej, ale rozwojowej (niektóre wydziały w organizacji).

Nie uważamy, że nasz program jest najlepszy. Nie sądzimy, że obok niego nie mógł zaistnieć drugi lub trzeci. Ale burzamy się na jego koniunkturalne odrzucenie przez bardzo wąskie grono osób, bez dyskusji z jego autorami, bez szerokiej dyskusji w środowisku naukowym. Można się cieszyć, że do uniwersytetu coraz bliżej. Ale przysłowiową łyżką dziegciu w tej beczce miodu jest przykre upolitycznienie działań w końcowym etapie, a przez to zablokowanie planowanej dyskusji, odgórne narzucenie przez władze polityczno-administracyjne skróconego o prawie dwa miesiące terminu złożenia wniosku końcowego do ministra. Czym dyktowany jest ten pośpiech? Co by się stało, gdyby zgodnie z przemyślanym i wcześniej przyjętym planem miesiące kwiecień i maj były czasem szerokiej, otwartej dyskusji nad przedłożonym przez OFN programem i ewentualnym innym programem alternatywnym, który rektor ART mógłby zaprezentować? W środowisku akademickim, gdzie dyskusja i wymiana poglądów jest dobrym obyczajem i obowiązkiem, w sposób autokratyczny zabrano prawo do swobodnej dyskusji i przyjęto zasadę, iż prawo do decydującego wypowiedzania się w tak żywotnych i fundamentalnych sprawach ma wąska grupa kierująca uczelniami, a pozabawieni są go pozostali pracownicy.

Ta moja wypowiedź jest wyrazem zaniepokojenia i próbą zwrócenia uwagi decydom, że pewnych akademickich zasad łamać ani lekceważyć nie wolno. Jest to niegodne i krótkowzroczne działanie. OFN jako pozarządowa, akademicka organizacja ma moralny obowiązek i prawo takie działania piętnować.

**Prof. dr hab.
Tadeusz Krzymowski
Prezes Olsztyńskiego
Forum Naukowego**

Wiceminister edukacji narodowej Jerzy Zdrada wystosował do prof. T. Krzymowskiego pismo przytoczone poniżej.

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

DNS.1-014- 5 /98

**Pan
Prof. dr hab. Tadeusz KRZYMOWSKI
Akademia Rolniczo-Techniczna
w Olsztynie**

Szanowny Panie Profesorze,

pragnę serdecznie podziękować za dotychczasową pracę związaną z działaniami Pana na rzecz powstania Uniwersytetu w Olsztynie.

Jednocześnie informuję, że dalsze prace nad powstaniem Uniwersytetu prowadzić będzie zespół, który właśnie powołałem.

Zyczę Panu Profesorowi wiele zdrowia i satysfakcji z dotychczas wykonanych prac.

Z poważaniem

WZ MINIS RA
PODSEKRETARZ STANU

Jerzy Zdrada

Warszawa, 8 kwietnia 1998 r.

W odpowiedzi prezes OFN wystosował do ministra M. Handke następujące pismo:

Olsztyńskie Forum Naukowe

10-718 Olsztyn-Kortowo
ul. Prawocheńskiego 5
fax (89) 23 73 47

Prezes Zarządu tel. (89) 523 46 56
Sekretarz tel. (89) 523 46 62
Skarbnik tel. (89) 527 66 18

Wzł 0210/117/98

Olsztyn 21.04.1998 r.

Pan
Prof.dr hab. Mirosław Handke
Minister Edukacji Narodowej

Szanowny Panie Ministrze !

Otrzymałem skierowane do mnie osobiście podziękowanie „za dotychczasową pracę związaną z działaniem na rzecz powstania Uniwersytetu w Olsztynie”. Pismo (DNS 1-014-5/98 z dnia 8 kwietnia b.r.).

Pragnę Pana Ministra poinformować, że wieloletnie prace i wynikające stąd efekty są nie tylko moim osobistym dziełem. Jest to wynik społecznej pracy szerokiego grona zasłużonych dla rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego profesorów, skupionych w Olsztyńskim Forum Naukowym, a przede wszystkim w kolejnych jego zarządach oraz w Zespole i późniejszym Komitecie do Spraw Utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie.

W imieniu 11- osobowego Zarządu - a tak się składa, że zasiada w nim pięciu obecnych i byłych rektorów, dyrektorzy placówek naukowych, byli prorektorzy i dziekani w tym trzech doktorów honoris causa - skierowałem do Pana Ministra pismo (z dnia 9 lutego 1998 r.) wraz z bogatą dokumentacją, ilustrującą drogę i przeszkody jakie należało pokonać, aby dojść do dzisiejszego etapu przygotowań. Prosiłszy Pana Ministra o zajęcie stanowiska wobec niektórych kwestii, które przedstawialiśmy. Do dnia dzisiejszego Olsztyńskie Forum Naukowe nie otrzymało odpowiedzi na wspomniane wyżej pismo, choć minęły już dwa miesiące.

Nadesłane na moje ręce kurtuazyjne pismo z podziękowaniem za pracę na rzecz utworzenia w Olsztynie Uniwersytetu (na marginesie zaadresowane w tytule na Akademię Rolniczo-Techniczną, w której od 10. lat nie pracuję, gdyż jestem profesorem Instytutu Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie) ma wyraźnie charakter osobisty i nie wspomina o roli jaką spełniło w środowisku Olsztyńskie Forum Naukowe.

Dla Olsztyńskiego Forum Naukowego nie jest i nie może być w przyszłości obojętne jak przebiegać będą działania Zespołu powołanego przez Pana Ministra, o którym wspomina Pan w owym kurtuazyjnym podziękowaniu. Zespół ten przejmując od nas daleko zaawansowane przygotowania spraw związanych z utworzeniem Uniwersytetu, od których bez jakiegokolwiek dyskusji z nami zostaliśmy odsunięci. Dlatego pragnę poinformować Pana Ministra, że, jako akademicki organ społeczny, działający w środowisku Olsztyna i w tutejszym środowisku darzony zaufaniem, z wielką uwagą będziemy śledzić tryb i sposób działania wspomnianego Zespołu, a jeśli zaistnieje potrzeba i uznamy to za stosowne, skorzystamy z uprawnień nam przysługujących w zakresie opublikowania i szerokiego upowszechnienia w Polsce naszego w tej sprawie stanowiska.

Z poważaniem

Prezes

prof. dr hab. dr h.c. Tadeusz Krzymowski

czł. rzecz. PAN

do wiadomości :

1. Pan Prof. Jerzy Zdrada Podsekretarz Stanu
Ministerstwa Edukacji Narodowej
2. Członkowie Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego

MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ

DNS-1-0141-43 /BW/98

Warszawa, 30 kwietnia 1998 r.

Pan
Prof. dr hab. Tadeusz KRZYŃOWSKI
Polska Akademia Nauk

Szanowny Panie Profesorze,

w nawiązaniu do listu Pana Profesora dotyczącego działań na rzecz utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie, pozwalam sobie przekazać poniższe spostrzeżenia i uwagi.

Raz jeszcze pragnę podziękować Panu Profesorowi za zaangażowanie w prace Olsztyńskiego Forum Naukowego i działalność w gronie reprezentantów społeczności akademickiej Olsztyna, zintegrowanej wokół idei powstania Uniwersytetu.

Właśnie tak rozumiałem aktywność Pana Profesora i starania o powołanie Uniwersytetu - jako wyraz zamierzeń regionu, jako wynik wielu działań olsztyńskiego środowiska naukowego. Pragnę jednocześnie dodać, iż sformułowanie zawarte w liście Pana Profesora, iż zakończył Pan swą działalność jako pełnomocnik Ministra Edukacji Narodowej, zrozumiane zostało dosłownie. Stąd też skierowane pod adresem Pana Profesora słowa podziękowania za wkład pracy i dotychczasową działalność.

Pozwolę sobie stwierdzić, iż bez działalności środowiska, Olsztyńskiego Forum Naukowego i Pana osobistej, nie byłoby możliwe podjęcie obecnie - bardziej konkretnych prac przygotowawczych, zmierzających do przygotowania formalnego i pełnego wniosku o utworzenie Uniwersytetu w Olsztynie. Otrzymane od Pana Profesora materiały zostaną przekazane i z pewnością dobrze posłużą przygotowaniu dokumentu, o którym wspomniałem wyżej.

Z wyrazami szacunku i poważania

Prof. dr hab. Mirosław Handke

* * *

Sprawa powołania uniwersytetu toczyła się dalej.

Olsztyn miał szczególne szczęście. Olsztynianin, adiunkt ART dr Kazimierz Janiak, nie tylko został wybrany na posła, ale stał się wiceprzewodniczącym AWS i wiceszefem klubu parlamentarnego AWS (sekretarzem generalnym). Jego bliskie związki z prorektorem ART prof. Ryszardem Góreckim i dążność do łatwego sukcesu nowej opcji politycznej spowodowały, że złożony w parlamencie przez AWS wniosek o powołanie w Olsztynie uniwersytetu wyjątkowo szybko przeszedł wszystkie ścieżki legislacyjne i 9 lipca 1999 r., mocą ustawy sejmowej, powołany został Uniwersytet Warmińsko-Mazurski.

* * *

Pierwsza uroczysta inauguracja roku akademickiego w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim odbyła się 1 września 1999 roku.

W inauguracji uczestniczyli: premier, nuncjusz papieski, ministrowie, w tym S. Handke, a prezydenta RP reprezentował minister Andrzej Śmietanko. Przebieg ładnie zorganizowanej uroczystości został nagłośniony i udostępniony społeczeństwu, dlatego temu wydarzeniu nie będzie poświęcona większa uwaga.

Pierwszym rektorem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego został prof. dr hab. Ryszard Górecki.

* * *

W ustawie z dnia 9 lipca 1999 r. powołującej uniwersytet artykuł 3 mówi:

„Uniwersytet tworzy się z Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego w Olsztynie, Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie oraz Warmińskiego Instytutu Teologicznego w Olsztynie”.

Zapis ten wymaga jednak komentarza, bo dotyczy całego środowiska naukowego Olsztyna, i nie tylko, i budził wiele bulwersujących odczuć. W skład bowiem Warmińskiego Instytutu Teologicznego w Olsztynie wchodziły trzy jednostki organizacyjne:

- Wyższe Seminarium Duchowne Hosianum,
- Warmińskie Wyższe Studium Katechetyczne w Gietrzwałdzie,
- Studium Teologii dla Świeckich w Olsztynie.

Seminarium posiadało własne budynki, bibliotekę itp. i status wyższej szkoły zawodowej, natomiast Studia nie posiadały własnego majątku, a dydaktycznie były związane z Akademią Papieską w Krakowie.

Jednakże, niezgodnie z zapisem umieszczonym w ustawie powołującej uniwersytet, do UWM włączone zostały jedynie dwa drobne studia katechetyczne wchodzące w skład WIT, a Wyższe Seminarium Duchowne „Hosianum”, wraz z jego stanem posiadania, do dziś jest samodzielną jednostką, całkowicie niezależną od UWM, podległą wyłącznie władzom Kościoła.

W Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim powołano od podstaw, podobnie jak wiele innych wydziałów, Wydział Teologii UWM.

* * *

Przez prawie dwie dekady Uniwersytet posługiwał się godłem, ustalonym przez Senat UWM, w dniu 26 stycznia 2001 r., na którym wyeksponowane są trzy równorzędne, skrzyżowane berła rektorskie – sym-

bole władzy rektorów akademickich uczelni. W Wiadomościach Uniwersyteckich z dnia 15 lutego 2001 r., czytamy: *Godłem jest orzeł Jagiellonów z tarczą koloru czerwonego w złotej obwódce. Na polu tarczy widnieją trzy złote berła symbolizujące uczelnie, które weszły w skład UWM.*

Ta sytuacja bulwersowała część środowiska naukowego UWM. Większość pracowników nauki rozumiała, że Senat UWM w pierwszych miesiącach swego istnienia popełnił błąd, bowiem WIT nigdy nie miał statusu akademickiej uczelni nadającej stopnie naukowe i że nigdy nie miał uprawnień do posługiwania się berłem rektorskim, równorzędnym berłom noszonym przez rektorów ART i WSP.

Na szczęście autor godła, z innych powodów niż tu omawiane, zmusił UWM do wycofania użytkownego przez prawie dwie dekady godła uniwersyteckiego i przyjęto nowe godło, już bez kontrowersyjnych akademickich symboli władzy rektorskiej.

* * *

W tym miejscu należy zaznaczyć, że o ile władze polityczne i państwowe, jak również część nowego kierownictwa Uniwersytetu chciałyby wymazać z pamięci wieloletnie, krok po kroku czynione przez OFN przygotowania do powołania uniwersytetu, to nowy rektor prof. Ryszard Górecki, tam gdzie tylko było to możliwe, starał się eksponować wcześniejsze działania OFN, m.in. zgłaszając kandydaturę prezesa OFN do medalu „Bonemerenti Universitati Nostrae”, zapraszając prezesa na pierwsze uroczyste posiedzenie Senatu UWM, a w późniejszych czasach, zgłaszając kandydaturę prezesa OFN do wyróżnienia go tytułem osobowości roku 1999 przez Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu oraz godnością Honorowego Obywatela Olsztyna nadawaną przez Radę Miasta.

* * *

Na pierwszym uroczystym posiedzeniu Senatu UWM w dniu 3 września, na które prezes OFN został zaproszony przez rektora prof. R. Góreckiego, w imieniu wszystkich członków OFN prezes złożył gratulacje i życzenia nowemu kierownictwu Uniwersytetu oraz przedstawił krótki zarys historycznych zdarzeń w Olsztynie, związanych z rozwojem nauki i szkolnictwa wyższego.

Z PRAC SENATU

3 września w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie odbyło się historyczne, inauguracyjne posiedzenie Senatu Akademickiego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Senatorzy podczas inauguracyjnego posiedzenia Senatu.

Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego prof. Ryszard Górecki powitał gości: prof. Jerzego Zdradę – podsekretarza stanu w MEN i przewodniczącego Zespołu ds. Utworzenia Uniwersytetu, Zbigniewa Babalskiego – wojewodę warmińsko-mazurskiego, prof. Tadeusza Krzymowskiego – przewodniczącego Olsztyńskiego Forum Naukowego oraz byłych rektorów: prof. Stefana Smoczyńskiego z b. ART, prof. Andrzeja Staniszewskiego z b. WSP i ks. dr. Jana Guzowskiego z WIT – zasłużonych w tworzeniu olsztyńskiego uniwersytetu. Powitał też zgromadzonych członków Senatu. Przed rozpoczęciem uroczystej części posiedzenia rektor odniósł się do idei utworzenia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz stawianych przed nim zadań.

Wiceminister MEN prof. J. Zdrada wręczył rektorowi prof. R. Góreckiemu akt powołania – wraz z gratulacjami – na funkcję pierwszego rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego na okres do 31 sierpnia 2000 ro-

Prof. J. Zdrada podczas wystąpienia.

ku. Przekazał też zarządzenie ministra Edukacji Narodowej wprowadzające pierwszy Statut Uniwersytetu (na okres jednorocznej kadencji) informując przy tym, że jest to dokument określający porządek prawny Uniwersytetu w początkowym okresie funkcjonowania, gdyż – w związku z pełną autonomią Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego – dalsze decyzje o kształcie uniwersytetu, zakresie i kompetencjach władz oraz o jego strukturze wewnętrznej będą zależały od woli samej uczelni. Przekazał też akt, będący podstawą utworzenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim nowego wydziału – Wydziału Teologicznego – zgodnie z umową zawartą 30 sierpnia br. między Rządem RP a Konferencją Episkopatu Polski.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski Zbigniew Babalski serdecznie podziękował wszystkim za wkład pracy i udział w tworzeniu uniwersytetu. Wręczając rektorowi kwiaty, gratulował z okazji otrzymanej nominacji na stanowisko rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Symbolicznymi kwiatami podziękował też wiceministrowi Zdradzie za opiekę, dobrego ducha

i przede wszystkim ciężką pracą na rzecz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Rektor uhonorował indywidualnymi Rokokolniczościowymi listami kurtuazyjnymi: prof. J. Zdradę, wojewodę Z. Babalskiego prof. T. Krzymowskiego, ks. dr. J. Guzowskiego, prof. S. Smoczyńskiego i prof. A. Staniszewskiego, w których podziękował im za zaangażowanie i ogromny wkład pracy w tworzenie uniwersytetu. (Patrz foto na 3 stronie okładki).

Prof. T. Krzymowski odczytał list gratulacyjny, wystosowany do rektora w imieniu zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego z okazji historycznej inauguracji działalności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w dniu 1 września 1999 r. Przypominał też ważniejsze daty wchodzące do historii nauki i rozwoju szkolnictwa wyższego w obszarze Olsztyna i regionu Warmii i Mazur: 1950 – powołanie Wyższej Szkoły Rolniczej; 1969 – powołanie Wyższej Szkoły Nauczycielskiej;

Prof. T. Krzymowski podczas wystąpienia.

1969 – powołanie dwóch wydziałów technicznych: Wydziału Budownictwa Lądowego i Wydziału Mechanicznego w ówczesnej Wyższej Szkole Rolniczej; 1972 – przekształcenie Wyższej Szkoły Rolniczej w Akademię Rolniczo-Techniczną.

Do tych ważniejszych dat prof. Krzymowski zaliczył też 1988 r., w którym powstała w Olsztynie, pierwsza w historii miasta, placówka Polskiej Akademii Nauk. Podkreślił też, że datą, która będzie najczęściej wspominana przez następne pokolenia będzie 1 września 1999 r. – oznaczająca utworzenie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Od prezentacji prorektorów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie rozpoczęła się druga, robocza część sesji Senatu. W okresie od 1 wrze-

Zaś.8

Olsztyn, 22 listopada 1999 r.

Pan

Senator dr Janusz Lorenz

Olsztyn

Szanowny Panie Senatorze !

W imieniu Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego i w swoim własnym składam Panu Senatorowi, bylemu Wojewodzie Olsztyńskiemu w latach 1993 - 1997, serdeczne podziękowania i wyrazy naszego uznania oraz szacunku za osobiste Pana działania organizacyjne, które wywarły znaczący wpływ na proces dojrzewania w środowisku naukowym Olsztyna przekonania o celowości połączenia obu państwowych uczelni Olsztyna w jeden silny kadrowo i materialnie Uniwersytet Warmińsko - Mazurski. Władze polityczne i administracyjne mogły powołać Uniwersytet w Olsztynie tylko wówczas gdy samo środowisko naukowe taką wolę wyrażało. Dlatego w początkach lat dziewięćdziesiątych niezwykle ważne było tworzenie właściwego klimatu wokół idei powołania uniwersytetu. Przekazanie przez Pana ponad trzydziestu atrakcyjnych mieszkań nowoangazowanym profesorom tytularnym i doktorom habilitowanym dało możliwość nie tylko znaczącego wzbogacenia kadrowego obu uczelni ale również tworzyło przekonanie, że idea powołania Uniwersytetu jest już wprowadzana w życie.

Spowodowane przez Pana zainteresowanie sprawą Uniwersytetu ówczesnego Ministra Edukacji Narodowej a w następstwie tego powołanie w Olsztynie jego pełnomocnika do spraw opracowania koncepcji organizacyjnej uniwersytetu, jak również zorganizowanie spotkań z Prezydentem Rzeczypospolitej Aleksandrem Kwaśniewskim, z Premierem Włodzimierzem

Cimoszewiczem, z Ministrem Edukacji Narodowej Jerzym Wiatrem oraz z Komisją Sejmu Rzeczypospolitej - na których to spotkaniach idea i możliwości organizacji uniwersytetu w Olsztynie były prezentowane przez przedstawicieli środowiska naukowego - miało znaczący wpływ na dojrzewanie w środowisku przekonania, iż powołanie uniwersytetu jest realne. Wiele Pana zdecydowanych wypowiedzi było publikowanych w lokalnej prasie i radiu. To wszystko tworzyło w środowisku ów niezbędny klimat, który wspierał zaangażowanych w ideę tworzenia uniwersytetu i przekonywał grupę ówczesnych sceptyków.

Dzięki Pana osobistej inicjatywie i zaangażowaniu powstał z wplat różnych instytucji fundusz na rzecz utworzenia i rozwoju Uniwersytetu w Olsztynie. Pan Senator jest do dziś jedynym darczyńcą, który do owego funduszu wniósł swoje prywatne środki finansowe w dwóch kolejnych wplatách po pięć tysięcy złotych. Wszystkie te środki zostały zdeponowane w banku na koncie OFN. Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego zapewnia, że będą one godnie wykorzystane na rzecz rozwoju Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego.

Za wszystkie starania wspomniane wyżej jak i nie wymienione, których było wiele, składamy Panu serdeczne podziękowania. Dziś Uniwersytet Warmińsko - Mazurski działa i jest to, jak rozumiemy, największym również Pana powodem do satysfakcji.

Wszystko to skłoniło nas do tego aby na pierwszym po utworzeniu Uniwersytetu posiedzeniu Zarządu OFN, które odbywa się na zaproszenie JM Rektora Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego prof. dr hab. Ryszarda Góreckiego i z Jego obecnością w Sali Senatu Uniwersytetu, adres niniejszy do Pana Senatorsa skierować i prosić o jego przyjęcie.

Z poważaniem

Prezes

prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski

***

Powołanie UWM formalnie zakończyło pewien etap działalności OFN.

Zarówno jednak wśród członków OFN jak i wielu pracowników nauki pracujących w Olsztynie pojawiło się wiele wątpliwości i przykrych skojarzeń związanych z ostatnim, upolitycznionym i „partyzanckim”, jak mówią niektórzy profesorowie, sposobem realizacji finalnego etapu, trwających wiele lat, zabiegów o uniwersytet, w których OFN było wyjątkowo zaangażowane, a w końcowym etapie tendencyjnie wyeliminowane.

Takim akcentem, ukazującym pewne nieprawdy wprowadzane do publicznego obiegu, w tym szereg informacji, które można wręcz nazwać kłamstwami, ukazuje list, ze stycznia 2003 r., byłego już prezesa OFN

prof. Tadeusza Krzymowskiego (ale ciągle członka Zarządu OFN) skierowany do rektora UWM prof. Ryszarda Góreckiego.

List ma 17 stron maszynopisu i kilkanaście załączników (pełny tekst – zał. 12, str. 253–269). Warto jednak przytoczyć pewne fragmenty ze wstępu i zakończenia.

Prof. Tadeusz Krzymowski
Olsztyn, ul. T Młynka 1

Olsztyn, 6 stycznia 2003 r.

J. M.
Prof. dr hab. Ryszard Górecki
Rektor
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego
w Olsztynie

Magnificencjo Rektorze!

Minęły ponad trzy lata od powołania do życia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Jesteśmy dziś dumni z jego działalności i pięknego rozwoju. Sądzę jednak, że jest to również właściwy czas, aby w spokojnej atmosferze powrócić do pewnych faktów z przeszłości, towarzyszących tworzeniu uniwersytetu i aby niektóre z nich przypomnieć lub zaakcentować.

Podległe Panu Rektorowi służby informacyjne Uniwersytetu wielokrotnie, na łamach „Wiadomości Uniwersyteckich” publikowały tzw. „kalendarium drogi do Uniwersytetu”. Kalendarium po raz pierwszy opublikowano w okresie pierwszej inauguracji w Uniwersytecie a więc w okresie silnej presji ówczesnej politycznej siły rządzącej, czyli AWS-u, zdążającej do zatarcia wcześniejszego działania Ministerstwa Edukacji Narodowej, kierowanego przez Ministra Jerzego Wiatra oraz pomniejszenia do wartości minimalnych wkładu Wojewody Olsztyńskiego dr Janusza Lorenza i posła ziemi warmińsko-mazurskiej prof. dr hab. Tadeusza Iwińskiego. Wielokrotne publikowanie niezbyt ścisłych faktów utrwala je w pamięci i w efekcie wypacza historię.

W 1999 roku ukazała się też książka autorstwa prof. Bogdana Łukaszewicza z przedmową prof. Stanisława Achremczyka, zatytułowana „U źródeł uniwersytetu 1993-1999”, wydana przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski wspólnie z Ośrodkiem Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie. Dobrze się stało, że w książce tej

zamieszczono przedruk wielu artykułów i notatek prasowych dotyczących powołania uniwersytetu w Olsztynie a szczególnie zapis dyskusji w Sejmie i Senacie. Uważam tę książkę za wartościową. Jednakże materiał tam zawarty **jest niekompletny a czasem wprowadza nawet czytelnika w błąd stwierdzeniami autorów książki i przedmowy, że to w 1993 r. rozpoczęła się dyskusja i powstała koncepcja powołania uniwersytetu w Olsztynie.**

Wiem, że oryginalne dokumenty mają najwyższe znaczenie dla historyków. Jednakże i relacje świadków wydarzeń mają swoją wartość historyczną i mogą się przydać potomnym. Biorąc pod uwagę mój wiek zdecydowałem, że jest to właściwy czas aby przekazać na ręce Pana Rektora oryginały lub kopie niektórych dokumentów, jak również mój osobisty opis niektórych wydarzeń związanych z „drogą do uniwersytetu”, w których brałem udział.

Znany jest mi osobisty stosunek Pana Rektora do historii tworzenia Uniwersytetu, który zaprezentował Pan Rektor na pierwszym posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Przypomnienie wówczas zasług Olsztyńskiego Forum Naukowego - w obecności rządzących wtedy polityków, chętnie wymazujących z pamięci miniony okres współczesnej historii i przypisujących jedynie sobie zasługi w sprawie powołania Uniwersytetu, wzbudziło zdumienie jednych i szacunek innych, obecnych na sali.

Na ręce Pana Rektora pozwalam więc sobie przekazać moje opinie dotyczące niektórych, nieznanymi ogółowi faktów oraz poprzec je dokumentami, jakie posiadam. Wydaje mi się, że w przyszłości problemom organizacji uniwersytetu i drodze, która do tego celu wiodła poświęcone będą liczne opracowania (prace magisterskie, doktorskie, habilitacyjne) i dlatego gromadzenie faktów ma swoje uzasadnienie.

Pragnę uzupełnić historię powołania Uniwersytetu w Olsztynie następującymi informacjami i dokumentami:

a/ Pierwszy oficjalny wniosek o utworzenie w Olsztynie uniwersytetu skierowany został do Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego prof. dr Henryka Jabłońskiego w piśmie z dnia 26 lutego 1972 roku (zał. 1).

Pismo skierowali i podpisali: rektor Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie prof. Tadeusz Krzymowski i rektor Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Olsztynie doc. Jan Sikora. W

Na zakończenie pragnę wyrazić moją osobistą refleksję na temat niektórych wydarzeń związanych z powołaniem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, bowiem jak wspomniałem wyżej mój wiek skłania mnie do zanotowania moich odczuć i poglądów, które w dalszej przyszłości dla historyków mogą mieć znaczenie przy zbieraniu materiałów dowodowych.

1. Wiadomo mi, że na jednym z posiedzeń Senatu Akademii Rolniczo Technicznej, znany ze swojej prawości prof. Lubomir Baran zapytywał, dlaczego nie biorą udziału w posiedzeniu ci, którzy przez wiele kolejnych lat przygotowywali podstawy do kroków, jakie zamierza stawiać uczelnia. Zbywano to milczeniem, bowiem żadnej logicznej odpowiedzi nie można było znaleźć. Odpowiedź na to pytanie przedstawiłem w moim artykule opublikowanym w Gazecie Olsztyńskiej w dniu 30 kwietnia 1998 r. Pozwolę sobie zacytować fragment tego artykułu:

„W międzyczasie rozpoczęła się jednak ostra w formie i bezwzględna kampania polityczna nowej koalicji rządzącej, która za wszelką cenę starała się osiągnąć własny sukces, przekreślić i uznać za niebyły dotychczasowy dorobek, anulować przygotowane materiały i wszystko rozpocząć od podstaw. Ponieważ wcześniejsze prace OFN gorąco popierał były wojewoda dr Janusz Lorenz, postanowiono – ze względów politycznych – odciąć się od tamtego okresu, szybko opracować nową, własną koncepcję i wprowadzić ją w życie. Włączono do działań ministra edukacji narodowej i parlamentarzystów Akcji Wyborczej „Solidarność”. Olsztyńskie Forum Naukowe postanowiono wyeliminować z dalszych przygotowań”.

2. Dziś, widząc tamte wydarzenia z perspektywy czasu i po zapoznaniu się - dzięki książce prof. .B. Łukaszewicza – z protokołami posiedzeń Sejmu i Senatu, z przykrością stwierdzam, że dodatkową ale znaczącą siłą w wyżej wspomnianym procesie była Archidiecezja Warmińska. Bardzo jej zależało aby nie organizować w uniwersytecie wydziału teologicznego na normalnych prawach i warunkach przyjętych w szkolnictwie wyższym, jak proponowaliśmy na posiedzeniach Komitetu Organizacyjnego OFN, lecz by włączyć się do uniwersytetu jako trzeci równorzędny partner z trzecią partnerską uczelnią, aby włączyć się do Uniwersytetu „ w świetle jupiterów”. Takie stanowisko mógł akceptować jedynie uległy wobec kościoła zespół ludzi, lub zespół całkowicie niekompetentny w sprawach organizacji szkolnictwa wyższego.

Czym był Warmiński Instytut Teologiczny? Według prof. B. Łukaszewicza (str. 114 cytowanej wyżej książki) Warmiński Instytut Teologiczny od 1980 roku tworzyły trzy jednostki posiadające wspólną radę naukową a mianowicie: Wyższe Seminarium Duchowne Metropolii Warmińskiej „Hosjanum”, Warmińskie Wyższe Studium Katechetyczne w Gietrzwałdzie oraz Studium Teologii dla Świeckich w Olsztynie. Według prof. B. Łukaszewicza absolwenci WIT mogli uzyskać magisterium w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

Według dokumentów i jak to prezentowano w Sejmie i Senacie, do Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego inkorporowano Warmiński Instytut Teologiczny.

W rzeczywistości jednak podstawowa, największa i najbardziej znacząca część tego Instytutu a mianowicie Wyższe Seminarium Duchowne „Hosjanum”, kierowane przez rektora księdza dr Jana Guzowskiego, którego bardzo szanuję za sposób prezentowania swoich racji na posiedzeniach Komitetu do Spraw Utworzenia Uniwersytetu, pozostała poza Uniwersytetem i do dziś jest niezależną od Uniwersytetu jednostką dydaktyczną, kształcąca księży.

Inkorporacji mogły więc podlegać jedynie dwa elementy wchodzące w skład WIT a mianowicie:

Warmińskie Wyższe Studium Katechetyczne w Gietrzwałdzie i Studium Teologii dla Świeckich w Olsztynie.

Jaka więc trzecia, partnerska „ u c z e l n i a ” pod nazwą „Warmiński Instytut Teologiczny” została włączona do Uniwersytetu? Wyżej wymienione Studia nie posiadały statusu uczelni wyższej ani żadnej, własnej bazy materialnej.

Na czym więc polegało włączenie uczelni pod nazwą Warmiński Instytut Teologiczny do Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego? Czy nie było to jedynie przyjęcie na etaty Uniwersytetu części zatrudnionych w Studiach pracowników i przeniesienie do Uniwersytetu studentów wymienionych dwóch studiów?

Tych trudnych pytań i kłopotliwych dociekań można było oczekiwać od Olsztyńskiego Forum Naukowego, na czele którego stał nie związany z Kościołem, niezależny od ART. i WSP, bo od 10 lat dyrektor Instytutu Polskiej Akademii Nauk, znany w środowisku agnostyk prof. T. Krzymowski.

Taka była więc zasadnicza potrzeba i przyczyna odsunięcia OFN w 1998 i 1999 roku od wszelkich prac związanych z powołaniem Uniwersytetu, bowiem wiadomym było iż takich nieprawidłowości jakich się dopuszczono OFN nie mogło by akceptować.

Mogły pewnych faktów nie zauważać osoby emocjonalnie lub organizacyjnie podporządkowane Archidiecezji Warmińskiej. Nie chciała tego zauważać rządną wówczas w Olsztynie AWS, ściśle powiązana z Kościołem. Mogli tego nie zauważać tak w tych sprawach niekompetentni ludzie jak Pani poseł Grażyna Langowska lub Senator Paweł Abramski.

Dlaczego jednak nie prostowali tych tendencyjnych zawyżności ludzie z akademickich uczelni, noszący profesorskie tytuły?

3. Następstwem tamtych niedomówień i tendencyjnych działań oraz logiczną konsekwencją są dalsze wydarzenia notowane już w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim.

W dniu 26 stycznia 2001 r. Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przyjął godło Uczelni oraz symbole sztandaru. Jak podają „Wiadomości Uniwersyteckie” z dnia 15 lutego 2001 r. (Nr 4/24) na stronie 3:

„Godłem jest orzeł Jagiellonów z tarczą koloru czerwonego w złotej obwódce. Na polu tarczy widnieją trzy złote berła symbolizujące trzy uczelnie, które weszły w skład UWM”.

Trzy berła rektorskie. Którzy to trzej rektorzy mieli uprawnienia do używania owych akademickich insygni, owych trzech berel?

Nieprawda rodzi nieprawdę. Jest to smutne zjawisko, ale bardzo trudno będzie zejść z tej ścieżki nieprawdy. Czy udawać, że nic się nic nie stało ?

Ale na godle są wyraźne trzy akademickie BERŁA REKTORSKIE. To są symbole. Zarówno owe berła jak i godło Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego to symbole, które muszą przedstawiać prawdę. Pojawia się następne pytanie: czy mamy prawo przemilczać tę nieprawdę?

Fakty, które przedstawiłem na kilkunastu stronach mego listu skierowanego do Pana Rektora wzbudziły we mnie pewną ogólną refleksję i skłoniły do wyciągnięcia kilku ogólniejszych wniosków:

1. Rozumiem, że wiele osób uczestniczących w realizacji wzniesłego celu, jakim było powołanie Uniwersytetu a dziś jest jego harmonijny i intensywny rozwój, wybierało i dziś wybiera drogę, w swoim mniemaniu najbardziej skuteczną, czyli opartą na daleko idących kompromisach. **Nasuwa się jednak znane powszechnie pytanie: gdzie jest granica między tak cennym w życiu kompromisem a tak istotnym również w**

życiu pryncypialnym stanowiskiem i surowym przestrzeganiem nadrzędnych zasad.

2. Jeśli zawód uczonego - a według mnie nie tyle zawód co misję uczonego, opartą na poszukiwaniu prawdy – traktować odpowiedzialnie, to **bliższa jest mi postawa oparta na surowym przestrzeganiu pryncypialnych zasad, niż daleko posunięty kompromis.** Jest to jednak sprawa wyboru i jak wynika to z niektórych wyżej opisanych wydarzeń, związanych z tworzeniem Uniwersytetu – nie wszyscy myślimy i postępujemy podobnie. Mają inni prawo wyboru swojej drogi **ale niech i mnie wolno będzie mieć prawo do zachowania własnego osądu.**

Podczas pierwszej inauguracji roku akademickiego w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w 1999 roku uhonorowany zostałem wysokimi odznaczeniami: Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski i najwyższym, lokalnym odznaczeniem Uniwersytetu „Medalem Benemerenti Universitati Nostrae”. **Krępowwały mnie te wyróżnienia, bowiem uważałem i dziś tak uważam, że uczestnicząc w koncepcji i pracach nad powołaniem Uniwersytetu, pełniłem jedynie swoją powinność, tym bardziej, że jako członek Polskiej Akademii Nauk do powinności organizacji, integracji i rozbudowy środowiska naukowego, byłem przecież zobowiązany.** Dziś jednak cieszę się z owych wyróżnień bo gdyby ich nie było, każda moja krytyczna uwaga o niektórych wydarzeniach z lat 1998-1999 mogła by być odbierana, przez niektórych, jako głos sfrustrowanego i niedocenionego współorganizatora Uniwersytetu. A zależy mi na tym oczywiście aby moje oceny nie były w taki sposób odbierane ani dziś ani w dalekiej przyszłości.

Wierzę, że po wielu, wielu latach a raczej dziesiątkach lat, ktoś przeczyta moje racje i skonfrontuje je z racjami innych osób. Jeśli tak będzie, znaczy to, że dzieląc się dziś z Panem Rektorem swoimi racjami i refleksjami osiągnąłem zamierzony cel.

Łączę wyrazy szacunku i poważania

Tadeusz Krzymowski

Do wiadomości:

1. Prof. dr hab. Lubomir Baran – Prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego (tekst + załączniki)
2. Prof. dr hab. Stanisław Achremczyk – Dyrektor OBN w Olsztynie (tekst+ załączniki)
3. Dr hab. Bogdan Łukaszewicz prof. UWM, autor książki „U źródeł uniwersytetu 1993-1999”(tekst+ załączniki)
4. Prof. dr hab. Tadeusz Iwiński – poseł ziemi warmińsko-mazurskiej (tekst, załączniki na ewentualne życzenie)
5. Dr Janusz Lorenz – Senator RP (tekst, załączniki na ewentualne życzenie)
6. Prof. dr hab. Stefan Smoczyński – były rektor Akademii Rolniczo Technicznej (tekst, załączniki na ewentualne życzenie)
7. Prof. dr hab. Andrzej Staniszewski – były rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej (tekst, załączniki na ewentualne życzenie)

W odpowiedzi prof. T. Krzymowski otrzymał bardzo miły list od rektora prof. Góreckiego. Rektor Ryszard Górecki zawsze pamiętał i często publicznie dawał temu wyraz, że był studentem prof. T. Krzymowskiego, że wyjątkowo, na podstawie wielu z wyróżnieniem zdanych kolokwiów w trakcie ćwiczeń z fizjologii zwierząt, prof. Krzymowski wpisał mu do indeksu bez egzaminu ocenę bardzo dobrą.

Oto treść listu rektora prof. Ryszarda Góreckiego, przesłana prof. Tadeuszowi Krzymowskiemu, byłemu prezesowi OFN, a obecnie członkowi Zarządu OFN.

REKTOR
UNIWERSYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
W OLSZTYNIE

Olsztyn, 13 stycznia 2003 r.

Pan
Prof. zw. dr hab. **Tadeusz KRZYMOWSKI**, dr h.c.
członek rzeczywisty PAN

Wielce Szanowny Panie Profesorze,

Dziękuję za przesłany list z 6 stycznia br. a w szczególności za załączone do niego kopie dokumentów, które uzupełniają moją wiedzę o historii tworzenia w Olsztynie uniwersytetu.

Dokumenty te rzeczywiście powinny być uwzględnione w historiografii i na ten temat rozmawiałem już z prorektorem Panem prof. S. Achremczykiem, który podjął się stosownych sprostowań w tym zakresie.

Mnie również zależy na tym, aby prawdziwie, na ile to możliwe wiernie i dokładnie przedstawić historię uczelni. Tutaj ukończyłem studia a następnie zdobywałem wiedzę zawodową jako nauczyciel akademicki i przeszedłem wszystkie szczeble kariery naukowej. Nic dziwnego więc, że przebywając w olsztyńskim ośrodku przez całe dorosłe życie związałem się z nim bardzo silnie emocjonalnie i z głębokim przekonaniem mogę powiedzieć, że jest to moja Alma Mater.

Z dokumentów wynika, że kiedy powstawały pierwsze pomysły o utworzeniu ośrodka akademickiego, tj. w 1972 roku, byłem studentem drugiego roku studiów. Nie mogłem więc znać tych, a także nieco późniejszych działań. Ostatni jednak okres tuż przed utworzeniem uniwersytetu jest mi bardzo dobrze znany – początkowo byłem świadkiem wydarzeń, a następnie także ich uczestnikiem. Zgadzam się, że wówczas nastąpiła zmiana koncepcji przyszłej uczelni na inną, niż opracowana przez Olsztyńskie Forum Naukowe. W mojej ocenie był to także czas, w którym nastąpiło pewne zahamowanie prac nad tworzeniem uniwersytetu ze względu na pewne niespójności w poglądach prezentowanych przez OFN i kierownictwa olsztyńskich uczelni. Wpłynęły na tę sytuację zewnętrzne okoliczności lecz także dostrzec w tym można było elementy walki o władzę.

Dzisiaj sukcesy Uniwersytetu cieszą, koncepcja Uniwersytetu sprawdza się, a wypracowane na końcowym etapie tworzenia wielowątkowe porozumienie pozwoliło starania zakończyć sukcesem. Szerokie obszary nauki integrują cały potencjał środowiskowy i wspaniale służą interdyscyplinarności

badania i interkierunkowości edukacji. Ogromnie mnie cieszy, że inne – później powstające w Polsce ośrodki uniwersyteckie – czerpały z naszych wzorów i doświadczeń, cieszy zadawane mnie, jako rektorowi pytanie: jak wam się udało tego dokonać? Zaliczam się do osób kompromisowych. Wiele razy udawało mi się, idąc na przysłowiowy kompromis, osiągnąć cel początkowo nierealny do zdobycia. Uważam też, że w uczelni musi być otwartość, szacunek i tolerancja wobec różnych poglądów i przekonań.

Osobiście ogromnie cenię wkład Pana Profesora w tworzeniu uniwersytetu czemu dawałem wyraz wielokrotnie w wypowiedziach prasowych i publicznych wystąpieniach, np. ostatnio podczas spotkania Rady Patronackiej UWM. Przecież to ja byłem inicjatorem nadania Panu Profesorowi jako jednemu profesorowi z Olsztyna „Medalu Benemerenti Universitati Nostrae” – właśnie za zasługi w tworzeniu uniwersytetu. Ogromnie też cenię wkład Pana Profesora w rozwój kortowskiej uczelni, podziwiałem sposób sprawowania przez Pana urzędu rektorskiego, w wielu sprawach odwoływałem się do Pana osoby jako wzorca postępowania. Ten szacunek zachowam na zawsze.

Jednak każdy spełnia swoje powinności zawodowe według odmienności warunków pracy – tych zewnętrznych i sytuacji wewnętrznej – odmienności cech charakterologicznych oraz wiedzy i poglądów na temat otaczającej nas rzeczywistości. Moja funkcja rektorska też pewnie zawiera te odmienności, do których niewątpliwie mam prawo.

Odpowiedź, którą kieruję do Pana Profesora ma nieco refleksyjny charakter, ale traktuję ją – jak również Pana list – jako dyskusję akademicką o uniwersytecie. Dobrze, że o tym dyskutujemy chociażby dlatego, iż poszerza to naszą wiedzę o przedmiocie rozważań. Wielokrotnie publicznie prezentowałem pogląd, że brak w naszym środowisku zwyczaju dyskusji, a przemilczenie problemów niczemu dobremu nie służy. Wszak wymiana opinii na określony temat tworzy optymalne rozwiązania i decyzje i jest podstawowym zadaniem każdego zgromadzenia naukowego.

Wiem jak drogie jest Panu Profesorowi to wszystko, co w olsztyńskim środowisku się dzieje. Te uczucia podzielam, a jako rektor podkreślam jeszcze jak wiele dla mnie znaczy siła i autorytet Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i troska o te wartości przyświeca mi w każdym dniu mojego działania. Łatwiej jednak pracuje się, jeśli ma się za sobą wsparcie społeczne, w szczególności jeśli to wsparcie pochodzi od osób wyjątkowych i do takich Osobistości Pana Profesora zaliczam. Bardzo mi na tym zależy.

Licząc na tę życzliwość raz jeszcze dziękuję za uzupełnienie wiedzy na temat historii tworzenia uniwersytetu w Olsztynie.

Załączam wyrazy najwyższego szacunku

REKTOR

prof. dr hab. Ryszard J. Górecki

W latach 1990–2000 główne działania OFN koncentrowały się wokół problemów związanych z rozwojem własnej kadry naukowej i zatrudnieniem w olsztyńskich uczelniach kadry naukowej nakłonionej do podjęcia pracy w Olsztynie i wzbogacenia olsztyńskiego środowiska naukowego. Wówczas głównym celem działalności OFN było utworzenie uniwersytetu przez połączenie trzech państwowych, działających placówek naukowych: Akademii Rolniczo-Technicznej, Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Ośrodka Badań Naukowych. Planowano i przygotowywano stworzenie takiej struktury nowego uniwersytetu, która będzie wyprzedzać tradycyjne rozwiązania, istniejące w polskich uniwersytetach. Te zabiegi OFN zostały przedstawione powyżej.

Ale obok opisanych wyżej działań, z myślą o wzbogacaniu środowiska naukowego i potrzeb społeczeństwa Warmii i Mazur, planowano również zorganizowanie medycznych placówek naukowych. W pierwszej kolejności rozważano powołanie placówek badawczych z zakresu onkologii i kardiologii. Między innymi, w dniu 12 listopada 1998 r. na Zgromadzeniu Ogólnym członków OFN, z udziałem członków olsztyńskich towarzystw lekarskich, rozpatrywano celowość i możliwość tworzenia medycznych placówek naukowych w Olsztynie.

Wysłuchano wówczas referatu prof. Jana Steffena, (członek Prezydium PAN i wicedyrektora Instytutu Onkologii w Warszawie) pod tytułem *Problemy zwalczania chorób nowotworowych w Polsce*.

Koreferaty przedstawili:

- prof. Jadwiga Przała, dziekan wydziału Biologii ART,
- prof. Adam Zięć, wicedyrektor Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN,
- prof. Czesław Zychowicz, przedstawiciel medycznego środowiska naukowego w Olsztynie,
- dr Marek Załęski, lekarz wojewódzki w Olsztynie.

Zebranie zobowiązało Zarząd OFN do powołania zespołu ds. rozwoju nauk medycznych w Olsztynie i czynienia dalszych starań mających na celu rozpoznanie potrzeb i możliwości rozwoju naukowych badań medycznych w zakresie onkologii i kardiologii. Zarząd jednak nie zrealizował tego zalecenia, bowiem wprowadzona reforma służby zdrowia i powstała w jej wyniku dezorganizacja środowiska medycznego uczyniła to zalecenie bezprzedmiotowym w latach 1998–2000.

LATA 2000–2018

W 2000 roku na Zgromadzeniu Ogólnym członków OFN prof. T. Krzymowski złożył rezygnację ze stanowiska prezesa OFN i powołano – na kadencję 2000–2003 – nowy Zarząd w składzie:

- prof. Włodzimierz Baran – prezes,
- prof. Jan Kotwica – wiceprezes,
- prof. Idzi Gajderowicz – sekretarz,
- prof. Stanisław Achremczyk – skarbnik,

oraz członkowie Zarządu:

- prof. Andrzej Staniszewski,
- prof. Stefan Smoczyński,
- dr hab. Józef Górniewicz, prof. UWM ,
- prof. Tadeusz Krzymowski,
- prof. Ryszard Górecki,
- prof. Jan Szczerbowski,
- prof. Halina Kozłowska

Skład Komisji Rewizyjnej:

- mgr Janusz Cygański – przewodniczący,
- prof. Stefan Tarczyński – członek
- dr Zdzisław Czaplicki – członek

* * *

Na posiedzeniu Zarządu ustalono, że powołanie uniwersytetu nie kończy zadań i działalności OFN. Postawiono sobie pytanie: jaki ma być kierunek dalszej działalności stowarzyszenia? **Po dyskusji ustalono, że w środowisku naukowym Olsztyna istnieje wiele problemów związanych z potrzebą stymulacji rozwoju nauki i że dalsza aktywność OFN jest w pełni uzasadniona.**

* * *

W kadencji, w której prezesem OFN był prof. Lubomir W. Baran, wiceprezesem prof. Jan Kotwica i sekretarzem prof. Idzi Gajderowicz, oraz w następnej kadencji, w której prezesem był od 2003 r. prof. Jan Kotwica, wiceprezesem prof. Józef Górniewicz, a sekretarzem prof. Bogusław Zdanowski, a także w kolejnej kadencji, w której prezesem był prof. Jan Kotwica, wiceprezesem prof. Jadwiga Przała, a sekretarzem prof. Mirosław Łakomy, **główny kierunek działań OFN koncentrował się na organizowaniu wykładów przybliżających społeczności Olsztyna naukę i jej ostatnie osiągnięcia oraz na wspieraniu rozwoju młodej kadry naukowej.**

Wśród wielu działań zorganizowano interesujący cykl wykładów zatytułowany Mózg i psychika.

OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKOWE
oraz
ODDZIAŁ POLSKIEJ AKADEMII NAUK
W GDAŃSKU

zapraszają na cykl wykładów, nt.

Mózg i Psychika

Mosa i Biogenyka

Olsztyn 2001/2002

15 listopada 2001 r.

Kora mózgu człowieka jako największe osiągnięcie ewolucji

Prof. dr hab. Olgierd NARKIEWICZ, czł. koresp. PAN
Akademia Medyczna w Gdańsku

6 grudnia 2001 r.

Płeć mózgu

Prof. dr hab. Anna Maria GRABOWSKA
Instytut Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego
Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

10 stycznia 2001 r.

Biologia narkomanii

Prof. dr hab. Jerzy VETULANI
Instytut Farmakologii
Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKOWE
oraz
ODDZIAŁ POLSKIEJ AKADEMII NAUK W GDAŃSKU
organizują drugi cykl wykładów otwartych, nt.

MÓZG I PSYCHIKA

Tematy wykładów:

Styczeń 2003 rok

Co można zobaczyć w mózgu żywego człowieka ?

Doc. dr hab. Barbara BOLEK-BILEWICZ
Akademia Medyczna w Gdańsku

Luty 2003 rok

Dlaczego nie myślimy prawidłowo? O biologicznych podstawach schizofrenii i otepienia

Prof. dr hab. Jerzy VETULANI
Instytut Farmakologii PAN w Krakowie

Marzec 2003 rok

Co warto wiedzieć o lęku i depresji?

Prof. dr hab. de'WALDEN-GAŁUSZKO
Akademia Medyczna w Gdańsku

Kwiecień 2003 rok

Autonomia i hierarchia decyzji w układzie nerwowym

Prof. dr hab. Mirosław ŁAKOMY
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Wykłady odbywać się będą w sali ratusza miejskiego w Olsztynie, w czwartki,
o godzinie 17⁰⁰.

WYKŁADY ZAMKOWE

OLSZTYŃSCY UCZENI

Muzeum Warmii i Mazur oraz Olsztyńskie Forum Naukowe
uprzejmie zapraszają na wykład zamkowy

dr hab. inż. Mirosław Krzemieniewski

Cywilizacyjna i kulturowa rola wody oraz
charakterystyka wodociągu olsztyńskiego

Słowo o Profesorze
– prof. dr hab. Włodzimierz
Bednarski

Koncert zespołu wokalnego
PROFORMA
pod dyrekcją Marcina Wawruka

Olsztyn – zamek, Sala Kopernikowska
wtorek, 28 marca 2006 r., godzina 18.00

Dużym zainteresowaniem i uznaniem cieszyły się wykłady w cyklu „Wykłady Zamkowe”, podczas których swój dorobek prezentowali znani profesorowie środowiska olsztyńskiego. W latach 2002–2006 – przy nieocenionym udziale dyrektora Muzeum Warmii i Mazur mgr. Janusz Cygańskiego – zorganizowano 35 spotkań naukowych, które zawsze kończył występ zespołu Pro Forma pod kierownictwem obecnego profesora Marcina Wawruka.

Wykaz PP-Wykładowczyń oraz Wykładowców na Zamku oraz osób ich prezentujących wg chronologicznej kolejności

	Temat wykładu	Osoba wprowadzająca (wybór Wykładowcy)
2002		
1. → prof. T. Krzymowski	Człowiek a zwierzęta – refleksje fizjologa	Prof. J. Kotwica
2. → prof. St. Oszczak	Najnowsze satelitarne systemy pozycjonowania i nawigacji	Prof. W. Baran
3. → prof. M. Łuczynski	Ewolucyjna biologia rozwoju – zarys nowej dyscypliny wiedzy	
4. → prof. A. Staniszewski	Moja droga do uniwersytetu w Olsztynie. Dziennik polonisty (1982-1999)	Dr hab. K. Stasiewicz prof.
5. → prof. S. Smoczyński	Żywność – zagrożenia i ryzyko wyboru konsumenta	Prof. J. Jaworski
2003		
6. → prof. C. Holdyński	Ekosystemy morskiej Antarktyki – funkcjonowanie i zagrożenie	Dr hab. T. Korniak, prof.
7. → prof. M. Łakomy	Autonomia i hierarchia decyzji w układzie nerwowym	Dr hab. J. Kaleczyc prof.
8. → prof. H. Kozłowska	Żywność pochodzenia roślinnego – źródłem związków bioaktywnych	Prof. T. Krzymowski
9. → prof. E. Niedzielski	Stalność i zmiana – podstawowy paradygmat zarządzania	Prof. R. Kisiel
10. → Dr hab. St. Kamiński, prof.	Nowe oblicze genetyki – nadzieje i obawy	Prof. K. Walawski
11. → Dr hab. Zb. Hull, prof.	Ekofilozofia i jej problemy	Prof. W. Tulibacki prof.
12. → Dr J. Guzowski	Źródła ludzkiej moralności	Dr hab. R. Mackowicz prof.
13. → prof. B. Głuszczyk	Zjawisko Pantomimy Olsztyńskiej Głuchych; rehabilitacja czy nobilitacja?	A. Fabisiak – Dyrektor Teatru
2004		
14. → prof. A. Rutkowski	Blaski i cienie fizyki kwantowej – styczeń	Dr R. Kozłowski
15. → prof. A. Szorc	Moje badania naukowe nad dziejami Warmii	Prof. J. Kotwica
16. → prof. J. Rychlewski	Matematyka, matematycy i niematematycy	Prof. W. Baran
17. → prof. B. Błoński	Tematyka maryjna w utworach chóralnych – 20. kwiecień	Dr Katarzyna Tkacz
18. → prof. W. Bednarski	Postęp w biotechnologii żywności i jego znaczenie dla konsumenta	Prof. J. Kotwica
19. → prof. T. Stachowski	Technika – ekonomia – ekologia, ich wzajemne uwarunkowania	Dr M. Gornowicz
20. → prof. St. Kawula	Moja pedagogika	Dr hab. Andrzej Olubiński prof.
21. → prof. J. Przala	Leptyna – hormon tkanki tłuszczowej; nowy sposób myślenia o otyłości	Prof. St. Okrasa
2005		
22. → dr hab. M. Machinek, prof.	Ja i moje ciało? Historia pewnego rozdźwięku	Dr hab. R. Mackowicz prof.
23. → prof. M. Dynowska	O zmiennej naturze grzybów	Dr hab. A. Świętecki prof.
24. → prof. W. Baran	Sukcesy i nowe wyzwania w badaniach planety Ziemi	Prof. St. Oszczak
25. → prof. J. Jasiński	Królewicz a Polska	Prof. A. Szorc
2006		
26. → prof. L. Sarzyński	Rola budowania wspólnej przestrzeni emocjonalnej na przykładzie wybranych utworów na flet solo	mgr J. Cygański
27. → prof. P. Obarek	Henryk Tomaszewski – mistrz Polskiej Szkoły Plakatu – pedagog	mgr Grażyna Prusińska
28. → dr hab. M. Krzemieniewski, prof. UWM	Cywilizacyjna i kulturowa rola wody oraz charakterystyka wodociągu olsztyńskiego	Prof. W. Bednarski
29. → prof. J. Kotwica	Przenikanie się nauk	Prof. T. Krzymowski
30. → prof. Z. Zduńczyk	Transgeneza roślin uprawnych; w poszukiwaniu kompromisu między zwolennikami i przeciwnikami GMO	Prof. H. Kozłowska
31. → prof. Ł. Fornal	Nauka a oczekiwania nowoczesnego społeczeństwa	Prof. Daniela Rotkiewicz
32. → prof. B. Przybylska, Gornowicz	Komórki macierzyste – nadzieja i rzeczywistość	Prof. Z. Wyżykowski
33. → prof. A. Ziętek	Sygnały zarodkowe i ludzi i zwierząt – od starożytnego Egiptu po dzień dzisiejszy	Prof. St. Okrasa
34. → dr J. Cichoń	Instrumenty kreowania rozwoju na poziomie lokalnym	Dr hab. Sz. Figiel, prof.
35. → prof. M. Bielecka	Żywność probiotyczna a jakość życia	Prof. H. Kozłowska

STYPENDIA I NAGRODY NAUKOWE

W ramach wspierania rozwoju utalentowanej kadry naukowej, OFN wypłacało najzdolniejszym doktorantom stypendia naukowe. Stypendia takie otrzymało 13 osób na łączną sumę 54 000 zł.

Lista studentów dziennych studiów doktoranckich stypendystów OFN

2000 (10.000 zł)

mgr inż. Lech Kirtiklis – Wydział Ochrony Środowiska i Rybactwa,
mgr inż. Krzysztof Kuś – Wydział Nauk Technicznych
mgr Grzegorz Panasiewicz – Wydział Biologii

2001 (12.000 zł)

mgr inż. Paweł Pietkiewicz – Wydział Nauk Technicznych
mgr Anna Dobosz – Wydział Matematyki i Informatyki
lek. wet. Ewa Rumińska-Groda – Wydział Medycyny Weterynaryjnej

2002 (10.000 zł)

mgr inż. Elżbieta Ejdys - Wydział Ochrony Środowiska i Rybactwa,
mgr inż. Bartłomiej Dziuba - Wydział Nauki o Żywności

2003 (12.000 zł)

mgr Alicja Joanna Siegień – Wydział Pedagogiki i Wychowania Artystycznego,
lek. wet. Joanna Wojtkiewicz -Wydział Medycyny Weterynaryjnej,
mgr inż. Andrzej Brych – Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa,

2004 (10.000 zł)

mgr inż. Marcin Dębowski – Wydział Ochrony Środowiska i Rybactwa,
mgr Danuta Raczyńska – Wydział Pedagogiki i Wychowania Artystycznego,

* * *

W latach 1998–2004 organizowało konkursy na najwartościowsze publikacje z zakresu badań podstawowych. Nagrody OFN, wręczone uroczyście w Ratuszu Miejskim.

Nagrody Naukowe Olsztyńskiego Forum Naukowego

1998

Obszar nauk biologicznych

Zespół naukowy kierowany przez **prof. Mirosława Łakomego** w składzie: **Jerzy Kaleczyc, Mariusz Majewski, Krzysztof Wąsowicz, Waldemar Sienkiewicz, Krzysztof Czaja** za cykl publikacji dotyczących chemicznego kodowania neuronów centralnego i obwodowego układu nerwowego włączonych w regulację funkcji męskiego i żeńskiego układu rozrodczego słoń.

1999

Obszar nauk humanistycznych

dr Grzegorz Igliński za cykl publikacji poświęconych nowatorskiemu odczytaniu twórczości Jana Kasprowicza.

2000

Obszar nauk ścisłych

dr hab. Zbigniew Wieczorek, prof. UWM za rozprawę habilitacyjną na temat specyficzności oddziaływania analogów 5'-końców mRNA z białkiem eIF4E uczestniczącym w inicjacji procesu translacji.

2001

Obszar nauk biologicznych (dwie równorzędne nagrody)

dr Krzysztof Bryl za cykl prac dotyczących funkcjonowania błon biologicznych;

Zespół w składzie: **doc. dr hab. Andrzej Ciereszko, prof. dr hab. Jan Glogowski** za cykl prac z zakresu biologii i biochemii nasienia ryb oraz jego kriokonserwacji.

2002

Obszar nauk humanistycznych

dr hab. Grażyna Romańczuk-Woroniecka za rozprawę habilitacyjną: *Działania polityczne. Próba socjologii interpretatywnej.*

2003

Obszar nauk ścisłych

dr hab. Irina Dymnikowa, prof. UWM za cykl publikacji z zakresu kosmologii inflacyjnej oraz teorii kwantowej kreacji wszechświata.

2004

Obszar nauk biologicznych

prof. dr hab. Teresa Doboszyńska za cykl publikacji będących wkładem do nauki światowej, w zakresie poznania morfologii i czynności naczyń chłonnych układu rozrodczego samicy, głównie świni i krowy.

* * *

W latach 2000–2006 OFN organizowało konkursy na najwartościowsze osiągnięcia z zakresu badań stosowanych (Nagroda OFN i Marszałka Województwa).

Lista laureatów Nagrody Naukowej Marszałka Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego

2000

Zespół z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w składzie: **dr hab. Czesław Hołdyński, prof. UWM** – kierownik zespołu; **prof. dr hab. Benon Polakowski**, profesor emerytowany; **dr hab. Antoni Jutrzenka-Trzebiatowski**, prof. UWM; **mgr Krystyna Kuszewska** za cykl map tematycznych wraz z opracowaniami o charakterze monografii, obejmujących obszary parków krajobrazowych.

2001

Zespół działający w ramach Towarzystwa Naukowego i Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, w składzie: **doc. dr Edmund Wojnowski** – kierownik zespołu, **mgr Tadeusz Baryla**, **mgr Wacław Hojszyk** za wybór, naukowe opracowanie i upowszechnianie informacji o obwodzie kaliningradzkim.

2002

Prof. dr hab. Marii Bielecka z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie za cykl prac obejmujących wdrożenie do praktyki wyników własnych badań dotyczących poznania właściwości bakterii probiotycznych oraz ich zastosowania w żywności.

2003

Zespół z Wydziału Ochrony Środowiska i Rybactwa UWM w Olsztynie w składzie: **dr hab. Ewa Klimiuk**, **prof. UWM** – kierownik zespołu, **dr inż. Dorota Kulikowska**, **dr inż. Adam Drzewicki**, **mgr inż. Justyna Koc-Jurczyk** za cykl prac na rzecz ochrony środowiska, w zakresie badań biologicznych metod unieszkodliwiania odcieków wysypiskowych.

2004

Zespół z Wydziału Ochrony Środowiska i Rybactwa UWM w składzie: **dr hab. Helena Gawrońska prof. UWM** – kierownik zespołu, **prof. dr hab. Konstanty Lossow**, **dr inż. Renata Brzozowska**, **dr inż. Jolanta Grochowska**, **mgr inż. Michał Łopata** za cykl badań służących rekultywacji jezior ze szczególnym uwzględnieniem rekultywacji Jeziora Długiego.

2005

Dr inż. Katarzyna Przybyłowicz z Wydziału Nauk o Żywności UWM za badania stanu odżywienia mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w aspekcie profilaktyki chorób dietozależnych oraz za upowszechnianie zasad zdrowego odżywiania.

2006

Prof. dr hab. Zenon Zduńczyk, **doc. dr hab. Jerzy Juśkiewicz** z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie oraz **prof. dr hab. Jan Jankowski** z UWM w Olsztynie – za cykl badań naukowych i wdrożeniowych dotyczących zastosowania prebiotycznych sacharydów jako alternatywy dla antybiotykowych stymulatorów wzrostu w żywieniu indyków.

* * *

W 2003 r. prezes OFN prof. Jan Kotwica wysłał pismo skierowane do wszystkich członków OFN. Oto pełny tekst pisma:

OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKOWE

10-718 Olsztyn - Kortowo
ul. Prawocheńskiego 5
fax (89) 524 03 47

Prezes Zarządu tel. (89) 523 46 66
Sekretarz tel. (89) 524 05 05
Skarbnik tel. (89) 523 32 86

Olsztyn, 13. 07. 2001

Szanowni Państwo,
Członkowie Olsztyńskiego Forum Naukowego,

Przed ponad 10 laty grupa osób wywodzących się z naszego – olsztyńskiego środowiska naukowego podjęła się zadania powołania stowarzyszenia, które w zamierzeniu miało być reprezentantem tego środowiska - wówczas bardziej niż dzisiaj rozproszonego. Właśnie integracja tego środowiska została wpisana na pierwszym miejscu do statutu Olsztyńskiego Forum Naukowego, bo taką nazwę przyjęło stowarzyszenie.

W chwili obecnej, kiedy skrót UWM, jako dotykający przykład integracji, staje się rozpoznawalnym znakiem także poza naszym województwem, można by uznać, że proces integracji został zakończony. Wszak na uniwersytecie zatrudnione jest około 90% pracowników naukowych Olsztyna. W tym kontekście zrozumiałym może być pytanie o zasadność istnienia OFN w ramach wcześniej zatwierdzonego statutu.

Jednakże członkowie Zarządu OFN zarówno poprzedniej jak i obecnej kadencji kilkakrotnie rozważając tę kwestię zgodnie orzekli a ostatnie Walne Zgromadzenie członków w dniu 15. 04. 2001 to potwierdziło, że OFN wpisano się już w obraz naukowy Olsztyna, oraz że jego działalność winna być kontynuowana.

W najbliższych latach powinność ta spoczywać będzie głównie na Zarządzie w składzie:

prof. dr hab. Jan Kotwica	prezes
prof. dr hab. Józef Górniewicz	vice prezes
prof. dr hab. Bogusław Zdanowski	sekretarz
prof. dr hab. Jan Jankowski	skarbnik

Członkowie Zarządu:

prof. dr hab. Włodzimierz Baran
prof. dr hab. Wojciech Budzyński
mgr Janusz Cygański
prof. dr hab. Halina Kozłowska
prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski
prof. dr hab. Stefan Smoczyński
prof. dr hab. Andrzej Staniszewski

Przyjrzyjmy się więc dotychczasowym inicjatywom, które OFN organizuje i które wspiera. Są to:

- Coroczna Nagroda Naukowa OFN w cyklicznie 3 obszarach nauk (biologicznych, humanistycznych, ścisłych).
- Przyznawanie z własnych środków stypendiów doktoranckich
- Organizacja konkursu o nagrodę Marszałka Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie wdrożeń wyników badań do praktyki.
- Współudział, z Dyrekcją Muzeum Warmii i Mazur, w organizacji wykładów zamkowych z cyklu Olsztyńscy Uczeni.
- Otwarte cykle wykładów w Ratuszu Miasta Olsztyna – Mózg a psychika.
- Jest też Forum ważnym miejscem wyrażania opinii o wszystkich istotnych wydarzeniach i zamierzeniach dotyczących olsztyńskiej nauki.

Organizacja tych przedsięwzięć pociągała za sobą znaczne wydatki. W ciągu ostatnich 5 lat wydaliś na:

• Stypendia doktorskie	34.000 PLN
• Nagrody OFN	30.000 PLN

- Recenzje wniosków o nagrody OFN i Marszałka Sejmiku Samorządowego Województwa oraz koszty delegacji wykładowców zaproszonych spoza Olsztyna ok. 10.000 PLN. Podkreślić należy, że przy ocenie wniosków o nagrody opieramy się wyłącznie na recenzentach spoza Olsztyna.
- Przekazanie fundacji na rzecz UW-M sumy 250.000 PLN.

Sądzę więc, że także i Państwo podzielą nasze przekonanie, iż dotychczasowe nasze starania zasługują na to by je kontynuować.

Ponadto w środowisku naszym są jeszcze dwie instytucje, które w kilku ostatnich rankingach KBN zajmują pierwsze miejsca w zespole P06 tj. obejmujących nauki rolnicze leśne i weterynaryjne. Są to Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN obchodzący w br. 15-lecie istnienia i 50-letni już Instytut Rybactwa Śródlądowego, nagrodzony ostatnio przez kierownictwo PAN prestiżowym odznaczeniem M. Oczapowskiego.

Myszę więc, że jest zasadnym aby potencjał naukowy i intelektualny tych instytucji jeszcze pełniej i rozumnie niż dotychczas wykorzystać dla dobra środowiska. W różnoraki sposób.

Wspominając o kosztach podkreślić należy, że wydatki administracyjne OFN obejmują jedynie druki zaproszeń, dyplomów itp. oraz symboliczną opłatę za prowadzenie księgowości, osobie nie będącej członkiem OFN. Wszystkie pozostałe czynności są społeczną działalnością członków Zarządu i podlegających im pracowników technicznych z katedr, zakładów lub instytutów. Co więcej, funkcje członkowie Zarządu często w ramach własnych wydatków administracyjnych pokrywają część kosztów bieżącej działalności Forum.

Podkreślam ten fakt, by wskazać, że podstawowym staraniem kolejnych Zarządów OFN w których obecny prezes był kolejno sekretarzem i wice prezesem jest, by posiadane przez nas pieniądze mogły trafiać do osób najbardziej wyróżniających się. W uznaniu ich osiągnięć będących wizytówką naszego środowiska oraz w nadziei, że osoby te pełnić będą ważną wzorotwórczą rolę promującą Olsztyn jako ośrodek naukowy.

Ale w zamierzeniach naszych mamy także nowe cele, o których Prezes obszerniej wypowiada się w załączonym wywiadzie dla Wiadomości Uniwersyteckich (numer czerwcowy br.) oraz w liście który wysłany został do Panów Rektorów szkół niepublicznych w Olsztynie oraz do Rektora UWM.

Wyrażam nadzieję, że podzieli Państwo nasze przekonanie, że włączenie wyższych szkół niepublicznych Olsztyna w orbitę naszych naukowych zainteresowań jest zasadne. Także dlatego, że istnienie i poziom tych szkół ma również wymiar społeczny i ekonomiczny. Daje bowiem zatrudnienie mieszkańcom naszego miasta oraz najracjonalniej zagospodarowuje czas młodzieży, która z wielu względów nie dostała się do wyższych szkół publicznych.

Tak wyrażona opinia jest zbieżna z poglądem kierownictwa Miasta w tej sprawie.

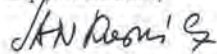
Ze swej strony będę wdzięczny wszystkim Państwu za wszelkie opinie w tym względzie. Zarówno te wspierające nas jak i za uwagi krytyczne.

Informuję także iż Walne Zgromadzenie podjęło decyzję o zwiększeniu składki członkowskiej o 10 PLN od br. i obecnie wynosi ona 20 PLN.

Uprzejmie więc proszę Państwa o wniesienie opłaty za br. a także opłat zaległych składek jak podane na załączonych blankietach.

Łączę najlepsze życzenia.

Z poważaniem,

prof. dr hab. Jan Kotwica
Prezes

W tymże roku prezes J. Kotwica udzielił wywiadu „Wiadomościom Uniwersyteckim”. Tekst wywiadu poniżej:

O kondycji nauki i młodych naukowców (Wiadomości Uniwersyteckie, czerwiec 2003)

Rozmowa z prof. Janem Kotwicą, nowo wybranym prezesem Olsztyńskiego Forum Naukowego

Jakie cechy powinien mieć szef Olsztyńskiego Forum Naukowego?

Odpowiem nie wprost. Sądzę, że funkcję tę powinny sprawować osoby, które w przeszłości zajmowały ważne stanowiska, z wyboru środowiska akademickiego. Jeśli bowiem to środowisko raz udzieliło komuś zaufania, to osoba ta ma podstawy sądzić, że zaufanie to rozszerza się też na sferę jego dalszej aktywności na rzecz tego środowiska. Dlatego uważam, że to funkcja dla byłych rektorów.

Z tego punktu widzenia OFN miało szczęście. Dotychczasowymi prezesami stowarzyszenia byli uprzedni rektorzy ART oraz członkowie PAN: prof. Tadeusz Krzymowski oraz prof. Włodzimierz Baran. To oni swoim autorytetem zbudowali i określili pozycję stowarzyszenia. Pracowałem 3 lata z jednym z moich wielkich poprzedników jako sekretarz OFN, a przez kolejne 3 jako wiceprezes z Włodzimierzem Baranem. Z kolei obaj ci Panowie zgodnie rekomendowali mnie (byłego wice dyrektora Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie) na to stanowisko.

Znacznie łatwiej było mi zgodzić się na przyjęcie funkcji prezesa, wiedząc że wspierać mnie będą prorektorzy UWM, prof. Józef Górniewicz i prof. Jan Jankowski, jako wice prezes i skarbnik, a także dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego prof. Bogusław Zdanowski jako sekretarz.

Ponadto w zarządzie Forum są jeszcze czterej byli rektorzy i jeden prorektor uczelni olsztyńskich, b. dyrektor instytutu PAN, dyrektor Muzeum Warmii i Mazur. Dopiero to otoczenie uwiarygodnia mój wybór i ewentualne przyszłe decyzje.

A poza wszystkim innym sądzą, że prezes OFN powinien chcieć pracować społecznie. To zużyte słowo, ale nie znajduję innego. Musi mieć też wizję tego co należy robić, ciągle pamiętając, że ta funkcja to głównie służba. Wszystko inne jest wtórne wobec tych wymagań.

Przed integracją z Europą badano nastroje społeczne. Wielu studentów deklaruje, że chce opuścić Polskę. Czy nie obawia się pan kolejnej fali odpływu także naukowców szukających miejsca do realizacji swoich aspiracji oraz większych wynagrodzeń?

Współczesna otwartość świata każe nam liczyć się z taką ewentualnością. Już od lat trwa drenaż europejskiego rynku naukowego przez USA, co także sam obserwowałem. Odpływ co zdolniejszych, rzutkich i przedsiębiorczych ludzi trwa od momentu gdy uzmysłowiono sobie, że nauka to nie tylko poznawanie piękna i tajemnic świata, ale także wielka dźwignia postępu gospodarczego, czy szerzej, cywilizacyjnego. W Polsce mamy niewielkie możliwości manewru, by temu odpływowi zapobiec. Odwoływanie się do patriotyzmu jest hasłem z innej epoki. Wynagrodzenie byłoby niewątpliwie silnym bodźcem przeciwdziałającym tej tendencji. Jednak podwyżki płacowe są mało realne w sytuacji, gdy nasz produkt krajowy brutto jest wiele razy mniejszy niż najbogatszych krajów, a nakłady na naukę wynoszą ok. 0,5 proc. PKB (podczas gdy w Szwecji i Finlandii powyżej 3 proc. PKB). A do tego ponad 70% naszego budżetu to tzw. wydatki sztywne.

Z drugiej strony, jak ktoś cierpko zauważył, nauka w Polsce to jedna z niewielu dziedzin, która po przemianie ustrojowej, zrobiła tylko tyle, by być taką jak za minionego ustroju. Ponadto jak stwierdziła kiedyś unijna komisja ekspercka: polska nauka nie jest biedna, ale rozrzutna. Nawet jeśli są to poglądy przerysowane, to jednak warto się nad nimi zastanowić. A przynajmniej nie należy takich uwag lekceważyć.

Zatem nagrody naukowe przyznawane przez forum mogą być jednym ze sposobów dowartościowania młodych naukowców?

Forum nie jest zbyt zasobne w pieniądze. Ten rodzaj naszej działalności pochodzi ze składek członkowskich oraz wcześniejszych dotacji na rzecz Forum. Ale staramy się maksymalnie ograniczyć koszty własne, by wspomóc tych, którzy w naszym przekonaniu najlepiej służą olsztyńskiej nauce. Honorujemy tym sposobem trud ludzi nie godzących się na przeciętność. Oczywiście nie możemy konkurować wysokością nagród i stypendiów z Fundacją na Rzecz Nauki Polskiej, czy stypendiami Polityki. Przyznajemy nagrody naukowe Forum w obszarach nauk biologicznych, humanistycznych i ścisłych, w wysokości 5 tys. zł rocznie.

Ponadto co roku przyznajemy 2-3 stypendia doktorskie (w sumie 10-12 tys. zł). Liczba 36 podań na nasz ostatni konkurs stypendialny to miara nadziei, jaką ci młodzi ludzie wiążą z tymi pieniędzmi i jak bardzo one są im potrzebne. Sytuacja ta tym bardziej nakłada na nas obowiązek skrupulatnego ważenia każdej decyzji, a mimo to zawsze zostaje margines wątpliwości.

Wybór jest zawsze subiektywny, no i którą dziedzinę wesprzeć?

Zgoda co do względności obiektywizmu. Jednakże gdy przed 6-7 laty powstawała idea przyznawania stypendiów, myśleliśmy o wspieraniu kierunków wyraźniej definiujących uniwersyteckość mającej powstać uczelni. Teraz, gdy Uniwersytet Wamiński-Mazurski powstał, uznaliśmy, że trzeba wszystkie kierunki traktować jednakowo.

Choć rzeczywiście, trudno porównać na przykład dorobek młodego filozofa, z dorobkiem doktoranta na wydziale medycyny weterynaryjnej, czy biologii. W pierwszym przypadku oczekuje się obszernych syntez. Natomiast w drugim, efektem pracy są krótkie opracowania będące wynikiem przemyślanych eksperymentów. Jak być sprawiedliwym porównując te dwa dokonania?

Jestem jednak przekonany, że nasza komisja ds. nagród, której przewodniczył prof. Idzi Gajderowicz, dokonywała dotąd właściwych wyborów.

Pracuje pan profesor w Polskiej Akademii Nauk, ale i wykłada na UWM. Dlaczego? Czy to sposób na odejście od codziennej rutyny?

To nie do końca tak. Jestem tylko na etacie w Instytucie Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie. To naprawdę bardzo inspirujące zajęcie i odległe od codziennej rutyny. Ale pracowałem przez 15 lat w dawnej AR-T, więc i ten rodzaj pracy i problemy szeroko pojętego nauczania są mi bliskie. Może to stąd moja obecność w Forum. Tak samo postrzegam swoje kontakty ze studentami.

Mam obecnie czworo magistrantów z wydziałów biologii i biotechnologii, jako kierunków najbliższych moim kompetencjom. Wierzę, że jestem w stanie zaferować im coś oryginalnego, a jednocześnie oni stymulują mnie do wyjścia poza podstawowe, zawodowe czynności. Ponadto od dawna mówi się o powinności zaangażowania jednostek PANowskich w nauczanie i szkoda, że tak rzadko sięga się po ten potencjał. Coś spoza własnego grona jest zawsze choć trochę inne. A inność jest zbyt cenną wartością, by z niej rezygnować.

I nikt wtedy nie może zarzucać naukowcom oderwania od rzeczywistości. Pewnie styka się pan z dylematami jakie sam miał na progu kariery. Doradza pan młodym ludziom wybór dalszej drogi?

Służyć komuś radą, to duża odpowiedzialność, zwłaszcza gdy samemu ma się tyle wątpliwości. Myślę, że trzeba przede wszystkim wierzyć w inteligencję drugiej strony, uczyć logicznego myślenia i ukazywać złożoność świata. Kiedy człowiek jest młody, rzeczywistość wydaje mu się manichejska - białą-czarna. Dopiero z czasem dostrzega w niej wiele odcieni szarości. To wcale nie znaczy, że jest wiele równoważnych prawd, a tyle tylko, że rzeczywistość jest zbyt skomplikowana by na pytania jej dotyczące odpowiadać: tak lub nie.

Ale ten wybór, jak wspomnieliśmy na początku, bywa prosty: realizacja zainteresowań, czy pieniądze?

Powiem szczerze: sam nie wiem, czy gdybym był na początku drogi życiowej, to wybrałbym tą, na której dziś jestem. Droga naukowca to wiele godzin spędzanych w samotności. Bo tylko wtedy możemy rosnąć od środka, jak mówił Ivo Andrić. A to nie dla wszystkich jest jednakowo atrakcyjne. Zwłaszcza, że obecny świat oferuje tyle innych pokus, tyle innych projektów na życie. Proszę przy tym zauważyć, że życie w mediach przedstawia się głównie jako nieustający karnawał. Nawet wojna staje się widowiskiem. Świat jest więc kolorowy, urzekający i pełen dóbr. Tak jak gdyby jego powstanie w takiej postaci nie poprzedzały lata oszczędności i protestanckiej etyki pracy. My oglądamy efekty pracy, a nie samą pracę. Widzimy wydawanie pieniędzy, a nie ich zarabianie.

Ale wracając do Pani pytania to jestem pewien, że zawsze będą młodzi, inteligentni ludzie wiążący swoją przyszłość z nauką. To wynika z rozkładów losowych. Chociaż niestety nie grozi nam przykład USA. Tam w nauce pracuje więcej ludzi niż w rolnictwie. Można więc realizować zawarte w pytaniu zainteresowania bez trosk materialnych. Jednak ewentualne wynurzenia, jak to było w połowie lat 70., gdy pod kierunkiem prof. Tadeusza Krzymowskiego rozpoczynałem naukową przygodę, są dla młodych już niezrozumiałe. Wtedy nauka była sposobem zaspokojenia naturalnej ciekawości świata. Był on przecież otoczony potem, a dziur w tym płócie nie było zbyt wiele. Naukowcy jako nieliczni mogli wówczas wyjeżdżać w świat, i to bez konieczności podejmowania się tam każdej pracy. Mogli natomiast być partnerami w zagranicznych laboratoriach. W tym sensie los mnie wyróżnił.

Rozmawiała: Anna Mioduszevska

W czerwcu 2003 r. prezes prof. Jan Kotwica skierował do rektora UWM list następującej treści:

OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKOWE

10-718 Olsztyn - Kortowo	Prezes Zarządu	tel. (89) 523 46
66 ul. Prawocheńskiego 5	Sekretarz	tel. (89) 524 05
05 fax (89) 524 03 47	Skarbnik	tel. (89) 523 32
86		

Olsztyn, 12. 06. 2003

Pan
Prof....
Rektor.....

Szanowny Panie Rektorze,

Chciałbym uprzejmie zaprosić na zebranie Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego we wrześniu br. z nadzieją, że przedstawiłby Pan swój pogląd w sprawie, którą streszczam poniżej.

Ostatnie Walne Zgromadzenie członków OFN w dniu 15. 04. br. przyjęło, że na najbliższe lata pilnym długookresowym zadaniem stowarzyszenia jest dalsza integracja środowiska naukowego Olsztyna. Jestem upoważniony więc aby poinformować, że Olsztyńskie Forum Naukowe pragnie w pełniejszy sposób włączyć oddziały towarzystw naukowych oraz wyższe szkoły niepubliczne w życie naukowe Olsztyna.

Zastrzegam na wstępie, iż wiemy, że należy wykazać wiele taktu w tej sprawie. Zacząć więc należy od stwierdzenia, że szkoły niepubliczne chyba już na trwałe wpisują się w strukturę naszego szkolnictwa wyższego. I chociaż możliwe, że nie wszystkie one przetrwają nadchodzące lata, z wielu względów, to jednak jest światową normą, że w systemie szkolnictwa, oprócz szkół państwowych są też szkoły prywatne.

Trzeba przy tym podkreślić, i chcemy o tym pamiętać, że w ciągu ostatnich 10-12 lat powstało w Polsce prawie 300 prywatnych uczelni. I chociaż nie otrzymują one publicznych środków, czyli nie korzystają z finansowej pomocy państwa w porównaniu do szkół publicznych, przyczyniły się one znacznie do wzrostu konkurencyjności systemu nauczania. Szkolnictwo prywatne wywarło wielokierunkową i korzystną presję na szkoły państwowe. Szczególnie w zakresie powoływania nowych kierunków, jakości programowej, selekcji zatrudnianej kadry itp.

Już obecnie wśród 1.7 mln studentów w Polsce, około 500 tysięcy uczy się w szkołach prywatnych, co cieszy. Ale fakt, że tylko 67 spośród nich ma prawa magisterskie jest równocześnie ilustracją problemu.

Ponadto możliwe, że odpłatność za kształcenie w szkołach prywatnych stanie się także normą w szkołach państwowych. Doświadczenia krajów zachodnich wskazują, że szkolnictwo wyższe – to po systemie emerytalnym i służbie zdrowia, trzeci sektor publiczny, który ma poważne problemy, polegające na wzroście popytu, którego nie da się już zaspokoić z państwowej kasy. Z tego względu np. w Wlk. Brytanii w ciągu ostatniej dekady, fundusze na jednego studenta zmniejszyły się o 40%. Ilość osób kształconych odbywa się więc kosztem jakości. Pozostaje zatem udział samych zainteresowanych w ponoszeniu kosztów kształcenia; poprzez opłatę czesnego albo wzrost podatków z ich przeznaczeniem na ten cel. Możliwe więc, że i w Polsce odpłatność obejmie także nauczanie w szkołach publicznych.

Jeśli więc jest taka tendencja, to należy zadbać, i jeśli kierownictwa szkół prywatnych zechcą to także pomóc, aby szkoły prywatne były nie tylko deską ratunku dla tych młodych ludzi, którzy nie dostali się do szkół państwowych, ale by były alternatywą z wyboru wobec szkół państwowych.

Trzeba także pamiętać, iż powodzenie szkół wyższych w ostatnich latach, także niepublicznych, bierze się stąd, że w roku 1983 było ponad 2 razy więcej urodzin niż w 2001 roku. Zatem w przyszłości kandydatów na studentów będzie ubywać. Będzie ich coraz mniej. Doświadczają tego już szkoły podstawowe i gimnazja. Założyć także należy, że część młodych ludzi będzie w przyszłości podejmować studia za granicą. Może zatem przydatność wielu z obecnych szkół zostanie zweryfikowana nie tylko przez Państwową Komisję Akredytacyjną ale i przez demografię. Nad tym też warto się wspólnie zastanowić. Jest to w interesie i Uniwersytetu i szkół niepublicznych Olsztyna. Przydatna może być tutaj zasada, że kto nie przygotowuje się do przyszłych zdarzeń, będzie zmuszony reagować na nie w mniej korzystnych okolicznościach.

Ponadto, może w strukturze szkolnictwa wyższego na Warmii i Mazurach warto zrobić jeszcze jeden, wyprzedzający innych krok. Dotychczasowy rozwój oferty kształceniowej UWM chyba wyróżnia się na tle innych polskich uniwersytetów. Tym kolejnym krokiem mogłaby być jakaś forma organizacyjnego zbliżenia, może nawet sfederowania UWM ze szkołami niepublicznymi. Znanymi przykładami z Texas A&M University Systems oraz relacje NDSU w Fargo (North Dakota) i prywatnego uniwersytetu w Moorhead (Minnesota) są pouczającymi przykładami, że możliwości większego są odpowiednio większe. W tym zakresie współpraca jest daleko bardziej owocna niż rywalizacja. I dla tego celu nawet granice stanowe nie są barierą.

W tym miejscu przydatna może być następująca refleksja: Kraków ma kilkanaście uczelni i instytucji naukowych. Zatem decyzja UJ z końca maja br., ograniczająca aktywność pracowników poza uniwersytetem może nawet wydać się zrozumiała z punktu widzenia tamtego środowiska.

Jednakże Olsztyn nie musi podążać tą samą drogą. Dlatego cieszy ostatnia decyzja Senatu UWM w tej sprawie, gdyż mając jedynie UWM oraz dwa instytuty naukowe posiadające pełne uprawnienia do nadawania stopni naukowych, Olsztyn winien mieć ambicje rozbudowywania swego potencjału naukowego. Tym bardziej, że z uwagi na geograficzne usytuowanie, raczej nigdy nie powstaną u nas znaczące zakłady przemysłowe. I to chyba dobrze. Ale w zamian Olsztyn może być liczącym się miejscem na naukowej mapie. Możliwe, że już obecnie jest taka wyraźna prawidłowość, skoro największym pracodawcą w Olsztynie jest uniwersytet. Sądzę, że w tym względzie mamy powinność patrzeć dalej niż czas trwania kadencji wyborczej. Może się bowiem okazać w przyszłości, że to czego nie zrobiliśmy będzie ważniejsze niż to co zrobiliśmy. Czyli nasze zaniedbania mogą okazać się ważniejsze, niż nasze dokonania.

Zatem OFN, które nie reprezentuje wyłącznych interesów którejkolwiek z placówek naukowych Olsztyna, jest jak sądzę, właściwą płaszczyzną do takich rozmów i zbliżeń. Bez posądzenia o coś więcej, niż o troskę w zakresie naukowego poziomu środowiska. I bez pokusy ingerowania w autonomię którejkolwiek ze szkół wyższych. Wiemy bowiem, że poruszamy się w delikatnej materii. Jednakże tym bardziej trzeba podkreślić potrzebę środowiskowego poszukiwania wszystkiego co łączy, mimo istniejących różnic. Także dlatego, że istnienie i poziom szkół niepublicznych w Olsztynie ma również wymiar społeczny i ekonomiczny. Daje bowiem zatrudnienie mieszkańcom naszego miasta oraz najracjonalniej zagospodarowuje czas młodzieży, która z wielu względów nie dostała się do wyższych szkół publicznych.

Jeszcze jedna uwaga. To co powiem nie będzie odkrywcze, ale jakość każdej szkoły i jej pozycja edukacyjna, zależy od jakości jej nauczycieli. Przy czym w szkolnictwie wyższym nie można nauczać jeśli równolegle nie prowadzi się badań naukowych. Gdyż to warsztat badawczy uczonego jest jego legitymacją do nauczania w szkole wyższej. I nawet jeśli w kontekście tak modnej obecnie wieloletowości pogląd ten nie jest popularny, to trzeba tym bardziej oczywistość tę przypominać.

Jeśli zajrzymy do ostatnich rankingów szkół wyższych „Polityki” i „Rzeczypospolitej” to zauważymy, że pozycja szkół prywatnych w danym ośrodku jest bardzo skorelowana z pozycją tamtejszej państwowej szkoły wyższej. Czyli poprawne może być wnioskowanie, że to czego nauczyciel dokona w swoim podstawowym miejscu pracy, to przenosi na drugi i kolejny etat.

Z tym wiąże się więc oczekiwanie, że szkoły niepubliczne, oprócz dydaktyki, będą także tworzyć programy badawcze. Że działalność badawcza i naukowa w tych szkołach będzie równie ważna jak nauczanie. Gdyż to dopiero da im prawdziwy status szkoły wyższej.

Ten przydługi wywód prowadzi do konkluzji, że wyrażona przeze mnie troska jest głównie w interesie kierownictwa szkół niepaństwowych. Sytuacja ta ujawnia także, że wymagają one istotnego wzmocnienia kadrowego. Bez konieczności opierania swoich zadań edukacyjnych na doraźnej pomocy ludzi z zewnątrz. Absolwenci studiów doktoranckich na UWM (wśród nich stypendyści OFN) mogą stanowić taką kadrę. Ale możliwe jest też przyjęcie programu kształcenia kadry dla potrzeb określonych dyscyplin naukowych.

Kontynuowanie dotychczasowego sposobu postępowania w tym względzie, czyli wieloletowości, jest jedynie konserwowaniem stanu istniejącego w szkołach prywatnych z równoczesnym, obawiam się, obniżaniem poziomu szkół państwowych. Wszak doba ma tylko 24 godziny i jeśli w tym czasie coś zyskujemy to równocześnie coś nas omija, i na coś czasu nie wystarcza.

Reasumując, w świecie do którego zmierzamy, wieloletowość w nauce bywa wyjątkiem, który dotyczy jedynie wybitnych ludzi nauki i tylko w ograniczonym zakresie czasowym. Uzasadnienie takiego myślenia znajdujemy w nowej Ustawie z 14 marca br. o stopniach naukowych i tytule naukowym, która wyraźnie zmierza do ograniczenia wieloletowości u szkołach wyższych.

To pogląd ogólny. Natomiast jak rzecz wygląda w odniesieniu do naszych – olsztyńskich szkół, wyznam, że mam bardzo fragmentaryczną wiedzę na ten temat. Zapewne dlatego, że pochodzi ona głównie z danych dostępnych w internecie.

Spodziewam się usłyszeć opinię Pana Rektora w tej sprawie w czasie naszego spotkania.

Z poważaniem,

prof. dr hab. Jan Kotwica
Prezes

Do wiadomości:

- (a) Członkowie Zarządu OFN
- (b) Olsztyńscy członkowie PAN
- (c) Prezydent Miasta Olsztyna

PS. List ten powstał na wiele dni przed uchwałą Senatu UJ z końca maja. Nie sądzę jednak, by z tego względu treść załączonego listu wymagała istotnych przerwadogań.

Sprawozdanie
z działalności Zarządu OFN
w okresie od 15. 04. 2003 do 20. 06. 2007 r.

W minionym okresie Zarząd OFN funkcjonował w składzie:

- prof. dr hab. Jan Kotwica – prezes,
- prof. dr hab. Józef Górniewicz – wiceprezes,
- prof. dr hab. Bogusław Zdanowski – sekretarz,
- prof. dr hab. Jan Jankowski – skarbnik.

Członkowie zarządu:

- prof. dr hab. Włodzimierz Baran,
- prof. dr hab. Wojciech Budzyński,
- mgr Janusz Cygański,
- prof. dr hab. Halina Kozłowska,
- prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski,
- prof. dr hab. Stefan Smoczyński,
- prof. dr hab. Andrzej Staniszewski.

Do podejmowania w imieniu Zarządu decyzji finansowych i dysponowania środkami pieniężnymi, będącymi na rachunku bankowym w Banku Pekao S.A. Oddział Olsztyn nr 12401590-2926689, upoważniono dwuosobowo prezesa – Jana Kotwicę oraz skarbnika – Jana Jankowskiego.

Do Komisji Rewizyjnej wybrano:

- prof. dr. hab. Idziego Gajderowicza,
- dr. Zdzisława Czaplickiego.

W minionym okresie Zarząd odbył 10 spotkań, na których omawiano zarówno programowe jak i bieżące sprawy. Niezależnie od posiedzeń plenarnych, odbywały się także robocze spotkania członków Prezydium Zarządu, zwoływane w trybie roboczym. W trakcie plenarnych spotkań Zarządu oprócz spraw programowych rozpatrywano wnioski o nagrody naukowe OFN. Tradycyjnie, nagroda ta (dyplom oraz nagroda pieniężna) wręczana jest w jednej z sali reprezentacyjnych Ratusza w obecności prezydenta Olsztyna.

Jak widać z załączonego wykazu, w ostatnich dwóch latach, mimo ponowienia zaproszenia do dziekań odpowiednich wydziałów, nie wpłynął żaden wniosek z obszaru nauk humanistycznych.

Ponadto w trakcie posiedzeń Zarządu rozpatrywano wnioski o Nagrodę Naukową Marszałka Województwa. Wręczenie tej nagrody (dyplom i nagroda pieniężna) odbywało się w trakcie posiedzenia Sejmiku Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a od dwóch lat w Starym Ratuszu łącznie z wręczeniem środowiskowej nagrody literackiej. Wręczenie w tym samym miejscu i czasie obu tych nagród uważam za korzystne rozwiązanie. Jest to sprzyjająca okoliczność do spotkania się kultury i nauki oraz do spotkania się przedstawicieli obu tych środowisk, nawet jeśli zainteresowanie lokalnych mediów nauką jest tak marginalne, jak powierzchnia, którą przeznaczają nauce na swoich łamach.

Zarząd rozpatrywał także wnioski o stypendia doktoranckie dla dziennych studiów doktoranckich. Łącznie na ten cel przeznaczono 54 000 PLN, z czego 22 000 PLN w czasie bieżącej kadencji. Z uwagi na zmianę finansowania studiów doktoranckich, a także własne ograniczenia finansowe, zawieszono przyznawanie takich stypendiów.

Istotną formą działalności Forum było kontynuowanie wraz z Muzeum Warmii i Mazur cyklu „Wykłady zamkowe”. Wykłady te są już stałą pozycją i ważnym elementem popularyzacji zarówno wiedzy jak i znaczących osób olsztyńskiej nauki na forum pozaakademickim. W czasie minionej kadencji odbyło się 28 takich wykładów.

Dodatkowo zestawiono „wykładowców zamkowych” wg macierzystych jednostek. Nieobecność wykładowców z niektórych wydziałów nie wynika ze świadomego pomijania ich. Zaproszenia do zgłaszania tema-

tów wykładów kierowano zarówno do dziekanów jak i imiennie do szeregu osób, które z różnych względów nie mogły przyjąć naszego zaproszenia do współpracy.

Dodać należy w tym miejscu, że rozpoczynając ten cykl nie zakładano, że będzie on trwał tak długo i nie zadbano o równoczesną publikację tych prezentacji. Szczęśliwie jednak stało się, że Muzeum Warmii i Mazur prowadzi dokumentację tych wykładów poprzez cyfrowy zapis obrazu i dźwięku. To zrodziło pomysł udostępnienia cyklu wykładów poprzez zamieszczenie ich na serwerze Muzeum, a linki do tych plików-wykładów byłyby na serwerach instytucji naukowych Olsztyna, na serwerze miasta Olsztyn oraz przy każdym haśle „nauka” w obszarze Olsztyna i województwa. Należy więc cieszyć się, że wykłady te będą dostępne, mimo iż niektórzy z uczestników tamtych wydarzeń już nie żyją. Tym sposobem ocalimy, przedłużymy ich obecność wśród nas. Satysfakcja z dostępności tych wykładów jest tym większa, że do tychczas jedynie jeden z wykładowców nie wyraził zgody na takie upublicznienie wykładu i osoby. Prace nad tym zamiarem są na ukończeniu i informatycy Muzeum zapewniają, że w ciągu najbliższych tygodni prace zostaną zakończone.

W cyklu statutowych zadań Forum dotyczących wspierania rozwoju olsztyńskiego środowiska naukowego odbyły się posiedzenia Zarządu, których tematyka dotyczyła niepublicznych szkół wyższych w Olsztynie. Podstawą do spotkania w gronie rektorów szkół wyższych i dyrektorów instytutów naukowych było opracowanie prezesa OFN, opublikowane później w „Szkicach Humanistycznych” 2004, t. IV, nr 1–2 (vol. 6) s. 303–306.

Ponadto ważnym dokumentem, który powstał w wyniku dyskusji na jednym z posiedzeń Zarządu, był tekst prezesa Forum („Czy i kiedy możemy znaleźć się wśród 500?”) opublikowany następnie w „Wiadomościach Akademickich UWM” 2005, nr 5/72, cz. I, s. 13–14; nr 6/73, cz. II, s. 10–11 (załącznik 7). Wyrażał on troskę o stan nauki olsztyńskiej w kontekście wymagań i standardów światowych. Fakt, że nie wywołał on rezonansu środowiskowego, może świadczyć o tym, iż nie przejmujemy się zbyt wyznacznikami jakości definiowanymi przez świat.

Obecność OFN w życiu publicznym Olsztyna jest na tyle trwała, że na ręce prezesa często przysyłano zaproszenia na wiele imprez o różnym charakterze. W każdym z tych przypadków przedstawiciel OFN starał się zostawić ślad swojej obecności w czasie takich spotkań.

Jednakże nie wszystkie z zamierzeń, które były wyrazem nadziei i planów, udało się w pełni osiągnąć (*O kondycji nauki i młodych naukowców. Rozmowa z prof. Janem Kotwicą, prezesem Olsztyńskiego Forum Naukowego*, „Wiadomości Uniwersyteckie UWM” 15.06.2003, nr 6/49).

* * *

Do prezesa prof. Jana Kotwicy skierowany został list byłego prezesa prof. Tadeusza Krzymowskiego przekazujący pewne sugestie i propozycje. Poniżej tekst listu.

Olsztyn dnia 24 lutego 2008 r.

Pan
Prof. dr hab. Jan Kotwica
Prezes Olsztyńskiego Forum Nauki

Szanowny Panie Prezesie!

Po korekcie nazwy stowarzyszenia i zmianach statutowych, sądzę, że istnieje potrzeba przeprowadzenia wśród członków dyskusji na temat zadań Olsztyńskiego Forum Nauki, rozpoczynającego pracę w zmienionym kształcie i w nowym czasie.

Sądzę, że konfrontacja różnych zapewne poglądów i przyjęcie ogólnych zadań na najbliższy okres działania, jest dzisiaj naszą podstawową powinnością.

W tym duchu, prawdopodobnie jako pierwszy w takiej formie, przedstawiam mój osobisty pogląd na rolę Forum i traktuję to jako wstępny krok rozpoczynający szeroką zapewne dyskusję.

Poniżej przedstawiam kilka tez i postulatów, które chciałbym poddać krytyce i mam nadzieję, że umożliwi to wypracowania wspólnego programu działania.

I . Rozwój szkolnictwa wyższego i placówek naukowych

Teza 1.

Olsztyn jest w porównaniu z innymi ośrodkami akademickimi bardzo skromnym a wręcz ubogim środowiskiem naukowym, które wymaga stymulowanego, intensywnego rozwoju. Świadczy o tym porównanie z wieloma innymi ośrodkami akademickimi w tym z porównywalnym pod wieloma względami Białymstokiem. W Białymstoku poza licznymi prywatnymi szkołami wyższymi są obecnie następujące państwowe szkoły wyższe: Uniwersytet, duża, licząca się w Polsce Politechnika (4 wydziały), Uniwersytet Medyczny (3 wydziały), oraz Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie oraz Wydział Akademii Teatralnej im. Zelwerowicza w Warszawie.

Teza 2.

Olsztyn nie jest obecnie i nie może być w przyszłości miastem rozwijającego się przemysłu. Ze względu na swoje położenie w regionie o szczególnych walorach przyrodniczych i ze względu na odległości od centrów naukowych stolicy, centrów Trójmiasta i od Kaliningradu – **Olsztyn powinien w przyszłości stać się liczącym się w Polsce i wyróżniającym się szczególnie aktywnością i wysoką pozycją miastem nauki i szeroko rozumianej kultury.**

Postulat 1.

Zadaniem Olsztyńskiego Forum Nauki powinno być propagowanie idei przedstawionych w tezach 1 i 2, czyli gromadzenie wokół tych idei osób najbardziej twórczych we własnym środowisku, pozyskiwanie dla tych idei kierownictwa Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, opiniotwórczych środowisk i decydentów miasta Olsztyna, parlamentarzystów oraz władz województwa warmińsko-mazurskiego.

Aby realizować powyższe tezy, Olsztyńskie Forum Nauki powinno opracować, zatwierdzić i stale aktualizować ambitny plan stymulowanego rozwoju środowiska naukowego, zakładający nie tylko organiczny, samorzutny rozwój istniejących uczelni i placówek badawczych, ale wskazujący różne drogi, które mogą doprowadzić do szybkiego, stymulowanego rozwoju:

- tych dyscyplin i kierunków, które już dziś uzyskują w skali kraju liczącą się w nauce pozycję,
- tych dyscyplin i kierunków, które powinny być tworzone, po spełnieniu określonych warunków inwestycyjnych i kadrowych, i które mają szanse intensywnego rozwoju.

Aby zrealizować wyżej wymienione zadania, uważam za wskazane wyłonienie w OFN, już na początku działania, następujących roboczych Komisji (lub Zespołów):

- Komisji rozwoju nauk humanistycznych
- Komisji rozwoju nauk o życiu
- Komisji rozwoju nauk o środowisku przyrodniczym
- Komisji rozwoju nauk prawnych i ekonomicznych
- Komisji rozwoju nauk technicznych

Komisje, którym powinni przewodniczyć członkowie OFN, muszą powołać do swego składu kompetentnych w zakresie odpowiednich specjalności profesorów, doktorów habilitowanych oraz wyróżniających się aktywnością badawczą, dydaktyczną i organizacyjną adiunktów, zatrudnionych w szkolnictwie wyższym i placówkach naukowych Olsztyna. Ich zadaniem byłoby przygotowanie koncepcji i planu rozwoju odpowiednich dziedzin i dyscyplin naukowych. Przygotowany przez komisje materiał powinien być akceptowany

przez Plenarne Posiedzenie Członków OFN i poddany szerokiej dyskusji i ocenie w środowisku naukowym Olsztyna.

Komisje powinny, między innymi, szukać odpowiedzi na przykładowo podane poniżej moje pytania oraz pytania, które skierują zapewne inni członkowie OFN i inni pracownicy nauki naszego środowiska :

1. Czy Uniwersytet jest w stanie zapewnić wymagany i uzasadniony potrzebami rozwój nauki i dydaktyki w zakresie szeroko rozumianych nauk technicznych? Czy nie powinna zostać w przyszłości powołana w Olsztynie odrębna uczelnia pod nazwą Politechnika Olsztyńska? W Politechnice Białostockiej działają cztery duże wydziały: Budownictwa i Inżynierii Środowiska, Elektryczny, Informatyki, Mechaniczny. Jak i kiedy należy czynić przygotowania kadrowe i inwestycyjne?
2. W jaki sposób należy wesprzeć starania Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. J. Rusieckiego w jej drodze do rozwoju działalności badawczej i uzyskania uprawnień akademickich? Jest mi wiadome, że uczelnia ma takie plany.
3. Czy jest zasadne, aby istniał w Olsztynie Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w dzisiejszym kształcie? Jaki powinien być los tego Ośrodka w bliższej i dalszej perspektywie? Czy powinno się dążyć do przekształcenia go w placówkę (instytut) Polskiej Akademii Nauk? A jeśli tak, to z jakim ukierunkowaniem, czy np. Instytut Historii Ziemi Północnych, Instytut Stosunków Polsko-Litewsko-Białoruskich? A może o innym, a więc jakim kierunku? Czy dojrzewanie do rangi Instytutu nie byłoby korzystniejsze w ramach struktur Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego ?
4. Czy Uniwersytet, w porozumieniu z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, szczególnie w okresie pomniejszych naborów spowodowanych niżem demograficznym, nie powinien część swojej wysoko kwalifikowanej kadry, z odpowiednimi predyspozycjami do pracy naukowo-badawczej, skierować do placówek Polskiej Akademii Nauk i umożliwić w ten sposób ich rozbudowę i dalszy intensywny rozwój.

Umożliwiło by to utworzenie w niedalekiej przyszłości:

- **Instytutu Żywności i Żywnienia Człowieka PAN** – który w przeciwieństwie do istniejącego resortowego instytutu o zbliżonej nazwie, (ale podległego Min. Zdrowia i prowadzącego głównie badania kliniczne), prowadziłby badania o charakterze biologicznym, ze szczególnym uwzględnieniem fizjologii przewodu pokarmowego i wpływu na jego czynność różnych pod względem biologicznym i fizycznym pokarmów.
- **Instytutu Biologii Rozrodu PAN**, jedynego w Polsce, z poszerzonym profilem obejmującym poza dziś rozwijanymi badaniami nad rozrodem zwierząt domowych, również badania regulacji rozrodu zwierząt tzw. towarzyszących człowiekowi, gatunków wolno żyjących i wymierających oraz zwierząt wolno żyjących i przejawiających nadmierną ekspansję rozrodczą. W Instytucie tym powinny być rozwinięte także **badania rozrodczości człowieka w aspekcie zarówno biologicznym (fizjologicznym), jak i humanistycznym**; np. po powołaniu takich przykładowo zakładów jak: Zakład psychologicznych aspektów niepłodności w rodzinie, Zakład społecznych konsekwencji obniżonej rozrodczości człowieka, Zakład środowiskowych przyczyn niepłodności u kobiet i mężczyzn.

II. Wdrożenie wyników nauki do praktyki

Teza 3.

Środowisko naukowe Olsztyna ma powinność przekazywania i wdrażania do praktyki wyników własnych badań i osiągnięć światowych z zakresu szeroko rozumianych badań użytecznych w praktyce, które mogą być znaczące w życiu społeczności dużego miasta.

Naczelną sprawą każdego środowiska wielkomiejskiego, a więc i miasta Olsztyna, jest skuteczne oddziaływanie na proces wychowania młodzieży. Wiadomo, że proces ten realizują, w sposób nie zawsze w pełni profesjonalny i zgodny z wiedzą, bardzo liczne, różnorodne i odrębnie działające jednostki organizacyjne, o bardzo różnej podległości merytorycznej i organizacyjnej. Uniwersytet ma liczną kadrę specjalistów z zakresu szeroko rozumianych procesów wychowawczych i metod wychowawczego oddziaływania na młodzież i dlatego, w moim przekonaniu, powinien w sposób czynny włączyć się w nurt tych problemów i potrzeb środowiska.

Postulat 2.

Proponuję, aby z inicjatywy i przy udziale OFN – po licznych konsultacjach i pracach przygotowawczych – spowodować powołanie w Olsztynie, jako szczególnie ważnego organu Prezydenta Miasta, jednostkę organizacyjną o nazwie: **Centrum Młodzieży im. Janusza Korczaka**.

Centrum powinno nadać miastu status i charakter, wyróżniający Olsztyn spośród innych miast Polski, i powinno uzyskać szczególne wsparcie, a może wręcz patronat Unii Europejskiej.

Centrum byłoby pierwszą w Polsce placówką planującą i integrującą różnorodne działania o charakterze wychowawczym, realizowane przez liczne istniejące dziś placówki dydaktyczno-wychowawcze i młodzieżowe, ale również realizowałoby swoje zadania statutowe poprzez własne, sukcesywnie rozwijane jednostki organizacyjne.

Centrum powinno opracowywać koncepcje działań wychowawczych i oceniać ich realizację przez szkolnictwo, sport, turystykę, zabawę, kulturę, sztukę, literaturę itp. Szczególną troską musi być objęte oddziaływanie wychowawcze na młodzież trudną, młodzież z marginesu społecznego, z rozbitych rodzin itp.

Szczegółowe zadania i organizację Centrum należy po wielu dyskusjach opracować w formie statutu i przedłożyć Radzie Miasta oraz prezydentowi Olsztyna, najkorzystniej w okresie przed zbliżającymi się wyborami władz miasta. Aby przybliżyć powyższą ideę pozwalam sobie przedstawić bardzo wstępną moją osobistą wizję działania i organizacji Centrum (zał. 1.)

III. Sprawy wewnętrzne środowiska naukowego

W latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku w ówczesnej ART, mimo licznych głosów sprzeciwu, przystosowałem salę im. Moczarskiego do organizacji w niej akademickiego pożegnania zmarłych profesorów (wcześniej pożegnania odbywały się w holu kina dziś „Student”). Osobiście opracowałem wówczas zasady ceremonii pożegnalnej, która do dziś nie uległa większym zmianom. Wydaje się jednak, że istnieje pilna potrzeba opracowania nowych zasad przebiegu pożegnania zmarłych pracowników nauki i objęcie tymi zasadami nie tylko profesorów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, lecz również innych pracowników nauki.

Wydaje się konieczne podpisanie przez rektorów i kierowników placówek badawczych odpowiedniego porozumienia. OFN powinno takie porozumienie przygotować. Należałoby odpowiedzieć na kilka pytań:

- Czy Rektor UWM wyrazi zgodę, aby wszystkie ceremonie akademickiego pożegnania zmarłych profesorów, niezależnie od miejsca ich zatrudnienia, odbywały się w dotychczasowym (lub innym) miejscu na terenie UWM.
- Czy akademickie pożegnanie zmarłego obejmuje tylko profesorów tytularnych czy też szerzej rozumianych pracowników nauki np. posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego, a może doktora – gdy ma on szczególne zasługi? Kto powinien o tym decydować?
- Jak powinno przebiegać akademickie pożegnanie, jeśli dotyczy ono pracownika innej uczelni niż Uniwersytetu lub pracownika innej jednostki badawczej. Wydaje się, że forma powinna być ogólnie zbliżona, ale obecność np. Senatu Akademickiego nie zawsze będzie uzasadniona.

Na powyższe i inne pytania należy odpowiedzieć i sądzę, że OFN ma kompetencje upoważniające do zajęcia się tą sprawą. Wydaje mi się, że należałoby powołać specjalny zespół, który przygotowuje odpowiednia koncepcję.

poważaniem
Tadeusz Krzymowski

W 2008 r. odbyło się walne zgromadzenie, na którym uchwalono wprowadzenie zmiany nazwy stowarzyszenia z Olsztyńskie Forum Naukowe na Olsztyńskie Forum Nauki.

OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKOWE

10-740 Olsztyn
ul. Tuwima 10
fax (89) 524 03 47

Prezes tel. (89) 678 95 24
Sekretarz tel. (89) 524 05 05
Skarbnik tel. (89) 523 32 86

Olsztyn, 25. 02. 2008.

Szanowni Państwo, Członkowie Olsztyńskiego Forum Naukowego

Niniejszym zapraszam na Walne Zgromadzenie naszego Stowarzyszenia w dniu 19. 03. 2008 w Sali Senatu UWM o godzinie 14:00 w pierwszym terminie, oraz 14:30 w drugim terminie.

W uzasadnieniu zwołania Walnego Zgromadzenia wyjaśniam, co następuje:

Jak Państwo zapewne pamiętają, u podstaw decyzji o powołaniu Olsztyńskiego Forum Naukowego, na początku lat 90-tych minionego wieku, leżało przekonanie, że służyć ono będzie integracji środowiska naukowego, wówczas bardziej niż dzisiaj rozproszonego, oraz jego reprezentacji wobec władz lokalnych i centralnych.

W chwili obecnej, kiedy skrót UWM, jako dotykany dowód integracji szkolnictwa akademickiego, staje się rozpoznawalnym znakiem także poza naszym województwem, można uznać, że proces integracji został zakończony. Wszak na uniwersytecie zatrudnionych jest ponad 90% pracowników naukowych Olsztyna. W tym kontekście zrozumiałym może być pytanie o zasadność istnienia OFN w ramach wcześniej zatwierdzonego statutu.

Jednakże członkowie Zarządu OFN zarówno poprzedniej jak i obecnej kadencji, kilkakrotnie rozważając tę kwestię zgodnie uznali, że OFN wpisało się już w obraz naukowy Olsztyna, oraz że jego działalność winna być kontynuowana.

Niestety, przekonanie to nie wydaje się być powszechne. Niewielkie zainteresowanie członków, także założycieli, dalszym losem Forum każe ponownie przemyśleć wcześniejsze decyzje Zarządu. Sugestie dotyczące zmian w statucie i związane z tym nowe zadania OFN spotkały się z obojętnością większości członków.

Sytuacja ta rodzi ponowne pytanie: czy Forum ma w dalszym ciągu rację bytu w naszym środowisku naukowym oraz jakie miałyby być jego zadania?

Otóż wydaje się, że jeśli istnienie OFN ma być kontynuowane, to jedynie jako stowarzyszenie reprezentujące środowisko i wyrażające intencje, potrzeby i przekonania tego środowiska, którego naczelnym zadaniem winien być dalszy rozwój Olsztyna jako ośrodka naukowego.

A jest oczywiste, że rozwój ten nie może się obyć bez znaczącego zaangażowania kierownictwa istniejących instytucji naukowych w Olsztynie, które to osoby winny być reprezentowane w najwyższych władzach naszego Stowarzyszenia, oraz bez takich zmian w statucie, które dadzą mandat stowarzyszeniu, aby taką rolę wypełniać.

Dlatego, w celu podjęcia decyzji co do dalszego losu OFN, odbyły się w ostatnim czasie dwa spotkania w gronie: kierownicy instytucji naukowych posiadających uprawnienia akademickie, członkowie PAN z Olsztyna oraz byli i obecny prezes OFN. Efektem tych spotkań było przygotowanie zmian w naszym Statucie, które znajdują Państwo w załączonym projekcie.

Należy w tym miejscu poinformować Państwa, że cele, które zamierza się osiągnąć, możliwe są do zrealizowania dwiema drogami:

- 1) poprzez rozwiązanie dotychczasowego Stowarzyszenia, czemu towarzyszy bardzo skomplikowana procedura likwidacyjna, a następnie równie złożona procedura rejestracyjna nowego stowarzyszenia, powtarzająca proces likwidacji, tylko w przeciwną stronę;
- 2) zmiany statutu przez Ogólne Zgromadzenie członków stowarzyszenia. Dokonanie zmiany statutu wymaga uchwały Zgromadzenia Ogólnego, podjętej większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy liczby zwyczajnych członków Stowarzyszenia (jak stanowi § 23 Statutu).

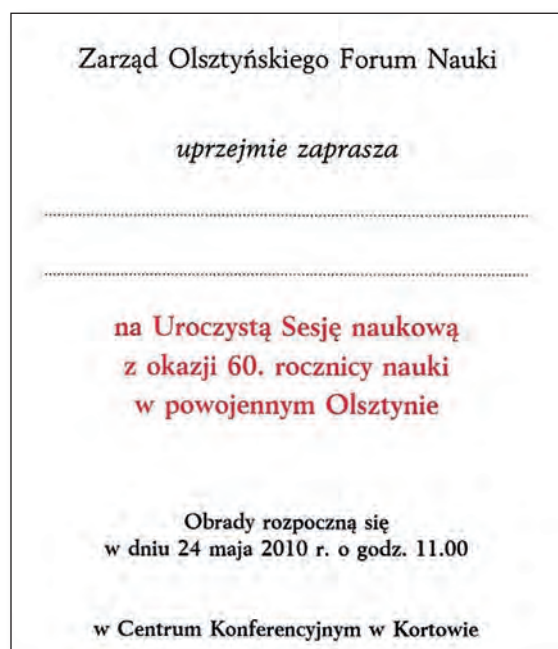
Kieruję więc, w imieniu Zarządu, uprzejmą prośbę do Państwa o udział w krótkim Zgromadzeniu Ogólnym OFN, którego program ma tylko jeden punkt: przyjęcie zmian Statutu, z którymi to zmianami mogą się Państwo zapoznać (w załączeniu).

Z poważaniem,
Jan Kotwica
Prezes

Nowy statut OFN został zatwierdzony przez Sąd w Olsztynie w 2008 roku (zał. 13. str. 270-274).

* * *

W 2010 r. OFN zorganizowało Uroczystą Sesję Naukową z Okazji 60. Rocznicy Nauki w Powojennym Olsztynie. Wygłoszono kilka referatów, odbyła się ożywiona dyskusja. Materiały z sesji naukowej wydał UWM w formie książki zatytułowanej *60-lecie nauki i kształcenia akademickiego w Olsztynie* pod redakcją Józefa Górniewicza i Stanisława Achremczyka.

Olsztyńskie Forum Nauki

Uroczysta Sesja Naukowa

Wizja Olsztyna – Miasta Nauki i Kultury

Pod patronatem:

Prezesa Polskiej Akademii Nauk prof. dr. hab. Michała Kleibera
Prezydenta Olsztyna dr. Piotra Grzymowicza
J.M. Rektora UWM prof. dr. hab. Józefa Górniewicza

Program Sesji:

Otwarcie obrad – Prezes Olsztyńskiego Forum Nauki, prof. dr hab. Jan Kotwica

Referaty:

Korzenie sukcesu i wizja przyszłości

prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski

Stan obecny, plany rozwoju i wizja przyszłości:

nauk o życiu – prof. dr hab. Ryszard Górecki

nauk humanistycznych – prof. dr hab. Stanisław Achremczyk

nauk ścisłych i technicznych – *prof. dr hab. Janusz Piechocki*

Stan i perspektywy rozwoju kultury w Olsztynie – *dr hab. Janusz Kijowski, prof. UWM*

Ogólna dyskusja

(30 minutowa przerwa na kawę i herbatę przewidziana po drugim referacie)

Olsztyńskie Forum Nauki wyda Materiały z Sesji w formie książkowej, pod redakcją prof. dr hab. Stanisława Achremczyka.

Wydanie książkowe będzie zawierało teksty wygłoszonych referatów, oraz głosy w dyskusji i teksty nadesłane przez dyskutantów, którzy z braku czasu nie będą mogli przedstawić zaplanowanych wystąpień, ale nadeślą je w terminie dwóch tygodni po zakończonych obradach.

Prezes Jan Kotwica wysłał do wszystkich członków OFN pismo następującej treści:

OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKI

10-747 Olsztyn
ul. Tuwima 10
fax (89) 5393146

Prezes Zarządu ☎ (89) 5393115

Olsztyn, 10. 02. 2011.

Szanowna Pani Profesor/
Szanowny Panie Profesorze

W ubiegłym roku, w rocznicę 60-lecia nauki akademickiej w Olsztynie, Olsztyńskie Forum Nauki zorganizowało Sesję naukową z licznym udziałem Państwa.

W przedstawionych tam wykładach spojrzeliśmy na pierwsze kroki w Olsztynie, we wczesnych latach 50-tych, i na przebytą drogę do chwili obecnej. Została także dokonana bardzo ogólna ocena stanu aktualnego i możliwych kierunków rozwoju w obszarach nauk o życiu, nauk ścisłych i technicznych oraz nauk humanistycznych i społecznych.

Wizje i cele dotyczące przyszłości to zadania dla obecnych i przyszłych pokoleń. Natomiast spojrzeniu w przeszłość towarzyszyć winna świadomość wdzięczności należnej Państwu – świadkom tamtej, odchodzącej historii oraz świadomość należnej pamięci tym Wszystkim, którzy żyją już tylko w naszych wspomnieniach.

Wydarzenia i daleko nie wszystkie przywołane imiona i nazwiska zebrane w załączonym opracowaniu, to hołd należny tym Wszystkim pracownikom nauki, których talenty, codzienny trud, zapobiegliwość i całe pracowite życie, tworzyły zręby nauki na poziomie akademickim w Olsztynie a następnie rozwijały ją do obecnego poziomu.

Jestem przekonany, że zarówno Wszyscy Państwo, jak i Ci, którym już nie możemy tego powiedzieć, mogą mieć poczucie zadowolenia z owocnego życia zawodowego.

Uniwersytet w obecnym kształcie oraz dwa instytuty naukowe z pełnią praw akademickich zaświadcza o tym i mają Państwu wiele do zawdzięczenia.

Proszę przyjąć to opracowanie, przygotowane wg autorskiej wizji PP Profesorów J. Górniewicza oraz St. Achremczyka,

Z najlepszymi życzeniami
i należnym szacunkiem.

*prof. dr hab. Jan Kotwica,
czł. koresp. PAN
Prezes*

* * *

W 2012 r. wybrano nowy skład Zarządu OFN. Prezesem został prof. Wojciech Maksymowicz, wiceprezesem prof. Mariusz Piskula, a sekretarzem prof. Mariusz Majewski. Niestety, w tej kadencji aktywność OFN zamarła. Nie odbywały się przewidziane statutem zebrania Zarządu OFN ani zebrania plenarne. Na pisma skierowane do sekretarza OFN prof. M. Majewskiego domagające się zebrania Zarządu i wznowienia aktywności OFN prof. T. Krzymowski nie otrzymał żadnej odpowiedzi.

Podobne pismo, upominające się o zorganizowanie zebrania Zarządu OFN skierowane zostało do prezydenta OFN prof. Wojciecha Maksymowicza.

Oto pełny tekst pisma:

Olsztyn 13. 06.2014

Pan

Prof. dr hab. Wojciech Maksymowicz

Prezes Olsztyńskiego Forum Nauki

Szanowny Panie Profesorze!

Z zaniepokojeniem śledzę losy i działanie Olsztyńskiego Forum Nauki. Byłem organizatorem tego stowarzyszenia i jego wieloletnim prezesem. Wiem jaką rolę odegrało OFN w latach dziewięćdziesiątych w rozwoju i integracji środowiska naukowego i tworzenia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Obecnie z przykrością obserwuję jeśli nie agonię to poważne zasłabnięcie tego niegdyś aktywnego zrzeszenia. Wydaje mi się, że nie wypełniamy nawet statutowych zadań, nie mówiąc o nowych inicjatywach. Rozumiem, że jest Pan Profesor obciążony różnymi obowiązkami i absorbującymi funkcjami. Wysyłając to pismo nie chciałbym w jakimkolwiek stopniu wyrządzić Panu Profesorowi przykrości. Długo zwlekałem. Wydaje mi się jednak, że mam obowiązek zwrócić się z prośbą o uaktywnienie OFN, czyli środowiska wybranych przedstawicieli nauki.

Jestem przekonany, że istnieje potrzeba dalszego, intensywnego rozwoju i wzbogacania bardzo dotąd ubogiego olsztyńskiego środowiska naukowego. Z ogromnym uznaniem i satysfakcją obserwowałem powstanie i rozwój Wydziału Nauk Medycznych, co było niewątpliwym ogromnym osobistym sukcesem Pana Profesora. Miałem nadzieję, że pod Pana Profesora kierownictwem OFN odegra znaczącą rolę w dalszej stymulacji rozwoju i rozbudowy szeroko rozumianej nauki na Warmii i Mazurach. Mamy obecnie wyjątkową sytuację, że rektorem UW-M jest senator RP, a wiceprezesem PAN jeden z profesorów naszego stowarzyszenia. Wiceprezesem OFN jest dyrektor jedynej, ale wyjątkowo dobrze rozwijającej się naukowo placówki PAN. Taka wyjątkowość nie będzie wieczna. Do obu wymienionych Panów a mianowicie Rektora i Prezesa skierowałem pisma, w których proponuję włączenie OFN do dyskusji i wypracowania nowej, aktualnej, koncepcji rozwoju placówek naukowych Olsztyna. Pozwalam sobie odpisy tych pism skierować do Pana Profesora. Uzyskanie konsensusu w wielu poruszonych w tych pismach kwestiach organizacyjnych nie jest sprawą łatwą i na pewno wymaga zaangażowania o wiele szerszego

grona naszych kolegów. Jestem pewien, że OFN może być w tym procesie bardzo użyteczne. Zanim rozpocznie się sezon urlopowy, wydaje mi się, że byłoby bardzo wskazane, aby odbyło się plenarne zebranie wszystkich członków OFN i wielogodzinna swobodna dyskusja nad potrzebą i celowością powiększania naszego środowiska naukowego.

Przepraszam, że o tych sprawach piszę a nie zabiegałem o spotkanie i rozmowę, ale domyślam się, że jest Pan Profesor dostatecznie obciążony różnymi obowiązkami organizacyjnymi i przesyłając moje uwagi na piśmie dostatecznie jasno sygnalizuję problem a jednocześnie oszczędzam czas Pana Profesora.

Łączę wyrazy szacunku i pozdrowienia

Tadeusz Krzymowski

W załączeniu:

- Pismo skierowane do Rektora UW-M
- Pismo skierowane do Wiceprezesa PAN

Na skierowane pismo nie było żadnej reakcji. Dopiero interwencja prof. T. Krzymowskiego w odpowiednim wydziale Zarządu Miasta, nadzorującym działalność stowarzyszeń pozarządowych, przyniosła skutek.

W dniu 12 grudnia 2018 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Członków OFN i wybór nowych władz. Po złożonej samokrytyce prezes W. Maksymowicz ustąpił z zajmowanego stanowiska i odbyły się wybory nowych władz.

W wyniku wyborów ukonstytuował się nowy Zarząd OFN. Funkcję prezesa objął prof. Jan Jankowski, wiceprezesów: prof. Zenon Zduńczyk i prof. Arkadiusz Żukowski, sekretarza: prof. Jerzy Wilde, skarbnika: prof. Eugeniusz Niedzielski, oraz członków Zarządu: prof. Tadeusz Krzymowski i prof. Andrzej Koncicki.

Wybrano Komisję Rewizyjną w składzie: przewodniczący – prof. Mirosław Krzemieniewski, członkowie: prof. Tomasz Janowski i prof. Stefan Smoczyński.

W czasopiśmie Oddziału Olsztyńskiego i Białostockiego PAN ukazał się wywiad z prezesem OFN profesorem Janem Jankowskim. Oto jego treść:

Nowy Prezes Olsztyńskiego Forum Nauki

Wywiad z prof. dr. hab. Janem Jankowskim, Prezesem Olsztyńskiego Forum Nauki, czł. koresp. PAN

Red.: Jak wyglądała Pańska kariera naukowa?

Prof. dr. hab. Jan Jankowski: Jeśli znaczenie słowa „kariera” przyjmiemy jako proces rozwoju naukowego i awansów, to przygodę z nauką rozpocząłem w Katedrze Fizjologii Zwierząt w 1975 r. badaniami do pracy magisterskiej wykonywanej pod kierunkiem dr. Jadwigi Przałowej. Pracę

zawodową podjąłem 1 lipca 1976 r., trzy dni po obronie pracy magisterskiej, korzystając z propozycji dr. Andrzeja Farugi, kierownika ówczesnego Zakładu Hodowli i Technologii Produkcji Drobiu. W Zakładzie rozpoczynano wtedy realizację projektów badawczych, zwanych wtedy tematami, ukierunkowanych na potrzeby raczkującej produkcji indyków. Zostałem włączony do tych badań, wykorzystałem szansę i w styczniu 1979 r. przekazałem doc. dr. hab. Andrzejowi Farudze maszynopis mojej pracy doktorskiej. W tym samym roku wyjechałem na staż naukowy do Uniwersytetu i Hohenheim w Stuttgartcie, a po powrocie, w listopadzie, obroniłem z wyróżnieniem pracę doktorską. W ówczesnych realiach doktorat w ciągu 3 lat nie był częstym zjawiskiem. Znacznie więcej czasu, bo aż 10 lat, zajęło mi uzyskanie stopnia doktora habilitowanego. Spowodowane to było z jednej strony koniecznością zapewnienia warunków bytowych powiększającej się rodzinie (budowa domu w trudnych latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku była nie lada wyzwaniem), a z drugiej specyfiką podjętych badań z zakresu metod genetycznego doskonalenia indyków. Było to przedsięwzięcie obejmujące 6 pokoleń i trwało ponad 6 lat. Jednak warto było, bo za rozprawę habilitacyjną zostałem wyróżniony nagrodą naukową ministra. Tytuł profesora nauk rolniczych Prezydent RP nadał mi w 1997 r.

W 1990 r. zostałem wybrany na prodziekana ds. nauki. Funkcję tę pełniłem przez 2 kadencje, do 1996 r., kiedy to społeczność Wydziału powierzyła mi funkcję dziekana Wydziału Zootechnicznego, przemianowanego w 1997 r. na Wydział Bioinżynierii Zwierząt. W latach 1999-2008, a więc od początku istnienia naszego Uniwersytetu, byłem prorektorem ds. nauki i współpracy regionalnej. W 2005 r. objąłem kierownictwo Katedry Drobiarstwa.

Red.: Jakle swoje osiągnięcia naukowe w badaniach podstawowych najwyżej Pan ceni?

Prof. dr. hab. Jan Jankowski: Niezwykle trudno jest oceniać własne osiągnięcia naukowe, tym bardziej w naukach podstawowych, prowadząc badania stosowane ukierunkowane na potrzeby praktyki. W pierwszych 20 latach aktywności naukowej zajmowałem się głównie genetycznym doskonaleniem indyków, rozwiązywaniem problemów ich rozrodu, a także technologią chowu i warunkami utrzymania. Od połowy lat 90. moje zainteresowania badawcze koncentrują się głównie na szeroko rozumianym doskonaleniu żywienia indyków. Są to badania kompleksowe obejmujące głównie zagadnienia związane z homeostazą ekosystemu przewodu pokarmowego, żywieniową immunostymulacją i zwiększaniem potencjału antyoksydacyjnego organizmu indyków, dobrostanem ptaków oraz jakością i bezpieczeństwem zdrowotnym mięsa. Coraz większą uwagę zwracamy także na żywieniowe możliwości ograniczenia uciążliwości ferm drobiu dla środowiska. Dzięki efektywnej współpracy z innymi zespołami staramy się w naszych badaniach wykorzystywać narzędzia nauk podstawowych, co umożliwia wiarygodną interpretację wyników naszych doświadczeń. Uważam jednak podział badań na podstawowe i stosowane za trochę przestarzały i sztuczny. Wracając do pytania, za istotne osiągnięcia naszego Zespołu uważam wykazanie:

- zmniejszonej odporności indyków żywionych paszami zawierającymi utlenione tłuszcze,
- wpływu wzajemnego stosunku aminokwasów ściśle niezbędnych w diecie indyków na sprawność systemu immunologicznego i antyoksydacyjnego,
- możliwości zmniejszenia zawartości sodu w paszy dla drobiu bez zmniejszenia wydajności, a z korzyścią dla zdrowia i dobrostanu ptaków,
- możliwości zmniejszenia ilości Cu, Zn i Mn dodawanych do paszy dla indyków, co ogranicza emisję tych pierwiastków do środowiska.

Red.: Jakle osiągnięcia naukowe w badaniach aplikacyjnych najwyżej Pan ceni?

Prof. dr. hab. Jan Jankowski: W tym przypadku odpowiedź będzie łatwiejsza. Zdecydowana większość wyników naszych badań jest na bieżąco wykorzystywana przez przemysł pasz-

owy, w tym także na podstawie umów wdrożeniowych. Największe jednak wydarzenie miało miejsce przed 35 laty, kiedy to wyhodowane przez nas cztery nowe rasy indyków zostały przez Ministerstwo Rolnictwa uznane za zarodkowe. Dziennikarze PAP zajmujący się problematyką naukowo-techniczną uznali nasze indyki za „najciekawsze rodzime osiągnięcie nauki i techniki w 1985 r.". Przez prawie dekadę mieszańce naszych ras o nazwie handlowej WAMA stanowiły ok. 90% поголовья indyków w Polsce, znacznie przyczyniając się do ponad czterokrotnego ich wzrostu.

Red.: Jakle znaczenie w Pańskiej karierze miała współpraca z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi?

Prof. dr hab. Jan Jankowski: Taka współpraca wydaje się być warunkiem efektywnego uprawiania nauki. W moim przypadku umożliwiła mi znaczne poszerzenie zakresu prowadzonych badań, co skutkowało publikacjami w najlepszych w naszej dyscyplinie naukowe czasopiśmie naukowych. Kompleksowość badań z wykorzystaniem najnowocześniejszych metod analitycznych ułatwia sukcesy w konkursach projektów badawczych. Współpraca umożliwia także efektywne wykorzystanie biologicznego materiału doświadczalnego, którego pozyskiwanie zaczyna być coraz trudniejsze. Mówiąc najkrócej, bez owocnej współpracy z innymi zespołami naukowymi,

w tym z IRZiBZ PAN w Olsztynie, mój dorobek byłby znacznie skromniejszy.

Red.: Co Pańskim zdaniem jest kluczowe dla pomyślnego rozwoju kariery naukowej (rady dla młodych badaczy)?

Prof. dr hab. Jan Jankowski: Rozwój kariery naukowej warunkowany jest wieloma czynnikami. Trudno je uszeregować według ważności. Odpowiadając na to pytanie, może posłużyć się własnym przykładem. Trafiłem pod opiekę naukową prof. Andrzeja Farugi, który nigdy nie ograniczał moich zapędów badawczych, a zawsze je wspierał. Miałem od początku mojej pracy bardzo dużą samodzielność naukową. W zakresie mojej specjalności niezwykle istotna jest znajomość problemów praktycznych. W pierwszym roku pracy na uczelni odbyłem dwa staże produkcyjne, a w latach 1981-1996 byłem pracownikiem Olsztyńskich Zakładów Drobiarskich (obecnie „Indykol” S.A.). Prowadziłem i nadal prowadzę współpracę z wieloma firmami drobiarskimi i paszowymi z kraju i zagranicy. Umożliwiła mi to szybka identyfikację problemów praktycznych, które staram się uwzględnić w bieżącej działalności badawczej. Liczne projekty badawcze powstały i zostały zrealizowane we współpracy z podmiotami gospodarczymi.

Nie do przecenienia są staże zagraniczne, pobyty studyjne oraz aktywny udział w najważniejszych sympozjach i kongresach międzynarodowych. Tak nawiązuje się współpracę międzynarodową. Bieżące przeglądanie najważniejszych w danej specjalności czasopism naukowych pozwala na aktualizację wiedzy oraz „podglądanie” innych zespołów. Takie postępowanie pozwoliło mi po 18 latach pełnienia ważnych funkcji akademickich na łagodny powrót do bardziej efektywnej działalności naukowej.

No i być może jedne z najważniejszych uwarunkowań – ciężka i systematyczna praca, lojalni współpracownicy, a także sporo szczęścia.

Red.: Jak Pan Profesor postrzega swoją rolę w działalności Oddziału?

Prof. dr hab. Jan Jankowski: Jako początkujący członek PAN oraz Prezydium Oddziału na początku mojej działalności liczę przede wszystkim na przydział zadań przez prezesa Oddziału. Jednym z istotnych zadań Oddziału powinno być z jednej strony przybliżanie osiągnięć nauki społeczeństwu regionu, a z drugiej strony zajmowanie stanowiska wobec aktualnie najistotniejszych problemów społecznych i gospodarczych, w tym opracowywanie i upowszechnianie ekspertyz.

OFN podpisało porozumienie o współpracy z Oddziałem PAN w Olsztynie i Białymstoku:

OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKI

10-719 Olsztyn, ul. M. Oczapowskiego 5
tel. (089) 523 32 86 tel./fax (089) 523 33 23
e-mail: janj@uwm.edu.pl

POLSKA AKADEMIA NAUK
ODDZIAŁ W OLSZTYNIE I W BIAŁYMSTOKU
Z SIEDZIBĄ W OLSZTYNIE
POLISH ACADEMY OF SCIENCES – BRANCH IN OLSZTYN AND BIAŁYMSTOK

Olsztyn, dn. 19.06.2020 r.

Porozumienie

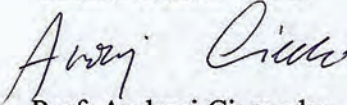
o współpracy pomiędzy Olsztyńskim Forum Nauki a Oddziałem Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie i w Białymstoku

Olsztyńskie Forum Nauki i Oddział Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie i w Białymstoku wyrażają zdecydowaną wolę współpracy ukierunkowanej na działania służące rozwojowi i popularyzacji nauki w Olsztynie oraz w północno-wschodnim regionie Polski. Uważamy, że wspólny wysiłek stwarza większe możliwości skutecznej integracji środowisk naukowych regionu z wykorzystaniem uzupełniających się kompetencji Forum i Oddziału.

Prezes OFN

Prof. Jan Jankowski

Prezes Oddziału PAN

Prof. Andrzej Ciereszko

***

Już w krótkim okresie poprzedzającym pandemię koronawirusa Zarząd OFN zorganizował walne zgromadzenie członków, na którym przyjęł nowych członków, a po szerokiej dyskusji przyjął dwie ważne uchwały.

Zadania zaplanowane do wykonania w okresie kadencji obecnego zarządu określa niżej przedstawiona uchwała z dnia 13 grudnia 2019 r., przygotowana przez wiceprezesa zarządu prof. Zenona Zduńczyka i przyjęta na plenarnym zebraniu jako plan działalności OFN na lata 2019–2023.

Uchwała 1.

Plan działalności Olsztyńskiego Forum Naukowego na lata 2019–2023

Niżej wskazane kierunki działalności i konkretne przedsięwzięcia są realizacją wizji oraz planu działań organizacyjnych OFN, prezentowanego w odrębnym dokumencie, a dostosowane do bieżących potrzeb i możliwości, wynikających ze zmian w warunkach uprawiania nauki w Polsce, jak też zmian pokoleniowych w Forum.

I. Działalność organizacyjna

1. Uporządkowanie spraw administracyjnych Forum po zmianie składu i adresu.
2. Opracowanie planu (preliminarza) dochodów i wydatków OFN.
3. Nawiązanie roboczych kontaktów z kierownictwem olsztyńskich placówek naukowo-dydaktycznych i badawczych.
4. Uruchomienie strony internetowej Forum oraz bazy adresowej członków OFN i potencjalnych współpracowników z grona profesorów nadzwyczajnych.
5. Rekrutacja i zaangażowania w pracę OFN wyróżniających się profesorów z uczelni i placówek badawczych.

II. Popularyzacja OFN w środowisku akademickim/naukowym Olsztyna

1. Reaktywacja corocznej Nagrody Naukowej Prezydenta Miasta dla młodych badaczy w 3 obszarach: nauk o życiu, nauk humanistycznych i społecznych oraz nauk ścisłych i technicznych.
2. Organizacja otwartych wykładów na rzecz mieszkańców Olsztyna, a przy tym promocji dotychczasowych i nowych członków Forum (Wykłady Zamkowe lub w Ratuszu).
3. Okazjonalne i robocze spotkania zarządu OFN z przedstawicielami władz państwowych i samorządowych, parlamentarzystami i innymi, celem prezentacji planów ONF i realizacji konkretnych przedsięwzięć.

III. Inspirowanie i promocja działalności naukowej na rzecz gospodarki regionu

1. Organizacja corocznej nagrody Marszałka Województwa na badania o dużym potencjale wdrożeniowym.
2. Udział przedstawicieli OFN w przedsięwzięciach Urzędu Marszałkowskiego, ukierunkowanych na współpracę nauki i gospodarki oraz nauki i społeczeństwa miasta i regionu.

IV. Utrwalanie etosu wybitnej pracy naukowej (twórczej) w środowisku naukowym i jego otoczeniu

1. Inicjowanie i udział w organizacji imprez okolicznościowych, w tym 70-lecia powołania placówek naukowych i akademickiego kształcenia w Olsztynie (2020 r.).
2. Dbłość o tradycje akademickich pożegnań zmarłych profesorów z różnych placówek.
3. Starania o właściwe nazewnictwo ulic noszących imiona zmarłych profesorów.

V. Działalność ekspercka i opiniotwórcza

1. Wypracowanie systemu pozyskiwania opinii środowiska naukowego w zakresie bieżących problemów organizacji, finansowania i oceny efektów (jakości) różnych jednostek i dyscyplin naukowych.
2. Sukcesywna analiza efektów wdrażania Ustawy 2.0 w działalności naukowej i dydaktycznej uczelni oraz placówek badawczych oraz formułowanie opinii olsztyńskiego środowiska naukowego w tej sprawie;
3. Ocena dorobku i pozycji naukowej wybranych dyscyplin w aspekcie potrzeby i możliwości kreowania nowych jednostek naukowych.

VI. Inicjowanie działań służących realizacji wizji „Olsztyn miastem nauki i kultury” oraz poprawie jakości życia społeczności Olsztyna i regionu

1. Organizacja sesji naukowych służących ocenie potrzeb i możliwości rozwoju różnych dziedzin i dyscyplin nauki (nauk humanistycznych i społecznych, biologicznych i rolniczych, medycznych, ścisłych i nauk o ziemi oraz technicznych) na lata 2020–2040.
2. W nawiązaniu do punktu V.3., podejmowanie inicjatyw zmierzających do powstania w Olsztynie nowych, funkcjonalnych lub strukturalnych, jednostek naukowych.
3. Wykorzystanie możliwości Wydziału Nauk Medycznych UWM w usprawnieniu funkcjonowania służby zdrowia w Olsztynie i regionie.
4. Inicjowanie działań urzędowych, samorządowych i społecznych mających na celu ograniczenie patologii społecznych, jak bezdomność i skrajne ubóstwo.

W ramach realizacji powyższej uchwały reaktywowano organizację otwartych wykładów zamkowych – pierwszy wykład przedstawił prof. Zenon Zduńczyk.

Wznowiono konkurs na wyróżniającą się, najlepszą pracę naukową o charakterze użytecznym.

Podjęto inicjatywę prof. Barbary Gawrońskiej-Kozak i przystąpiono do realizacji koncepcji i planu utworzenia Domu Seniorów Pracowników Nauki. Prof. B. Gawrońska-Kozak utworzyła zespół pracujący pod jej kierunkiem w składzie: prof. Tadeusz Kamiński, prof. Jarosław Całka i prof. Jerzy Juśkiewicz

MUZEUM WARMII I MAZUR w OLSZTYNIE
zaprasza na wykład inauguracyjny cykl

**Ograniczenia wzrostu produkcji
i racjonalne wykorzystanie żywności
- wybór czy konieczność**

Prof. dr hab. Zenon Zduńczyk

**zamkowe
spotkania
z nauką**

czwartek, 27 lutego 2020, godz. 16.30

Uchwała druga nakreśliła dalekosiężną wizję rozwoju środowiska naukowego Olsztyna.

Dokument ten został przekazany prezydentowi Olsztyna, marszałkowi województwa, kierownictwu uniwersytetu i instytutów naukowych Olsztyna oraz wszystkim członkom OFN.

Pełny tekst Uchwały OFN został opublikowany w czasopiśmie Oddziału PAN w Olsztynie i Białymstoku „PANorama” 2019, nr 12.

Wizja rozwoju olsztyńskiego środowiska naukowego i plan działań organizacyjnych Olsztyńskiego Forum Nauki

Olsztyńskie Forum Nauki, jako pozarządowe stowarzyszenie naukowe, skupiające doświadczonych i wyróżniających się naukowców i organizacyjną aktywnością tytułarnych profesorów, pragnie różnymi sposobami skutecznie wpływać na:

- stały wzrost wysoko wartościowej twórczości naukowej i rozwój utalentowanej kadry naukowej oraz
- rozwój placówek naukowych i szeroko rozumianego środowiska twórców nauki i kultury w regionie Warmii i Mazur.

Zgromadzenie Ogólne członków Stowarzyszenia przedstawia własną, w swoim gronie wypracowaną, wizję rozwoju nauki oraz plan działań organizacyjnych Olsztyńskiego Forum Nauki (OFN), który służy realizacji tej wizji.

Czołowy rozdział Statutu Stowarzyszenia Olsztyńskiego Forum Nauki (Rozdział II paragraf 4) określa zadania OFN jako: „stałe dążenie do rozwoju nauki, placówek badawczych i akademickiego szkolnictwa wyższego w regionie warmińsko mazurskim, oraz integrowanie środowiska naukowego”.

Zgodnie z treścią Statutu Olsztyńskie Forum Nauki prezentuje swoje dalekosiężne widzenie potrzeb i możliwości rozwoju nauki i placówek naukowych, oraz roli nauki w północnym regionie Polski. Swoje plany i zamierzenia poddaje ocenie środowiska. OFN pragnie pozyskać akceptację szerokiego grona twórców nauki dla swoich idei i wizji.

I. Wizja

1. OFN uważa, że Olsztyn, ze względu na swoje położenie w regionie o szczególnych walorach przyrodniczych, nie może być miastem z rozbudowanym przemysłem. Położenie i dotychczasowy rozwój wskazują potrzebę podjęcia wszelkich starań, aby uczynić **Olsztyn miastem o szczególnym charakterze, miastem nauki i kultury.**

Znaczy to, że środowisko naukowe, kierownictwo jednostek naukowych Olsztyna, wraz z OFN, powinno przygotować i konsekwentnie realizować ambitny, długookresowy plan rozwoju nauki w Olsztynie, zakładający nie tylko organiczny, samorzutny rozwój istniejących placówek badawczych i uniwersytetu, ale też program stymulowanego, intensywnego rozwoju nauki i kultury.

2. OFN uważa, że środowisko naukowe Olsztyna, wykorzystując już osiągnięty na

swoim terenie poziom rozwoju nauki i obecną możliwość pozyskiwania utalentowanej kadry profesorskiej z licznych polskich, jak też zagranicznych np. litewskich, białoruskich, rosyjskich i ukraińskich i innych ośrodków naukowych, powinno w nieodległej przyszłości:

- znacznie wzbogacić, dzisiejszy stan posiadania twórczej, utalentowanej kadry naukowej,
- osiągnąć wysoki poziom twórczości naukowej,
- wzmocnić naukową i dydaktyczną pozycję Uniwersytetu,
- dążyć do utworzenia nowych placówek badawczych w tym placówek PAN.

3. OFN uważa, że główną i podstawową misją uniwersytetu i placówek badawczych jest rozwijanie twórczego myślenia naukowego, a w jego wyniku tworzenie i udostępnianie międzynarodowej społeczności nowych wartości intelektualnych.

OFN prezentuje pogląd, że:

- humanistyczne i kulturotwórcze oraz szeroko rozumiane podstawowe, przyrodnicze badania naukowe, to tworzenie nowych wartości, odkrywanie nowych prawd i stałe poszerzanie istniejących wartości intelektualnych. Jest to więc wkład nauki tworzonej w Polsce, a w tym nauki olsztyńskiej, do światowego, międzynarodowego dorobku naukowego, w którym mamy zaszczyt i obowiązek uczestniczyć.

- olsztyńska twórczość w zakresie szeroko rozumianych nauk stosowanych winna przynosić istotne korzyści polskiej gospodarce i kulturze, a przez to służyć bezpośrednio polskiemu społeczeństwu, a w tym społeczeństwu Warmii i Mazur.

- pracownicy nauki i olsztyńskie środowisko naukowe, jest też zobowiązane służyć bezpośrednio społeczeństwu Warmii i Mazur, czynnie uczestnicząc w rozwoju kulturowym, cywilizacyjnym, społecznym i gospodarczym tego Regionu.

4. OFN ma świadomość, że wyprzedzające koncepcje rozwoju nauki i kultury w Olsztynie, przedstawiane przez pozarządowe stowarzyszenie naukowe, jakim jest OFN, mogą wykraczać poza bieżące działania kierownictwa Uniwersytetu, czy kierownictwa placówek badawczych. Jednostki te, będąc odrębnymi jednostkami państwowymi, zarządzanymi przez kadencyjnie zmieniające się kierownictwa, mogą mieć partykularne, zawężone widzenie celów i potrzeb własnego środowiska naukowego. Dlatego OFN pragnie dziś i w następnych latach prezentować i w miarę możliwości wcielać w życie, opracowany przez siebie długookresowy obejmujący cały obszar twórczości naukowej i rozwoju nauki w Olsztynie, program intensywnego rozwoju nauki, poprzez pozyskanie poparcia dla swoich idei nie tylko aktualnie urzędujących rektorów i dyrektorów placówek, ale przede wszystkim, przez poparcie szerokiego grona twórców nauki, oraz decydentów, którzy o rozwoju nauki w Olsztynie podejmują wiążące ustalenia.

II. Plan działań organizacyjnych Olsztyńskiego Forum Nauki

1. Głównym zadaniem OFN będzie inicjowanie wielu działań ukierunkowanych na realizację wizji „Olsztyn miastem nauki i kultury”, oraz włączenia nauki do rozwiązywania problemów związanych z poprawą jakości życia społeczności Olsztyna i regionu.

W związku z powyższym planuje się:

- ciągle upowszechnianie w środowisku, poprzez publikacje w prasie, wywiady w radiu i telewizji oraz przez Internet, wizji i planu działań organizacyjnych, zmierzających w perspektywie kilkudziesięciu lat, do przekształcenia Olsztyna w miasto nauki i kultury
- organizowanie i rozwijanie działań stymulujących i zobowiązujących decydentów, a więc Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polską Akademię Nauk, władze wojewódzkie, władze samorządowe województwa, władze miasta Olsztyna oraz kierownictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, kierownictwo placówek naukowych Olsztyna i kierownictwo Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie, do znaczącego wzbogacania środowiska naukowego Olsztyna, czyli do znaczącego zwiększenia jakości prowadzonych badań, zwiększenia liczby zatrudnionych pracowników nauki oraz rozbudowy bazy materialnej dla potrzeb nauki.

OFN będzie więc dążyć do intensywnej rozbudowy Uniwersytetu, a w szczególności do zatrudnienia utalentowanych badaczy, do sukcesywnego powoływania nowych jednostek oraz kierunków kształcenia i badań, do znaczącego wzbogacenia kadrowego i intensywnie stymulowanego rozwoju kierunków kształcenia i badań w szeroko rozumianych obszarach nauk humanistycznych, nauk o życiu oraz nauk ścisłych i technicznych, a w szczególności:

- **w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych:**

- do intensywnego rozwoju niedawno powołanego kierunku kształcenia i badań z zakresu psychologii,

- do powołania jednostki prowadzącej badania i dydaktykę z zakresu zarządzania publicznego i problemów przywództwa politycznego i publicznego,

- **w dziedzinie nauk medycznych:**

- do budowy w Olsztynie już w najbliższym czasie, dużego, wzorowo wyposażonego w wysoce specjalistyczną kadrę i nowoczesny sprzęt, Uniwersyteckiego Szpitala. (Jest to warunek pozyskania dla Olsztyna z innych ośrodków naukowych wysoko kwalifikowanej i ambitnej kadry medycznej.)

- o do powołania w możliwie krótkim czasie, niezbędnych dla Olsztyna kierunków kształcenia, badań i specjalności, z zakresu geriatry, onkologii, szeroko rozumianej rehabilitacji, stomatologii, biologii medycznej,

- o do rozbudowy kierunku kształcenia i badań z zakresu nauki o zdrowiu (kształcenie pielęgniarek/pielęgniarzy i ratowników medycznych).

- **w dziedzinie nauk chemicznych:**

- o do powołania nowej jednostki kształcenia i badań z zakresu chemii, powiązanej merytorycznie z jednostkami prowadzącymi badania w obszarze nauk o życiu.

W zakresie rozwoju placówek badawczych nie wchodzących w skład Uniwersytetu należy dążyć do:

- przekształcenia dzisiejszego Oddziału Nauki o Żywności Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN (IRZiBŻ), w samodzielny **Instytut Żywności i Fizjologii Żywnienia Człowieka PAN**, rozwijający zarówno badania podstawowe z zakresu fizjologii przewodu pokarmowego jak i badania stosowane z zakresu racjonalnego żywienia człowieka,

- przekształcenia dzisiejszego Oddziału Biologii Rozrodu IRiBŻ PAN w **samodzielny Instytut Biologii Rozrodu oraz Rozrodczości Zwierząt i Człowieka PAN**, prowadzący podstawowe badania z zakresu regulacji fizjologicznych procesów rozrodczych różnych gatunków zwierząt oraz człowieka a także kontrolę czynników biologicznych i środowiskowych, umożliwiających stymulację, lub ograniczanie rozrodczości,

- intensywnego, stymulowanego rozwoju, nowoutworzonego **Instytutu Północnego im Wojciecha Kętrzyńskiego**, podległego Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

- zorganizowania, w oparciu o już istniejące na Mazurach placówki naukowe PAN w Mikołajkach, w Baranowie i w Popielnie oraz podległy Min. Rolnictwa potencjał badawczy Instytutu Rybactwa Śródlądowego, **Centrum (w przyszłości Instytutu) Ekologii i Ochrony Mazurskich i Podlaskich Zasobów Przyrodniczych**. Jednostka ta prowadziłaby ukierunkowane badania z zakresu genetycznych i środowiskowych uwarunkowań bioróżnorodności, z zakresu ekologii roślin i zwierząt, oraz ekotoksykologii, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu związków biologicznie czynnych, jakie przedostają się do środowisk wodnych z pól uprawnych i przemysłu.

2. OFN pragnie wszcząć i kontynuować twórczą dyskusję w środowisku naukowym Olsztyna, aby wypracować pogląd i poszukiwać odpowiedzi na ważne pytania dotyczące organizacji badań naukowych i kształcenia kadr naukowych. Jednym z takich zagadnień

są szanse i warunki rozwoju nauk społecznych, w tym politologii, zainteresowanej nowymi kierunkami kształcenia jak „zarządzanie publiczne”, jak też perspektywą powołania międzynarodowego Centrum Badań nad Przywództwem Politycznym i Publicznym.

OFN przygotowuje problemy i tematy, oraz zorganizuje odpowiednie spotkania środowiskowe.

3. W ramach statutu przewidzianej lokalnej działalności pracowników nauki na rzecz miasta Olsztyna i warmińsko-mazurskiego regionu, OFN między innymi już podjął działania zmierzające do likwidacji, bądź ograniczenia w Olsztynie, patologii społecznych, bezdomności i skrajnego ubóstwa i pragnie w tym uczestniczyć.

Pierwszym krokiem w tym zakresie, było złożenie w 2019 r. na ręce odpowiednich władz samorządowych miasta i województwa opracowania, przygotowanego przez prof. T. Krzymowskiego, zatytułowanego **„Koncepcja i projekt wprowadzenia w życie systemu oraz działań organizacyjnych zmierzających do zlikwidowania bezdomności w Olsztynie”**.

Po zorganizowaniu kilka dyskusyjnych spotkań w Olsztynie z kompetentnymi w tej kwestii dyrektorami jednostek administracyjnych miasta Olsztyna i z kompetentnymi pracownikami nauki UWM oraz po skierowaniu odpowiednich pism do władz miasta i województwa, Marszałek Województwa dr Gustaw Brzezina odniósł się pozytywnie do inicjatywy i wskazał drogę do zdobycia unijnych środków finansowych na realizację koncepcji. Odpowiednie materiały i stanowisko Marszałka Województwa skierowane zostały do Prezydenta Olsztyna dr Piotra Grzymowicza. W lipcu b.r. odbyło się spotkanie prof. T. Krzymowskiego z vice-prezydent Olsztyna i dyrektorami miejskich jednostek zajmujących się problematyką bezdomności, na którym omawiano drogę do realizacji złożonej koncepcji. Prezydent Olsztyna, pismem z dnia 23 lipca b.r. zadeklarował wykorzystanie nadesłanej koncepcji do opracowania ostatecznego projektu, który zgodnie z pismem Marszałka Województwa, pozwoli sięgnąć po środki z Unii Europejskiej.

Powyższy projekt, powstały na podstawie autorskiego opracowania prof. dr hab. Tadeusza Krzymowskiego, poddano dyskusji a następnie przyjęto na posiedzeniu Zarządu OFN w dniu 6.11.2019 jako materiał, który zostanie przekazany do zaopiniowania wszystkim członkom OFN. Uwagi i uzupełnienia można zgłaszać do Sekretarza OFN przed Zebraniem Plenarnym, bądź w trakcie Zebrania.

Prezes OFN

Prof. dr hab. Jan Jankowski

(Uchwałą Zgromadzenia Ogólnego z dnia 12.12. 2019 powyższy tekst przyjęto jednomyślnie.)

Po otrzymaniu powyższej uchwały OFN Prezydent Olsztyna przekazał następujące pismo:

PREZYDENT OLSZTYNA

URZĄD MIASTA OLSZTYNA

Olsztyn, dnia 04 maja 2020 r.

Nr dokumentu: 50225.05.2020-W

Pan
Prof. dr hab. Jan Jankowski
Prezes
Olsztyńskiego Forum Nauki

Szanowny Panie Prezeso

Bardzo dziękuję za informację o przyjęciu przez Olsztyńskie Forum Nauki nowego dokumentu programowego pt. „Wizja rozwoju olsztyńskiego środowiska naukowego”. Z zainteresowaniem zapoznałem się z jego treścią i uważam, że jest on niezwykle ciekawy, ambitny i obejmujący bardzo szerokie spektrum możliwości rozwojowych olsztyńskiej nauki.

Cieszę się, że elita olsztyńskich naukowców skupiona w OFN rozumie znaczenie nauki dla rozwoju Olsztyna i dostrzega wiele obszarów dla swojej zawodowej aktywności. Utożsamiam się także z głównym przekazem zapisanym w Wizji, wskazującym Olsztyn, jako miasto nauki i kultury. Nie mam wątpliwości, że te dwa aspekty mogą - i powinny - zdeterminować jego rozwój. Bardzo się cieszę, że Wizja zawiera wiele konkretnych wskazań i zadań, prowadzących do wzmocnienia pozycji Olsztyna na mapie polskiej nauki.

Dziękując za dokument pragnę zapewnić, że jako samorząd postaramy się wykorzystać zawarte w nim propozycje, zwłaszcza, że jeszcze w tym roku przystąpimy do opracowania nowej Strategii Rozwoju Olsztyna na lata 2021 – 2030. Już dziś zapraszam przedstawicieli Forum do aktywnego włączenia się w proces tworzenia tego strategicznego dla miasta dokumentu.

Proszę o przekazania serdecznych pozdrowień wszystkim członkom Olsztyńskiego Forum Nauki.

Z poważaniem

PREZYDENT OLSZTYNA
Piotr Grzywowski

Pl. Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn
kancelaria.ogolna@olsztyn.eu

+48 89 527 31 11
+48 89 535 15 58

www.olsztyn.eu
bjp.olsztyn.eu

Marszałek Województwa Gustaw Brzezina w odpowiedzi na nadesłane mu uchwałę OFN przekazał następujące pismo:

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Gustaw Marek Brzezina

PR-VII.421.2.1.2020/PJ

Olsztyn, 11 kwietnia 2020 r.

Sz.P.

prof. dr hab. Jan Jankowski

Prezes

Olsztyńskiego Forum Nauki

Szanowny Panie Prezesie,

Dziękuję za przesłanie dokumentu programowego *Wizja rozwoju olsztyńskiego środowiska naukowego*. Państwa inicjatywa stanowi interesujące źródło wiedzy na temat dalekosiężnej wizji rozwoju nauki w Olsztynie oraz w województwie warmińsko-mazurskim. Z pewnością będzie przydatna w prowadzeniu polityki regionalnej na Warmii i Mazurach.

Jednocześnie pragnę poinformować, iż obecnie trwają prace nad powołaniem *Warmińsko-Mazurskiego Forum Terytorialnego*, które stanowić będzie platformę wymiany wiedzy, doświadczeń i informacji, umożliwiających strategiczną debatę na temat rozwoju naszego regionu. W ramach Forum możliwe będzie prowadzenie dyskusji na temat czynników kształtujących wzrost społeczno-gospodarczy Warmii i Mazur, w tym m.in. rozwoju nauki w regionie.

Olsztyńskie Forum Nauki jest jednym z podmiotów, które bardzo chętnie widziałbym w pracach Warmińsko-Mazurskiego Forum Terytorialnego. Jego formalne powołanie przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego nastąpi w połowie bieżącego roku i wówczas prześlę do Pana Prezesa oficjalne zaproszenia do udziału w pracach tego gremium.

Przy tej okazji życzę Panu Prezesowi oraz Pana współpracownikom, wszelkich sukcesów w działalności Olsztyńskiego Forum Nauki.

Z poważaniem

Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Gustaw Marek Brzezina

Dyrektor Departamentu
Polityki Regionalnej

Lidia Wojtowicz

Departament Polityki Regionalnej
10-562 Olsztyn
ul. Kościuszki 89/91

T: +48 89 521 93 00
F: +48 89 521 93 09
E: dpr@warmia.mazury.pl
W: www.warmia.mazury.pl

Certyfikat Systemu
Zarządzania Jakością
ISO 9001:2015
Nr 388/2006

W czasopiśmie Olsztyńskiego i Białostockiego Oddziału PAN w Olsztynie ukazała się, nawiązująca do powyższej uchwały OFN, wypowiedź prof. dr hab. Mariusza Piskulę, dyrektora Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie.

Wizja¹, idée fixe² czy co?

Katon Starszy został zapamiętany z kończenia swoich wypowiedzi hasłem „A poza tym sądzę, że Kartaginę należy zniszczyć”. Podobnie Radosław Sikorski, wieloletni orędownik usunięcia Pałacu Kultury i Nauki z warszawskiego krajobrazu, swoje sejmowe wystąpienie zakończył „A poza tym, panie marszałku, uważam, że Pałac Kultury powinien być zburzony”. Tak samo Andrzej Lepper zakończył parę swoich sejmowych wystąpień sloganem „Balcerowicz musi odejść”.

To były początki obejmowania stanowisk kierowniczych przez następne pokolenie pracowników Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności. W gabinecie dyrektora prowadzona była rozmowa na temat pomysłu zbliżania do siebie obu Oddziałów z planem scalenia Instytutu w jedną bezoddziałową strukturę. Obecni byli prof. Tadeusz Krzymowski – jeden z założycieli Instytutu, prof. Adam Zięcik – ówczesny dyrektor, oraz dr hab. Dariusz Skarżyński – dyrektor naukowy obecnego Oddziału Biologii Rozrodu, i moja skromna osoba, dr hab. pełniący wtedy funkcję dyrektora naukowego Oddziału Nauk o Żywności. Nie muszę dodawać, że z koncepcją połączenia wystąpili „młodzi” dyrektorzy nauki oddziałów, czemu zdecydowanie sprzeciwił się prof. Krzymowski, deklarując stosowne działania.

Tu z szacunkiem stwierdzam żelazną konsekwencję prof. Krzymowskiego, bo jak Katon o Kartaginie, tak on, gdy tylko nadarzała się okazja, powtarzał, że Instytut trzeba podzielić. Dopóki jest to opinia jednej osoby, nawet najbardziej utytułowanej i zasłużonej, jest to tylko jej własne zdanie, ale jeżeli staje się dokumentem programowym organizacji, jaką jest Olsztyńskie Forum Nauki, staje się również narzędziem nacisku. Dokument ten został opublikowany w poprzednim numerze „PANoramy” i ponieważ ani redakcja, ani nikt z obecnych władz Oddziału na niego nie zareagował, jako były prezes Oddziału (zrzekłem się tej funkcji na początku tego roku) i kilkuletni dyrektor Instytutu czuję się w obowiązku napisania paru słów komentarza.

O ile I część tekstu *Wizja* jest na tyle ogólna, że z powodzeniem pasuje do innych podobnych do Olsztyna miast, na przykład Zielonej Góry, to już II część *Plan działań organizacyjnych Olsztyńskiego Forum Nauki* brzmi dla Instytutu niepokojąco. Dość, że musiałem zdezorientowanym pracownikom Instytutu

niewybrednie komentować ten materiał, szczególnie jego elementy stojące w jaskrawej sprzeczności z tym, co dzieje się w Instytucie od kilku lat i jest zaplanowane na parę kolejnych. Oba dokumenty firmował Zarząd OFN. Szkoda, że przy udziale jednego z najstarszych, jeszcze pracujących profesorów Instytutu.

Obraz staje się nieco klarowniejszy w świetle słów prezesa OFN, który nie ukrywa, że podstawowe założenia *Wizji* opracował prof. Krzymowski. Jestem pewien, że więcej niż założenia. Jest to w znacznej części powielenie tego, co Profesor mówił w 2015 r. na inauguracji Oddziału PAN w Olsztynie, a potem powtórzył w 2019 r. w „Gazecie Olsztyńskiej” (<http://www.forumnauki.olsztyn.pl/index.php?start=10>).

Wydaje mi się, że niewiele wizjonerskich elementów pochodzi od pozostałych członków OFN, których znakomita większość to pracownicy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Dlatego nie dziwi zapis, że „OFN będzie dążyć do intensywnego rozwoju naukowego Uniwersytetu...” oraz lekką ręką, jak Zagłoba Niderlandami, dysponuje pozostałymi instytucjami naukowymi Warmii i Mazur, zupełnie pomijając niepubliczne szkoły wyższe. Dlaczegożby w *Wizji* nie uwzględnić wydzielenia z UWM Uniwersytetu Medycznego czy powołania Politechniki Olsztyńskiej, dogonimy Białystok. Poza tym przydałoby się poinformować Instytut Nenckiego o dalekosiężnych zakusach na jego Stację w Mikołajkach, bo nie jestem pewny, czy „PANorama” do nich dociera.

Wizja została przyjęta 13.12.2019 r. przez Zgromadzenie Ogólne OFN. Udało mi się wtedy wysłuchać propozycji prof. Barbary Gawrońskiej-Kozak o zainicjowaniu działań w kierunku powstania Domu Naukowców Weteranów. Uważam, że ta propozycja wymaga pilnego włączenia do „Planu działań organizacyjnych OFN”.

Ponieważ Zgromadzenie OFN odbywało się w czasie godzin pracy, musiałem wracać do Instytutu, zanim doszło do podjęcia uchwały o przyjęciu *Wizji*. Mam poczucie satysfakcji, że nie przyłożyłem do tego ręki. Swoją drogą, jak się jest organizacją niezależną, to należy organizować spotkania po godzinach pracy.

Mariusz Piskula

p.o. dyrektor Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie

Wg Słownika języka polskiego PWN:

¹Wizja: 1. «obraz pojawiający się w czyjejś wyobraźni pod wpływem natchnienia, szaleństwa, wysokiej gorączki lub środków odurzających»; 2. «czyjeś wyobrażenie jakichś zdarzeń mających zajść w przyszłości, zwykle przedstawiane w książce lub w filmie»; 3. «ogół sygnałów tworzących obraz, przesyłanych od nadajnika do odbiorcy; też: obraz na ekranie telewizora»

²Idée fixe [wym. ide fiks] «natrętna myśl»

Odpowiedź OFN na filipikę „Wizje i fiksacje w programie OFN”, umieszczoną w „PANoramie” 2(12)2020

W poprzednim numerze „PANoramy” ukazał się tekst prof. dr. hab. Mariusza Piskuly, czł. koresp. PAN, p.o. dyrektora Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie, zatytułowany „Wizja”, idee fixe², czy co?”. Takim pytaniem Autor skomentował jeden z fragmentów dokumentu „Wizja rozwoju olsztyńskiego środowiska naukowego i plan działań organizacyjnych Olsztyńskiego Forum Nauki”, w której OFN wskazuje potrzebę umocnienia olsztyńskiego środowiska naukowego poprzez kadrowy i instytucjonalny rozwój wielu dyscyplin naukowych. W tym kontekście w krótkim fragmencie wskazano celowość dążenia do przekształcenia obecnego Instytutu w dwie niezależne jednostki PAN: Instytut Żywności i Fizjologii Żywnienia Człowieka oraz Instytut Biologii Rozrodu oraz Rozrodczości Zwierząt i Człowieka.

Publikując ten dokument, wielokrotnie dyskutowany na posiedzeniach Prezydium OFN i przyjęty 13.12.2019 r. uchwałą przez Zgromadzenie Ogólne OFN, oczekiwaliśmy szerokiej dyskusji całego środowiska naukowego, jak też władz naszego miasta i regionu. Podziękowanie otrzymane od Marszałka Województwa i Prezydenta Miasta oraz dokumenty ilustrujące bieżącą działalność OFN są dostępne na naszej stronie: <http://www.forumnauki.olsztyn.pl>. Jesteśmy wdzięczni Panu Prezesowi Oddziału PAN w Olsztynie i Białymstoku prof. Andrzejowi Ciereszce za udostępnienie łamów „PANoramy”, a wspomniany powyżej tekst Pana Dyrektora traktujemy jako pierwszy publiczny głos w tej dyskusji. Szkoda tylko, że w formie i stylu tekst jest odległy od debaty naukowej. Wskazuje na to już tytuł znamionujący publicystyczną filipikę, w której prof. Piskula obsadził się w roli Demostenesa, obrońcy Aten, który swoje oskarżycielskie mowy kierował przeciwko Filipowi Macedońskiemu, do którego pozycji OFN w żaden sposób nie pasuje.

OFN jako organizacja pozarządowa nie ma siły sprawczej, a jedynie stara się wskazywać perspektywiczne kierunki i cele w rozwoju nauki w naszym regionie. Naturalnym jest, że nie

zawsze są one zgodne z planami bieżącymi lub krótkoterminowymi funkcjonujących już placówek. Tak było z ideą utworzenia uniwersytetu w Olsztynie, którego pierwszy statut, już w 1970 r., przedstawił w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego ówczesny rektor, a późniejszy założyciel OFN – prof. T. Krzymowski, dr h.c., członek rzeczywisty PAN. Idea zmaterializowała się, z wielką korzyścią dla regionu, prawie 30 lat później!

Przekonanie, że *status quo* jest najlepszym z możliwych rozwiązań może być pułapką w zmieniającym się świecie, nie generuje bowiem koniecznego postępu. Warto pamiętać, że prof. T. Krzymowski (wraz z prof. Haliną Kozłowską) był organizatorem i pierwszym dyrektorem Centrum Agrotechnologii i Weterynarii, powołanej w 1988 r. poprzedniczki obecnego Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności, nadal jedynej samodzielnej placówki PAN na terenie Warmii i Mazur. Organizowanie tej placówki w kryzysowych latach schyłku PRL. liczni sceptycy uważali za pomysł ryzykowny i nazbyt ambitny, a 25 lat później była to placówka wiodąca w naukach rolniczych z kategorią A+. Trudno o lepszy przykład, że grono aktywnych twórczo osób jest w stanie stworzyć znacznie więcej niż zwolennicy okopywania się na raz zdobytej pozycji.

Ewentualny podział IRZiBZ na dwie placówki nie będzie możliwy dopóty, dopóki kierownictwo i pracownicy obecnej placówki nie zbudują odpowiedniego potencjału naukowego pozwalającego na samodzielność instytucjonalną obu dyscyplin naukowych, tj. zootechniki i rybactwa oraz technologii żywności i żywienia. W opublikowanej opinii prof. M. Piskuly trudno dopatrzeć się zapału do takich działań. Wierzymy jednak, że aktualny stan niepewności, jaki generują pandemia oraz sytuacja polityczna, przeminie i wróć, choćby w części, indywidualny i zbiorowy entuzjazm twórczy i na tym gruncie spotkają się wizje OFN oraz plany olsztyńskiego Instytutu PAN.

Zarząd Olsztyńskiego Forum Nauki |

* * *

Ponadto, w 2020 r. opracowano, przyjęto na posiedzeniu Zarządu i przekazano prezydentowi Olsztyna Piotrowi Grzymowiczowi dokument zatytułowany: „**Projekt wprowadzenia w życie systemu terapeutycznego oraz działań organizacyjnych, zmierzających do zminimalizowania, a docelowo zlikwidowania bezdomności w Olsztynie i przyległych gminach**” (zał. 14, str. 275–288).

Projekt jest oparty na współczesnej wiedzy i oczekuje na realizację, jeżeli miasto uzyska w 2021 r. odpowiednie środki finansowe z Unii Europejskiej. Olsztyn ma szansę stać się przykładem dla innych miast w rozwiązywaniu niezwykle trudnego i bolesnego problemu, jakim jest bezdomność.

* * *

Na zakończenie należy podkreślić, że przedstawione dokumenty i opisy faktów z trzydziestoletniej działalności Olsztyńskiego Forum Nauki (poprzednio: Olsztyńskie Forum Naukowe) dobitnie wskazują, iż działalność pozarządowego stowarzyszenia naukowego odegrała znaczącą rolę w stymulacji rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego i integracji środowiska naukowego Olsztyna.

Niech więc przedstawiony w tym opracowaniu, dorobek Olsztyńskiego Forum Nauki, będzie wyrazem szacunku i podziękowania złożonym dziś, z okazji trzydziestolecia stowarzyszenia, przez żyjących członków Olsztyńskiego Forum Nauki:

- wszystkim pracownikom nauki, którzy swoją twórczą pracą i postawą, godną pracownika nauki, wzbogacali dorobek olsztyńskiego środowiska naukowego,
- pracownikom naukowo technicznym i administracyjnym, którzy tworzyli warunki do rozwoju nauki i dydaktyki,
- władzom samorządowym i politycznym miasta Olsztyna i Regionu Warmińsko-Mazurskiego za wspieranie rozwoju akademickiego szkolnictwa wyższego i nauki.

ZAŁĄCZNIKI

STATUT

stowarzyszenia pod nazwą "Olsztyńskie Forum Naukowe"

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1

Działające na podstawie niniejszego statutu stowarzyszenie nosi nazwę "Olsztyńskie Forum Naukowe", zwane w dalszej treści Stowarzyszeniem.

§ 2

Siedzibą stowarzyszenia jest miasto Olsztyn a terenem działania obszar Rzeczypospolitej Polskiej, ze szczególnym uwzględnieniem regionu Warmii i Mazur.

§ 3

Stowarzyszenie posiada osobowość prawną.

Rozdział II

Cele i sposoby ich realizacji

§ 4

Celem Stowarzyszenia jest:

- 1/ wyrażanie dążeń i osiągnięć środowiska naukowego Warmii i Mazur oraz występowanie na rzecz jego potrzeb wobec Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Polskiej Akademii Nauk oraz innych władz i instytucji państwowych i samorządowych,
- 2/ dążenie do stałego rozwoju, integracji i prawidłowego kształtowania olsztyńskiego środowiska naukowego.

§ 5

Cele statutowe Stowarzyszenie realizuje poprzez:

- 1/ inicjowanie i opiniowanie regionalnych aktów normatywnych (aktów prawa miejscowego) dotyczących działalności naukowej i naukowo-technicznej,
- 2/ opiniowanie aktów normatywnych o zasięgu ogólnokrajowym dotyczących działalności naukowej i naukowo-technicznej,
- 3/ prezentację osiągnięć środowiska naukowego Warmii i Mazur,
- 4/ wykonywanie specjalistycznych ekspertyz naukowych,
- 5/ przedstawianie właściwym władzom państwowym i samorządowym propozycji dotyczących ważnych dla regionu i kraju programów badawczych oraz wnioskowanie o dotacje przedmiotowe na realizację badań (podstawowych i stosowanych objętych przyjętym programem),
- 6/ opiniowanie projektów budżetowych i inwestycyjnych /państwowych i samorządowych/ w zakresie potrzeb olsztyńskich instytucji naukowych,
- 7/ organizowanie konkursów na projekty naukowych rozwiązań ważnych dla regionu /kraju/ problemów zoologicznych, społecznych, gospodarczych, zdrowotnych itd.,
- 8/ przedstawianie odpowiednim władzom (prezydium i wydziałom PAN, resortom, wojewodom, prezydentom miast, samorządom terytorialnym) wniosków o nagrody za twórczość naukową, prace wdrożeniowe i popularyzację wiedzy,

- 9/ w sytuacjach konfliktowych, zagrażających integracji środowiska naukowego, podejmowanie mediacji między stronami, a w razie konieczności interwencji u władz nadrzędnych,
10. utrzymywanie trwałej wzajemnej łączności między olsztyńskimi oddziałami ogólnopolskich, specjalistycznych towarzystw naukowych i olsztyńskimi regionalnymi towarzystwami naukowymi a olsztyńskimi instytucjami naukowymi, przede wszystkim ze szkołami wyższymi, placówkami PAN, instytutami resortowymi itp.,
11. tworzenie odpowiednich warunków do okresowych spotkań uczonych różnych specjalności dla wymiany poglądów i dyskusji nad problemami interdyscyplinarnymi.

Rozdział III

Członkowie. Ich prawa i obowiązki

§ 6

1. Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na członków zwyczajnych i wspierających.
2. Członkami zwyczajnymi Stowarzyszenia stają się po złożeniu deklaracji:
  - a) rektorzy, prorektorzy i dziekani olsztyńskich uczelni akademickich,
  - b) dyrektorzy i ich zastępcy do spraw naukowych placówek naukowo-badawczych prowadzących statutową działalność naukowo-badawczą;
  - c) przewodniczący olsztyńskich oddziałów ogólnopolskich towarzystw naukowych i olsztyńskich regionalnych towarzystw naukowych;
  - d) członkowie Polskiej Akademii Nauk zatrudnieni lub mieszkający w Olsztynie;
  - e) wybitne postacie olsztyńskiego środowiska naukowego,

§ 7

Członków Stowarzyszenia, o którym mowa w §6 pkt 2e przyjmuje Zarząd uchwałą podejmowaną zwykłą większością głosów, na podstawie opinii złożonej na piśmie przez dwóch członków Stowarzyszenia i deklaracji kandydata.

§ 8

Osoby, które uzyskały członkostwo w myśl §6, zachowują członkostwo Stowarzyszenia na stałe.

§ 9

Członkami wspierającymi mogą być osoby prawne, przyczyniające się lub pragnące przyczynić się do rozwoju nauki i techniki w regionie Warmii i Mazur.

§ 10

I. Przynależność do Stowarzyszenia ustaje w następstwie:

1/ dobrowolnej rezygnacji zgłoszonej przez członka w formie zawiadomienia Zarządu Stowarzyszenia,

2/ skreślenia z listy członków dokonane przez Zarząd Stowarzyszenia w wyniku:

a/ zalegania w opłacaniu składek członkowskich przez okres dwóch lat, po uprzednim dwukrotnym pisemnym wezwaniu do uiszczenia zaległych składek, dokonany w odstępie miesięcznym,

b/ udowodnionego działania członka na szkodę Stowarzyszenia, naruszania statutu i uchwał władz Stowarzyszenia.

3/ zaprzestania piastowania przez członków stanowisk określonych w §6 ust.2 pkt 1. W takim przypadku w miejsce tych osób mogą wstąpić do Stowarzyszenia ich następcy na powyższych stanowiskach,

2. Członek Stowarzyszenia skreślony z listy członków w trybie określonym w ust. 1 pkt. 2, pkt. b ma prawo odwołania się do

Zgromadzenia Ogólnego.

§ 11

Członkowie zwyczajni Stowarzyszenia mają prawo brania udziału w działalności Stowarzyszenia, posiadają czynne i bierne prawo wyborcze do władz oraz są uprawnieni do korzystania z pomocy i urządzeń Stowarzyszenia.

§ 12

1. Członkowie zwyczajni Stowarzyszenia są zobowiązani:

a/ wnieść jednorazowo wpisowe w wysokości ustalonej przez Zarząd oraz opłacać składkę roczną w wysokości ustalonej przez Zgromadzenie Ogólne,

b/ przestrzegać przepisów statutu.

2. Członkowie wspierający wnoszą jednorazowo wpisowe oraz roczne składki w wysokościach przez siebie zadeklarowanych.

§ 13

Prawa i obowiązki członków wspierających polegają na wspieraniu w różnych formach działalności Stowarzyszenia, z uwzględnieniem obowiązków określonych w § 12. Członkowie, o których mowa, mają prawo uczestniczenia z głosem doradczym, bez praw wyborczych, w Zgromadzeniu Ogólnym.

Rozdział IV

Władze i inne organy Stowarzyszenia

§ 14

1. Władzami Stowarzyszenia są:

a/ Zgromadzenie Ogólne członków Stowarzyszenia,

b/ Zarząd,

3/ Komisja Rewizyjna.

2. Podstawowymi organami pracy merytorycznej Stowarzyszenia są tworzone przez Zarząd stałe Komisje i doraźne Zespoły Problemowe .

3. Kadencja władz i pozostałych organów Stowarzyszenia trwa 3 lata. Bieg jej rozpoczyna się 1 kwietnia a kończy 31 marca.

§ 15

1. Zgromadzenie Ogólne jest najwyższą władzą Stowarzyszenia.

2. Do kompetencji Zgromadzenia Ogólnego należy:

1/ przyjmowanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, planów działania Stowarzyszenia i preliminarzy budżetowych,

2/ ustalanie wysokości wpisowego i składek,

3/ rozstrzyganie w sprawach odwołań członków skreślonych z listy członków, zgodnie z postanowieniem § 10 ust. 1 pkt 2 pkt. b statutu,

- 4/ dokonywanie wyboru członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz odwoływanie w uzasadnionych przypadkach poszczególnych członków tych organów, bądź też tych organów jako całości,
- 5/ rozstrzyganie w sprawach wnoszonych przez Zarząd lub przez poszczególnych członków Stowarzyszenia,
- 6/ uchwalanie zmian statutu,
- 7/ decydowanie o rozwiązaniu Stowarzyszenia,
- 8/ podejmowanie uchwał w sprawach, w których statut nie określa właściwości władz Stowarzyszenia.

§ 16

Prawo udziału w Zgromadzeniu Ogólnym mają wszyscy członkowie Stowarzyszenia, z zastrzeżeniem przepisu § 13.

§ 17

1. Zgromadzenie Ogólne może być zwołane jako zwyczajne lub nadzwyczajne.
2. Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne zwołuje Zarząd w I kwartale każdego roku kalendarzowego.
3. Nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne zwołuje Zarząd na własne życzenie lub w ciągu 6 tygodni od otrzymania umotywowanego żądania Komisji Rewizyjnej, a także na żądanie 1/3 zwyczajnych członków Stowarzyszenia. Obraduje ono wyłącznie nad sprawami umieszczonymi w porządku obrad zawartym w zawiadomieniach o jego zwołaniu.
4. O terminie i miejscu Zgromadzenia Ogólnego, Zarząd zawiadamia
na piśmie członków Stowarzyszenia przynajmniej na 2 tygodnie przed wyznaczonym terminem.
5. Zgromadzenie Ogólne odbywa się w terminie wyznaczonym przez Zarząd, przy obecności co najmniej połowy zwyczajnych członków Stowarzyszenia.
6. W razie nieobecności wymaganej, zgodnie z ust. 5, liczby członków Zarząd może wyznaczyć termin następnego zebrania na pół godziny po pierwszym terminie. W takim przypadku zebranie odbywa się bez względu na liczbę członków.
7. Zgromadzenie Ogólne każdorazowo dokonuje wyboru swego przewodniczącego oraz sekretarza. Przewodniczący prowadzi obrady i wraz z sekretarzem podpisuje uchwały Zgromadzenia Ogólnego.
8. Podpisanie uchwał, o którym mowa w ust. 7, jest warunkiem ich prawnej skuteczności. Przewodniczący i sekretarz nie mogą odmówić podpisania uchwał podjętych zgodnie z wymogami statutu.
9. Zgromadzenie Ogólne podejmuje uchwały zwykłą większością głosów.

§ 18

1. Zarząd Stowarzyszenia wybierany jest przez Zgromadzenie Ogólne w liczbie 7 do 11 osób. Członkowie Zarządu wybierają spośród siebie prezesa, wiceprezesa, sekretarza oraz skarbnika i jego zastępcę.
2. W razie rezygnacji członka Zarządu z funkcji lub jego śmierci przed upływem kadencji, Zarząd może dokooptować do swego grona osobę spośród członków Stowarzyszenia. Liczba w ten sposób dołączonych osób nie może przekroczyć 1/3 Zarządu.

3. Posiedzenie Zarządu zwołuje prezes lub wiceprezes nie rzadziej niż 2 razy w roku.
4. Uchwały Zarządu podejmowane są zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy liczby członków Zarządu.
5. Uchwały podpisuje dwóch członków Zarządu, w tym prezes lub wiceprezes, Przepis § 17 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

§ 19

1. Do kompetencji Zarządu należy:

- 1/ kierowanie działalnością Stowarzyszenia oraz zarządzanie sprawami, w tym funduszami i majątkiem, zgodnie ze statutem Stowarzyszenia, regulaminem działania Zarządu i zatwierdzonym przez Zgromadzenie Ogólne planem działania, preliminarzem budżetowym i właściwymi przepisami,
  - 2/ zawieranie umów w granicach posiadanych środków finansowych,
  - 3/ opracowywanie projektów planów i preliminarzy budżetowych oraz sprawozdań z działalności Stowarzyszenia,
  - 4/ przyjmowanie i skreślanie członków,
  - 5/ powoływanie i odwoływanie członków stałych Komisji i doraźnych Zespołów Problemowych, z tym że wyboru swych przewodniczących dokonują samodzielnie te organy.
2. Przedstawicielem reprezentującym Stowarzyszenie jest prezes Zarządu lub osoba przez niego umocowana, z zastrzeżeniem przepisu § 24.

§ 20

1. Komisja Rewizyjna składa się z trzech członków wybieranych przez Zgromadzenie Ogólne.
2. Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej wybierają członkowie spośród swego grona.
3. Komisja Rewizyjna jest zobowiązana:
  - 1/ kontrolować działalność Stowarzyszenia, gospodarkę finansową, dokumenty i protokoły posiedzeń Zarządu,
  - 2/ sprawdzać stan kasy,
  - 3/ spisywać ze swych czynności odpowiednie protokoły,
  - 4/ przedstawiać podczas Zgromadzenia Ogólnego sprawozdania ze swej działalności i stosowne wnioski,
  - 5/ domagać się od Zarządu w szczególnie uzasadnionych okolicznościach zwołania Zgromadzenia Ogólnego nie później niż w ciągu sześciu tygodni od dnia wystąpienia z wnioskiem w tej sprawie.

§ 21

1. Zgromadzenie Ogólne może uchwalić w osobnych regulaminach szczegółowe zasady działania:
  - 1/ Zarządu,
  - 2/ Komisji Rewizyjnej
2. Zarząd może uchwalić w regulaminie szczegółowe zasady działania stałych Komisji i doraźnych Zespołów Problemowych.

Rozdział V

Majątek Stowarzyszenia

§ 22

Majątek Stowarzyszenia powstaje z:

- 1/ wpisowego i składek członkowskich,
- 2/ darowizn, spadków i zapisów
- 3/ dochodów z własnej działalności,
- 4/ dochodów z majątku Stowarzyszenia,
- 5/ z ofiarności publicznej,
- 6/ dotacji.

§ 23

Posiadanie majątku i dokonywanie operacji finansowych wymaga prowadzenia rachunkowości zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

§ 24

W sprawach zaciągania zobowiązań majątkowych, podpisywania dokumentów z tym związanych oraz innych powodujących skutki finansowe, Stowarzyszenie reprezentuje prezes bądź wiceprezes i zawsze skarbnik lub jego zastępca.

Rozdział VI

Zmiany statutu i rozwiązanie Stowarzyszenia

§ 25

1. Dokonanie zmiany statutu wymaga uchwały Zgromadzenia Ogólnego, podjętej większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy liczby zwyczajnych członków Stowarzyszenia, przy czym wniosek o zmianę statutu powinien wpłynąć do Zarządu najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia Ogólnego i winien być umieszczony w porządku obrad.
2. Rozwiązanie Stowarzyszenia następuje na skutek uchwały Zgromadzenia Ogólnego, podjętej na zasadach wymaganych dla zmiany statutu, przy czym wniosek w tej sprawie powinien wpłynąć do Zarządu co najmniej na miesiąc przed terminem Zgromadzenia Ogólnego i winien być umieszczony w porządku obrad.
3. W uchwale o rozwiązaniu Stowarzyszenia, Zgromadzenie Ogólne określa cel na jaki przeznaczona jest majątek zlikwidowanego Stowarzyszenia.

Po uwzględnieniu wniosku Stowarzyszenia "Olsztyńskie Forum Naukowe" w Olsztynie o zmianę statutu w oparciu o Uchwałę z dnia 13 kwietnia 1994 r. i wpisaniu tej zmiany do Rejestru w dniu 24 listopada 1994 r. w Sądzie Wojewódzkim w Olsztynie, pod Nr.70.

Niniejszy egzemplarz statutu wydany Stowarzyszeniu, dnia 24.XI.1994 r.

Olsztyn, dnia 24 listopada 1994 r.

Sejmik Województwa
Stowarzyszenia Naukowego

P R O T O K Ó Ł
z zebrania "Olsztyńskiego Forum Naukowego"
w dn. 18.12.1990r.

Porządek obrad:

1. Otwarcie zebrania - prof. dr hab. T. Krzymowski
2. Wybór przewodniczącego zebrania.
3. Wybór władz Stowarzyszenia "Olsztyńskiego Forum Naukowego".
4. Dyskusja.

Ad. 2. Jednogłośnie wybrano na przewodniczącego zebrania prof. dr hab. S. Tarczyńskiego.

Ad. 3. Do Zarządu Stowarzyszenia zgłoszono następujących kandydatów:

1. prof. dr hab. T. Krzymowski
2. prof. dr hab. A. Hopfer
3. prof. S. Sztejn
4. prof. J. Szczerbowski
5. prof. S. Tarczyński
6. prof. T. Stachowski
7. doc. dr inż. T. Płodzień
8. doc. dr hab. R. Mackowicz
9. prof. dr hab. Z. Jabłonowski

Do Komisji Rewizyjnej zostali zgłoszeni następujący kandydaci:

1. prof. dr hab. Cz. Platt
2. doc. dr hab. W. Szczepański
3. doc. dr hab. L. Dusza

Powołano Komisję Skrócacyjną w następującym składzie:

1. prof. dr hab. I. Koczowska
2. prof. dr hab. H. Piaścik

Po podaniu wyników tajnego głosowania (protokół Komisji Skrócacyjnej w załączeniu) nastąpiło ukonstytuowanie Zarządu "Olsztyńskiego Forum Naukowego":

Prezes: prof. dr hab. T. Krzymowski

Wiceprezes: prof. dr hab. A. Hopfer

Skarbnik: prof. dr hab. S. Tarczyński

Z-ca Skarbnika: doc. dr hab. R. Mackowicz

Członkowie: prof. dr hab. J. Szczerbowski

prof. dr hab. S. Sztejn

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący: prof. dr hab. Cz. Platt

Członkowie: doc. dr hab. W. Szczepański

doc. dr hab. L. Dusza

Uzgodniono, że składka członkowska wynosić będzie 10.000 zł.,
wpisowe - 5.000 zł.

Ad. 4.

Dyskusja

Prof. T. Krzymowski poinformował, że najważniejszym zadaniem Zarządu w najbliższych miesiącach będzie zwiększenie liczby członków Stowarzyszenia. Udział w Olsztyńskim Forum Naukowym zostanie zaproponowany Olsztyńskiemu Towarzystwu Lekarskiemu, wybitnym reprezentantom nauki olsztyńskich uczelni oraz województwa olsztyńskiego. Najprawdopodobniej nowe władze Stowarzyszenia zostaną wybrane w marcu 1991r.

Następnie odbyła się dyskusja dotycząca zadań Olsztyńskiego Forum Naukowego. Prof. A. Hopfer zaproponował, aby Forum było pośrednikiem między "potrzebą a sposobem jej zaspokojenia".

Prof. T. Krzymowski podkreślił, że Forum powinno opiniować różne wydarzenia, ustawy dotyczące działalności naukowej w Olsztynie i województwie, a także w kraju.

Doc. W. Szczepański podkreślił, że Forum powinno ustosunkować się do polityki władz odnośnie rolnictwa, gdyż sytuacja staje się krytyczna. Prof. S. Tarczyński uważa, że takie opinie byłyby pożyteczne.

Prof. S. Sztejn poinformował, że w Olsztynie ma powstać nowa Spółka Handlowa w Dajtkach. Profesor uważa, że Forum powinno wyrazić swą opinię na temat ochrony środowiska i zapewnienia odpowiednich warunków do tego rodzaju działalności.

Prof. I. Koczowska uważa, że w województwie są odpowiednie służby, które powinny przygotować taką ekspertyzę. Prof. I. Koczowska zwróciła uwagę na ekspertyzę dotyczącą rozwoju rolnictwa w Polsce przygotowaną przez fachowców z krajów zachodnich.

W opinii polskich naukowców jest to ekspertyza niekorzystna dla naszego rolnictwa. Niektóre instytucje naukowe wyraziły już

swoją opinię. Byłoby dobrze, aby Forum ustosunkowało się do tej ekspertyzy. Prof. T. Krzymowski poinformował, że uczestniczył w posiedzeniu Wydz. Nauk Rolniczych i Leśnych PAN, na którym przedstawiono krytykę tej ekspertyzy, ale wydaje się, że jest to punkt widzenia grupy specjalistów z innych krajów i w tej chwili nie wiadomo w jakim stopniu zostanie on wykorzystany przez nowe władze Kraju.

Prof. T. Krzymowski uważa, że w przyszłości należałoby spośród członków Forum powołać Komisje złożone ze specjalistów, które przygotowałyby ekspertyzy dotyczące spraw rolnictwa, ochrony środowiska itp. Ekspertyza byłaby prezentowana na zebraniu członków Forum, co byłoby podstawą do zajęcia stanowiska odnośnie różnych spraw. Mgr W. Lossman uważa, że przygotowanie ekspertyzy jest czasami tak pracochłonne, że zajęłoby więcej czasu niż np. wybudowanie Centrum Handlowego.

Według opinii mgr W. Lossmana należałoby zająć się wieloma sprawami związanymi z ochroną środowiska np. zagospodarowaniem śmieci z terenu Olsztyna. Forum powinno wyrażać swą opinię wszędzie gdzie jest to możliwe.

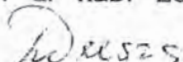
Prof. T. Stachowski proponował, aby na temat ochrony środowiska wypowiadały się Towarzystwa przygotowane merytorycznie do tego typu spraw. Prof. S. Sztejn podkreślił, że ekspertyza odnośnie zabezpieczenia odpowiednich warunków przy budowie Centrum Handlowego w Dajtkach jest bardzo pilna.

Zamknięcia zebrania dokonał prof. T. Krzymowski składając uczestnikom zebrania życzenia Świąteczne i Noworoczne. Do protokołu dołączono:

1. Listę obecności na zebraniu
2. Protokół Komisji Skrócacyjnej z kartkami do głosowania.

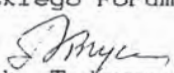
Protokołowała:

Doc. dr hab. Luiza Dusza

Prezes

Olsztyńskiego Forum Naukowego

prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski

OLSZTYŃSKIE FORUM NAUKOWE

10-718 Olsztyn-Kortowa, ul. Oczapowskiego 5, p. 205

Prezes Zarządu tel. 278-372
Wiceprezes: tel. 278-330
Skarbnik: tel. 278-514

Olsztyn, dn. 21.08.1991.

D-35/91

TELEX 522621

KOMITET BADAN NAUKOWYCH

w Warszawie

przez

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Ministerstwo Rolnictwa

Polską Akademię Nauk

Wojewodę Olsztyńskiego

W dniu 28 grudnia 1990r. Sąd Wojewódzki w Olsztynie zarejestrował Stowarzyszenie pod nazwą "Olsztyńskie Forum Naukowe". Zgodnie z paragrafem 4 Statutu celem Olsztyńskiego Forum Naukowego jest wyrażanie dażeń i prezentowanie osiągnięć środowiska naukowego Warmii i Mazur oraz występowanie na rzecz jego potrzeb do odpowiednich organów naczelnych Państwa.

Stowarzyszenie tworzą rektorzy uczelni olsztyńskich, dyrektorzy placówek naukowych, niezależnie od ich przynależności organizacyjnych, członkowie PAN mieszkający w Olsztynie oraz przewodniczący olsztyńskich oddziałów ogólnopolskich towarzystw naukowych.

Na posiedzeniu Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego w dniu 18 grudnia 1990r. podjęto jednogłówną uchwałę, uznającą, że w 1991r. najbardziej istotnymi będą starania o zbudowanie Środowiskowej Olsztyńskiej Biblioteki Naukowej.

Wente

Ponieważ Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie ma już przygotowaną dokumentację na poziomie Założeń Techniczno-Ekonomicznych na budowę Międzyuczelnianej Biblioteki, w porozumieniu z Rektorami AR-T i WSP zasugerowaliśmy, aby uznać planowaną inwestycję jako budowę Środowiskowej Olsztyńskiej Biblioteki Naukowej. Biblioteka ta służyłaby niżej wymienionym placówkom naukowym oraz olsztyńskiej służbie zdrowia (Szpital Wojewódzki i 5 innych szpitali m. Olsztyna):

1. Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie podlegała Min. Edukacji Narodowej;
2. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Olsztynie podlegała Min. Edukacji Narodowej
3. Centrum Agrotechnologii i Weterynarii podległe Polskiej Akademii Nauk
4. Instytut Rybactwa Środolądowego podległy Min. Rol. i Gosp. Żywn.
5. Instytut Mleczarstwa w Warszawie, Oddział w Olsztynie, podległy Min. Roln. i Gosp. Żywn.
6. Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, podległy Wojewodzie Olsztyńskiemu
7. Muzeum Warmii i Mazur podległe Wojewodzie Olsztyńskiemu

Mając na uwadze merytorycznie uzasadnioną potrzebę budowy takiej biblioteki, Olsztyńskie Forum Naukowe zwraca się z gorącą prośbą bezpośrednio do Komitetu Badań Naukowych, a pośrednio do wszystkich zainteresowanych resortów nadzorujących rozwój i działalność placówek naukowych miasta Olsztyna o wprowadzenie do planu inwestycyjnego 1992r. budowy Środowiskowej Biblioteki Naukowej czyli wyrażenie zgody

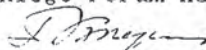
na uruchomienie przygotowania w 1992r. projektu technicznego obiektu według już gotowych założeń oraz posiadanej lokalizacji na terenie Akademii Rolniczo-Technicznej im. M. Oczapowskiego w Olsztynie.

Olsztynskie Forum Naukowe występując z powyższą inicjatywą w imieniu całego środowiska naukowego Olsztyna jest przekonane, że budowa ogólnodostępnej, środowiskowej biblioteki naukowej jest sprawą bardzo pilną i ważną dla wszystkich placówek badawczych Olsztyna, towarzystw naukowych oraz olsztyńskiej służby zdrowia. Jedną, wspólną inwestycją byłaby najbardziej racjonalnym rozwiązaniem organizacyjnym, i jednocześnie integrującym środowisko naukowe.

W załączeniu przesyłamy:

1. Wniosek formalny na ustalonych formularzach, zgłoszony przez Akademię Rolniczo-Techniczną w Olsztynie na podstawie upoważnienia kierownictwa wszystkich placówek naukowych.
2. Uzgodnienie-upoważnienie podpisane przez kierowników placówek naukowych miasta Olsztyna
3. Informacje o stopniu przygotowania dokumentacji (Założenia Techniczno-Ekonomiczne i lokalizacja).

P R E Z E S
Olsztyńskiego Forum Naukowego

Prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski

Do wiadomości:

Prezydent Miasta Olsztyna

21.06.1991.

O S W I A D C Z E N I E

W nawiązaniu do inicjatywy Olsztyńskiego Forum Naukowego w sprawie celowości budowy w Olsztynie wspólnej dla całego środowiska Olsztyńskiego Biblioteki Naukowej (pismo w załączeniu) Kierownictwa:

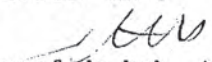
- Akademii Rolniczo-Technicznej im. M. Oczapowskiego w Olsztynie,
- Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie,
- Centrum Agrotechnologii i Weterynarii PAN w Olsztynie,
- Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie,
- Olsztyńskiego Oddziału Instytutu Mleczarstwa,
- Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie,
- Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie

uzgodniły, że wstępnie przygotowaną budowę Biblioteki Międzyuczelnianej (AR-T - WSP), posiadającą już lokalizację i założenia techniczno-ekonomiczne, należy uznać za budowę placówki o szerszym zasięgu, służącą i wykorzystywaną wspólnie przez całe olsztyńskie środowisko naukowe pod nazwą Olsztyńska Biblioteka Naukowa. (Uzasadnienie powyższego stanowiska przedstawia pismo Olsztyńskiego Forum Naukowego.)

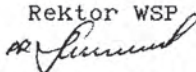
Vente

Kierownicy w/w instytucji upoważniają Rektora Akademii Rolniczo-Technicznej im. M. Oczapowskiego w Olsztynie, na terenie której zaplanowano zlokalizować bibliotekę, zgodnie z już przygotowanymi założeniami techniczno-ekonomicznymi do występowania w imieniu porozumiewających się stron, w charakterze inwestora zastępczego, we wszystkich sprawach związanych z realizacją planowanej inwestycji.

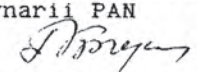
Rektor AR-T

prof. dr hab. Andrzej Hopfer

Rektor WSP

prof. dr hab. Stanisław Sztejn

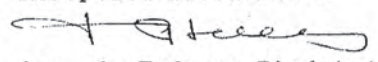
Dyrektor
Centrum Agrotechnologii
i Weterynarii PAN

prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski

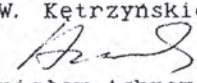
Dyrektor
Instytutu Rybactwa Środlądowego

prof. dr hab. Janusz Szczerbowski

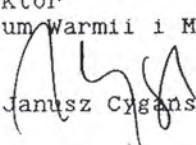
Dyrektor
Olsztyńskiego Oddziału
Instytutu Mleczarstwa

doc. dr Tadeusz Płodzien

Dyrektor
Ośrodka Badań Naukowych
im. W. Kętrzyńskiego

dr Stanisław Achremczyk

Dyrektor
Muzeum Warmii i Mazur

mgr Janusz Cygański

Informacja o stanie zaawansowania inwestycji

pod dotychczasową nazwą:

Biblioteka Miedzyuczelniana AR-T - WSP

Biblioteka Miedzyuczelniana w Olsztynie-Kortowie została zaprojektowana jako zintegrowany zespół obsługi biblioteczno-informacyjnej studentów i nauczycieli akademicki AR-T i WSP. Dotychczas na realizację inwestycji poniesiono następujące Koszty:

1985 r.	3 mln. koncepcja architek.
1987r.	3 mln. prace geodezyjne
1989r.	42 mln. Założenia techniczno- ekonomiczne

Ogółem: 48 mln. na dzień 01.01.1991

- Pow. działki	18.850,00 m ²
- Pow. zabudowy	2.814,30 m ²
- Pow. użytkowa	9.800,00 m ²
- Kubatura	32.500,00 m ²
- ilość użytkowników	660 osób

(Wobec powyższego)

Koszt obiektu o pow. 9.800 m² w/g cen 1990r. 8,0 mln. zł. za 1 m², wyniesie ok 80 mld. zł.

Z uwagi na brak środków realizacja programu budowy została zamknięta na etapie założeń techniczno-ekonomicznych.

Wobec powyższego do chwili obecnej nie zlecono opracowania projektu technicznego. Plan realizacji obiektu w załączeniu.

Wende

Koncepcja funkcjonalna obecnej wersji projektu architektonicznego wyodrebnia:

1. - gromadzenie o przechowywanie zbiorów bibliotecznych (magazyny),
2. - opracowania biblioteczno-bibliograficzne (pracownie),
3. - udostępniania i informacji naukowej.

Funkcje pomocnicze i techniczne (oprawa, konserwacja książki, mała poligrafia, fotomikrografia itd.).

Projekt zapewnia bezkolizyjność dróg książki i czytelnika, stwarzając krótkie i dogodne komunikacje.

Nowe książki wprowadzane będą do Biblioteki osobnym wejściem i docierać będą do wszystkich miejsc przeznaczenia wyodrebnionym traktem.

Dla zapewnienia sprawnej obsługi biblioteczno-informacyjnej czytelników, oraz przyspieszenia toku prac zbiorów przewidziano w Bibliotece zintegrowany system informacyjny, oparty na mikrokomputerze średniej mocy obsługujący około 20 terminali.

Dostęp do systemu w fazie finalnej będzie możliwy poprzez modemową łączność telefoniczną także z obiektów dydaktycznych w śródmieściu Olsztyna, oraz terminali umieszczonych w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Pedagogicznej.

Wzrost
Załącznik Nr 2

WNIOSEK Nr IB...../91

o przyznanie na podstawie art. 14 ust. 2 pkt. 2 oraz art. 15 ust. 8 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o utworzeniu Komitetu Badań Naukowych (Dz.U.Nr 0 poz. 28..) dotacji budżetowej na finansowanie inwestycji dofinansowanie polegającej na budownictwie, służącej potrzebom badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych

Część A.

Wypełnia Inwestor	1	Nazwa i adres inwestora (w tym: kod, tel. tlx, tlf)	Akademia Rolniczo-Techniczna im. Czapowskiego Olsztyn-Kortowo inwestor zastępczy Zarząd Inwestycji Szków Wyższych adres j.w.		Nr rachunku bankowego z którego jest finansowana inwestycja	
	2	Nazwa i lokalizacja inwestycji	Olsztyńska Biblioteka Naukowa Olsztyn Kortowo II kubatura-32500m ²		Data Techniczne pow. zabudowy 2814 m ² pow. użytkowa: 9800 m ²	
	3	Inwestycja kontynuowana	Inwestycja nowa	Okres realizacji inwestycji:	Data rozpoczęcia inwestycji Data zakończenia inwestycji	1991 1996
	4	Planowane nakłady inwestycyjne w 1991 r. w mln zł prace projektowe projektu technicznego	800	w tym: wnioskowana kwota dotacji budżetowej ..... 800 (słownie: osiemset milionów) Data 14.05.1991 podpis i pieczęć Dyrektora: Dyr. Bibliot.		
5	Opinia organu sprawującego nadzór WOJEWÓDZA dr Roman ... Data	MINISTERSTWO ROLNICTWA I GOSPODARSTWA ŻYWIWCOWEGO Podsekretarz Stanu Data		MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI Dyrektor		
6	Wniosek Zespołu ..... Komisji Badań Podstawowych Stosowanych Komitetu Badań Naukowych	Data ..... podpis i pieczęć Przewodniczącego				
7	Decyzja Komisji Badań Podstawowych Stosowanych Komitetu Badań Naukowych	Przyznaje się dotację z budżetu w kwocie ..... (słownie: ..... na: ..... (wskazanie zakresu przeznaczenia) ..... Wniosek rozpatrzono odmownie. Uzasadnienie: ..... Data ..... podpis i pieczęć Przewodniczącego				

Cześć B. Wartość kosztorysowa i struktura nakładów

(w mln zł.)

Lp	Wyszczególnienie	Wartość kosztorysowa	z tego:		
			roboty budowlano-montażowe	zakupy maszyn i urządzeń	Inne nakłady
1	2	3	4	5	6
1.	Nakłady inwestycyjne Ogółem	83,048	70,000	10,000	3,048
	z tego:				
2.	- poniesione do końca 1990 r. w tym ZTE uzbrojenie terenu	1,048	1,000	-	48
3.	- planowane na 1991 r.	800	-	-	800
4.	- planowane w latach 1992-1996.	81,200	70,000	10,000	1,200

Cześć C. Źródła finansowania inwestycji

(w mln zł.)

Lp	Wyszczególnienie	Nakłady inwestycyjne ogółem	z tego:				Dotacja z budżetu ze środków finansowych na naukę
			środki własne	krédyt bankowy	Inne środki razem (bez kolumny B)	w tym: dotacja z budżetu ze środków finansowych na naukę	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Ogółem	83,048	-	-	1,000	48	-
	z tego:						
2	- poniesione do końca 1990 r. ZTE uzbrojenie terenu	1,048	-	-	-	-	-
3.	- planowane na 1991 r.	800	-	-	-	-	800
4	- planowane na 1992 r.	1,200	-	-	-	-	1,200
5	- planowane na lata 1992-1996.	80,000	-	-	-	-	80,000

*) dotyczy inwestorów ze szkół wyższych, gdy inwestycja służy zarówno działalności dydaktycznej jak i potrzebom badań naukowych bądź prac badawczo-rozwojowych

Herzga 11.

Olsztyn 18.02.1992

Pan
Prof.dr hab. Stefan Kozłowski
Minister Ochrony Środowiska,
Zasobów Naturalnych i Leśnych

Szanowny Panie Ministrze

Olsztyńskie Forum Naukowe zgodnie z jego statutem jest reprezentantem środowiska naukowego placówek badawczych i pracowników nauki miasta Olsztyna oraz pełni podobne zadania jak regionalne towarzystwo naukowe (np. Gdańskie, Toruńskie itp.).

W imieniu zatem środowiska naukowego Olsztyna pozwalamy sobie skierować uwagę Pana Ministra na fakt, naszym zdaniem, zbyt skromnego i nielicznego się udziału zatrudnionych w olsztyńskich placówkach licznych specjalistów z zakresu ochrony środowiska w rozwiązywaniu problemów ochrony środowiska w skali krajowej.

Akademia Rolniczo-Techniczna (z 8 wydziałami a w tym z Wydziałem Ochrony Wód i Rybactwa Śródlądowego), resortowy Instytut Rybactwa Śródlądowego, oraz placówka Polskiej Akademii Nauk pod nazwą Centrum Agrotechnologii i Weterynarii PAN (z Oddziałem Nauk o Żywności) jak również *Wydział Biologii Wyższej Szkoły Nauczycielskiej* ~~Wydział Biologii Wyższej Szkoły Nauczycielskiej~~ posiadają liczne grono wysokiej klasy specjalistów i bardzo nowoczesnie urządzone laboratoria badawcze, które były tworzone z uwzględnieniem w dużym stopniu specyfiki regionalnej Pojezierza Mazurskiego i mogłyby szczególnie dzisiaj być intensywnie wykorzystane do szeroko rozumianej ochrony środowiska w skali kraju.

Jesteśmy zdziwieni, że tego rodzaju baza kwalifikowanych pracowników i zgromadzonego wyposażenia w tak małym, marginalnym wręcz stopniu jest włączana do monitoringu jak też skutecznych przeciwdziałań zmierzających między innymi do zachowania

najmniej zdegradowanego i specyficznego geoekosystemu jakie tworzy region Pojezierza Mazurskiego.

W związku z powyższym występujemy z inicjatywą włączenia do właściwych i organizowanych przez Ministerstwo prac:

1. Zespołu profesorów z Wydziału Rolniczego pod kierunkiem prof.dr hab. Zdzisława Ciećko, który deklaruje włączenie siebie i innych specjalistów do zorganizowania stacji badawczej monitoringu przyrodniczego (wniosek Rektora AR-T w załączeniu).
2. Zespół profesorów z Wydziału Ochrony Wód i Rybactwa Śródlądowego pod kierunkiem dziekana tego Wydziału prof. AR-T dr hab. Konstantego Lossowa. Zespół ten prowadzi od wielu lat monitoring ekosystemów jeziorowych Pojezierza Mazurskiego oraz badanie skuteczności stosowanych metod ochrony i rekultywacji degradowanych jezior.
3. Zespół profesorów z Wydziału Technologii Żywności pod kierunkiem Dziekana tego Wydziału prof.dr hab. Włodzimierza Bednarskiego. Są to wysokiej klasy specjaliści, którzy prowadzą szeroko zakrojone badania z zakresu biotechnologii i chemii środowiska ze szczególnym uwzględnieniem czynników decydujących o bezodpadowym i energooszczędnym pozyskiwaniu tzw. zdrowej żywności.
4. Zespołu profesorów i docentów z Oddziału Nauk o Żywności w Centrum Agrotechnologii i Weterynarii PAN pod kierunkiem prof.dr hab. Haliny Kozłowskiej. Zespół o bardzo wysokich kompetencjach merytorycznych prowadzi szeroko zakrojone badania czynników mających wpływ na przygotowanie tzw. zdrowej żywności. Posiada w dyspozycji nowoczesnie wyposażone laboratoria umożliwiające analizę naturalnych składników przeciwżywnościowych towarzyszących surowcom i gotowym produktom, analizę sensoryczną oraz ocenę skażeń chemicznych i mikrobiologicznych.

Olsztyńskie środowisko naukowe ma nadzieję, że jego kadra naukowa z zakresu szeroko rozumianej ochrony środowiska oraz wysokiej klasy aparatura i sprzęt laboratoryjny będące w posiadaniu Olsztyńskich placówek naukowych, zostaną z pożytkiem wykorzystane przez Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów

Naturalnych i Leśnych w rozwiązaniu problemów ochrony środowiska
w skali Kraju oraz Regionu Pojezierza Mazurskiego.

z poważaniem

P r z e w o d n i c z ą c y

prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski

OLSZTYŃSKI UNIWERSYTET OTWARTY

Studium Korespondencyjne

"Wszechświat, życie, człowiek"

(założenia programowo-organizacyjne)

Środowisko naukowe Olsztyna stanowi pokaźny, ale nie w pełni wykorzystany potencjał intelektualny. Odnosi się to zwłaszcza do szeroko rozumianych nauk przyrodniczych. Zespół pracowników skupionych zwłaszcza w obu Uczelniach Wyższych i innych placówkach naukowych powinien być w większym niż dotychczas stopniu ośrodkiem działań kulturotwórczych oraz w bardziej aktywny sposób przyczyniać się do cywilizacyjnego rozwoju naszego regionu. Dla realizacji tych zadań celowe jest odważne wyjście poza tradycyjne i standardowe formy kształcenia. Doświadczenia "uniwersytetu otwartego" organizowanego u nas i w innych ośrodkach akademickich są mało zachęcające. Początkowy entuzjazm słuchaczy szybko wygasa. Zajęcia albo kończy się "na siłę" przy bardzo niskiej frekwencji, albo zawiesza się w czasie trwania cyklu. Z tej przyczyny, wykorzystując doświadczenie wielu krajów, proponuje się korespondencyjną formę kształcenia otwartego. Częściowa odpłatność powinna w większym stopniu związać słuchaczy ze Studium, a więc przeciwdziałać pochopnym decyzjom o rezygnacji.

Proponowane studium korespondencyjne "Wszechświat, życie, człowiek" ma na celu upowszechnienie współczesnej wiedzy o przyrodzie ujętej syntetycznie i zintegrowanej wokół głównych teorii przyrodniczych.

Organizacja studiów

Podstawowe formy organizacyjne

- rozsyłanie studentom, raz w miesiącu, z wyłączeniem 2 miesięcy wakacyjnych, tematycznie uporządkowanych materiałów pomocniczych, wraz z dyspozycjami zadaniami,
- ocena wykonanych prac przesłana studentom przy kolejnych zadaniach,
- raz na semestr spotkanie w Olsztynie z cyklem zajęć audytoryjnych i konsultacjami.

Rada Programowa Studium

Rada Programowa jest złożona z 10-15 wybitnych przedstawicieli nauki środowiska olsztyńskiego, reprezentujących dyscypliny stanowiące przedmiot studiów. Radą kieruje jej przewodniczący.

Do głównych zadań Rady należą:

1. uchwalanie planu i programu studiów,
2. zlecenie opracowania materiałów dydaktycznych konkretnym osobom,
3. przyjmowanie opracowań i kierowanie ich do powielenia.

Kierownik Studium

Organizuje i nadzoruje całokształt przebiegu studiów. Ma do pomocy osobę prowadzącą sekretariat oraz asystentów kierownika - opiekunów grup studenckich. Jeden opiekun powinien przypadać na 15-20 studentów. Kierownik Studium otrzymuje dodatek funkcyjny w takiej wysokości jak kierownik Studium Poddyplomowego. Kierownik Studium jest równocześnie członkiem Rady Programowej.

Program Studium

W sposób naturalny program Studium rozdziela się na 3 części. Jeżeli orientacyjnie przyjąć, że cały materiał drukowany będzie zamykał się w 60 a.a., to można zaproponować, żeby 5 a.a. przypadało na zreferowanie zagadnień kosmologicznych (wszechświat), 40 a.a. na zagadnienia biologiczne (życie) i 15 a.a. na problematykę związaną z człowiekiem. Nie przesądzając ostatecznego kształtu programu pozwalam sobie przedstawić następującą propozycję:

I. Wszechświat

1. Budowa materii - 1 a.a.
2. Budowa Wszechświata - 2 a.a.
3. Ewolucja Wszechświata - 1 a.a.
4. Słońce i układ słoneczny - 1 a.a.

II. Życie

1. Życie jako szczególna forma istnienia materii, jego właściwość

- strukturalne i funkcjonalne - 1 a.a.
2. Powstanie i rozwój życia na Ziemi - 5 a.a.
  3. Mechanizmy ewolucji - 3 a.a.
  4. Budowa i funkcje komórki - 2 a.a.
  5. Podstawy genetyki molekularnej - 3 a.a.
  6. Biologia rozwoju - 3 a.a.
  7. Podstawy neurobiologii i endokrynologii - 3 a.a.
  8. Gatunek i populacje w biologii - 1 a.a.
  9. Rzeka, jezioro i inne zbiorniki wodne jako złożone systemy ekologiczne - 4 a.a.
  10. Naturalne ekosystemy lądowe - 3 a.a.
  11. Agrocenozy i urbicenozy - 2 a.a.
  12. Krajobrazy ekologiczne Polski - 3 a.a.
  13. Przyroda wobec antropopresji - 3 a.a.
  14. Ochrona przyrody w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem Warmii i Mazur - 4 a.a.

III. Człowiek

1. Pochodzenie człowieka, szczególność stanowiska człowieka w przyrodzie - 2 a.a.
2. Modele ewolucji człowieka - 1 a.a.
3. Problemy wzrostu demograficznego - 1 a.a.
4. Filozoficzne koncepcje człowieka - 2 a.a.
5. Poznanie w rozwoju ewolucyjnym człowieka - 2 a.a.
6. Rozwój ewolucyjny cywilizacji - 2 a.a.
7. Religie - funkcje egzystencjonalne, ewolucja - 2 a.a.
8. Rola sfery emocji estetycznych w życiu i ewolucji człowieka - 2 a.a.
9. Podstawy antropozofii - 1 a.a.

Realizacja programu studiów powinna być rozpisana na dwa lata. W ciągu roku byłby realizowany materiał o objętości około 30 a.a. (poza zajęciami audytoryjnymi).

Przygotowanie materiałów

Materiały przeznaczone do powielania, zawierające pewnego rodzaju wykład merytoryczny zagadnienia oraz dyspozycje i zadania

dla słuchaczy powinny być opracowane przez specjalistów w formie maksymalnie skondensowanej. Opracowanie materiałów zleca Rada Programowa, która także przyjmuje opracowania i kwalifikuje je do rozpowszechniania. Opracowania przyjęte są honorowane wg ustalonych stawek autorskich.

Finansowanie Studium

Prowadzenie Studium będzie oczywiście rodziło koszty, które częściowo można włączyć w koszty bieżącego funkcjonowania Uczelni (np. koszty powielania materiałów). Część funduszy może pochodzić z opłat słuchaczy. Wniesienie opłaty wiąże ponadto słuchacza ze Studium i sprawia, że stosunek wzajemny jest bardziej zobowiązujący. Proponuję opłatę w wysokości 500 - 1000 tys.zł.

Dla podjęcia intensywnych prac związanych z organizacją Studium konieczne jest stworzenie z dotacji obu Uczelni funduszu operacyjnego w wysokości 60 mln zł.

Słuchacze

Na Studium przyjmowane są osoby powyżej 16-tego roku życia na podstawie zgłoszeń i po wniesieniu ustalonej opłaty. Słuchacze otrzymają indeksy, w które wpisuje się przebieg studiów. Absolwenci otrzymają dyplom ukończenia Uniwersytetu Otwartego w Olsztynie.

K R O N I K A N A U K O W A

Z dyskusji nad koncepcją utworzenia uniwersytetu w Olsztynie

W 1991 r. powołano do życia Olsztyńskie Forum Naukowe, którego cele statutowe określono, między innymi, jako „wyrażanie dążeń i osiągnięć środowiska naukowego Warmii i Mazur oraz występowanie na rzecz jego potrzeb wobec Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Polskiej Akademii Nauk oraz innych władz i instytucji państwowych oraz samorządowych”, a także „dążenie do stałego rozwoju, integracji i kształtowania olsztyńskiego środowiska naukowego”. Właśnie z inspiracji Olsztyńskiego Forum Naukowego rozpoczęto w 1993 r. dyskusję nad ideą utworzenia w Olsztynie uniwersytetu. Poniżej drukujemy wybór najistotniejszych — subiektywnych zdaniem redakcji „Komunikatów Mazursko-Warmińskich” — wypowiedzi odnotowanych na łamach prasy olsztyńskiej w latach 1993—1996. Uzupełnieniem dyskusji jest „Program organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego” przygotowany przez Olsztyńskie Forum Naukowe pozostające pod prezesurą prof. dr. hab. Tadeusza Krzymowskiego, dyrektora Centrum Agrotechnologii i Weterynarii Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie.

1.

1993 marzec 5, Olsztyn. — Wypowiedź prof. dr. hab. Wojciecha Wrześnińskiego, rektora Uniwersytetu Wrocławskiego, przewodniczącego Rady Naukowej Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie zamieszczona w nr. 45 Gazety Olsztyńskiej w cyklu „Uniwersytet mimo woli?”

Idea tworzenia w Olsztynie już dzisiaj uniwersytetu nie wydaje się trafna. Po zjednoczeniu bardzo wysoko cenionej, nie tylko wśród osób związanych z rolnictwem, Akademii Rolniczo-Technicznej z Wyższą Szkołą Pedagogiczną, szkołą przez wiele lat zaniebrywaną, dynamicznie zabiegającą o właściwy niezbędny rozwój od kilku zaledwie lat, mogłyby powstać warunki statystyczne dla powstania uczelni uniwersyteckiej. Uniwersytet jednak nie może powstawać bez dostatecznie silnego środowiska humanistycznego, a proces jego kształtowania w Olsztynie dopiero się zaczyna. Środowisko to w Olsztynie jest dzisiaj szczątkowe, nieliczne, bardzo słabe. Nie jest zdolne do własnej reprodukcji.

Obecność w Olsztynie wielu znakomych nauczycieli akademickich reprezentujących nauki niehumanistyczne, przede wszystkim związane z naukami rolniczymi, nie wypełni tej luki, która by wydatnie ciążyła na charakterze olsztyńskiego uniwersytetu. Powołanie w Olsztynie w bliskiej perspektywie uniwersytetu spowodowałoby powstanie w miejsce dynamicznej, o wyraźnie określonej osobowości, Akademii Rolniczo-Technicznej, dostrzeganej nie tylko w Polsce oraz wstępującej dopiero na drogi właściwego rozwoju Wyższej Szkoły Pedagogicznej, chromej w zarodku uczelni, tylko z nazwy będącej uniwersytetem.

**Komunikaty
Mazursko-Warmińskie, 1996, nr 3 (213)**

Opowiadam się za utrzymaniem idei powołania uniwersytetu w Olsztynie, ale dopiero wtedy, gdy zostaną spełnione ku temu właściwe warunki. To miasto, ten region swoją historią, doświadczeniami, swoimi osobliwościami w imię jego przyszłości zasłużyły na prawdziwy uniwersytet, a nie tylko na decyzje formalnoprawne. Trudna historia Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, którego inicjującej roli w kształtowaniu olsztyńskiego środowiska humanistycznego nie można nie doceniać, wskazuje jak złożona w Olsztynie jest droga, prowadząca do kształtowania środowiska na miarę potrzeb uczelni uniwersyteckiej.

Utworzenie w Olsztynie uniwersytetu może być perspektywnym celem, ale nie programem na dziś. Tak to widzę z perspektywy Wrocławia, ale i przez doświadczenia olsztyńskie. Jeżeli chcemy myśleć o uniwersytecie, to jednak wcześniej starajmy się nie niszczyć tego, co dzisiaj już istnieje i co może być ważnym elementem struktury uniwersytetu.

2.

1993 marzec 5, Olsztyn. — Wypowiedź prof. dr. hab. Zbigniewa Grzonki, rektora Uniwersytetu Gdańskiego zamieszczona w nr. 45 Gazety Olsztyńskiej w cyklu „Uniwersytet mimo woli?”

Uniwersytet Gdański powstał w 1970 r. z połączenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Wyższej Szkoły Ekonomicznej. Nasz przykład dowodzi tego, że proces integracji może przebiegać stosunkowo łatwo i szybko. Uniwersytet zaczął bowiem w pełni prawidłowo funkcjonować już dwa lub trzy lata po założeniu. Być może problem z adaptacją do nowych warunków mieli przez jakiś czas przedstawiciele „starej kadry”; młodzi naukowcy bardzo szybko zaakceptowali nową strukturę i poczuli się pracownikami uniwersytetu.

Sądzę, że słuszne jest dążenie Ministerstwa Edukacji Narodowej do łączenia uczelni w mniejszych ośrodkach. Przyniesie w przyszłości korzyści finansowe i usprawni organizację szkolnictwa wyższego. Nowo powstałe uniwersytety będą silniejsze i przez to podniosą poziom skolaryzacji w naszym kraju. Myślę, że rezultatem przemyślanego i rozsądnie zorganizowanego połączenia Akademii Rolniczo-Technicznej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej może być powstanie uczelni o ciekawej, unikatowej strukturze. Pewna znajomość olsztyńskiego środowiska akademickiego pozwala mi przypuszczać, że Olsztyn miałby na początku mniejsze kłopoty kadrowe niż na przykład takie Opole, również planujące założenie uniwersytetu. Ministerstwo nie będzie zakładało nowych uczelni, wydając zarządzenia czy dekrety: dlatego przyszłość „idei uniwersyteckiej” zależy teraz od tego, jakie stanowisko zajmą przedstawiciele środowisk naukowych Olsztyna.

3.

1993 marzec 5, Olsztyn. — Wypowiedź prof. dr. hab. Sławomira Kalembki, rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zamieszczona w nr. 45 Gazety Olsztyńskiej w cyklu „Uniwersytet mimo woli?”

Zgadzam się z głoszonym ostatnio poglądem, że w Polsce jest za dużo małych, często słabych kadrowo uczelni, i że trzeba dążyć do łączenia ich tam, gdzie jest ich kilka lub znajdują się w sąsiadujących ze sobą miastach. Rozpocząć należy od powołania kilkuosobowej komisji programowo-organizacyjnej.

W przypadku Olsztyna wszelkie przygotowania do zintegrowania miejscowych uczelni i przekształcenia ich w uniwersytet musi poprzedzać zorganizowanie nowoczesnej biblioteki głównej. Nie wyobrażam sobie rozwoju nauk humanistycznych bez umożliwienia naukowcom dostępu do najnowszych publikacji i czasopism naukowych. Należałoby też już dzisiaj zacząć gromadzenie księgozbioru prawniczego, by można było w przyszłości zorganizować w nowym uniwersytecie wydział prawa i administracji. Konieczne jest też myślenie z dużym wyprzedzeniem o rozwiązaniu problemu kadrowego. Uniwersytet nie będzie prawidłowo funkcjonował jeżeli nie zatrudni grupy wybitnych profesorów. Dlatego już dzisiaj władze administracyjne województwa i miasta, ale też Ministerstwo Edukacji Narodowej winny rozważyć możliwość zapewnienia mieszkań uczonej z innych ośrodków. Ważne, by nowo powstający uniwersytet zabiegał o jak najlepszą kadre i dlatego wszyscy profesorowie powinni być wybierani drogą prawdziwego, surowego konkursu.

Rozważyć też trzeba możliwość wykorzystania części laborantów ART dla nauk eksperymentalnych ogólnych, jak chemia lub fizyka.

Trzeba mieć świadomość, że idea uniwersytecka będzie miała przeciwników. Połączenie uczelni pociągnie za sobą „niepopularne” redukcje kierowniczych stanowisk akademickich i ograniczenie zatrudnienia w administracji. Wzbudzi także poczucie zagrożenia u tych pracowników naukowych, którzy nie do końca są pewni swoich osiągnięć badawczych. Nie ma jednak postępu bez ryzyka i podejmowania decyzji niewygodnych dla części środowiska. Prawdziwa nauka może się rozwijać tylko w warunkach ostrej konkurencji. Zawód pracownika nauki daje dużo swobody, ale wymaga przecież stałej weryfikacji.

Do przeobrażenia WSP w filię UMK w Toruniu mogłoby dojść jedynie wtedy, gdyby olsztyńskie środowisko naukowe niejako „oddolnie” wyraziło taką inicjatywę i naturalnie pod warunkiem zaakceptowania tej idei przez Senat UMK. Na razie rozwiązanie takie wyklucza ustawa o szkolnictwie wyższym uniemożliwiająca zakładanie filii, ale jest to sprawa raczej natury formalnej.

4.

1993 marzec 5, Olsztyn. — Wypowiedź dr. hab. Stanisława Achremczyka, dyrektora Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie zamieszczona w nr. 45 *Gazety Olsztyńskiej* w cyklu „Uniwersytet mimo woli?”

Przed laty popełniono błąd nie rozpoczynając starań o przekształcenie Wyższej Szkoły Pedagogicznej w filię Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Taki mariaż podniósłby rangę tutejszego środowiska naukowego, umożliwiając mu prowadzenie poważnych prac i badań oraz zdobywanie na miejscu stopni naukowych; stworzyłby też szansę nawiązania kontaktów międzynarodowych i być może przyspieszył budowę w naszym mieście biblioteki naukowej, bez której nie może prawidłowo funkcjonować żaden ośrodek akademicki. Mielibyśmy dzisiaj w Olsztynie filię dobrej uczelni humanistycznej, a nie dwie wyższe szkoły zawodowe, które nie mogą stanowić bazy uniwersytetu. Dlatego uważam, że nadal jedyną szansą urzeczywistnienia idei uniwersyteckiej jest dążenie do zjednoczenia ośrodka olsztyńskiego z toruńskim. Wyższa Szkoła Pedagogiczna ma pięć tysięcy studentów i liczną rzeszę pracowników, myślę więc, że Toruń mógłby być również zainteresowany takim rozwiązaniem.

Dzisiaj nie wyobrażam sobie przekształcenia ART i WSP w uniwersytet. Uważam, że dopiero za jakiś czas, gdy olsztyńska część Uniwersytetu Mikołaja Kopernika umocniła-by się organizacyjnie, naukowo i kadrowo, można by rozważyć możliwość połączenia jej z Akademią Rolniczo-Techniczną i utworzyć uniwersytet z prawdziwego zdarzenia.

Jednocześnie przypuszczam, że nawet gdyby zostały spełnione warunki, o których mówiłem, założenie w przyszłości nowej dużej uczelni przekraczałoby możliwości jednego województwa. Sądzę więc, że do powstania uniwersytetu w Olsztynie może dojść dopiero, gdy władze administracyjne podejmą decyzję o utworzeniu regionu warmińsko-mazurskiego.

5.

1995 styczeń 16, Olsztyn. — Wypowiedzi prof. dr. hab. Tadeusza Iwińskiego z Instytutu Nauk Filozoficzno-Społecznych olsztyńskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, posła na Sejm oraz prof. dr. hab. Tadeusza Krzymowskiego, prezesa Olsztyńskiego Forum Naukowego, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk. Fragment artykułu Jakuba Pantaka „Uniwersytet pod skrzydłami PAN?” zamieszczonego w nr. 11 Dziennika Pojezierza.

— O potrzebie utworzenia uniwersytetu w Olsztynie mówi się od dawna, lecz żadna z dotychczasowych koncepcji nie zwyciężyła — powiedział prof. Tadeusz Iwiński. — Odrzucono pomysł połączenia ART i WSP, a pozostałe olsztyńskie placówki nauk humanistycznych nie dysponują ani odpowiednią kadrami, ani bazą. Podchwyciliśmy więc propozycję zrodzoną w kręgu Olsztyńskiego Forum Naukowego, żeby skorzystać z pomocy kadry i placówek Polskiej Akademii Nauk w całej Polsce. Dzięki temu do Olsztyna mogliby przyjeżdżać na wykłady profesorowie PAN, a nasi studenci mieliby szansę uzyskać magisterium w wytypowanej placówce Akademii. Nie jest to oczywiście takie proste, gdyż wymaga przełamania dotychczasowych zwyczajów oraz zmian ustawodawczych — zaznaczył prof. Iwiński.

— Aby powołać uniwersytet, trzeba zgromadzić co najmniej 60 profesorów, dzięki którym można by utworzyć sześć wydziałów z prawem do doktoryzowania, w tym aż czterech z uprawnieniami do habilitowania doktorów. Jest to więc zbyt poważny problem, aby załatwić go własnymi siłami — powiedział z kolei prof. Tadeusz Krzymowski. — Żadne proste łączenie placówek, ani przekształcenia nazw już istniejących uczelni nie mogą wchodzić w rachubę, żeby nie narazić się na śmieszność. Przecież WSP ma zaledwie 17 profesorów, w kierowanym przeze mnie centrum pracuje 13, a w pozostałych olsztyńskich placówkach naukowych — kilkunastu. Wielu z nich nie mieszka w Olsztynie, lecz dojeżdża. Zatem wzbogacenie olsztyńskiego środowiska naukowego o autorytety w uniwersyteckich specjalnościach to zadanie obecnie najważniejsze. Powinni o nie zabiegać wszyscy, którzy poważnie myślą o utworzeniu uniwersytetu w Olsztynie. Bo tylko Olsztyn i Rzeszów nie mają takich uczelni.

— Realizacja naszej koncepcji również nie jest prosta — podkreślił prof. Krzymowski — ponieważ wymaga przekonania do tej idei i posłów, i rządu. Trzeba przecież zmienić ustawę o szkolnictwie wyższym oraz ustawę o PAN. Akademia nie ma bowiem prawa do bezpośredniego kształcenia studentów, choć taką potrzebę odczuwa od dawna. Nasz pomysł zmierza do połączenia chęci środowiska olsztyńskiego z chęciami i możliwościami Polskiej Akademii Nauk, ale wymaga to czasu i wiele pracy. Trzeba przecież działać rozważnie.

6.

1995 lipiec 12, Olsztyn. — Artykuł prof. dr. hab. Tadeusza Krzymowskiego zamieszczony w cyklu „Olsztyn miastem uniwersyteckim?” w nr. 133 *Gazety Olsztyńskiej*.

Po licznych dyskusjach Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego przedstawił do ogólnej dyskusji dwie alternatywne propozycje dotyczące powstania Uniwersytetu Olsztyńskiego.

Pierwsza z nich zakłada:

- codzienną mrówczą, ale ambitną pracę istniejących placówek naukowych, pracę organiczną nad kształceniem i rozwojem własnej kadry naukowej;
- stworzenie klimatu i warunków dla wyróżniającej się twórczości badawczej;
- wzbogacenie bazy materialnej (budowa nowych obiektów, adaptacja budynków przekazywanych nauce; pozwoli to w ciągu 10—15 lat stworzyć fundamenty kadrowe i materialne dla powołania w Olsztynie tradycyjnego Uniwersytetu Olsztyńskiego.

Uniwersytet w tych warunkach musiałby powstać głównie przez:

- intensywny rozwój dzisiejszej Wyższej Szkoły Pedagogicznej;
- przekazanie (być może) pewnej części dzisiejszej Akademii Rolniczo-Technicznej;
- włączenie do struktur uniwersytetu innych placówek badawczych, które dziś istnieją, bądź powstaną w Olsztynie.

Propozycja zakłada, że zaangażowanie olsztyńskich placówek naukowych będzie wsparte odpowiednim działaniem Ministerstwa Edukacji Narodowej, Polskiej Akademii Nauk, Komitetu Badań Naukowych oraz innych instytucji i władz centralnych, jak też — co bardzo ważne — władz lokalnych. Przychylność i jednoznaczne zaangażowanie się Akademii Rolniczo-Technicznej, organizacja placówek badawczych, a szczególnie humanistycznych, ewentualne przeniesienie niektórych placówek z dużych aglomeracji do Olsztyna czy organizowanie ich filii, powiązania organizacyjne z placówkami Polskiej Akademii Nauk — wszystko to będzie wspierać ten proces i przyspieszać dzień powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego.

Odbyte 22 maja 1995 r. w Olsztynie XXII Walne Zgromadzenie członków Polskiej Akademii Nauk Oddziału Gdańskiego (obejmującego swoim zasięgiem północne regiony Polski od Szczecina przez Toruń, Gdańsk i Olsztyn) — pozytywnie oceniło ten właśnie kierunek działań, których celem jest stworzenie najpierw warunków, a później uniwersytetu, a nie odwrotnie, jak to niektórzy byliby gotowi widzieć.

Istnieje jednak i druga „alternatywna”, propozycja, wynikająca ze świadomości, że planowana w Polsce integracja z Unią Europejską i wejście w XXI wiek spowoduje wcześniej czy później wielokierunkowe działania zmierzające między innymi do unifikacji w Europie systemów kształcenia na poziomie uniwersyteckim, do innego niż u nas dzisiaj funkcjonowania szkół wyższych.

Proponuje się więc, aby już dziś powierzyć Akademii Rolniczo-Technicznej — jako najsilniejszej kadrowo placówce naukowo-dydaktycznej Olsztyna — przygotowanie w trybie pilnym szczegółowej koncepcji i szczegółowego planu realizacyjnego utworzenia Olsztyńskiego Uniwersytetu już w najbliższych kilku latach, opartej na rekonstrukcji i zintegrowaniu całego środowiska naukowego Olsztyna.

W tej koncepcji proponuje się, aby powstający uniwersytet w Olsztynie nie powtarzał tradycyjnej polskiej struktury dzisiejszych uniwersytetów bądź innych polskich szkół wyższych. Proponuje się natomiast sięganie do znanych struktur uniwersytetów zachod-

niej Europy i — łącząc polską tradycję z europejskim doświadczeniem — stworzyć taką strukturę uniwersytetu, która połączy w sposób funkcjonalny nie tylko obie dzisiejsze uczelnie AR-T i WSP, ale sfederuje z nimi i wciągnie do procesu dydaktycznego również placówki Polskiej Akademii Nauk, niezależnie od dzisiejszego miejsca ich działania.

Uniwersytet nie powstanie ani za 5, ani za 15 lat, jeśli mu nawet dziś damy do dyspozycji 3, 5 lub 15 nowych budynków, nie dając nowej kadry, nowych, wybitnych specjalistów — uczonych liderów — których Olsztynowi brakuje. I trzeba mieć świadomość, że jest to potrzeba sięgająca przynajmniej 50 osób. Ale ściągnięcie do Olsztyna wybitnych, uzdolnionych [badaczy] wymaga konkurencyjnego zapewnienia im warsztatów naukowych; laboratoriów, bibliotek. Powiększenie liczby studentów będzie z kolei wymagało nowych domów studenckich...

Równoległe z rozwojem kadry i bazy naukowej musi ożywiać się życie kulturalne. Olsztyn musi stawać się miastem twórców sztuki, miastem teatrów, pisarzy i poetów, miejscem wielu znaczących imprez kulturalnych — miastem niespokojnym, żywym, pełnym nowych pomysłów.

Ale jest też fakt, który trzeba zauważać. Środowisko naukowe Olsztyna, dzięki powołaniu w 1991 r. Olsztyńskiego Forum Naukowego, po raz pierwszy jest zorganizowane. Mówi już wspólnym głosem, prezentuje jednolite stanowisko, ma wspólne aspiracje i pragnie wyznaczyć wspólną drogę do ich realizacji. Wydaje mi się, że jest to dużo, bo przede wszystkim właśnie to środowisko będzie realizować nakreślone zadania.

Proponuję, aby w spokojnej, rzeczowej dyskusji rozważyć w środowisku oba zaproponowane warianty.

Myszę, że rozważenie przedstawionych wariantów będzie właściwym podsumowaniem 45-letniej działalności olsztyńskiego środowiska naukowego i stanie się inspiracją wzbudzającą nowe siły i środki, tworzenie nowej, wyższej jakości w zakresie nauki i kształcenia.

7.

1995 lipiec 13, Olsztyn. — Wypowiedź prof. dr. hab. Zdzisława Larskiego, mikrobiologa, emerytowanego profesora zw. ART, w cyklu „Olsztyn miastem uniwersyteckim?” zamieszczonego w nr. 134 Gazety Olsztyńskiej.

Po raz pierwszy przytoczyłem swe argumenty przeciw takiej koncepcji w artykule „Nie wolno ryzykować” opublikowanym w »Gazecie Olsztyńskiej« 5 lutego 1993 r. i uważam za celowe przypomnienie niektórych, najistotniejszych.

Podstawowym nieporozumieniem jest niewłaściwe pojmowanie istoty uniwersytetu, który zajmuje przecież wyjątkową pozycję wśród szkół wyższych różnych typów, o czym wielu nie wie lub zapomina. Dlatego warto chociażby krótko podać jego zadania i funkcje omówione m.in. przez prof. Jana Szczepańskiego w „Problemach i perspektywach szkolnictwa wyższego w Polsce”.

Uniwersytety prowadzą przede wszystkim studia w zakresie nauk humanistycznych, podstawowych nauk przyrodniczych i matematycznych, nauk prawnych w ich wszystkich specjalnościach, ekonomii teoretycznej, nauk społecznych (jak: socjologia, pedagogika, psychologia). Takie ukierunkowanie wskazuje na ważność uniwersytetów dla rozwijania nauki oraz utrzymania ciągłości i indywidualności kulturowej narodu. W odróżnieniu od nauk technicznych, rolniczych i medycznych, nauki humanistyczne i społeczne kształtują

oblicze duchowe narodu, badają to, co dla niego charakterystyczne. Uniwersytety ponadto kształcą studentów w zakresie podstawowych nauk teoretycznych niezbędnych dla rozwoju wszelkich nauk stosowanych, nie mają jednak zadań rozwijania tych ostatnich i przygotowania studentów do zawodów technicznych, co należy do specyficznych zadań wszystkich innych typów szkół wyższych. A obie nasze uczelnie są przecież wyższymi szkołami zawodowymi.

Napisałem też wtedy, że myśląc o stworzeniu w Olsztynie uniwersytetu, warto przypomnieć smutne doświadczenie, jakie towarzyszyło powołaniu najmłodszej takiej polskiej placówki — Uniwersytetu w Szczecinie.

Znamy te sprawy z osobistych relacji kolegów tam pracujących, a także z artykułu zamieszczonego w »Polityce« nr 46/1989, zatytułowanego „Pomnik zwany uniwersytetem”. Czytamy tam, że „Szczeciński Uniwersytet wzrastał jak pomnik. Wznosiła go idea bardzo szlachetna, politycznie i patriotycznie doniosła... Mówiono o ośrodku badawczym, który przypieczętuje polskość tych ziem, o naukowym, intelektualnym i kulturalnym awansie miasta i żyjących tu ludzi. Dziś padają słowa o »szkółce bez naukowych ambicji« ...lub po prostu o »uniwersytecie zmarnowanych szans«.

A pamiętajmy, że Uniwersytet Szczeciński powstawał w dużym mieście na progu Zachodniej Europy, o znacznie większym nasyceniu placówkami naukowymi (Akademia Rolnicza, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Akademia Medyczna, Politechnika, Wyższa Szkoła Morska) i kulturotwórczym niż Olsztyn. To powinno nas też przekonywać, że stworzenie uniwersytetu jest rzeczą wielką i bardzo trudną. Nie może to być uzasadniane żadnymi pozamerytorycznymi względami, ani politycznymi, jak to było w przypadku Szczecina, ani ekonomicznymi, jak próbowało się to tłumaczyć w Olsztynie. Decydować o tym może wyłącznie wysoki poziom potencjału naukowego (którego nam na razie brak).

Po tej wypowiedzi dotarły do mnie pojedyncze głosy, że przesadzam w swych obawach i wymaganiach wobec uniwersytetu, bo „przecież nawet w Ameryce uniwersytety są czymś całkiem powszechnym”. Odpowiedziałem na to w dyskusji, zaproszony wtedy na posiedzenie Olsztyńskiego Forum Naukowego, że w Ameryce owszem, ale jakie one są?

W USA czynnych jest około 2600 szkół wyższych i uniwersytetów, jednak do najważniejszych zalicza się tylko około 14 uniwersytetów i to wszystkie założone w minionych wiekach. Tam mniej ważne jest, że ktoś ukończył uniwersytet, najważniejsze który. Bardzo wysoką pozycję zajmuje też kilka szkół wyższych nie mających nazwy uniwersytet, a zapewniających światowy priorytet nauki amerykańskiej, np. California Institute of Technology, a zwłaszcza Massachusetts Institute of Technology — słynne MIT, kolebka laureatów Nobla. Nie obniżajmy opinii o polskich uczelniach — nie twórzmy uniwersytetów drugiej kategorii!

„U schyłku naszego tysiąclecia przyszłość ludzkości zależy przede wszystkim od rozwoju kulturalnego, naukowego i technicznego, i że kształtuje się on w ośrodkach kultury, wiedzy i badań naukowych, jakimi są prawdziwe uniwersytety” (podkreślenie moje — Z.L.). Wśród fundamentalnych zasad podano, że uniwersytet „tworzy, bada, ocenia i przekazuje kulturę poprzez działalność naukową i dydaktyczną” ... „jest powiernikiem europejskiej tradycji humanistycznej, nieustannie dąży do osiągnięcia wiedzy uniwersalnej, wypełniając swe powołanie przekracza on granice geograficzne i polityczne oraz zaspokaja istotną potrzebę wzajemnego poznania i oddziaływania różnych kultur” (cytaty z Wielkiej Karty Uniwersytetów Europejskich, Bolonia, 1988).

Jest więc oczywiste, że nasze środowisko naukowe nie dorosło do wypełniania tak ważnych misji nawet w ograniczonym stopniu. O braku wyobraźni w tak ważnej sprawie i przewadze naszych ambicji oraz lokalnego patriotyzmu nad racjami świadczy fakt, że już przed 23 laty, kiedy nasze olsztyńskie uczelnie były jeszcze w bardzo wczesnej fazie rozwoju, ich władze wystąpiły do ministra oświaty i szkolnictwa wyższego z wnioskiem (a nawet gotowym projektem statutu) o powołanie Uniwersytetu Olsztyńskiego — prośbie, na szczęście, ministerstwo nie nadało dalszego biegu.

Spójrzmy krytycznie na nasze obecne możliwości, a nie te optymistyczne przyszłościowo przewidywane. Nie wolno ryzykować w tak wielkiej sprawie i późniejsze niepowodzenia tłumaczyć trudnościami obiektywnymi — nie wolno improwizować! Sama wymieniona liczba profesorów to za mało. Nie chcę mówić szczegółowo o słabości niektórych naszych dyscyplin naukowych, aby nie spotkać się z zarzutem, że „zły to ptak co własne gniazdo kala” (choć Norwid miał wątpliwości, „czy gorszy ten ptak co własne gniazdo kala, czy ten co tego czynić nie pozwala” — wady i błędy są uparte i trudno je ukryć na dłuższą metę).

• Także w dalszej przyszłości nasze szanse na stworzenie tutaj tak wielkiej rzeczy, jaką jest uniwersytet, są niewielkie. Nawet atrakcyjne położenie Olsztyna, stolicy zielonych płuc Polski, oraz atrakcyjne warunki przyrodnicze, to za mało (to dobre na okres wakacji), aby ściągnąć do nas na stałe najciekawsze indywidualności w nauce i kulturze, utalentowanych humanistów i przyrodników. Oni szukają przede wszystkim środowiska nasyconego pod względem naukowym, czego wymagają zasady skutecznej pracy zespołowej — tego nie możemy im zapewnić.

Zamiast dążyć do tworzenia namiastki uniwersytetu, umacniajmy nasze obie wyższe zawodowe uczelnie, podnośmy ich poziom, aby stały się chlubą naszego miasta i regionu.

8.

1995 lipiec 18, Olsztyn. — Wypowiedź prof. dr. hab. Zbigniewa Jabłońskiego, biologa, dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w cyklu „Olsztyn miastem uniwersyteckim?”, Gazeta Olsztyńska, nr 137.

Nie przekonują mnie głosy proponujące odrzucanie tej decyzji do czasu, gdy uczelnie olsztyńskie na tyle wzmocnią się kadrowo i materialnie, by można byłoby powołać uniwersytet. Należy zdawać sobie sprawę, że wzmocnienie obu uczelni bez powstania uniwersytetu byłoby, moim zdaniem, nieporównywalnie trudniejsze niż po powołaniu. Obawiałem się zresztą, że istnieją w Olsztynie osoby, które irracjonalnie (a może i racjonalnie) są przeciwne powstaniu na tych terenach silnej polskiej jednostki naukowej, która by ten „zapyziały” pod względem naukowym i kulturalnym region pchnęła do przodu. Pragnę zwrócić uwagę, że w naszym regionie występuje bardzo duże bezrobocie. Zaś duży uniwersytet problem ten może zmniejszyć.

Powołanie w Olsztynie uniwersytetu wydaje się bezdyskusyjne. Wystarczy przeczytać tekst przemówienia z 14 stycznia 1993 r. przewodniczącego Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego prof. Andrzeja Białasa, a szczególnie wywiadu rektora Uniwersytetu Warszawskiego prof. Kajetana Wróblewskiego zamieszczonego w nr. 4 Przeglądu Akademickiego, wypowiedzi na łamach Gazety Olsztyńskiej, kiedyś Andrzeja Wakara i innych oraz artykułu Stanisława Czacharowskiego z Przeglądu Akademickiego pt. „Czy powstanie Uniwersytet Warmiński”, by stwierdzić, że koniecznością jest powołanie

w Olsztynie uniwersytetu, kształcącego co najmniej dwa razy więcej studentów niż obecnie obie olsztyńskie uczelnie razem wzięte. Moim zdaniem innej alternatywy dla rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego w regionie północno-wschodniej Polski nie ma. Zamiast tracić cenny czas naszych wybitnych badaczy i administratorów szczebla wojewódzkiego, samorządowego i uczelnianego na temat, czy są lub nie ma warunków na powstanie uniwersytetu w Olsztynie, należy ustalić kalendarz oraz warunki, w jakich integracja środowiska naukowego ma przebiegać. Gdyby w Olsztynie starano się o stworzenie warunków na powołanie wydziału weterynaryjnego zaś w Szczecinie i Gdańsku na powołanie uniwersytetu, to do dzisiaj te miasta byłyby pozbawione tak potrzebnych dla tych regionów naukowych placówek.

Jest sprawą ważną, kto ma zainicjować proces integracji naukowego środowiska z myślą o powołaniu uniwersytetu w Olsztynie. Mogą to zrobić obaj rektorzy opierając się na stosownych uchwałach senatów, może to [zrobić] prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego, zgodnie ze statutem, w którym widnieje zapis „integracja środowiska naukowego Warmii i Mazur, w szczególności miasta Olsztyna”.

Moim zdaniem odpowiednią osobą byłby arcybiskup metropolita warmiński, ponieważ obszar oddziaływania uniwersytetu będzie praktycznie zgodny z obszarem zajmowanym przez Diecezję Warmińską, zaś absolwenci przyszłego uniwersytetu stworzą w większości przypadków inteligencję tej archidiecezji. Dla mnie podjęcie się realizacji tej ważnej sprawy przez naszego arcybiskupa przy jego niekwestionowanym autorytecie nie tylko moralnym, byłoby sprawą najważniejszą. Oczywiście inicjatywa w sprawie powołania uniwersytetu może należeć do wszystkich osób wyżej wymienionych oraz do tych, których nie wymieniłem.

Uważam, że bardzo pomocną sprawą w organizacji uniwersytetu w Olsztynie byłoby powstanie komitetu organizacyjnego.

Moim zdaniem komitet ten powinien składać się z [następujących osób]:

1. Arcybiskup metropolita warmiński.
2. Biskupi katoliccy diecezji elbląskiej i elckiej.
3. Biskupi innych wyznań rezydujących na obszarze Diecezji Warmińskiej.
4. Wojewodowie z terenu Diecezji Warmińskiej.
5. Rektorzy AR-T i WSP.
6. Rektorzy innych wyższych szkół zawodowych.
7. Dyrektorzy placówek badawczych.
8. Senatorowie i posłowie z województwa olsztyńskiego oraz województw sąsiednich.
9. Prezydent miasta Olsztyna.
10. Przewodniczący sejmików samorządowych woj. olsztyńskiego i woj. sąsiednich.
11. Prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego.
12. Przedstawiciel MEN.

Głównym zadaniem komitetu organizacyjnego będzie powołanie zespołu roboczego, który przedstawi komitetowi do zatwierdzenia główne zasady organizacyjne uniwersytetu oraz propozycję konkretnej pomocy niezbędnej do realizacji tego zamierzenia ze strony władz państwowych, samorządowych, uczelnianych i placówek badawczych. Oczywiście wcześniej zespół roboczy winien ustalić listę potrzeb, porozumieć się z odpowiednimi władzami i decydentami w sprawie realności realizacji tych potrzeb.

Uważam, że członkami zespołu roboczego powinny być osoby, którym zależy na rozwoju nauki w naszym regionie poprzez zorganizowanie uniwersytetu, którzy[!]

orientują się w przepisach i w strukturze szkolnictwa wyższego w Polsce i na świecie oraz chcieliby poświęcić czas związany z trudem organizacyjnym. Zespół roboczy nie może składać się ze zbyt dużej liczby osób. Żeby osiągnął odpowiednie efekty pracy, celowe byłoby wysłuchanie opinii społeczeństwa na tematy organizacyjne dotyczące powołania uniwersytetu. Uważam, że właśnie obecna dyskusja na łamach „Gazety Olsztyńskiej” m.in. może spełniać tę rolę.

Jeżeli udałoby się zorganizować uniwersytet w Olsztynie, mielibyśmy silny ośrodek naukowy i dydaktyczny, w którym na 21 dziedzin nauki podanych w „obwieszczeniu” przewodniczącego Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych można będzie nadawać stopnie naukowe; studenci będą mogli kształcić się na poziomie zawodowym i magisterskim na prawie połowie kierunków z 88 wymienionych w „uchwale” Rady Głównej.

Mogę też zaproponować szczegółowy kalendarz działań związanych z powstaniem uniwersytetu:

A.

Na początek zebranie się pod przewodnictwem metropolity warmińskiego komitetu organizacyjnego. Na tym posiedzeniu komitet powinien:

1. Na wniosek senatów AR-T i WSP powołać zespół roboczy.
2. Ustalić lokalizację uniwersytetu.
3. Ułożyć listę potrzeb związanych z organizacją oraz ustalić sposoby ich realizacji.
4. Opracować kalendarz działań.
5. Ustalić główne zadania uniwersytetu.

B.

Następnie zespół roboczy przedstawi komitetowi organizacyjnemu po uzgodnieniu z nowymi władzami AR-T i WSP oraz innych jednostek naukowych i artystycznych regionu północno-wschodniego Polski:

1. Schemat organizacyjny uniwersytetu.
2. Listę potrzeb, które muszą być zrealizowane przez władze państwowe i samorządowe, bez których powołanie uniwersytetu byłoby nierealne.

C.

Po zatwierdzeniu schematu organizacyjnego zespół roboczy przygotowuje propozycję uchwał senatów AR-T i WSP i Rad Wydziałów związanych z powołaniem uniwersytetu. Moim zdaniem należałoby między innymi przygotować:

1. Uchwały obu senatów o połączeniu uczelni i utworzeniu uniwersytetu w Olsztynie.
2. Ustalić schematy organizacyjne wydziałów uniwersytetu.
3. Ułożyć plany rozwoju nowo powołanych wydziałów.
4. Ułożyć listy potrzeb i sposoby ich realizacji nowo organizowanych jednostek uniwersytetu.

D.

Następnie zespół roboczy powinien przedstawić komitetowi organizacyjnemu do zatwierdzenia oraz realizacji przez odpowiednie gremia:

1. Pełny schemat organizacyjny uniwersytetu ze wskazaniem lokalizacji wydziałów, instytutów, katedr, jednostek międzywydziałowych itp. oraz administracji.
2. Kalendarz rozwoju uczelni.
3. Propozycje dotyczące sformułowania wniosku o powołanie uniwersytetu.

4. Przygotowuje materiały do opinii 3 uniwersytetów w Polsce o powołanie uniwersytetu w Olsztynie.

5. Projekt statutu i regulaminu studiów.

6. Projekt nazwy uniwersytetu.

E. Po uzyskaniu pozytywnej opinii od 3 uniwersytetów w Polsce:

1. Zespół roboczy przygotowuje projekt ustawy o utworzeniu uniwersytetu w Olsztynie.

2. Senat AR-T i WSP zgodnie z art. 10 „ustawy” przedstawiają odpowiednią dokumentację ministrowi edukacji narodowej.

Na zakończenie parę słów na temat pytania co się stanie, jeżeli wizja powołania w krótkim czasie silnego uniwersytetu w Olsztynie nie znajdzie uznania w oczach obecnych władz regionu oraz napotka opór ze strony środowiska naukowego miasta?

W takiej sytuacji w najlepszym przypadku w ciągu 5–6 lat lub najgorszym po 20 latach w WSP zaistnieją warunki umożliwiające przekształcenie się tej uczelni w uniwersytet. AR-T albo ograniczy swoją działalność i stanie się typową zawodową wyższą szkołą rolniczo-techniczną lub też rozwinie się w specjalistyczny uniwersytet. W tej sytuacji w Olsztynie będą 2 uniwersytety. Oczywiście nie będą to takie silne ośrodki naukowo-dydaktyczne, jakimi by były w ramach jednej dużej uczelni.

Z kolei decydenci naszego życia politycznego, gospodarczego, duchowego, naukowego i innych dziedzin będą mieli bardzo dobre samopoczucie, ponieważ nie dali się wmanewrować w poważne kłopoty związane z organizowaniem uniwersytetu w Olsztynie. Oczywiście drobną sprawą jest fakt, że w olsztyńskim województwie bezrobocie jest jednym z największych w Polsce; zaś poziom naukowy i kulturalny jest tak niski jak wielkie to bezrobocie. Dla naszych decydentów najważniejszą sprawą jest piękny krajobraz. Przecież zacofania naukowego i kulturalnego społeczeństwa nie widzi się. Fakt, że najwybitniejsi i najzdolniejsi będą opuszczać nasz region, nie ma najmniejszego znaczenia, będzie łatwiej tutaj rządzić.

Podobnie nikt nie będzie się martwił dopływem pieniędzy w postaci podatków na rozwój uniwersytetów w Białymstoku, Gdańsku, Bydgoszczy, Toruniu czy Warszawie. Czy wystarczy naszym decydentom wyobraźni i energii na to, by stwierdzić, że jeżeli w Olsztynie będziemy mogli kształcić jeszcze o 10 tysięcy studentów więcej, to o prawie tyle zmniejszy się bezrobocie; że na wykształcenie tych studentów do uniwersytetu w Olsztynie zostaną skierowane pieniądze i środki z budżetu centralnego; że mieszkańcy naszego regionu nie będą musieli ponosić kosztów związanych z dojazdami, utrzymaniem swoich dzieci-studentów uczących się w sąsiednich województwach.

Korzyści z istnienia uniwersytetu w Olsztynie można wyliczać bez końca. Dla mnie wystarczającym argumentem byłby tylko honor i ambicja stworzenia podstaw czegoś tak unikalnego, jakim kiedyś była wszechnica królewiecka.

9.

1995 lipiec 31, Olsztyn. — Wypowiedź prof. dr hab. Wacławy A. Godlewskiej-Lipowej, bakteriologa z Wydziału Ochrony Wód i Rybactwa Śródlądowego Akademii Rolniczo-Technicznej w cyklu „Olsztyn miastem uniwersyteckim?”, *Gazeta Olsztyńska*, nr 146.

Być albo nie być, pytanie, może nieco retoryczne, lecz Szekspirowskie i trzeba na nie odpowiedzieć. Oczywiście — być. O ile chcemy zaistnieć w najbliższej przyszłości, w XXI wieku, musimy zacząć liczyć się w nauce, kulturze, ekonomice, w życiu społecznym.

Uniwersytet należy stworzyć dziś, pojutrze będą całkiem inne realia ekonomiczne i nikt, o ile nie przebijemy się wcześniej, nie da nam pieniędzy na realizację uniwersytetu. W życiu liczą się silni, o ile teraz nie podejmiemy działań zmierzających do wybicia się na uniwersytet, to znaczy, że jesteśmy aż tak słabi, iż nie warto w nasz region inwestować. Tak, inwestować, bo uniwersytet to jest inwestycja, przynosząca zyski w kalkulacji ekonomicznej. Olsztyn także kiedyś musi dojść do Europy, już teraz do tego trzeba się przystosować.

Z zainteresowaniem przeczytałem wypowiedzi panów profesorów T. Krzymowskiego i Z. Larskiego. Do zabrania głosu zainspirowała mnie jednakże wypowiedź prof. Z. Jabłonowskiego. Przytacza on argumenty przekonywające i uzasadnione.

Wskaźnik bezrobocia w województwie olsztyńskim jest najwyższy w Polsce, niezwykle niski natomiast poziom świadomości obywatelskiej, kultury, jak również zainteresowanie kulturą, sztuką, polityką itp., dziedzinami, które się liczą w dobie obecnej, w życiu społecznym.

Z czym Olsztyn i region Warmii i Mazur dobije się do Europy? Czy nie zostanie w tyle poza innymi rejonami Polski?

Uważam, iż Olsztyńskie ma pewne atuty, które należałoby wykorzystać, aczkolwiek wydawałoby się, iż stanowią obciążenie, a nie szansę.

Olsztyn i rejon mazursko-warmiński ma: — najwyższy wskaźnik bezrobocia w Polsce; — ludność składającą się w znacznej mierze także z mniejszości narodowych; — sąsiedztwo krajów bałtyckich, dawnego ZSRR; — ale ma również tereny rekreacyjne, piękne krajobrazy, czyste, nie zdegradowane środowisko przyrodnicze, lasy, jeziora... Na te atuty należy postawić tworząc nowy Uniwersytet Olsztyński.

Rozważmy kolejno przedstawione atuty i możliwości ich wykorzystania jako szansy dla regionu.

— Bezrobocie — zwiększy liczbę studentów ze środowisk wiejskich, rolniczych, robotniczych. Są wśród młodzieży osoby ambitne, chłonne wiedzy. Należy je zainteresować studiami na wyższej uczelni. Przy stworzeniu ku temu warunków, nawet w formie odpłatnych, po skończeniu studiów, stypendiów. Zaspokoi to chociaż częściowo ich ambicje, rozładuje bezczynność, bezrobocie.

— Ludność składająca się z mniejszości narodowych na pewno będzie zainteresowana studiami filologicznymi, z zakresu germanistyki, sławistyki, literatury czy historii krajów macierzystych, to jest dla nich oferta.

— Sąsiedztwo krajów nadbałtyckich mogłoby być poważnym atutem wspierającym niektóre dyscypliny naukowe. Z uczelniami, które znajdują się na terenach nadbałtyckich należałoby nawiązać ściśle kontakty, współpracę, wymianę kadry, studentów, materiałów naukowych, dokumentacji. Można by realizować wspólne programy badawcze dotyczące rejonów przygranicznych itp.

W ciągu wielu lat wytworzyła się na tych terenach próżnia, którą nowo utworzony Uniwersytet Olsztyński mógłby wypełnić. O ile nie zrobi tego Uniwersytet Olsztyński, inny bardziej aktywny ośrodek naukowy, nawet peryferyjny, zajmie puste miejsce. Nie wolno nam do tego dopuścić.

— Środowisko naturalne, podobnie jak w innych rejonach Polski, jest zagrożone. Dlatego tu jest wielka szansa rozwoju nauk przyrodniczych, biologii, ze szczególnym uwzględnieniem — ekologii, dyscypliny XXI wieku. Tu jest pole do działania dla ochrony

środowiska przyrodniczego, do badania flory i fauny terenów nie zdegradowanych w różnych układach krajobrazowych.

Oczywistym dylematem są środki finansowe. Uniwersytet to jest inwestycja, najpierw trzeba zainwestować.

Pan profesor Z. Jabłonowski podaje długą listę zespołów zainteresowanych, uważam iż są to potencjalni sponsorzy, udziałowcy, inwestorzy, którzy kiedyś z włożonego kapitału będą czerpać zyski. Muszą także zgłosić się biznesmeni, ludzie, którzy dysponują kapitałem, nie tylko z woj. olsztyńskiego, a być może nie tylko z Polski.

Niektórzy zadają pytanie, czy Olsztyn jest odpowiednim ośrodkiem, aby przejąć tak dużą odpowiedzialność, niektórzy zadają pytanie — kto to sfinansuje?

Olsztyn ma dwie wyższe uczelnie, dobre czy złe, tu nie miejsce na oceny. Zarówno kadry naukowej, jak i studentom należy stworzyć szansę. Opierając się na WSP należałoby rozwijać kierunki humanistyczne. Zaprosić odpowiednich ludzi, stwarzając im warunki, które zaspokoją ich ambicje, wymagania socjalne i naukowe. Wśród bezrobotnych, jest to sytuacja paradoksalna, możliwa tylko w Polsce, są wybitni humaniści, którzy musieli przejść na wcześniejszą emeryturę.

Poza kierunkami humanistycznymi, opierając się na ART należy utworzyć silny, rozbudowany, o nowoczesnym kierunku, wydział nauk przyrodniczych, biologii, ze szczególnym uwzględnieniem ekologii, ale nie tylko ekologii stosowanej, aplikacyjnej — ale podstaw ekologii teoretycznej, ukierunkowanej na najnowsze trendy światowe. Jest to możliwe, chociaż bardzo trudne i ambitne.

W Polsce nie ma zbyt wiele ośrodków zajmujących się ekologią, jest tego stale za mało, te, które są, były kiedyś bardzo aktywne, obecnie — po prostu ludzie się starzejają, nie ma młodych, którzy przejęliby ich działania, badania, kierunki priorytetowe. Za kilka lat w tej sferze wytworzy się próżnia.

Nauki przyrodnicze i ekologia powinny emanować na kraje nadbałtyckie. Tego będzie domagał się XXI wiek i zagrożenia ekologiczne, jakie niesie nam nadmiernie rozwijający się przemysł.

Kadry nie wyszkoli się ani w rok, ani w 5 lat, aby stworzyć kadrę na jutro, trzeba zacząć już teraz. Studenci muszą mieć czas, by uczyć się według nowych kryteriów i wymagań.

Polemizując z wypowiedzią prof. Larskiego, „społeczeństwo olsztyńskie nie dorosło do Uniwersytetu”¹, do podjęcia tak poważnych, ambitnych działań społeczno-kulturowych i intelektualnych, a czy inne ośrodki peryferyjne dorosły, dojrzały? Ktoś musi rzucić hasło, ktoś musi się odważyć, jeśli nie my — to na pewno podejmą to inni, osoby z wyobraźnią.

¹ Ten fragment wypowiedzi spotkał się z polemiką prof. hr. hab. Zdzisława Larskiego, który w nr. 154 „Gazety Olsztyńskiej” (z 10 sierpnia 1995 r.) pisał:

Pani prof. W. Godlewska-Lipowa, przedstawiając swoje stanowisko w sprawie celowości powołania uniwersytetu w Olsztynie — przytoczyła rzekomą moją wypowiedź, że „społeczeństwo olsztyńskie nie dorosło do uniwersytetu”. To jest nieprawda — niczego takiego nie napisałem, natomiast Autorka sama wyraziła negatywną opinię o naszym społeczeństwie olsztyńskim, pisząc w swym artykule: „niezwykle niski [jest] natomiast poziom świadomości obywatelskiej, kultury, jak również zainteresowania kulturą, sztuką, polityką itp. dziedzinami, które liczą się w dobie obecnej w życiu społecznym”.

Uważam, że każde społeczeństwo (nawet „przypadkowe”, niedawno tak określone przez osobę też z naszego środowiska naukowego) dorosło do posiadania uniwersytetu, ma prawo do awansu. Nie zawsze jest to jednak możliwe i dlatego właśnie napisałem, że „nasze środowisko naukowe nie dorosło do wypełnienia tak ważnych misji”, jakie zleca uchwalona niedawno „Wielka Karta Uniwersytetów Europejskich” dla prawdziwych uniwersytetów.

Od 23 lat podejmuje się próby zintelektualizowania środowiska olsztyńskiego, na nieszczęście 23 lata temu ministerstwo nie nadało temu przedsięwzięciu dalszego biegu.

Obecnie uważam, iż takie stwierdzenie jest deprymujące dla regionu. Ryzyko — zawsze jest w każdym nowym działaniu, ale niekiedy trzeba je podejmować. Robią to ludzie silni, z wyobraźnią. Tylko tędy prowadzi droga do Europy, a województwo olsztyńskie w XXI wieku nie chce pozostać zaściankiem.

10.

1995 listopad 20, Olsztyn. — Artykuł Roberta Zienkiewicza „Pierwszy uniwersytecki krok” zamieszczony w nr. 269 Gazety Warmii i Mazur — dodatku lokalnego Gazety Wyborczej.

Wojewoda zrobił pierwszy krok w kierunku powołania w Olsztynie uniwersytetu. Przed trzema tygodniami powołał spółkę z o.o. Przedsiębiorstwo Obsługi „Uniwersytet Warmińsko-Mazurski”, której zadaniem jest stworzenie bazy materialnej dla przyszłej uczelni.

Do spółki wszedł wojewoda, Przedsiębiorstwo Usług Socjalnych i Mieszkaniowych, a w ubiegły piątek — Biuro Projektów Budownictwa Wiejskiego. Udziałowcy wnieśli do spółki jako aport nieruchomości.

Wojewoda dał 10 hektarów ziemi w Gutkowie oraz kompleks budynków przy ul. Artyleryjskiej po jednostce wojskowej. PUSiM wniósł do spółki cały swój olsztyński majątek — cztery hotele (3-piętrowy przy Osińskiego, 4-piętrowe przy Warszawskiej i Kolobrzskiej oraz 10-piętrowy przy Cichej), zaplecze techniczne przy ul. Malewskiej (warsztaty i garaże), a ponadto ośrodek wypoczynkowy w Pieckach. Najnowszy udziałowiec — BPBW — włączył do spółki I, II i III piętro w budynku przy ul. Głowackiego 28.

Największy udziałowiec, PUSiM, ma jeszcze obiekty w Ostródzie i Iławie, ale zamierza je sprzedać, co zakończy żywot tego państwowego przedsiębiorstwa.

— Celem firmy jest stworzenie bazy materialnej dla Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego — mówi Witold Dublaszewski, były dyrektor PUSiM, a teraz prezes spółki. — Chodzi o budynki administracyjne, dydaktyczne, akademiki, zaplecze techniczne.

Jak mówi prezes spółki, do stworzenia tej bazy będą potrzebne duże pieniądze, które powinien zorganizować wojewoda. Kalkulację rozpoczną po szczegółowej inwentaryzacji posiadanego majątku. Sama spółka też oczywiście zamierza zarabiać pieniądze — ciągle prowadzi działalność hotelarską dawnego PUSiM-u, będzie zarabiała na organizacji wypoczynku.

Przejęte dziś przez spółkę obiekty to z pewnością nie wszystko, czego potrzebuje uniwersytet. Wojewoda będzie przekazywał kolejne obiekty, zależnie od potrzeb przyszłej uczelni.

Ustaleniem owych potrzeb, stworzeniem koncepcji uniwersytetu zajmie się Olsztyńskie Forum Naukowe pod przewodnictwem prof. Tadeusza Krzymowskiego. Prezes Dublaszewski mówi o dwóch latach potrzebnych do zorganizowania uniwersytetu.

Są już bardzo wstępne koncepcje zagospodarowania posiadanych nieruchomości. Na Artyleryjskiej powstanie prawdopodobnie zaplecze administracyjne i techniczne, może rektorat. Jest tam również możliwość dobudowania w razie potrzeby kolejnych budynków.

Na gutkowskiej ziemi stanie być może osiedle uniwersyteckie dla kadry naukowej. — Chodzi o różną zabudowę, ale na pewno nie byłyby to jakieś typowe, duże bloki — mówi prezes spółki.

W czterech przejętych hotelach nadal działają bursy, mieszka tam 400 studentów WSP i ART. Takie też pewnie pozostanie przeznaczenie tych obiektów. Łącznie jest tam 600 miejsc noclegowych.

11.

1996 luty 15, Olsztyn. — „Program organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego” opracowany przez Zespół ds. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego wyłoniony przez Olsztyńskie Forum Naukowe¹.

Przedłożony program jest pierwszym krokiem na drodze prowadzącej do integracji środowiska naukowego Olsztyna i utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego. Nakreśla on strategiczne cele i wskazuje sposób ich realizacji.

Jesteśmy przekonani, że program ten będzie przychylnie i życzliwie przyjęty przez środowisko naukowe, a w kolejnym etapie odpowiednie organy obu uczelni i powołane zespoły robocze będą mogły opracować projekt statutu i koncepcję szczegółowych rozwiązań, wnosząc do dziś przedkładanego projektu być może korekty i uzupełnienia.

I. ZAŁOŻENIA PODSTAWOWE

1. Uniwersytet Olsztyński powstanie przez reorganizację i restrukturyzację istniejących dwóch szkół wyższych: Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego i Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

2. Przewiduje się udział niektórych wybranych instytutów Polskiej Akademii Nauk jak też niektórych instytutów badawczo-rozwojowych w kształceniu kadry naukowej i kształceniu studentów na poziomie magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim. Jeśli do czasu powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego nie powstaną ustawowe uregulowania umożliwiające wykonanie powyższego założenia, przewiduje się realizację celu przez zawieranie dwustronnych umów i porozumień o daleko idącej współpracy.

3. Formalny wniosek o powołanie Uniwersytetu Olsztyńskiego zostanie złożony w Ministerstwie Edukacji Narodowej po uzyskaniu przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną uprawnień do nadawania stopni naukowych z dziedziny nauk humanistycznych.

¹ Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego powołał 19 stycznia 1994 r. Zespół ds. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego. W jego skład weszli: prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski (przewodniczący), prof. dr hab. Andrzej Hopfer (rektor ART), prof. dr hab. Wojciech Budzyński (prorektor ART), prof. dr hab. Jan Szczernowski (dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego ART), prof. dr hab. Andrzej Stanisławski (rektor WSP), prof. dr hab. Stanisław Achremczyk (z Instytutu Historii WSP, dyrektor Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego), prof. dr hab. Eugeniusz Biesiadka (z Instytutu Biologii i Ochrony Środowiska WSP).

We wstępie do „Programu” pisano: „Zespół w czasie dwuletniej działalności, po rozpatrzeniu wielu propozycji oraz koncepcji wyłonionych w dyskusjach na zebraniach plenarnych i posiedzeniach Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego, w dyskusji przeprowadzonej przez rektorów w środowisku Akademii Rolniczo-Technicznej i w Wyższej Szkole Pedagogicznej, przedłożył Zarządowi ostateczne opracowanie zatytułowane: »Program organizacji i działania Uniwersytetu w Olsztynie«.

Załączony program został zaakceptowany przez Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego na posiedzeniu w dniu 15 lutego 1996 roku. Zostanie on przedłożony Ministerstwu Edukacji Narodowej, Województwu Olsztyńskiemu, Prezydentowi miasta Olsztyna, Przewodniczącemu Wojewódzkiego Sejmiku Samorządowego, Przewodniczącemu Rady Miejskiej oraz wszystkim członkom Olsztyńskiego Forum Naukowego”.

II. CEL GŁÓWNY I SPOSÓB JEGO REALIZACJI

1. Podstawowym celem powołania Uniwersytetu w Olsztynie jest:

— stworzenie w północno-wschodnim regionie Polski silnego ośrodka uniwersyteckiego, o szerokim profilu badań i nauczania zaspokajającego potrzeby nie tylko regionu, w którym uniwersytet jest położony, ale całego północno-wschodniego obszaru Polski. Celem jest stworzenie uczelni partnerskiej dla innych, polskich ośrodków badawczych i dydaktycznych oraz uniwersytetów europejskich i światowych. Struktura wewnętrzna nowo powołanego uniwersytetu, nawiązująca do polskiej tradycji szkół akademickich, oparta będzie na nowych rozwiązaniach organizacyjnych zaczerpniętych ze struktur zachodnioeuropejskich i amerykańskich, co między innymi umożliwi łatwą integrację i współpracę z placówkami badawczymi Zjednoczonej Europy. Środowisko naukowe Olsztyna zostanie wzbogacone przez zatrudnienie w latach 1996—1998 około 30—50 profesorów i doktorów habilitowanych, głównie z dziedziny humanistyki, prawa i administracji, zarządzania i biznesu oraz najnowszych kierunków współczesnej biologii. Pociągnięto za sobą zatrudnienie odpowiedniej liczby młodej kadry z wymienionych dziedzin nauki. Realizacja tego zamierzenia jest możliwa i realna dzięki przekazaniu przez wojewodę olsztyńskiego na rzecz uniwersytetu odpowiedniej liczby atrakcyjnych mieszkań;

— zintegrowanie środowiska naukowego Olsztyna, które pozwoli osiągnąć optymalne dla badań i dydaktyki warunki organizacyjne. W wyniku tej integracji powinna powstać: nowa zdolność do podejmowania i prowadzenia badań podstawowych na wysokim, światowym poziomie; nowa zdolność do kształcenia kadr naukowych i tworzenia liczących się w świecie szkół naukowych; możliwość wzajemnego, komplementarnego oddziaływania na siebie szeroko rozumianych nauk przyrodniczych, humanistycznych i nauk technicznych; poszerzenie profilu kształcenia studentów zgodnie z potrzebami regionu o takie kierunki, jakich kultura i gospodarka regionu warmińsko-mazurskiego będzie wymagała;

— uzyskanie zdolności do kształcenia na różnych poziomach nauczania. Planuje się kształcenie: na poziomie magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim — w akademickich szkołach wchodzących w skład uniwersytetu; na poziomie licencjackim i inżynierskim w wyższych zawodowych szkołach wchodzących w skład uniwersytetu; szkoły zawodowe będą kształcić absolwentów przygotowanych do podjęcia określonego zawodu. Jednakże zakłada się drożność między zawodowym a akademickim systemem kształcenia, która umożliwi absolwentom szkół zawodowych kontynuację nauki na poziomie magisterskim; zakłada się, że poza wyżej wymienionym głównym nurtem kształcenia, będzie możliwe na niektórych kierunkach kształcenie na poziomie licencjackim w szkole akademickiej, a na poziomie magisterskim w wyższej szkole zawodowej.

Aby zrealizować nakreślone cele, zakłada się, że Uniwersytet Olsztyński w dniu powołania będzie spełniał określone ustawą wymagania do uzyskania statusu uczelni autonomicznej. Realność tego założenia wynika z faktu, że już w 1996 roku obie szkoły wyższe, których jednostki i kadra naukowa wejdą w skład Uniwersytetu

a. zatrudniają:

profesorów z tytułem naukowym	117
doktorów habilitowanych	187
Razem	304

doktorów — adiunktów	487
magistrów — asystentów	621
Razem	1 108
Pracowników naukowych ogółem	1 412

b. nadają stopnie naukowe:

doktora habilitowanego:

- w dziedzinie nauk rolniczych (w 3 dyscyplinach: agronomia, zootechnika, technologia żywności i żywienia)
- w dziedzinie nauk weterynaryjnych,
- w dziedzinie nauk technicznych (w dyscyplinie geodezja)

doktora:

- w dziedzinie nauk rolniczych, w 4 dyscyplinach; (agronomia, technologia żywności i żywienia, zootechnika, rybactwo);
- w dziedzinie nauk weterynaryjnych;
- w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie — (geodezja i kartografia);

2. W dniu składania wniosku Uniwersytet będzie miał następującą bazę naukowo-dydaktyczną wniesioną przez obie uczelnie:

Budynków naukowo-dydaktycznych	66
o łącznej powierzchni	130 000 m ²
w tym: sal wykładowych	253
o łącznej powierzchni	10 000 m ²
sal ćwic. audytoryjnych	55
o łącznej powierzchni	2 300 m ²
sal ćwic. laboratoryjnych	650
o łącznej powierzchni	20 000 m ²
Budynków administracyjnych i gospod.	45
o łącznej powierzchni	28 400 m ²
Domów studenckich (budynków)	14
o łącznej powierzchni	56 000 m ²

i możliwości zakwaterowania studentów około 3 500 studentów.

3. W dniu powołania uniwersytet przejmie od wojewody olsztyńskiego następujące obiekty:

- dawne wojskowe budynki przy ul. Artyleryjskiej oraz obiekty przy ul. Partyzantów:
- przeznaczone na budynki naukowo-dydaktyczne 10
- o łącznej powierzchni użytkowej około 10 000 m²
- budynki gospodarcze, magazyny i inne
- o łącznej powierzchni użytkowej około 6 000 m²
- trzy dawne hotele robotnicze przeznaczone na domy studenckie
- o łącznej powierzchni użytkowej około 5 500 m²
- i możliwości zakwaterowania 500 studentów
- dom mieszkalny dla kadry naukowej przy ul. Cichej (około 30 trzypokojowych mieszkań zakładowych)
- o powierzchni użytkowej 2 600 m²
- mieszkania zakładowe w Redykajnach (około 20 mieszkań)

o łącznej powierzchni użytkowej około 1 500 m²

4. Poczynione zostaną starania o przejęcie od prezydenta miasta Olsztyna i wojewody olsztyńskiego na rzecz kierunku kształcenia z fizyki i astronomii, obiektów Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego w Olsztynie.

5. W roku 1996 biblioteki obu uczelni zajmują powierzchnię ponad 3800 m², posiadają około 400 miejsc czytelniczych, gromadzą 750 000 woluminów i obsługują około 18 000 stałych czytelników. Trwa rozbudowa Biblioteki Głównej ART (100 dodatkowych miejsc czytelniczych). Zakłada się, że podstawą Biblioteki Uniwersyteckiej będą zbiory i bazy lokalowe Biblioteki Głównej ART, Biblioteki WSP oraz sieć istniejących bibliotek lokalnych (wydziałowych, specjalistycznych). Jako zbiory uzupełniające mogą być traktowane zasoby Biblioteki Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, Biblioteki Wojewódzkiej oraz Wyższego Seminarium Duchownego. Zakłada się utworzenie jednej Biblioteki Głównej Uniwersytetu z siecią lokalnie rozmieszczonych wyspecjalizowanych bibliotek w zakresie określonych dziedzin nauki, złączonych komputerową siecią informacyjną. Przewiduje się adaptację nowych pomieszczeń na uzupełnienie sieci lokalnych bibliotek i zwiększenie liczby miejsc czytelniczych. Rezygnuje się z wcześniej planowanej inwestycji: Środowiskowa Biblioteka Naukowa w Olsztynie.

6. Ocenia się, że posiadana baza naukowo-dydaktyczna i zaplecze pozwolą kształcić w Uniwersytecie w pierwszych latach po jego powołaniu około 15—20 tys. studentów.

7. Nie przewiduje się budowy nowych obiektów dydaktycznych i naukowych w czasie pierwszych 5 lat funkcjonowania uniwersytetu. Zakłada się konieczną adaptację obiektów przejętych od wojewody olsztyńskiego i posiadanych w dzisiejszych obu uczelniach. Przyjmuje się za wystarczające uzyskiwanie rocznych dotacji przez okres 5 lat w wysokości około 1,5 miliona złotych na remont i adaptację użytkowanych budynków.

8. Uważa się za konieczne, aby w pierwszych latach czynności uniwersytetu mógł on być systematycznie wyposażony w niezbędną nową aparaturę badawczą i na ten cel oczekuje się rocznych dotacji w wysokości około 2 milionów złotych.

III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA UNIWERSYTETU

Uniwersytet będą tworzyć podstawowe jednostki organizacyjne:

- akademickie szkoły reprezentujące poszczególne dziedziny nauki i posiadające uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego oraz wchodzące w ich skład kolegia;
- wyższe szkoły zawodowe, kształcące studentów na poziomie licencjatu lub studiów inżynierskich.

Akademicka szkoła będzie to duża i silna kadrowo jednostka organizacyjna uniwersytetu stworzona przez uczonych i ich warsztaty badawcze z obszaru jednej dziedziny nauki i dyscyplin pokrewnych. Będzie ona nadawać stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego. Akademicką szkołą kieruje prorektor. W skład akademickiej szkoły wchodzi kolegia.

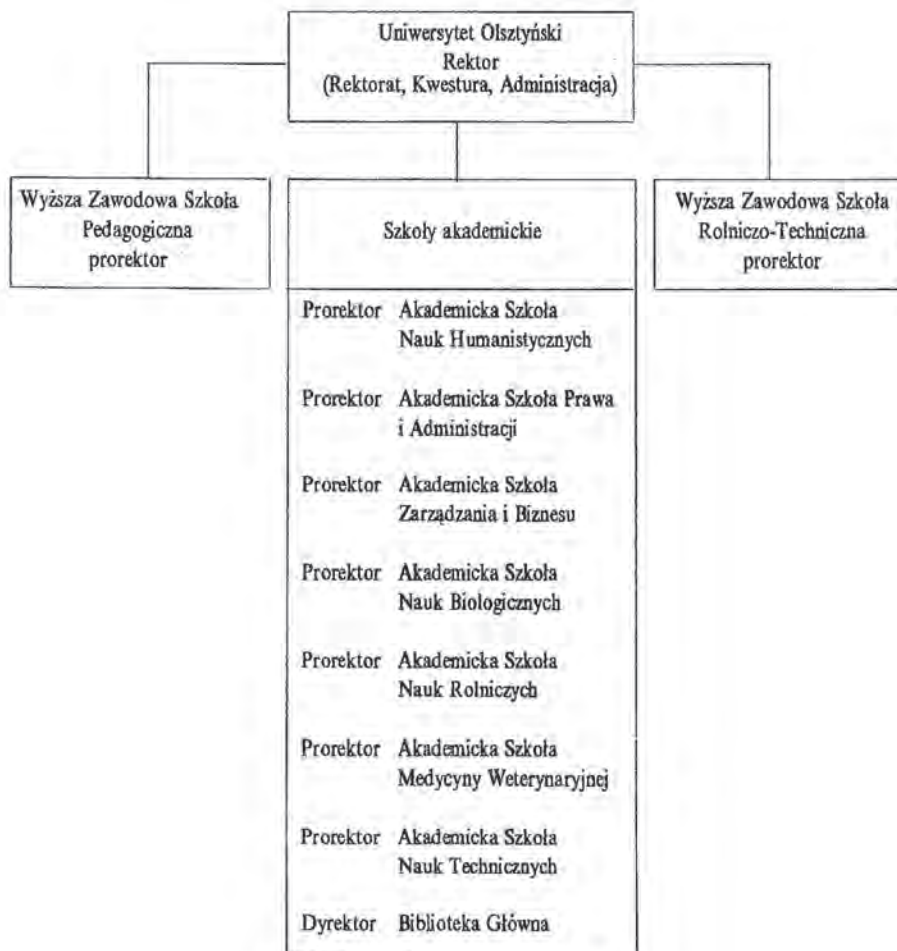
Akademickie szkoły przyjmą w zakresie kształcenia kadry i nadawania stopni naukowych oraz opiniowania wniosków o tytuł naukowy — zadania i obowiązki przewidziane w ustawie o szkolnictwie wyższym oraz ustawie o stopniach i tytule naukowym z dn. 12.09.1990 r. — dla wydziałów.

Kolegium utworzą uczeni z ich warsztatami badawczymi z obszaru jednej dyscypliny naukowej. Warunkiem utworzenia Kolegium jest taka reprezentacja profesorów i doktorów habilitowanych z zakresu jednej dyscypliny naukowej, która upoważnia, zgodnie z obowiązującymi przepisami do nadawania stopnia doktora i kształcenia magisterskiego co najmniej na jednym kierunku studiów. Kolegium kieruje dziekan. W skład Kolegium wchodzi instytuty, katedry, zakłady, zespoły badawcze. Ich strukturę, tryb powoływania i zadania określi statut uczelni.

Wyższa szkoła zawodowa będzie jednostką organizacyjną uniwersytetu, kierowaną przez prorektora, przystosowaną do kształcenia zawodowego i wydawania dyplomów inżyniera bądź licencjata, a w niektórych kierunkach magistra. Strukturę wewnętrzną i organizacyjną wyższych szkół określi statut uniwersytetu.

Strukturę i zadania organów kolegialnych i jednoosobowych określi Statut Uniwersytetu Olsztyńskiego.

1. W dniu składania wniosku Uniwersytet Olsztyński będzie miał następującą strukturę organizacyjną:

484 Z dyskusji nad koncepcją uniwersytetu w Olsztynie

W drugim etapie planuje się powołanie: Akademickiej Szkoły Matematyki, Chemii i Fizyki (z kolegiami: matematyki i informatyki, fizyki i astronomii, chemii i fizyki); w ramach Akademickiej Szkoły Humanistycznej: kolegium filologii rosyjskiej, kolegium filologii niemieckiej, kolegium filologii angielskiej.

2. W dniu składania wniosku szkoły akademickie będą miały następującą strukturę:

Podstawowa jednostka organizacyjna	Kolegium	Promocja kadr dr, dr hab. wg dyscyplin
Akademicka Szkoła Nauk Humanistycznych	Filologii Historii Politologii i Nauk Społecznych Pedagogiki	językoznawstwo literaturoznawstwo historia nauki o polityce pedagogika
Akademicka Szkoła Prawa i Administracji	Prawa i Administracji	prawo nauka o administracji
Akademicka Szkoła Zarządzania i Biznesu	Zarządzania	ekonomia
Akademicka Szkoła Nauk Biologicznych	Biotechnologii Biologii Ichtologii	biotechnologia biologia ichtiologia (rybactwo)
Akademicka Szkoła Nauk Rolniczych	Agronomii Zootechniki Technologii Żywności	agronomia** zootechnika** technologia żywności i żywienia**
Akademicka Szkoła Medycyny Weterynaryjnej	Medycyny Weterynaryjnej	nauki weterynaryjne**
Akademicka Szkoła Nauk Technicznych	Geodezji	geodezja**

*posiadane w 1996 r. uprawnienia do doktoryzowania

**posiadane w 1996 r. uprawnienia do doktoryzowania i nadawania stopnia dr habil.

3. W dniu powołania Uniwersytetu szkoły akademickie będą posiadały zdolność do kształcenia na poziomie magisterskim w następujących kolegiach:

Podstawowa jednostka organizacyjna	Kolegium	Kierunki kształcenia magisterskiego
Akademicka Szkoła Nauk Humanistycznych	Filologii Historii Politologii i Nauk Społecznych Pedagogiki	filologia polska i rosyjska historia politologia i nauki społeczne pedagogika wychowanie muzyczne wychowanie plastyczne
Akademicka Szkoła Prawa i Administracji	Prawa i Administracji	prawo administracja
Akademicka Szkoła Zarządzania i Biznesu	Zarządzania	zarządzanie i marketing
Akademicka Szkoła Nauk Biologicznych	Biotechnologii Biologii Ichtiologii	biotechnologia biologia ekologia ochrona środowiska ichtiologia (rybactwo)
Akademicka Szkoła Nauk Rolniczych	Agronomii Zootechniki Technologii Żywności	rolnictwo zootechnika technologia żywności i żywienia człowieka
Akademicka Szkoła Nauk Weterynaryjnych	Medycyny Weterynaryjnej	weterynaria
Akademicka Szkoła Nauk Technicznych	Geodezji	geodezja i kartografia

4. W dniu powołania Uniwersytetu Wyższa Zawodowa Szkoła Pedagogiczna będzie mogła kształcić na następujących kierunkach:

- Filologie: angielska, niemiecka, rosyjska,
- Archiwistyka,
- Bibliotekoznawstwo,
- Wychowanie techniczne,
- Wychowanie plastyczne,
- Wychowanie muzyczne,
- Matematyka, fizyka, chemia.

Uzyskiwany dyplom: licencjat uprawniający do podjęcia pracy zawodowej (nurt główny) bądź do podjęcia dalszych studiów w odpowiedniej szkole akademickiej, na niektórych kierunkach: magister.

W obrębie kierunków przewidziane jest rozszerzenie kształcenia zawodowego przez wprowadzenie węższych specjalności zawodowych.

5. W dniu powołania Uniwersytetu Wyższa Zawodowa Szkoła Rolniczo-Techniczna będzie mogła kształcić na następujących kierunkach:

- Budownictwo,
- Mechanika i budowa maszyn,
- Technika rolnicza,
- Inżynieria żywności,
- Farmerstwo,
- Towaroznawstwo rolnicze,
- Agrobiznes,
- Agroturystyka,
- Administracja i obsługa odpraw celnych,
- Administracja bankowa.

Uzyskiwany dyplom: inżynier lub licencjat uprawniający do podjęcia pracy zawodowej (nurt główny) bądź podjęcia dalszych studiów w odpowiedniej szkole akademickiej; na niektórych kierunkach: magister.

W obrębie wymienionych kierunków przewidziane jest rozszerzenie kształcenia zawodowego przez wprowadzenie węższych specjalności zawodowych.

12.

1996 marzec 7, Olsztyn. — Wypowiedź prof. dr. hab. Zdzisława Larskiego zamieszczona w nr. 48 Gazety Olsztyńskiej w cyklu „Uniwersytet w Olsztynie?” (wcześniej ze skrótami, opublikowała głos prof. Z. Larskiego Gazeta Warmii i Mazur — dodatek lokalny Gazety Wyborczej, nr 33 z 8 II 1996 r.).

„To będzie uniwersytet, jakiego jeszcze w Polsce nie ma” — powiedział ostatnio wojewoda olsztyński dr Janusz Lorenz. Jeżeli do tego dojdzie, najważniejsze będzie nie to, aby był inny, ale lepszy.

Idea powołania w naszym mieście uniwersytetu jest bardzo stara. Kierownictwo ART (wtedy jeszcze Wyższej Szkoły Rolniczej) i WSP (wówczas jeszcze Wyższego Studium Nauczycielskiego [faktycznie Wyższej Szkoły Nauczycielskiej]) wystąpiły z takim wnioskiem do ministerstwa przed 24 laty, kiedy obie uczelnie były w bardzo wczesnej fazie rozwoju. Świadczy to o braku wyobraźni wnioskodawców, przewadze ambicji oraz lokalnego patriotyzmu nad racjami w tak ważnej sprawie. Na szczęście inicjatywa nie została zaakceptowana przez ministerstwo.

Sprawa odżyła przed trzema laty po ukazaniu się wywiadu udzielonego przez wiceministra MEN, Romana Dudę „Gazecie Olsztyńskiej”, podającego, że na spotkaniu z rektorami ART i WSP omawiano możliwość połączenia obu uczelni i przekształcenia ich w uniwersytet i że resort życzyłby sobie przyspieszenia procesu integracji. Spowodowało to ukazanie się w „Gazecie Olsztyńskiej” pod wspólnym redakcyjnym tytułem „Uniwersytet mimo woli” wywiadów z rektorami — ART, prof. Andrzejem Hopperem, WSP, prof. Stanisławem Szteynem i Warmińskiego Wyższego Seminarium Duchownego, ks. Emilem Rzeszutkiem, oraz wypowiedzi: prof. Zdzisława Larskiego, prof. Zbigniewa Grzonki, prof. Sławomira Kalembki, doc. Stanisława Achremczyka. Wypowiedzi te wykazujące dużą życzliwość dla naszego miasta, regionu i środowiska naukowego

zwracały jednak uwagę na konieczność uprzedniego spełnienia warunków umożliwiających powołanie uniwersytetu. Podkreślił to zwłaszcza prof. Wrześniński mówiąc, że region nasz zasłużył na prawdziwy uniwersytet, a nie tylko na decyzje formalnoprawne — sprawa ta może być „perspektywicznym celem ale nie programem na dziś”. Doc. Achremczyk napisał, że nie wyobraża sobie przekształcenia ART i WSP w uniwersytet — te dwie wyższe szkoły zawodowe nie mogą stanowić jego bazy — uważa on, że nadal jedyną szansą urzeczywistnienia idei uniwersyteckiej jest dążenie do zjednoczenia ośrodka olsztyńskiego z toruńskim.

Odbyło się również wtedy posiedzenie Olsztyńskiego Forum Naukowego poświęcone sprawie powołania uniwersytetu, prowadzone przez prof. Tadeusza Krzymowskiego, na którym swoją negatywną opinię o takich planach wyraził prof. Benon Polakowski i prof. Stefan Tarczyński. Zabierałem też wtedy głos odpowiadając na postawiony mi zarzut, po mojej wypowiedzi w „Gazecie Olsztyńskiej”, że przesadzam z wymaganiami dotyczącymi uniwersytetu bo „przecież takie placówki naukowe są w Ameryce czymś bardzo powszechnym”. Tak, są, ale jakie? W USA czynnych jest łącznie około 2600 szkół wyższych i uniwersytetów, jednak do najważniejszych zalicza się tylko około 14 tych drugich. W pozostałych jest tak wielkie zróżnicowanie programów i poziomu nauczania, że jak to określają niektórzy, Ameryka jest krajem noblistów i nieuków mimo ukończonych studiów. Dlatego tam mniej ważne jest, że ktoś ukończył uniwersytet, najważniejsze który. Bardzo wysoką pozycję zajmuje też kilka szkół wyższych nie mających nazwy uniwersytet, a zapewniających światowy priorytet nauki amerykańskiej, np. California Institute of Technology czy szczególnie Massachusetts Institute of Technology — słynne MIT, kolebka laureatów Nobla. Sama nazwa nie ma więc istotnego znaczenia dla rangi danej uczelni. Nam nie wolno myśleć o byle jakim uniwersytecie a odpowiadającym choćby skromnym, ale europejskim standardom, a nie ulgowym, amerykańskim. Nie obniżajmy opinii o polskich uczelniach — nie twórzmy uniwersytetów drugiej kategorii. Wobec istnienia kontrowersji w tej sprawie, Olsztyńskie Forum Naukowe postanowiło przekazać ją do rozważenia uczelnianym komisjom ART i WSP w celu opracowania własnej, olsztyńskiej, jak to zaproponował prof. Krzymowski, koncepcji uniwersytetu.

Nastąpiła trwająca około roku cisza, którą przerwało kolejne posiedzenie Olsztyńskiego Forum Naukowego poświęcone idei powołania uniwersytetu, oraz wystąpienie wojewody dr. Janusza Lorenza na posiedzeniu Senatu WSP, który powiedział: Mam potężną siłę przebicia i mogę pomóc w utworzeniu uniwersytetu... są w tym mieście budynki, które chętnie oddam uczelni pod warunkiem, że nie będzie „szkółką” lecz prawdziwym uniwersytetem”. Dalej wojewoda krytycznie wyraził się o poziomie naukowym WSP, bardzo nisko ocenianym w ogólnopolskim rankingu szkół wyższych, ART nie jest więc zainteresowana fuzją z tak słabym partnerem. „Jeżeli przedstawicie rozsądny projekt zmian, które zaakceptuję, wykorzystam wszystkie moje niemałe możliwości i w Olsztynie powstanie uniwersytet” — stwierdził wojewoda.

Większość Senatu zaaprobowała przedstawione propozycje, jedynie prof. Albert Bartoszewicz porównał je do oferowania „marchewki”, a ambitne plany przedstawione przez rektora, prof. Andrzeja Staniszewskiego określił mianem „pięknych bajek”, powiedział też, że WSP dzieli od uniwersytetu bardzo daleka droga. Odżyła dyskusja nad omawianą sprawą i toczy się nieprzerwanie do dzisiaj, zarówno na łamach lokalnej prasy, radia jak też na posiedzeniach gremiów naukowych. Warto ją przedstawić w telegraficz-

nym skrócie, co będzie z korzyścią dla społeczeństwa naszego miasta i regionu zasypywanego różnymi informacjami.

W czasie inauguracji roku akademickiego w ART w październiku 1994 r. rektor prof. Andrzej Hopfer powiedział m.in. „Chcemy by w niedalekiej przyszłości Akademia Rolniczo-Techniczna przekształciła się w uniwersytet”. Ponieważ wyklucza się fuzję ART z WSP, a ta druga ma te same ambicje — „Gazeta Olsztyńska” słusznie dała reportażowi z inauguracji tytuł „Dwa uniwersytety?” W kilka miesięcy później wojewoda dr Lorenz, biorący udział w posiedzeniu senatu ART nawoływał do wzmocnienia działań na rzecz utworzenia uniwersytetu na bazie ART, co stanowić będzie podstawę uzyskania wielorakiej pomocy, szczególnie zaś lokalowej.

W tym czasie (czerwiec 1995) pojawił się w „Gazecie Olsztyńskiej” artykuł redakcyjny zatytułowany „Olsztyn miastem uniwersyteckim? Racje przed ambicją”, zapraszający do wyrażania opinii. W dyskusji tej wypowiedzieli się kolejno: prof. Krzymowski (PAN), prof. Larski (ART), prof. Zbigniew Jabłonowski (WSP), prof. ART Wacława Godlewska-Lipowa, Marek Sokołowski (WSP) zabierając głos na łamach „Dziennika Pojezierza”.

W sierpniu 1995 r. rektor ART rozesłał ankietę zawierającą kilka pytań do pracowników naukowych dotyczącą sprawy utworzenia uniwersytetu w Olsztynie. Jej wyniki — ponad 69% głosów za jego utworzeniem, mają małą wartość pragmatyczną, a są raczej wyrazem emocji. Wpłynęło na to sformułowanie pierwszego pytania: „Czy jesteś za utworzeniem uniwersytetu w Olsztynie”, co wyzwoliło ambicje i pobudziło zrozumiałe aspiracje — kto z nas nie wołałby, gdyby to było możliwe, być pracownikiem uniwersytetu a nie uczelni zawodowej. Sprawa jest jednak poważna i pytanie nie powinno wzbudzić emocji, a odwoływać się do rozumu. Tak rozumując, należało postawić pytanie „Czy uważasz, że dzisiejszy potencjał naukowy środowiska olsztyńskiego stwarza możliwości (uzasadnia) utworzenia uniwersytetu?”.

W dyskusji nie brakło też głosów niektórych doświadczonych profesorów. Już trzy lata temu negatywnie o planach tworzenia uniwersytetu w Olsztynie wypowiedziała się, a w czerwcu i grudniu ubiegłego roku podtrzymała to, powołana przez rektora ART Grupa Seniorów, w skład której wchodzi emerytowani profesorowie: Władysław Damicz, Bolesław Dąbrowski, Zdzisław Larski, Czesław Lewicki, Kazimierz Majkowski, Witold Niewiadomski, Witold Senisson, Henryk Solarski, Stefan Tarczyński i Antoni Żebracki. Uważamy, że prawdziwy uniwersytet to wielka i trudna rzecz, niemożliwa do realizacji przy naszym obecnym potencjale naukowym. Zamiast ryzykować, starajmy się utrzymać, a może nawet poprawić naszą obecną doskonałą drugą pozycję w krajowym rankingu uczelni rolniczych.

Na uwagę zasługuje też końcowa część artykułu prof. Wojciecha Wrzesińskiego z Uniwersytetu Wrocławskiego („Gazeta Olsztyńska” z 22 września ub.r.) dotycząca dyskusji na temat możliwości utworzenia w Olsztynie uniwersytetu. Autor wywodzący się z olsztyńskiego środowiska naukowego pisze, że miasto na to zasługuje, jednak „decyzja taka musi być przygotowana dojrzałością intelektualną, materialną, a przede wszystkim kadrową. Nie może być tylko zmianą formalną, wywieszeniem nowego szyldu... Uniwersytet jest w zasięgu możliwości olsztyńskiego środowiska naukowego, chociaż perspektywa to dzisiaj jeszcze odległa. Naruszenie istniejących struktur naukowych nie przyspieszy (podkreślenie moje — Z.L.) drogi doń wiodącej, nie wzmoże sił kadrowych czy potencjału intelektualnego, niezbędnego dla przeprowadzenia takich zmian”.

Obecna sytuacja w odniesieniu do koncepcji organizacji uniwersytetu jeszcze przed 2000 rokiem jest wciąż niejasna nie tylko dla społeczeństwa miasta, ale nawet dla pracowników naukowych. Z luźnych prasowych notatek wynika, że projekt wyklucza zwykle połączenie ART i WSP. Planowany uniwersytet ma funkcjonować niezależnie od wyższych szkół zawodowych (czyli ART i WSP?). Jeżeli tak, to co wejdzie w skład uniwersytetu — w zasięgu lokalnych możliwości pozostaje tylko jeszcze jedna uczelnia — Wyższa Szkoła Policyjna w Szczytnie, której komendant prof. Mieczysław Goettel brał udział w spotkaniu dotyczącym uniwersyteckiej inicjatywy. Ostatnio wojewoda zadeklarował („Gaz. Olszt.” z 11 I 1996 r.), że uniwersytet rozpocznie działalność najdalej za dwa lata i ma powstać w oparciu o ART, WSP, Wyższą Szkołę Policyjną i Oddział PAN; nowy uniwersytet nie spowoduje likwidacji dotychczasowych, wchłonie jedynie niektóre instytuty. To przecież jednak osłabi te oddające je uczelnie. Dla iluzorycznej koncepcji utworzenia uniwersytetu planuje się naruszenie istniejących struktur naukowych, przed czym ostrzegł w przytoczonym wyżej artykule prof. Wrzeński.

To wszystko nie trzyma się kupy, a wynika z wyjściowego błędnego założenia raczej nieznamomości tego, czym powinien być uniwersytet. Przecież to nie może być zlepek uczelni czy wielobranżowa uczelnia kształcąca przede wszystkim kadry specjalistów i menedżerów dla potrzeb województwa, jak to zakłada wojewoda (Gaz. Olszt. z 11 I 1996 r.). Uniwersytety zajmują przecież wyjątkową pozycję wśród szkół wyższych, z czego wielu nie zdaje sobie sprawy.

Warto przytoczyć krótki cytat z Wielkiej Karty Uniwersytetów Europejskich ogłoszonej 18 września 1988 r. w Bolonii po spotkaniu rektorów z okazji obchodów dziewięćsetnej rocznicy powstania tam właśnie najstarszego uniwersytetu na świecie. W preambule rektorzy uniwersytetów europejskich stwierdzają m.in.: „U schyłku naszego tysiąclecia przyszłość ludzkości zależy przede wszystkim od rozwoju kulturalnego, naukowego i technicznego, i że kształtuje się on w ośrodkach kultury, wiedzy i badań naukowych, jakimi są p r a w d z i e u n i w e r s y t e t y” (podkreślenie moje — Z.L.). Spójrzmy krytycznie na nasze obecne możliwości, a nie te optymistycznie przyszłościowo przewidywane. Nie wolno ryzykować w tak wielkiej sprawie i późniejsze niepowodzenia tłumaczyć trudnościami obiektywnymi — nie wolno improwizować.

Godny podziwu jest, wsparty też aplauzem olsztyńskich parlamentarzystów („Gaz. Olszt.” z 17 I br.) zapal i optymizm wojewody dr. Lorenza, wyrażony wielokrotnie w lokalnej prasie, a ostatnio także na antenie Radia Olsztyn, np. 29 XII 1995 r., gdy powiedział, że sprawy powołania uniwersytetu posuwają się jak „pociąg intercity i żaden wagon nie hamuje”. Podobny zapal ożywił w niedalekiej przeszłości administrację wojewódzką w Szczecinie przy powoływaniu uniwersytetu, a okazało się, że były to mile złego początki. A przecież tam powstawał on w dużym mieście, na progu zachodniej Europy, o znacznie większym nasyceniu placówkami naukowymi (Akademia Rolnicza, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Akademia Medyczna, Politechnika, Wyższa Szkoła Morska) i kulturotwórczymi, niż Olsztyn. Mimo to powołaniu Uniwersytetu w Szczecinie towarzyszyło smutne doświadczenie — znam te sprawy z osobistych relacji kolegów tam pracujących, a także z artykułu zamieszczonego w „Polityce” nr 46/1989, zatytułowanego „Pomnik zwany uniwersytetem”. Czytamy tam, że „Szczeciński Uniwersytet wzrastał jak pomnik, wznosiła go idea bardzo szlachetna, politycznie i patriotycznie doniosła... mówiono o ośrodku badawczym, który przypieczeruje polskość tych ziem, o naukowym, intelektualnym i kulturalnym awansie miasta i żyjących tu ludzi. Dziś padają słowa

o „szkółce bez naukowych ambicji”... lub po prostu o „uniwersytecie zmarnowanych szans”. To też powinno przekonywać, że stworzenie uniwersytetu to rzecz wielka i bardzo trudna. Nie może to być uzasadniane żadnymi pozamerytorycznymi względami, decydować o tym musi wyłącznie wysoki poziom potencjału naukowego, którego nam na razie brak. Dla jego podniesienia trzeba by było, jak ustalono w gronie inicjatywnym („Gaz. Olszt.” z 15 br.), aby 20—30 bardzo dobrych profesorów z kraju przeszło do Olsztyna, przy czym mieszkania są dla nich absolutnie zapewnione. Jednak ani to, ani położenie Olsztyna, stolicy zielonych płuc Polski, oraz atrakcyjne warunki przyrodnicze, to za mało (to dobre na okres wakacji), aby ściągnąć do nas na stałe najciekawsze indywidualności w nauce i kulturze, utalentowanych humanistów i przyrodników. Oni szukają przede wszystkim środowiska nasyconego pod względem naukowym, czego wymagają zasady skutecznej pracy zespołowej — tego nie możemy im zapewnić. Nie zachęci ich też z pewnością do tego sam szyld „Uniwersytetu Warmii i Mazur”, wedle zapowiedzi — innego niż pozostałe polskie uniwersytety. A nawiązując do tej planowanej odmienności, wydaje się jednak, że do eksperymentowania w tak ważnej sprawie bardziej upoważnione byłyby bogate w potencjał naukowy i doświadczenie środowiska w Polsce niż nasze skromne olsztyńskie, które w przeszłości podejmowało kilka nieudanych inicjatyw, m.in. dwie bardzo rozpropagowane, dotyczące spraw dydaktyczno-wychowawczych w szkołach wyższych; jedna z nich nie znalazła uznania, a druga wzbudziła ogólnopolską wesołość, wyrażoną w prasie, przez swe niezyciowe propozycje.

13.

1996 marzec 8, Olsztyn. — Wywiad prof. dr. hab. Andrzeja Staniszewskiego, rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej udzielony redakcji Dziennika Pojezierza („Wiano bakałarzy”, nr 49).

Jaki jest realny termin otwarcia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie?

— Pierwszy nabór, odpowiadam z perspektywy WSP, mógłby być przeprowadzony w roku akademickim 2000—2001. Pozostają nam więc cztery lata na uzyskanie praw doktoryzowania i habilitowania, co jest podstawowym warunkiem przy tworzeniu uniwersytetu. Takie uprawnienia musimy uzyskać co najmniej w trzech dyscyplinach humanistycznych. Myślę, że będzie to językoznawstwo, literaturoznawstwo i historia. Mam nadzieję, że jeszcze w tym roku otrzymamy prawo do habilitowania z dwu pierwszych dyscyplin.

Pozostają jeszcze inne, których Pan nie wymienił, a ważne dla uniwersytetu, choćby biologia, matematyka...

— Mówię na razie o kierunkach humanistycznych specyficznych dla WSP, bez których nie może być uniwersytetu. Nie wymieniam biologii, matematyki i — w następnej kolejności — chemii, bo te kierunki uniwersyteckie byłyby tworzone wspólnie z ART. Nie dyskryminujemy żadnego kierunku, ale jednak najpierw trzeba myśleć o pięciu podstawowych dyscyplinach humanistyczno-pedagogicznych.

Utworzyliście też nowy wydział — artystyczny. Czy również z myślą o uniwersytecie?

— Istotnie, od połowy lutego mamy nowy wydział — artystyczny, jedyny w Polsce w strukturach WSP. Jego istnienie to dla idei tworzenia uniwersytetu również wyśmienity argument. Zawsze bowiem — przed podjęciem decyzji — analizuje się badawczy profil przyszłej uczelni. Kierunki humanistyczne i pedagogiczne będą więc tworzyły jeden profil, a wydział artystyczny, a więc specjalizacje: muzyczna, plastyczna, techniczna, będzie na polskich uczelniach nowością. To wszystko, plus baza, jest wianem WSP, które zamierzamy wnieść do uniwersytetu.

Na styczniowym spotkaniu u wojewody dotyczącym spraw organizacyjnych padały optymistyczniejsze terminy co do inauguracji działalności nowej uczelni. Mówiono o dwóch, trzech latach. Skąd ta rozbieżność między tamtymi rokowaniami, a pańskim spojrzeniem na szanse otwarcia uniwersytetu?

— Już w tej chwili potrzebujemy naukowców, aby uzyskać uprawnienia do doktoryzowania i habilitowania w takich dyscyplinach jak historia, politologia, pedagogika. Srowadzenie takich ludzi do Olsztyna nie jest sprawą prostą, choć nie mówię, że takich możliwości nie ma. Dlaczego mówię o pięciu latach? Po pierwsze, uzyskanie praw do doktoryzowania i habilitowania to jest, w przypadku WSP, przelamywanie barier. W marcu, już po raz trzeci z rzędu, złożymy w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego stosowny wniosek i może wreszcie te bariery przelamiemy. Zaczynamy bardzo ostrożnie, od językoznawstwa. Poszukiwania też potrwać co najmniej dwa lata. Nikt nie przyjdzie w trakcie roku akademickiego. Takie ruchy trzeba planować z wyprzedzeniem roku, kilkunastu miesięcy. Ja już dzisiaj muszę myśleć o roku akademickim 1997/98. A ponadto czy prezes Witold Dublaszewski [Przedsiębiorstwo Obsługi „Uniwersytet Warmińsko-Mazurski”] da gwarancję, że już w czerwcu, lipcu do października — 18 mieszkań, które oferuje, będzie gotowych do zamieszkania? Mieszkań zresztą i w ogóle zabezpieczenia materialnego trzeba dużo więcej. W tej chwili trwa proces odchodzenia na emerytury najstarszych pracowników naukowych. W Polsce odejdzie w najbliższych latach około 40 procent profesorów. Następuje więc zmiana pokoleń. A następne pokolenie też musi mozolnie gromadzić dorobek. Przecież uniwersytet na stu profesorów zobowiązany jest mieć czterdziestu profesorów „belwederskich” — jak nazywamy profesorów mianowanych przez prezydenta. Zakładam, że to wszystko musi potrwać.

Na ART i na WSP profesorów nie brakuje.

— Mamy na WSP, bo tylko o niej mogę mówić, bardzo pozytywne zjawisko polegające na tym, że średnie pokolenie, czyli moje — a jest nas około 20 osób — dochodzi do tytułów belwederskich. W tej chwili sześć osób stara się o nie, tyleż jest w trakcie habilitacji. W ciągu roku przybywa po pięć, sześć osób, które zaliczamy do elity naukowej. Mamy 150 magistrów i 100 adiunktów. Jeśli nawet co dziesiąty adiunkt zrobi habilitację, to przybędzie nam 10 samodzielnych pracowników naukowych. Ale na to trzeba czasu.

Od kiedy, trwając przy Pana pięcioletniej koncepcji organizowania uniwersytetu, należałoby przyjmować nową kadrę?

— Od zaraz. Żeby mieć prawo habilitowania w każdej dyscyplinie, trzeba mieć dwunastu samodzielnych pracowników naukowych, doktoryzowania — ośmiu. Historyków mamy prawie dwunastu. Filologów jest tylu, że możemy się rozdzielić na

językoznawców i literaturoznawców. Na Wydziale Humanistycznym jest już czterdziestu samodzielnych pracowników naukowych. Jeżeli dostaniemy prawo doktoryzowania z językoznawstwa, to habilitowanie jest kwestią znalezienia kolejnych dwóch do czterech samodzielnych pracowników naukowych. A więc następny krok to uzyskanie jak najwięcej nominacji profesorskich lub pozyskanie ich z zewnątrz. Stąd te moje pięć lat na zebranie w Olsztynie fachowej i solidnej, samodzielnej kadry naukowej.

Przeszkodą są też kłopoty lokalowe WSP. Jak poradzić sobie z nimi?

— Kłopoty lokalowe WSP już się definitywnie kończą. Kupiliśmy budynek przy ulicy Kasprzaka, w którym będzie studiować dwa tysiące osób. Z czasem kupimy stojący obok biurowiec, w którym planujemy urządzić akademik. I w taki oto sposób wyodrębniają się cztery ośrodki WSP: przy ulicy Głowackiego — wydziały pedagogiczny i wychowania artystycznego, dwa dziekanaty plus rektorat, czyli w sumie około trzech tysięcy studentów; przy ulicy Szrajbera — w przyszłości wydział filologiczny, czyli filologia polska, rosyjska, niemiecka i angielska, i bibliotekoznawstwo oraz biblioteka główna; przy ulicy Kasprzaka — administracja, politologia, historia, które w przyszłości być może przekształcą się w wydział administracyjno-historyczny. Mamy jeszcze budynki przy ulicy Okrzei i wynajmujemy przy Jagiellońskiej. Uniwersytet, jak obliczamy, będzie mieścić się w 66 budynkach (razem z ART).

Skoro bariery kadrowe i lokalowe są do pokonania, czego potrzeba, by w Olsztynie powstał uniwersytet na miarę XXI wieku?

— W Opolu na hasło „uniwersytet” zrobiono wszystko, by powstał on jak najszybciej. Wokół tej inicjatywy łączyli się momentalnie wszyscy. Tak powinno być również u nas. Swego zdania nie wypowiedziały jeszcze w tej sprawie niektóre środowiska naukowe, ot choćby „Hosianum”. Cóż by to szkodziło, gdyby w przyszłym uniwersytecie powstał wydział katechetyczny, a jego studenci poznawaliby tajniki pedagogiki czy psychologii? Jeszcze raz powtarzam: powinniśmy się jednoczyć koło idei uniwersytetu.

Ale nie wszyscy jednoczymy się. Przyszły uniwersytet ma również oponentów.

— Nie sądzę, by byli wśród nich ludzie liczący się w świecie naukowym albo rokujący na przyszłość. Jeśli naukowcy oponują, to mają na względzie dobro przyszłej uczelni. Chcą żeby w Olsztynie powstał uniwersytet na miarę XXI wieku. A takiego nie da się całkowicie zorganizować za dwa lata, nawet za pięć. To długotrwały proces. Powstanie uniwersytetu byłoby zwieńczeniem naszej pięćdziesięcioletniej akademickiej tradycji na tych ziemiach, jej ukoronowaniem, a zarazem szansą na przyszłość.

14.

1996 marzec 18, Olsztyn. — Fragment artykułu prof. dr. hab. Andrzeja Hopfera, rektora Akademii Rolniczo-Technicznej i prof. dr. hab. Wojciecha Budzyńskiego, prorektora ART pt. „Bez naukowego zaścianka”, zamieszczony w nr. 55 Gazety Olsztyńskiej.

To będzie uniwersytet, na jaki stać region, miasto, środowisko naukowe i elity intelektualne. Krytykantom, malkontentom i mniej ambitnym pozostanie ustawienie się w rzędzie 100—120 (pół)wyższych szkółek zawodowych.

Idea powołania uniwersytetu w regionie nie jest nowa. Trzeba však przyznać, że realne możliwości rysują się dopiero dziś. Nie było dotąd niezbędnej reprezentacji środowiska naukowego, nie było możliwości bazowych, nie było presji społecznej, nie było zrozumienia władz państwowych, regionalnych i samorządowych. Nie było także jasnych kryteriów powoływania uniwersytetów, które obowiązują od dwóch lat, a których spełnienie wyczerpuje główne warunki formalne i niezależnia je od kaprysu urzędników i „neutralnych” krytyków.

Uniwersytet potrzebny jest przede wszystkim regionowi. Ambicje i aspiracje bycia jego stolicą muszą się bowiem przekładać na konkretne zaplecze elit władzy państwowej, samorządowej, elit kultury i polityki, elit administracyjnych, prawniczych, ekonomicznych, naukowych... Ma to bezpośredni wpływ na sposób zorganizowania i funkcjonowania regionu, a co za tym idzie, na sposób w jaki jest on postrzegany i traktowany przez inne regiony Polski. (...)

Uniwersytet jest potrzebny tu żyjącym. Mamy na myśli ich ambicje, a raczej potrzeby intelektualno-kulturowe, pozazawodowe, przekładające się nie tylko na możliwość wyuczenia zawodu, ale na sposób odbioru i rozumienia historii oraz rzeczywistości obecnej i przyszłej. Dopiero uniwersytet zatrzyma w regionie najlepszych, którzy podejmując studia w innych miastach dziś tu nie wracają. (...)

Uniwersytet jest potrzebny młodzieży jak nigdy dotąd. Nigdy bowiem studiowanie w innej części kraju nie wymagało takich wyrzeczeń jak dziś. Wystarczy sprawdzić, jakie studia wybierają aktualni maturzyści, a jaką ofertę stwarza im stolica regionu.

Ich zachowania są takie same jak kolegów europejskich czy amerykańskich, lecz szanse takie same nie są. Mimo prawie dwukrotnego zwiększenia liczby studiujących w Polsce w ciągu ostatnich 5 lat, odsetek uczącej się młodzieży jest nadal o jedną trzecią niższy w stosunku do krajów rozwiniętych.

Uniwersytet jest potrzebny także olsztyńskiemu środowisku naukowemu, którego aktualny stan zorganizowania utrwała podziały nie tylko międzyuczelniane, ale i wewnątrzszkolne. Nie jednocy go nawet w celach strategicznych, hamuje rokowanie nowych dyscyplin i specjalności naukowych. (...)

Należy tworzyć nasz, olsztyński uniwersytet, taki, na jaki nas stać. Nie trzeba ukrywać problemów, ani barier. Mieć świadomość pewnej prowincjonalności — ale prowincjonalność w nauce to często tylko lokalizacja na „prowincji”, a nie zaściankowość naukowa. Wiemy, co reprezentujemy, cenimy tę naszą siłę, niech więc wybierają ci, którzy swym doświadczeniem i zaangażowaniem decydować będą o miejscu nowego uniwersytetu w rankingu w XXI wieku.

Uniwersytet to kadra. W rankingu wszystkich (dwudziestu kilku) uczelni Polski północnej, sporządzonym przez Oddział Gdański PAN (według liczbowego kryterium profesorów i doktorów habilitowanych), Akademia Rolniczo-Techniczna zajmuje drugie miejsce po UMK w Toruniu (300 profesorów), przed uczelniami Szczecina, Gdańska, Bydgoszczy, Białegostoku, itd. Wyższa Szkoła Pedagogiczna ma miejsce jedenaste. Razem środowisko samodzielnych pracowników nauki Olsztyna liczy 304 profesorów (tytułarnych i uczelnianych), prawie 500 doktorów nauk i ponad 600 magistrów różnych specjalności.

Przypomnijmy, że tzw. minimum uniwersyteckie, określone przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego, to 60 profesorów (w tym 30 tytułarnych). „Zakompleksionym” przypominamy, że stosunkowo niedawno utworzono w Polsce dwa uniwersytety.

Otrzymały ten status przy 90 i 60 samodzielnych pracownikach i powstały z jednostek uboższych niż nasze. Tak więc, już dziś nasz potencjał badawczy jest odpowiednio trzy- bądź pięciokrotnie większy niż owych uniwersytetów. Nasz poziom jest taki, jakiego wymaga komisja do spraw tytułu i stopni naukowych. Nie olsztyńska przecież a centralna, ta sama dla wszystkich w Polsce.

Materia — od „mózgowej”, poprzez laboratoryjną, po budowlaną — którą dysponują obie uczelnie, nie daje realnych szans na stworzenie obecnie w Olsztynie idealnego: autonomicznego i klasycznego uniwersytetu. (...) Dlatego w koncepcji przygotowanej w Olsztynie wykorzystano inny niż aktualny, polski model uniwersytetu. Jego „nowa jakość” zakłada, że akademicka część nowej uczelni będzie jednocześnie organizacyjnie uczonych z tych dziedzin i dyscyplin naukowych, którym przyznano już w Olsztynie prawo co najmniej do doktoryzowania. Niezależnie od tego, czy są to nauki podstawowe czy stosowane.

Tak więc w olsztyńskim uniwersytecie obok akademickich szkół naukowych humanistycznych, prawa i administracji, ekonomii i zarządzania, nauk biologicznych — postrzeganych tradycyjnie jako dyscypliny podstawowe i „uniwersyteckie” będą także akademickie szkoły medycyny weterynaryjnej, nauk rolniczych, nauk technicznych, etc., postrzeganych tradycyjnie jako nauki aplikacyjne. Na tym polega inność strukturalna wobec już istniejących uniwersytetów.

Konstrukcja szkół akademickich, przeniesionych do uniwersytetu z Akademii Rolniczo-Technicznej bądź WSP, zapewni swoistą ciągłość naukową i pozwoli na pieczętowanie się dotychczasowym ich dorobkiem. Zmiana szyldu z dotychczasowego na uniwersytecki nie przekreśli tego dorobku. (...) Akademickość struktur jest obwarowana już na starcie. Zauważamy, że nie wszystkie dziś funkcjonujące uniwersytety spełniają te wymagania. Aby móc starać się o status uniwersytetu, należy mieć uprawnienia doktoryzowania w 6 dyscyplinach naukowych, w tym 3 humanistycznych. Dziś w Olsztynie nadaje się stopnie w 6 dyscyplinach. Są podstawy do wyrażenia nadziei, że w krótkim czasie dołączą jeszcze trzy dyscypliny humanistyczne i jedna ekonomiczna. Jest to obecnie podstawowe i jedyne ograniczenie formalne. Bez jego spełnienia nie można sporządzić ostatecznego wniosku o powołanie uniwersytetu.

To oczywiście, że nie wszystkie istniejące struktury obu uczelni noszą znamiona akademickości. Te widzimy w wyższej szkole zawodowej, tworzonej na potrzeby kształcenia licencjackiego i inżynierskiego z ewentualną drożnością w szkołach akademickich na II poziomie (magisterskim). Inaczej mówiąc — nie tworzy się w uniwersytecie wydziałów bez uprawnień akademickich (w dzisiejszym obiegowym rozumieniu), lecz wydziela przy nim zawodowe szkoły kształcące według specjalności (bez kierunków) w myśl starej bądź nowej, tzw. „zawodowej” ustawy. Taka koncepcja organizacyjna uniwersytetu gwarantuje jego autonomię akademicką zarówno w zakresie kształcenia magisterskiego i doktorskiego jak i badań naukowych, zapewnia także bardzo szerokie kształcenie nauczycielskie i inne zawodowe na potrzeby całego makroregionu.

Zwróćmy jeszcze uwagę na kilka faktów powodujących przyspieszenie dojrzewania idei uniwersyteckiej Olsztyna. Polskę czeka wyraźna polaryzacja szkół wyższych na autonomiczne — uniwersyteckie i tzw. wyższe szkoły zawodowe (WSZ), które MEN wprowadza do polskiego systemu edukacji drogą odrębnej ustawy przekazanej już do Sejmu. (...) Dodajmy też, że do sieci wyższych szkół zawodowych będzie włączona część (z 85 istniejących) prywatnych szkół wyższych, a także większość kolegów językowych oraz

nauczycielskich kolegów przedmiotowych (razem około 80)... Ustawianie się w jednym szeregu z tymi wszystkimi szkołkami i szkołami zawodowymi jest mało ambitne, a naszą kadre stać na organizacyjny wysiłek utworzenia uniwersytetu z prawdziwego zdarzenia.

Żaden uniwersytet, w żadnym kraju nie powstał bez wysiłku lokalnych władz państwowych i samorządowych. Zaangażowanie ich tworzy instytucjonalne i formalne ułatwienia w zakresie infrastruktury materialnej nowej uczelni i niezbędnej pomocy w zakresie zgromadzenia substancji mieszkaniowej. Te działania będą pośrednio służyć organizmowi miejskiemu — Olsztynowi. Rajcowie naszego miasta mają niewątpliwie zależności gospodarki rynkowej i wiedzą, że uniwersytet to także biznes. Dlatego na całym świecie uniwersytety to instytucje hołubione przez wszystkich. A jeśli na razie — w Olsztynie — nie przez wszystkich, to może choćby przez większość.

15.

1996 marzec 21, Olsztyn. — Artykuł prof. dr. hab. Adama J. Zięcika z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie zamieszczony w nr. 58 Gazety Olsztyńskiej.

Od pewnego czasu w olsztyńskim środowisku naukowym toczy się dyskusja na temat celowości powołania uniwersytetu w Olsztynie. Wydaje się, że większość pracowników naukowych popiera tę ideę.

Profesor Zdzisław Larski natomiast jest zdecydowanym przeciwnikiem tego pomysłu, czemu dał wyraz w artykule opublikowanym w „Gazecie Olsztyńskiej” 7 marca.

Uzasadniając bezsens tworzenia uniwersytetu w Olsztynie, autor powołuje się m.in. na naukę amerykańską.

Tak się w mojej karierze naukowej złożyło, że spędziłem około 5 lat na dwóch uniwersytetach amerykańskich. Współpracuję też z uniwersytetami Hiszpanii, Włoch, Anglii i Finlandii, a w Polsce z Zakładem Endokrynologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Mogę więc coś powiedzieć o poziomie prowadzonych tam badań naukowych. Profesor Larski myli się zaliczając do najważniejszych zaledwie 14 uniwersytetów w USA. Sądzę, że wśród bardzo dobrych należałoby wymienić co najmniej około 100 uczelni. Przyjmując miarę prof. Larskiego, że uniwersytet to taka uczelnia, która daje noblistę, trzeba by w Polsce zamknąć wszystkie uniwersytety łącznie z UI, gdyż do tej pory żadnemu uczonemu wywodzącemu się z polskich uniwersytetów nie przyznano nagrody Nobla za badania naukowe. Natomiast Maria Curie (niestety nikt na Zachodzie nie używa drugiego członu nazwiska — Skłodowska) studiowała i pracowała na Uniwersytecie w Sorbonie.

W USA przyjęto prostą zasadę kwalifikacji naukowych uniwersytetów. Liczą się pieniądze wydane na naukę w skali rocznej. Najlepsze uniwersytety mieszczą się w pierwszej pięćdziesiątce. Bardzo dobry i znany Duke University w Durham (NC) zajmował kilka lat temu 40 miejsce. W małym i niezbyt bogatym stanie Północnej Karoliny jest kilkanaście uczelni zwanych uniwersytetami. Do bardzo dobrych, gdzie niełatwo się dostać, a czesne wynosi od 10 tys. dolarów rocznie, zalicza się 5–6. Noblistów w USA jest tak wielu, że pracują również w mniej znanych uczelniach.

Zgadzam się z opinią prof. Larskiego, że sama nazwa nie ma istotnego znaczenia dla rangi danej uczelni. Praktyczny aspekt tego problemu polega na tym, że to nie Amerykanie i Anglicy tłumaczą swoje prace na język polski. My zaś musimy pisać nasze

prace w języku angielskim, po to, żeby zaistnieć w światowej literaturze i żeby nasze prace były czytane i cytowane.

Ciekawy jestem, jak prof. Larski tłumaczył na język angielski polską nazwę — Akademia Rolniczo-Techniczna czy Wyższa Szkoła Rolnicza. „Academy” w USA oznacza albo Akademię Policyjną, Akademię Nauk albo przedszkole. „Higher School” kojarzy się z „High School”, czyli szkołą średnią. Nie jest to oczywiście najważniejszy argument tworzenia uniwersytetu w Olsztynie, ale już od dawna oficjalnie zmieniono nazwę „Akademia” na University. Tak więc w Polsce ART jest akademią, a na Zachodzie uniwersytetem i nikt się temu nie dziwi, gdyż takie uczelnie są tam uniwersytetami.

Podkreślam z całą stanowczością, że na uniwersytetach, na których przebywałem w USA: North Carolina State University (w pierwszej „50”) i North Dakota State University (w pierwszej „100”) nie było żadnych „ulgowych” standardów amerykańskich. Praca na stopień MS (Master of Science — w Polsce magister) odpowiada poziomem pracy doktorskiej na wielu polskich uczelniach. Oczywiście każdy uniwersytet ma swą specyfikę i dyscypliny „lepsze” lub „słabsze”, ale dobrze by było, żeby w Polsce prowadzone były badania naukowe na takim poziomie, jak w School of Veterinary Medicine NCSU w Raleigh. Tam rutynowo realizuje się badania podstawowe i diagnostykę z wykorzystaniem metod biologii molekularnej, gdzie metoda PCR (reakcja łańcuchowa polimerazy) jest chlebem powszednim, a od lat na studia weterynaryjne przyjmuje się młodzież po uzyskaniu stopnia Bachelor of Science. Kształcenie lekarza weterynarii w USA trwa więc 7—8 lat, a w Polsce, Włoszech i Hiszpanii 5—5,5 roku.

Nikt nie spodziewa się, by w tak słabo zaludnionym stanie, jakim jest Północna Dakota, powstał duży uniwersytet. Dlatego istnieje tam mały Uniwersytet Stanowy w Fargo — North Dakota State University (wielkości ART) z dopiskiem „of Agriculture and Applied Sciences”, zatrudniający może nie noblistów lecz wiele światowych autorytetów z dziedziny rolnictwa i chemii. Uniwersytet ten ma także wydziały humanistyczne i muzyczny. Fargo to dla Amerykanów środkowych i południowych stanów „Pcim Dolny”. Liczy bowiem tylko 70 tys. mieszkańców. Po drugiej stronie Rzeki Czerwonej w stanie Minnesota leży bliźniacze miasto Moorhead z dwiema uczelniami włączonymi do wspólnego systemu edukacyjnego z NDSU. W Olsztynie do tej pory nie udało się połączyć nauczania na ART i WSP, mimo że obie uczelnie położone są w tym samym mieście. Wiele instytutów i katedr, takich jak: Biochemii, Fizjologii, Anatomii, Zoologii, Botaniki, Pedagogiki, Filozofii itp., jest niepotrzebnie dublowanych, a zresztą często się zdarza, że poszczególne przedmioty wykładane są przez te same osoby. Uniwersytet Olsztyński to także szansa zintegrowania i unifikacji nauczania wielu podstawowych przedmiotów na ART i WSP.

Wróćmy jednak do starej Europy, do „europejskich standardów” — prof. Larskiego. Odwiedzałem kilkakrotnie Wydział Weterynaryjny starego Uniwersytetu w Kordobie. Ze zdziwieniem stwierdziłem, że poziom prowadzonych tam badań jest niższy niż w Kortowie. Tak więc teza prof. Larskiego, że co amerykańskie to złe, a tradycyjne, europejskie to dobre, nie sprawdza się.

Tak się ciekawie złożyło, że prowadziłem również współpracę z prof. Mauro Mattiolim ze słynnego, cytowanego przez prof. Larskiego, Uniwersytetu w Bolonii (ostatnio, mimo że Uniwersytet w Bolonii jest najstarszy w Europie, prof. Mattioli przeniósł się do nowo powstałej uczelni w Teramo, gdzie są lepsze warunki pracy). Okazało się, że nie mamy czego się wstydić, a nasze badania się uzupełniają. Prof.

Mattioli będzie zresztą — obok 50 innych przedstawicieli „prawdziwych” uniwersytetów Europy i „nieprawdziwych” uniwersytetów USA — referentem podczas organizowanej w Kortowie „Central European Conference on Animal Reproduction” we wrześniu 1996 r.

Nowe uczelnie powstają więc nie tylko w Polsce, ale nawet we Włoszech i Hiszpanii (np. w Las Palmas na Wyspach Kanaryjskich). Istniejący od 1958 roku Uniwersytet w Oulu (Finlandia), położony tuż przed kręgiem polarnym, uzyskał status WHO Center, gdzie prowadzi się m.in. — unikalne w świecie — badania nad rakiem sutka i prostaty, a jeszcze kilkadziesiąt lat temu była to mała rybacka i tartaczna osada.

Na pytanie: „Czy uważasz, że dzisiejszy potencjał naukowy środowiska olsztyńskiego stwarza możliwości (uzasadnia) utworzenia uniwersytetu?” odpowiadam zdecydowanie tak! I nie zgadzam się z opinią grupy seniorów ART. Czasy bardzo się zmieniły. Pamiętam, jak 25 lat temu, jeden ze znanych i cenionych profesorów kortowskich otrzymał prośbę o odbitkę pracy z zagranicy i był bardzo dumny z tego faktu. W tym czasie publikowanie w znanych światowych czasopismach, poza małymi wyjątkami, było marzeniem ściętej głowy. Obecnie uczniowie dzisiejszych Profesorów Seniorów publikują swoje prace w czasopismach o „wysokim współczynniku cytawalności” (tzw. impact factor), a ich nazwiska można już znaleźć w Scientific Citation Index. Zupełnie inaczej wyglądają możliwości rozwoju młodej kadry. Czasy, kiedy trzeba było pisać podanie do rektora uczelni, by zrobić kilka odbitek pracy naukowej na zdezelowanej kopiarce, odeszły bezpowrotnie. Dziś każdy ma kserokopiarkę w zasięgu ręki. Po raz pierwszy wyjechałem na staż naukowy na Zachód w wieku 36 lat. Dziś moi asystenci wyjeżdżają w wieku 24—25 lat (jeden niestety nie wrócił). Nic więc dziwnego, że w tych nowych warunkach uczniowie szybko przerastają mistrzów. Niespotykane do tej pory warunki rozwoju młodej kadry, coraz bardziej powszechna wśród młodych pracowników znajomość języków obcych, będzie sprzyjającą okolicznością tworzenia uniwersytetu w Olsztynie.

Uważam, że tworzenie prawdziwego uniwersytetu to wielka i trudna rzecz, ale możliwa właśnie dziś, u schyłku XX wieku, w dobie komputerów, poczty elektronicznej i Internetu. Nie będzie to oczywiście Uniwersytet Jagielloński. Proces tworzenia uniwersytetu to praca na 10—25 lat, a swą renomę uniwersytet zdobywa wiekami.

Niedawno powstały Uniwersytet w Gdańsku tętni zdrowym życiem, funkcjonują tam już znane szkoły naukowe. Uniwersytet Olsztyński musi być inny, gdyż jego siłą na początku rozwoju będą dyscypliny rolnicze i przyrodnicze. Z czasem rozwiną się nauki humanistyczne, administracja, prawo, marketing. Potrzeby gospodarki będą kształtować nowe kierunki naukowe i dydaktyczne. Nie wpadajmy w kompleksy prowincji i małego miasta. Słynny Cambridge jest małym miastem. Przy dzisiejszym, elektronicznym dostępie do informacji, szybkiej poczcie typu Federal Express, wiadomości i odczynniki docierają do laboratoriów w Olsztynie tak samo szybko, jak do Warszawy czy Krakowa. Prace do druku wysłane z Olsztyna dochodzą za granicę w takim samym czasie, jak z metropolii. Podaję przykład prof. Mattiolego czy Uniwersytetu w Oulu, by dowieść, że warunki do pracy i życia stają się chwilami ważniejsze niż „genius loci” dla wielu naukowców.

Ten nie popełnia błędów, kto nic nie robi. Ludzie z takim zapałem i entuzjazmem jak wojewoda olsztyński dr Janusz Lorenz i prof. Tadeusz Krzymowski nie rodzą się często. Jeżeli skupili oni wokół siebie grupę inicjatywną tworzenia uniwersytetu, to należy ich

wspierać i wykorzystać ten potencjał, bo w środowisku wiecznych malkontentów na następnych twórców uniwersytetu, Olsztyn będzie czekać kilka kolejnych pokoleń, a uniwersytet i tak wcześniej czy później powstanie, bo nie można zatrzymać rozwoju cywilizacji.

Utworzenie nowej uczelni na bazie ART i WSP stwarza możliwość sprowadzenia do Olsztyna nowych profesorów, a także daje szansę intensywnego rozwoju istniejącej już kadry naukowej. (...) Przyszłemu rektorowi uniwersytetu podpowiadam jak tanim kosztem wzbogacić środowisko olsztyńskie o cennych pracowników nauki. Lat temu kilkanaście wyemigrowało z Olsztyna na Zachód, głównie do USA, wielu zdolnych adiunktów. Są to ludzie dziś 40–50-letni, którzy swoją wiedzą, publikacjami i znajomością najnowszych metod dorastają, o ile nie przerastają wielu profesorów w Olsztynie. Są to ludzie z reguły już zabezpieczeni finansowo i chętnie wróciliby do Olsztyna (służę nazwiskami), ale nie na etat adiunkta. Takim osobom należałoby stworzyć specjalne etaty profesorów kontraktowych. Nie jest to pomysł nowy. Dynamiczny, nie kwestionowany rozwój nauki hiszpańskiej w ostatnim 10-leciu, związany jest m.in. z utworzeniem specjalnego, centralnego funduszu na etaty dla pracowników powracających z zagranicy.

Na zakończenie jeszcze jedno małe sprostowanie. Nie wiem, co prof. Larski rozumie pod pojęciem Oddział PAN. Najprawdopodobniej chodzi o powstałe w 1988 roku Centrum Agrotechnologii i Weterynarii PAN, a od lipca 1995 — Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie. Wiele osób (nie wiem czy prof. Larski również) negowało celowość powstania tej placówki w Olsztynie. Proszę sobie wyobrazić, że niemożliwe jest możliwe. Ten 7-letni Instytut zajął w 1995 roku w ocenie Komitetu Badań Naukowych pierwsze miejsce za osiągnięcia naukowe wśród rolniczych jednostek PAN, zostawiając na pobitym polu m.in. 40-letnie, renomowane Instytuty — Fizjologii i Żywienia Zwierząt w Jabłonie oraz Genetyki i Hodowli Zwierząt w Jastrzębcu. Mimo iż te placówki położone są w pobliżu Warszawy, w środowisku „nasyconym pod względem naukowym”, czego wymagają zasady skutecznej pracy zespołowej.

Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego, będący reprezentacją całego środowiska naukowego miasta Olsztyna powołał w dniu 19 stycznia 1994 roku Zespół ds. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego.

Zespół w czasie dwuletniej działalności, po rozpatrzeniu wielu propozycji oraz koncepcji wyłonionych w dyskusjach na zebraniach plenarnych i posiedzeniach Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego, w dyskusji przeprowadzonej przez rektorów w środowisku Akademii Rolniczo-Technicznej i w Wyższej Szkole Pedagogicznej, przedłożył Zarządowi ostateczne opracowanie zatytułowane:

Program organizacji i działania Uniwersytetu w Olsztynie.

Załączony program został zaakceptowany przez Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego na posiedzeniu w dniu 15 lutego 1996 roku. Zostanie on przedłożony Ministerstwu Edukacji Narodowej, Wojewodzie Olsztyńskiemu, Prezydentowi miasta Olsztyna, Przewodniczącemu Wojewódzkiego Sejmiku Samorządowego, Przewodniczącemu Rady Miejskiej oraz wszystkim członkom Olsztyńskiego Forum Naukowego.

Przedłożony program jest pierwszym krokiem na drodze prowadzącej do integracji środowiska naukowego Olsztyna i utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego. Nakreśla on strategiczne cele i wskazuje sposób ich realizacji.

Jesteśmy przekonani, że program ten będzie przychylnie i życzliwie przyjęty przez środowisko naukowe, a w kolejnym etapie odpowiednie organy obu uczelni i powołane zespoły robocze będą mogły opracować projekt statutu i koncepcję szczegółowych rozwiązań, wnosząc do dziś przedkładanego projektu być może korekty i uzupełnienia.

Z a r z ą d

Olsztyńskie Forum Naukowe jest stowarzyszeniem naukowym powołanym w 1991 r., którego celem według statutu jest (& 4):

- wyrażanie dążeń i osiągnięć środowiska naukowego Warmii i Mazur oraz występowanie na rzecz jego potrzeb wobec Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Polskiej Akademii Nauk oraz innych władz i instytucji państwowych oraz samorządowych;
- dążenie do stałego rozwoju, integracji i kształtowania olsztyńskiego środowiska naukowego.

Członkami zwyczajnymi stowarzyszenia stają się po złożeniu deklaracji (& 6):

- członkowie PAN zamieszkali w Olsztynie,
- rektorzy, prorektorzy i dziekani olsztyńskich uczelni akademickich,
- dyrektorzy i ich zastępcy ds.naukowych instytutów PAN i instytutów badawczo-rozwojowych,
- przewodniczący olsztyńskich oddziałów ogólnopolskich towarzystw naukowych,
- wybitne postaci olsztyńskiego środowiska naukowego, wybrane według określonych w statucie zasad.

Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego

Prezes - prof.dr hab., d.h.c.Tadeusz Krzymowski, czł.rzecz.PAN, dyrektor Inst.RZiBZ PAN

Wiceprezes - prof.dr hab.d.h.c.Andrzej Hopfer, rektor ART w Olsztynie,

Sekretarz - dr hab.Stanisław Achremczyk, prof. WSP, dyrektor Ośrodka Badań Naukowych, im.W.Kętrzyńskiego,

Skarbnik - prof.dr hab.Luiza Dusza, zastępca dyrektora Instytutu ART

członkowie - prof.dr hab.Włodzimierz Baran, czł.koresp.PAN, dziekan Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej,

- prof.dr hab.Stefan Bołoczko, ordynator Oddziału Ortopedii Szpitala Woj.,
- prof.dr hab.Tadeusz Stachowski, kier.Katedry w ART, przew.Tow.Nauk.Org.i Kier.,
- prof.dr hab.Stefan Smoczyński, prorektor ART, I-zastępca Rektora
- dr hab.Andrzej Staniszewski, prof. WSP, rektor WSP,
- prof.dr hab.Jan Szczerbowski, dyrektor Inst.Rybactwa Śródl.,
- prof.dr hab.Stanisław Szczytny, kierownik Katedry, były rektor WSP,

Zespół ds.Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego

Przewodniczący - prof.dr hab.Tadeusz Krzymowski

Członkowie:

- prof.dr hab.Andrzej Hopfer, rektor ART
- dr hab.Andrzej Staniszewski, prof.WSP, rektor WSP
- prof.dr hab.Wojciech Budzyński, prorektor ART
- prof.dr hab.Jan Szczerbowski, dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego
- prof.dr hab.Eugeniusz Biesiadka, Inst.Biologii i Ochr.Środ.WSP,
- dr hab.Stanisław Achremczyk, prof. WSP, dyrektor Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego

I. Założenia podstawowe

1. Uniwersytet Olsztyński powstanie przez reorganizację i restrukturyzację istniejących dwóch szkół wyższych:

Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego
Wyższej Szkoły Pedagogicznej

2. Przewiduje się udział niektórych wybranych instytutów Polskiej Akademii Nauk jak też niektórych instytutów badawczo-rozwojowych w kształceniu kadry naukowej i kształceniu studentów na poziomie magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim. Jeśli do czasu powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego nie powstaną ustawowe uregulowania umożliwiające wykonanie powyższego założenia, przewiduje się realizację celu przez zawieranie dwustronnych umów i porozumień o daleko idącej współpracy.

3. Formalny wniosek o powołanie Uniwersytetu Olsztyńskiego zostanie złożony w Ministerstwie Edukacji Narodowej po uzyskaniu przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną uprawnień do nadawania stopni naukowych z dziedziny nauk humanistycznych.

II. Cel główny i sposób jego realizacji

Podstawowym celem powołania Uniwersytetu w Olsztynie jest:

- stworzenie w północno-wschodnim regionie Polski silnego ośrodka uniwersyteckiego, o szerokim profilu badań i nauczania zaspakajającego potrzeby nie tylko regionu, w którym uniwersytet jest położony, ale całego północno-wschodniego obszaru Polski.
  - Celem jest stworzenie uczelni partnerskiej dla innych, polskich ośrodków badawczych i dydaktycznych oraz uniwersytetów europejskich i światowych.
  - Struktura wewnętrzna nowo powołanego uniwersytetu, nawiązująca do polskiej tradycji szkół akademickich, oparta będzie na nowych rozwiązaniach organizacyjnych zaczerpniętych ze struktur zachodnioeuropejskich i amerykańskich, co między innymi umożliwi łatwą integrację i współpracę z placówkami badawczymi Zjednoczonej Europy.

- Środowisko naukowe Olsztyna zostanie wzbogacone przez zatrudnienie w latach 1996-1998 około 30-50 profesorów i doktorów habilitowanych głównie z dziedziny humanistyki; prawa i administracji; zarządzania i biznesu oraz najnowszych kierunków współczesnej biologii. Pociągnie to za sobą zatrudnienie odpowiedniej liczby młodej kadry z wymienionych dziedzin nauki. Realizacja tego zamierzenia jest możliwa i realna dzięki przekazaniu przez Wojewodę Olsztyńskiego na rzecz Uniwersytetu odpowiedniej liczby atrakcyjnych mieszkań.
- zintegrowanie środowiska naukowego Olsztyna, które pozwoli osiągnąć optymalne dla badań i dydaktyki warunki organizacyjne. W wyniku tej integracji powinna powstać:**
- nowa zdolność do podejmowania i prowadzenia badań podstawowych na wysokim, światowym poziomie;
  - nowa zdolność do kształcenia kadr naukowych i tworzenia liczących się w świecie szkół naukowych;
  - możliwość wzajemnego, komplementarnego oddziaływania na siebie szeroko rozumianych nauk przyrodniczych, humanistycznych i nauk technicznych;
  - poszerzenie profilu kształcenia studentów zgodnie z potrzebami regionu o takie kierunki jakich kultura i gospodarka regionu warmińsko-mazurskiego będzie wymagała.
- uzyskanie zdolności do kształcenia na różnych poziomach nauczania:**
- Planuje się kształcenie:
- na poziomie magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim - w akademickich szkołach wchodzących w skład uniwersytetu,
  - na poziomie licencjackim i inżynierskim w wyższych zawodowych szkołach wchodzących w skład uniwersytetu.
  - szkoły zawodowe będą kształcić absolwentów przygotowanych do podjęcia określonego zawodu. Jednakże zakłada się drożność między zawodowym a akademickim system kształcenia, która umożliwi absolwentom szkół zawodowych kontynuację nauki na poziomie magisterskim.
  - zakłada się, że poza wyżej wymienionym głównym nurtem kształcenia będzie możliwe na niektórych kierunkach kształcenie na poziomie licencjackim w szkole akademickiej, a na poziomie magisterskim w wyższej szkole zawodowej.

Aby zrealizować nakreślone cele zakłada się że:

1. Uniwersytet Olsztyński w dniu powołania będzie spełniał określone ustawą wymagania do uzyskania **statusu uczelni autonomicznej**. Realność tego założenia wynika z faktu, że już w 1996 roku obie szkoły wyższe, których jednostki i kadra naukowa wejdą w skład Uniwersytetu

a/ - zatrudniają:

profesorów z tytułem naukowym	117
doktorów habilitowanych	187
Razem	304
<hr/>	
doktorów - adiunktów	487
magistrów - asystentów	621
Razem	1108
<hr/>	
Pracowników naukowych ogółem	1412

b/ nadają stopnie naukowe:

doktora habilitowanego :

- w dziedzinie nauk rolniczych (w 3 dyscyplinach: agronomia, zootechnika, technologia żywności i żywienia)
- w dziedzinie nauk weterynaryjnych,
- w dziedzinie nauk technicznych; (w dyscyplinie geodezja)

doktora

- w dziedzinie nauk rolniczych , w 4 dyscyplinach; (agronomia, technologia żywności i żywienia, zootechnika, rybactwo);
- w dziedzinie nauk weterynaryjnych;
- w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie - (geodezja i kartografia);

2. W dniu składania wniosku Uniwersytet będzie miał następującą bazę naukowo-dydaktyczną wniesioną przez obie uczelnie:

Budynków naukowo-dydaktycznych	66
o łącznej powierzchni około	130 000 m ²
w tym :	
sal wykładowych	253
o łącznej powierzchni około	10 000 m ²
sal ćwic. audytoryjnych	55
o łącznej powierzchni	2300 m ²
sal ćwic. laboratoryjnych	650
o łącznej powierzchni	20 000 m ²
Budynków administracyjnych i gospod.	45
o łącznej powierzchni około	28 400 m ²
Domów studenckich (budynków)	14
o łącznej powierzchni około	56 000 m ²
i możliwości zakwaterowania studentów około	3500 studentów .

3. W dniu powołania Uniwersytet przejmie od Wojewody Olsztyńskiego następujące obiekty:

- dawne wojskowe budynki przy ul. Artyleryjskiej
oraz obiekty przy ul. Partyzantów :
  - przeznaczone na budynki naukowo-dydaktyczne 10
o łącznej powierzchni użytkowej około 10.000 m²
- budynki gospodarcze, magazyny i inne
o łącznej powierzchni użytkowej około 6000 m²
- trzy dawne hotele robotnicze przeznaczone na domy studenckie
o łącznej powierzchni użytkowej około 5500 m²
i możliwości zakwaterowania 500 studentów
- dom mieszkalny dla kadry naukowej przy ul. Cichej (około 30
trypokojowych mieszkań zakładowych)
o powierzchni użytkowej 2600 m²
- mieszkania zakładowe w Redykajnach (około 20 mieszkań)
o łącznej powierzchni użytkowej około 1500 m²

4. Poczynione zostaną starania o przejęcie od Prezydenta Miasta Olsztyna i Wojewody Olsztyńskiego na rzecz kierunku kształcenia z fizyki i astronomii, obiektów Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego w Olsztynie
5. W roku 1996 **biblioteki obu uczelni** zajmują powierzchnię ponad 3800 m², posiadają około 400 miejsc czytelniczych, gromadzą 750 000 woluminów i obsługują około 18 000 stałych czytelników. Trwa rozbudowa Biblioteki Głównej ART (100 dodatkowych miejsc czytelniczych). Zakłada się, że podstawą Biblioteki Uniwersyteckiej będą zbiory i bazy lokalowe Biblioteki Głównej ART, Biblioteki WSP oraz sieć istniejących bibliotek lokalnych (wydziałowych, specjalistycznych). Jako zbiory uzupełniające mogą być traktowane zasoby Biblioteki Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, Biblioteki Wojewódzkiej oraz Wyższego Seminarium Duchownego.

Zakłada się **utworzenie jednej Biblioteki Głównej Uniwersytetu z siecią lokalnie rozmieszczonych wyspecjalizowanych bibliotek w zakresie określonych dziedzin nauki, złączonych komputerową siecią informacyjną. Przewiduje się adaptację nowych pomieszczeń na uzupełnienie sieci lokalnych bibliotek i zwiększenie liczby miejsc czytelniczych. Rezygnuje się z wcześniej planowanej inwestycji: Środowiskowa Biblioteka Naukowa w Olsztynie.**

6. Ocenia się, że posiadana baza naukowo-dydaktyczna i zaplecze pozwolą kształcić w Uniwersytecie w pierwszych latach po jego powołaniu około 15 -20 tys. studentów
7. **Nie przewiduje się budowy nowych obiektów dydaktycznych i naukowych w czasie pierwszych 5 lat funkcjonowania uniwersytetu.** Zakłada się konieczną adaptację obiektów przejętych od Wojewody Olsztyńskiego i posiadanych w dzisiejszych obu uczelniach. Przyjmuje się za wystarczające uzyskiwanie rocznych dotacji przez okres 5 lat w wysokości około 1,5 miliona złotych na remont i adaptację użytkowanych budynków.
7. Uważa się za konieczne, aby w pierwszych latach czynności uniwersytetu mógł on być systematycznie wyposażony w niezbędną nową aparaturę badawczą i na ten cel oczekuje się rocznych dotacji w wysokości około 2 milionów złotych.

III. Struktura organizacyjna Uniwersytetu

Uniwersytet będą tworzyć podstawowe jednostki organizacyjne:

- **akademickie szkoły** reprezentujące poszczególne dziedziny nauki i posiadające uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego oraz wchodzące w ich skład kolegia;
- **wyższe szkoły zawodowe**, kształcące studentów na poziomie licencjatu lub studiów inżynierskich.

Akademicka szkoła będzie to duża i silna kadrowo jednostka organizacyjna uniwersytetu stworzona przez uczonych i ich warsztaty badawcze z **obszaru jednej dziedziny nauki i dyscyplin pokrewnych. Będzie ona nadawać stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego.** Akademicką szkołą kieruje prorektor. W skład akademickiej szkoły wchodzi kolegia.

Akademickie szkoły przyjmą w zakresie kształcenia kadry i nadawania stopni naukowych oraz opiniowania wniosków o tytuł naukowy - **zadania i obowiązki** przewidziane w ustawie o szkolnictwie wyższym oraz ustawie o stopniach i tytułach naukowych z dn.12.09.1990 r. - **dla wydziałów.**

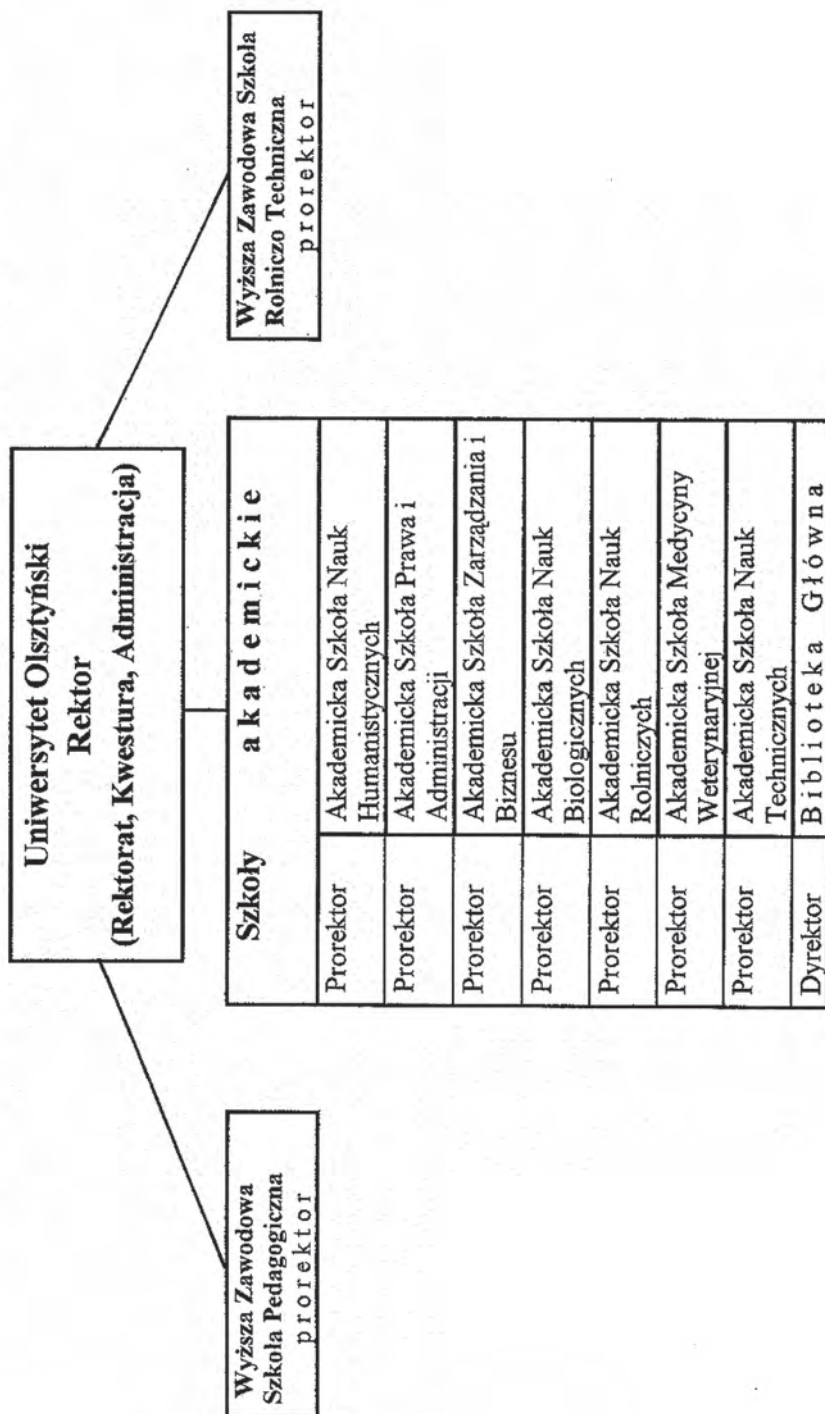
Kolegium utworzą uczeni z ich warsztatami badawczymi z **obszaru jednej dyscypliny naukowej.** Warunkiem utworzenia Kolegium jest taka reprezentacja profesorów i doktorów habilitowanych z zakresu jednej dyscypliny naukowej, która upoważnia, zgodnie z obowiązującymi przepisami do nadawania stopnia doktora i kształcenia magisterskiego co najmniej na jednym kierunku studiów.

Kolegium kieruje dziekan. **W skład Kolegium wchodzi instytuty, katedry, zakłady, zespoły badawcze.** Ich strukturę, tryb powoływania i zadania określi statut uczelni.

Wyższa szkoła zawodowa będzie jednostką organizacyjną uniwersytetu, kierowaną przez prorektora, przystosowaną do kształcenia zawodowego i wydawania dyplomów inżyniera bądź licencjata, a w niektórych kierunkach magistra. Strukturę wewnętrzną i organizacyjną wyższych szkół określi statut uniwersytetu.

Strukturę i zadania organów kolegialnych i jednoosobowych określi Statut Uniwersytetu Olsztyńskiego

1. W dniu składania wniosku Uniwersytet Olsztyński będzie miał następującą strukturę organizacyjną:

2. W drugim etapie planuje się powołanie:

Akademickiej szkoły Matematyki, Chemii i Fizyki

z kolegiami:

matematyki i informatyki

fizyki i astronomii

chemii i fizyki

w ramach **Akademickiej Szkoły Humanistycznej**

kolegium filologii rosyjskiej

kolegium filologii niemieckiej

kolegium filologii angielskiej

2. W dniu składania wniosku szkoły akademickie będą miały następującą strukturę:

PODSTAWOWA jednostka organizacyjna	KOLEGIUM	PROMOCJA KADR dr, dr hab. wg dyscyplin
Akademicka Szkoła Nauk Humanistycznych	Filologii Historii Politologii i Nauk Społecznych Pedagogiki	językoznawstwo literaturoznawstwo historia nauki o polityce pedagogika
Akademicka Szkoła Prawa i Administracji	Prawa i Administracji	prawo nauka o administracji
Akademicka Szkoła Zarządzania i Biznesu	Zarządzania	ekonomia
Akademicka Szkoła Nauk Biologicznych	Biotechnologii Biologii Ichtologii	biotechnologia biologia ichtiologia (rybactwo)
Akademicka Szkoła Nauk Rolniczych	Agronomii Zootechniki Technologii Żywności	agronomia ** zootechnika ** technologia żywności i żywienia **
Akademicka Szkoła Medycyny Weterynaryjnej	Medycyny Weterynaryjnej	nauki weterynaryjne **
Akademicka Szkoła Nauk Technicznych	Geodezji	geodezja **

* posiadane w 1996 r. uprawnienia do doktoryzowania

** posiadane w 1996 r. uprawnienia do doktoryzowania i nadawania stopnia dr habil.

3. W dniu powołania Uniwersytetu szkoły akademickie będą posiadały zdolność do kształcenia na poziomie magisterskim w następujących kolegiach:

PODSTAWOWA jednostka organizacyjna	KOLEGIUM	Kierunki kształcenia magisterskiego
Akademicka Szkoła Nauk Humanistycznych	Filologii Historii Politologii Nauk Społecznych Pedagogiki	<ul style="list-style-type: none"> • filologia polska i rosyjska • historia • politologia i nauki społeczne • pedagogika, • wychowanie muzyczne, • wychowanie plastyczne
Akademicka Szkoła Prawa i Administracji	Prawa i Administracji	<ul style="list-style-type: none"> • prawo • administracja
Akademicka Szkoła Zarządzania i Biznesu	Zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • zarządzanie i marketing
Akademicka Szkoła Nauk Biologicznych	Biotechnologii Biologii Ichtologii	<ul style="list-style-type: none"> • biotechnologia • biologia • ekologia • ochrona środowiska • ichtiologia (rybactwo)
Akademicka Szkoła Nauk Rolniczych	Agronomii Zootechniki Technologii Żywności	<ul style="list-style-type: none"> • rolnictwo • zootechnika • technologia żywności i żywienia człowieka
Akademicka Szkoła Nauk Weterynaryjnych	Medycyny Weterynaryjnej	<ul style="list-style-type: none"> • weterynaria
Akademicka Szkoła Nauk Technicznych	Geodezji	<ul style="list-style-type: none"> • geodezja i kartografia

4. W dniu powołania Uniwersytetu Wyższa Zawodowa Szkoła Pedagogiczna będzie mogła kształcić na następujących kierunkach:

Filologie: angielska niemiecka rosyjska Archiwistyka Bibliotekoznawstwo Wychowanie techniczne Wychowanie plastyczne Wychowanie muzyczne Matematyka, fizyka, chemia	Uzyskiwany dyplom: licencjat uprawniający do podjęcia pracy zawodowej (nurt główny) bądź do podjęcia dalszych studiów w odpowiedniej szkole akademickiej, na niektórych kierunkach: magister
--	---

W obrębie kierunków przewidziane jest rozszerzenie kształcenia zawodowego przez wprowadzenie węższych specjalności zawodowych.

5. W dniu powołania Uniwersytetu Wyższa Zawodowa Szkoła Rolniczo-Techniczna będzie mogła kształcić na następujących kierunkach:

Budownictwo Mechanika i budowa maszyn Technika rolnicza Inżynieria żywności Farmerstwo Towaroznawstwo rolnicze Agrobiznes Agroturystyka Administracja i obsługa odpraw celnych Administracja bankowa	Uzyskiwany dyplom: inżynier lub licencjat uprawniający do podjęcia pracy zawodowej (nurt główny) bądź podjęcia dalszych studiów w odpowiedniej szkole akademickiej; na niektórych kierunkach: magister
--	---

W obrębie wyżej wymienionych kierunków przewidziane jest rozszerzenie kształcenia zawodowego przez wprowadzenie węższych specjalności zawodowych.

Protokół

ze wspólnego posiedzenia Zarządu Olsztyńskiego Forum
Naukowego i Zespołu Organizacyjnego Uniwersytetu, odbytego
w dniu 22 maja 1996 roku

Obecni na zebraniu:

Prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski - prezes Zarządu
Prof. dr hab. Andrzej Staniszewski - członek Zarządu
Prof. dr hab. Stefan Smoczyński - członek Zarządu
Prof. dr hab. Wojciech Budzyński - prorektor AR-T
Prof. dr hab. Stanisław Sztejn - członek Zarządu
Prof. dr hab. Luiza Dusza - członek Zarządu
Prof. dr hab. Jan Szczerbowski - członek Zarządu
Prof. dr hab. Wiesław Szczepański - członek Komisji Rewizyjnej
Prof. dr hab. Tadeusz Stachowski - członek Zarządu

Zgodnie z porządkiem zaproponowanym przez prezesa Zarządu
obradę dotyczyły następujących spraw:

1. Wytypowanie organizatorów niektórych akademickich szkół nau-
kowych.

Po dyskusji wytypowano następujących kandydatów na orga-
nizatorów:

- Szkoła Nauk Humanistycznych
prof. Albert Bartoszewicz
- Szkoła Prawa i Administracji
prof. Andrzej Sylwestrzak
we współpracy z prof. Bronisławem Jastrzębskim
- Szkoła Zarządzania i Ekonomii
prof. Eugeniusz Niedzielski
- Szkoła Biologii
prof. Jadwiga Przała
we współpracy z prof. Eugeniuszem Biesiadką

2. Podjęcie uchwały Zarządu w sprawie wystąpienia do władz państwowych o przeniesienie do Olsztyna z Warszawy Instytutu Mleczarstwa i zorganizowanie go według zaproponowanej koncepcji.

Obecni przedyskutowali załączony do zawiadomienia o zebraniu Wniosek z propozycją zadań badawczych i strukturą organizacyjną Instytutu.

Uwagi zmierzały do pewnego zmniejszenia jego objętości, polegającego na skróceniu punktu 6 i włączeniu go do punktu 5.

Uchwałę podjęto jednomyślnie.

3. Rozpatrzenie wniosku o przydział mieszkań z puli Wojewody Olsztyńskiego.

Rektor WSP, prof. A. Staniszewski przedstawił wniosek o przydzielenie mieszkania prof. Sergiuszowi Nowikowi. W dyskusji zebrani doszli do wniosku, że z uwagi na konieczność zastosowania preferencji dla humanistów, ekonomistów i prawników, przedstawiony wniosek należy zmienić tak, aby występować o przydział mieszkania dla żony profesora Nowikowa, która jest filologiem i również podejmie pracę w WSP. Takie ujęcie zostało przez zebranie zaakceptowane.

4. Przygotowanie Walnego Zebrania

Postanowiono, aby wiodącą tematyką Walnego Zebrania był "Stan zaawansowania prac zmierzających do powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego", z uwzględnieniem działań wyprzedzających, a polegających na kadrowym i materialnym wzbogaceniu olsztyńskiego środowiska naukowego. O przygotowanie i wygłoszenie referatu na w/w temat Zarząd poprosił prof. dr hab. Wojciecha Budzyńskiego, członka Komitetu d/s organizacji Uniwersytetu.

Propozycja została przyjęta.

Następnie ustalono, że Walne Zebranie odbędzie się w czwartek 20 czerwca br. o godz. 10⁰⁰ w sali Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego.

Na zebranie oprócz członków FORUM należy zaprosić również wybrane osoby, a szczególnie dyrektorów szkół średnich. Postanowiono, aby listę zaproszonych osób zaproponował sekretarz Zarządu, prof. dr hab. Stanisław Achremczyk.

5. Inne sprawy

Prezes Zarządu prof. Tadeusz Krzymowski zaproponował, aby zwrócić się do wybranych podmiotów gospodarczych o zadeklarowanie wstąpienia do FORUM w charakterze członków wspierających. Akcesu do FORUM z pewnością nie odmówią takie firmy jak: Warmińskie Przedsiębiorstwo Budowlane, Przedsiębiorstwo Usług Uniwersyteckich ^{Univ. Maz.} i Olsztyński Kombinat Budowlany. Stanowisko poparli wszyscy zebrani.

Protokół sporządził

Prof. dr hab. Tadeusz Stachowski

Prezes Zarządu

Prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski

1
 Panie kolego
 Wysoki Senatcie Szanowni Państwo.

*Wyślepaczka nr. 1. omów.
 wprowadzające do dyskusji
 na temat Uniwersytetu.
 (9 Lipiec 1997r. - Senat PRP)*

Na posiedzeniu Zarządu w dniu 18 czerwca 1997 roku zaproponowaliśmy obu rektorom, aby - wobec daleko już zaawansowanych spraw dotyczących powołania Uniwersytetu - byli uprzejmi zorganizować wspólne posiedzenie obu Senatów i rozważyć dalsze, niezbędne kroki organizacyjne. Pan Rektor Smoczyński zaproponował, aby wspólne posiedzenie obu senatów było poprzedzone posiedzeniem przygotowawczym Senatu Akademii Rolniczo-Technicznej i zaprosił wszystkich członków Zarządu na dzisiejszy Senat. Tak więc rozumiem, że zgodnie z intencją Pana Rektora Smoczyńskiego w dniu dzisiejszym jesteśmy na etapie roboczej dyskusji - poprzedzającej posiedzenie połączonych Senatów.

Dotarły do mnie informacje, że zaangażowana postawa Olsztyńskiego Forum Naukowego, szczególnie w kwestii uniwersyteckiej - budzi zaniepokojenie niektórych członków Senatu. Na wstępie więc winienem przedstawić kilka wyjaśnień.

Olsztyńskie Forum Naukowe jest szczególnym, niespotykanym w Polsce Stowarzyszeniem Naukowym, zarejestrowanym w Sądzie i działającym zgodnie z obowiązującym statutem. Posiada osobowość prawną. Działalność opiniotwórcza i inicjatywna bierze się stąd, iż głównym celem, dla którego to Stowarzyszenie jest powołane, zapisano w statucie w 1991 r. jako (cytuje) „dążenie do stałego rozwoju, integracji i kształtowania olsztyńskiego środowiska naukowego oraz wyrażanie dążeń i osiągnięć środowiska naukowego Warmii i Mazur na rzecz jego potrzeb wobec Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Polskiej Akademii Nauk oraz innych władz i instytucji państwowych oraz samorządowych.

Może warto wspomnieć, że Forum przejęło zadania wcześniejszej Komisji Współdziałania Placówek Naukowych i Dydaktycznych Olsztyna, która to działała w latach 1989-1991. Może nie wszyscy wiedzą, że członkami zwyczajnymi stowarzyszenia stają się po złożeniu deklaracji (§6):

- członkowie PAN zamieszkali w Olsztynie,
- rektorzy, prorektorzy i dziekani olsztyńskich uczelni akademickich,
- dyrektorzy i ich zastępcy ds.naukowych instytutów PAN i instytutów badawczo-rozwojowych,
- przewodniczący olsztyńskich oddziałów ogólnopolskich towarzystw naukowych,
- wybitne postaci olsztyńskiego środowiska naukowego, wybrane według określonych w statucie zasad.

Zarząd Forum jest 11 osobowy - wybierany w wyborach tajnych. W obecnym Zarządzie zasiadają:

- dwaj urzędujący rektorzy, jako wiceprezysi - prof. Stefan Smoczyński i prof. Andrzej Staniszewski,

- dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego - prof. Jan Szczerbowski - członek Centralnej Komisji do Spraw Tytułu i Stopni Naukowych.
- wicedyrektor d.s. naukowych Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk - prof. Jan Kotwica,
- dyrektor Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego - dr hab. Stanisław Achremczyk, prof. WSP,
- członek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego - prof. Wojciech Budzyński,
- trzech byli rektorzy: Włodzimierz Baran, Andrzej Hopfer, Tadeusz Krzymowski
- dziekan Wydziału Humanistycznego WSP - prof. Albert Bartoszewicz
- były wieloletni dyrektor Instytutu Biologii WSP - prof. Eugeniusz Biesiadka

Siła i skuteczność działań Zarządu polega na inspirującej roli w środowisku naukowym i działaniu bezpośrednim oraz pośrednim przez wysoko usytuowanych w hierarchii zarządzających olsztyńską nauką - profesorów - członków Zarządu.

Wszystkie decyzje i ustalenia Zarządu zapadają w głosowaniach. Nie podejmowaliśmy uchwał i ustaleń jeśli nie było jednomyślności. W minionej kadencji Zarząd Forum odbył 15 posiedzeń wspólnych z Zespołem d.s. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego. Świadczy to o głównym kierunku działania, o wykonanej pracy.

Mówię o tym po to, aby uwiarygodnić w państwa oczach działania Forum.

Wybrany Zarząd jest naprawdę kompetentny, aby spełniać swoje statutowe zadania:

- dwóch urzędujących rektorów, trzech byłych rektorów, trzech dyrektorów placówek badawczych, dziekani i doświadczeni organizatorzy, członek Rady Głównej z wyboru środowiska w tym 2 członków Polskiej Akademii Nauk, 3 doktorów honoris causa.

Choć zabrzmiało to nieskromnie, ale trzeba to chyba zaznaczyć - że w środowisku olsztyńskim jest to grono elitarne.

Rozumiem, że z Państwa punktu widzenia można zadać inne pytanie: Czy jest potrzebne i uzasadnione działanie takiej instytucji - która ma głos znaczący w sprawach organizacji nauki, a przecież nie ponosi bezpośredniej odpowiedzialności - bo na czele każdej placówki czy szkoły wyższej stoi odpowiednie kierownictwo? Odpowiem prosto: W ubogim, prowincjonalnym środowisku naukowym - a takim my jesteśmy - nie jest obojętne Akademii Rolniczo-Technicznej ani Instytutowi Rybactwa Śródlądowego, ani Instytutowi Polskiej Akademii Nauk - co się dzieje w dniu dzisiejszym i jakie będą losy na przykład Wyższej Szkoły Pedagogicznej. I odwrotnie nie jest obojętne Wyższej Szkole Pedagogicznej

jak rozwijają się i jakie będą losy rozwoju Akademii Rolniczo-Technicznej - bądź jakiegokolwiek innej instytucji naukowej

Jest wiele wspólnych spraw tego środowiska naukowego, których samodzielnie nie jest w stanie zrealizować pojedyncza szkoła wyższa lub placówka naukowa jest wiele przegranych już spraw - które są wynikiem niezorganizowania się wcześniejszego i słabości środowiska naukowego. W tym gronie trzeba sobie powiedzieć: W latach 70-tych przez 7 lat mówiłem jako rektor i mówili to późniejsi rektorzy, że Akademia Rolniczo-Techniczna ma wszystkie warunki, aby zająć drugą pozycję po SGGW. Którą pozycję niestety zajmuje dziś - to Państwo prawdopodobnie wiecie.

Przegrało olsztyńskie środowisko naukowe wielkie inwestycje - które realizowały inne miasta. Z centralnego budżetu przez wszystkie te lata realizowano wiele **potężnych** inwestycji w Warszawie, np. przy ul. Banacha i Księcia Trojdena, w Poznaniu, w Łodzi, w Krakowie, w Lublinie i w wielu innych miastach. Powstawały nowe miasteczka akademickie. Inwestycje w Olsztynie praktycznie stanęły w miejscu - bo trudno do nich zaliczyć drobne budynki z trudem wznoszone przez wiele kolejnych lat. Nie wysoka jest dziś pozycja środowiska naukowego Olsztyna - **wśród innych uniwersyteckich ośrodków naukowych Krakowa, Poznania, Wrocławia, Lublina** nie mówiąc o Warszawie - to chyba wiemy. A prof. Hopfer mógłby powiedzieć o opinii rektora Koja z UJ, sprzed paru lat, o tym jak szeroko jesteśmy w kraju znani i uznawani.

Dlatego, miejmy trochę skromności - my wszyscy, całe środowisko Olsztyna - raptem 2 średniej wielkości szkoły wyższe, zaledwie 3 placówki naukowe w tym jedna kilkunastoosobowa.

Starczy śledzić losy i rozwój nauki w takich ośrodkach jak Lublin, Toruń, Białystok, Rzeszów - aby uświadomić sobie jak zostaliśmy zdystansowani. I nikt inny, tylko my sami - pracownicy nauki i szkolnictwa wyższego powinniśmy się czuć odpowiedzialni za ten stan rzeczy. Zgodziliśmy się na to, że w Olsztynie istnieją dwie uczelnie o charakterze zawodowym. Żadnej z nich to nie przeszkadzało we własnym działaniu i nawet rozwoju. Każda obchodzi jubileusze i cieszy się własnymi, niewątpliwymi przecież sukcesami.

Ale miejmy odwagę prawdzie spojrzeć w oczy i powiedzieć sobie, że w żadnym mieście, w żadnym ośrodku akademickim w Lublinie, we Wrocławiu, czy w Krakowie o rzeczywistej pozycji tego ośrodka w nauce nie zdecydowała nigdy akademia rolnicza lub wyższa szkoła pedagogiczna, ani akademia medyczna. Miejsce w nauce, pozycję

kulturotwórczą, pozycję nobilitującą środowisko miast i regionów kształtowały i kształtują w Polsce Uniwersytety - uczelnie o szerokim profilu kształcenia i badań naukowych.

Już w 1970-1971 roku kiedy toczyła się ostra dyskusja - z tu obecnych chyba ja jeden byłem wtedy jej uczestnikiem - uniwersytety nie dopuściły do nazwania wyższych szkół rolniczych, ani wyższych szkół ekonomicznych **uniwersytetami rolniczymi, czy ekonomicznymi**. Obroniły swoją pozycję choć były jeszcze niewspółmiernie słabsze niż dziś. Zgodziły się ówczesne władze nawet na kontrowersyjny termin „akademia” mimo protestów Polskiej Akademii Nauk. Wtedy właśnie w 1971 roku przygotowaliśmy dwa różne statuty: jeden to statut Uniwersytetu Olsztyńskiego, drugi to statut Akademii Rolniczo-Technicznej. Który wszedł w życie - to wiemy wszyscy.

Dlatego jeśli dzisiaj ktoś mówi o możliwościach przemianowania Akademii Rolniczo-Technicznej w Uniwersytet Rolniczy, po 25 latach od tamtej dyskusji i po ugruntowaniu pozycji uniwersytetów w Polsce i poglądu, który wówczas zwyciężył - to znaczy, że nie zna środowisk naukowych w kraju, że jest to głos z olsztyńskiej prowincji.

Uniwersytet rolniczy nie powstanie, bo nie może powstać w Polsce. Do tego nie dopuści Rada Główna, ani Ministerstwo Edukacji Narodowej, ani też dobrze zorganizowane uniwersytety, a wśród nich Uniwersytet Jagielloński, Warszawski, Poznański i inne.

Oto nieprzypadkowe oświadczenie Rady Głównej z 19 czerwca 1997 roku. Nietrudno odczytać do kogo jest ono adresowane. Zacytuję tylko wybrane fragmenty:

.....

Jest to stanowisko jednoznaczne, a oczywiste dla osób zorientowanych w strukturze i organizacji nauki polskiej.

Mówienie o Uniwersytecie bez rozbudowanej humanistyki, jest iluzją wprowadzającą środowisko akademickie w błąd. Tego czynić nie można. Jest to używanie terminu, który niesie w sobie błędną informację.

Znajomość realiów leżała u podstaw inicjatywy i działań Olsztyńskiego Forum Naukowego. Jeśli nie potrafiliśmy zorganizować się w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych - jeśli wówczas po roku 1975 przegraliśmy walkę o wielką zaplanowaną w szczegółach inwestycję na budowę Kortowa II i pozostały nam z tego wielkiego planu lat siedemdziesiątych jedynie uzbrojone tereny i zakurzona makieta, jeśli nie potrafiliśmy zdobyć dziś wielkich pieniędzy na budowę między innymi np. sieci elektronicznej, jakie dostały z KBN - wszystkie liczące się ośrodki akademickie - to nie popełniamy dalej błędu działania

rozproszonego według zasady: każda uczelnia oddzielnie zdobywa i wyrzywa coś co się da, chociaż są to resztki, które pozostały nieskonsumowane przez bogatszych.

Wykorzystajmy szansę, że możemy działać zorganizowani. Mamy dziś przygotowany realny projekt utworzenia prawdziwego Uniwersytetu w Olsztynie, w wyniku złączenia dwóch uczelni realizujemy go zgodnie, nie dzielimy środowiska na zasadzie nieracjonalnych antagonizmów - tylko twórzmy koalicję, łączmy się w działaniu.

Uniwersytet - ta nobilitująca nazwa - musi zgodnie z przypomnieniem Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego nieść informację o poziomie naukowym, o obecności nauk humanistycznych oraz podstawowych nauk ścisłych i biologicznych. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w ramach tylko Akademickiej Szkoły Nauk Humanistycznych posiada już dziś 18 profesorów, 52 doktorów habilitowanych i 85 doktorów. Przewidywany jest do 1999 r. wzrost tej kadry do 26 prof. tytułarnych, 70 dr habilitowanych oraz 115 adiunktów. Jest to liczący się potencjał naukowy.

Wysoki Senacie, Szanowni Państwo

Stoimy przed decyzją, która ma wymiar historyczny. Dzisiejsze stanowisko Senatów obu Uczelni, stanowisko kierownictwa Uczelni przesądzi o tym - czy przed Olsztynem otworzą się wrota dynamicznego rozwoju - czy też pozostanie Olsztyn prowincją naukową, miastem dwóch państwowych szkół wyższych przygotowujących do zawodu i kilku szkół wyższych prywatnych, zawodowych; prowincją pozbawioną inwestycji i znaczącego rozwoju.

Ale tu w Olsztynie jest jeszcze kilka innych argumentów, o których nie można zapominać. Rozwój uniwersyteckiej humanistyki, historii i polonistyki to rozwój i wzmocnienie polskich narodowych korzeni bez których szczególnie ten region nie może się rozwijać normalnie i normalnym nigdy nie będzie. O tych naszych dzisiejszych zadaniach wobec wymieszanych tu po wojnie pokoleń napływowych i tubylczych zapomnieć nie można. Jest tym zainteresowana Polska jako państwo.

Są też uzasadnione naciski społeczne, aby stworzyć równy start młodzieży tego regionu. W większości województw, z wyjątkiem rzeszowskiego, tylko kilka procent młodzieży studiuje poza obszarem swojego województwa. W olsztyńskim aż 40% aktualnych studentów - a jest ich wogóle niewiele - kształci się poza Olsztynem. Nie trzeba wyjaśniać jakie to pociąga skutki dla rodziców, jak to pomniejsza szanse równego startu młodzieży Warmii i

Mazur, szczególnie w zakresie atrakcyjnych kierunków studiów. Są wreszcie uzasadnione ambicje natury prestiżowej. Ludność Warmii i Mazur ma prawo do prestiżowego dyplomu uniwersyteckiego, do zdobywania zawodów prestiżowych, zaspakajających ich ambicje dających szanse awansu społecznego.

Mówię o tym, gdyż my w Olsztyńskim Forum Naukowym jesteśmy przekonani, że sprawy uniwersytetu nie można rozpatrywać z wąskiego „własnego” punktu widzenia każdej oddzielnie uczelni, która ma uczestniczyć w tworzeniu uniwersytetu. I, więcej, Uniwersytet można będzie stworzyć tylko wówczas gdy uczelnie wyrażą **nie tylko chęć i zgodę na swoje uczestnictwo, ale będzie temu towarzyszyła ogromna determinacja**, gdy przestanie się widzieć wąsko pojmowany interes - bilans własnych strat i zysków - a zobaczy się potrzeby społeczne i dalekosiężny rozwój nauki i nauczania oraz kultury i cywilizacji na Warmii i Mazurach.

Jak to osiągnąć? Jak pokonać opór pseudopatriotów z AR-T i WSP. Pamiętam opór przywiązanych do nazwy WSR - wobec propozycji, aby uczelnię nazwać Akademią Rolniczo-Techniczną, a szczególnie opór przeciw powołaniu wydziałów technicznych. Mijmy świadomość że opór będzie zawsze istniał ze strony słabych naukowo pracowników, którzy będą się bać wyższych uniwersyteckich wymagań. Będą go prezentować również ci, którzy są zaniepokojeni o swoje stanowiska kierownicze. To trzeba przewidzieć - ale temu oporowi nie można ulegać. Trzeba dyskutować i wyjaśniać, trzeba przekonać przede wszystkim, tych którzy są wartościowi, trzeba pozyskać młodzież naukową. Kierownictwo Uczelni powinno więc zorganizować warunki i możliwości szerokiej dyskusji, możliwości przekonania oponentów. To leży w naszym wspólnym interesie.

Jeśli dziś - potrafimy połączyć potencjały obu uczelni i mądrze w sposób przemyślany je zorganizować - jest ogromna szansa, że uniwersytet - taki jaki widzi to Rada Główna - może powstać w 1999 roku. Trzeba jednak mieć odwagę, trzeba stawiać kroki wstępne, które uwiarygodnią działania i spowodują, że ludzie już dziś uwierzą i zechcą przyjechać do Olsztyna z Warszawy, Poznania, czy Torunia. Bez ich udziału uniwersytetu nie utworzymy. Jest sporo zgłoszeń, ale nie do AR-T czy WSP - tylko do Uniwersytetu do takiego, jak to rozumie każdy w Polsce profesor Krakowa, Warszawy czy Poznania. Nie próbujmy wprowadzać ich w błąd i słowo „uniwersytet” zastąpić słowami: uniwersytet rolniczy. Jest to nieuczciwe omijanie prawdy.

Procesu „stawiania” już dziś pierwszych kroków - a w 1998 i 1999 r. kroków ostatecznych nie można odwlekać. Czas nie będzie działać na korzyść z kilku powodów. Wymienię tylko jeden.

Czy AR-T ma się dziś poddać restrukturyzacji i reorganizacji, a po kilku naprzykład latach po wejściu do struktur uniwersyteckich ma być powtórnie reorganizowana i restrukturyzowana ?

Kto rozsądnie myślący uzna za uzasadnione restrukturyzowanie uczelni co parę lat? Jeśli restrukturyzację uznać za konieczną - to niech już odbywa się w uniwersytecie, a nie w AR-T. Trzeba ją jednak dzisiaj gruntownie przemyśleć i przygotować. Przygotować, a nie realizować.

Z dużą dokładnością należy dziś zaplanować nowe strukturalne, organizacyjne i funkcjonalne rozwiązania, ale nie Akademii Rolniczo-Technicznej i oddzielnie Wyższej Szkoły Pedagogicznej tylko wspólnej jednej instytucji: Uniwersytetu Olsztyńskiego.

Stąd też z niepokojem Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego dyskutował planowane w AR-T reformy strukturalne, tworzenia już dziś akademickich szkół naukowych, w obecnej Akademii. Pojawia się pytanie: po co?

Jeśli odpowiedzialnie mówimy o Uniwersytecie takim jak widzi Rada Główna i Olsztyńskie Forum Naukowe - to jest już właściwy czas i są warunki - aby powołać - co proponujemy - Komitet d.s. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego. Proponujemy, aby w jego składzie znalazł się dzisiejszy Zespół d.s. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego działający przy Olsztyńskim Forum Naukowym, który posiada już określony dorobek i zespół np. 6 przedstawicieli delegowanych przez oba senaty (np. po 3 z każdego Senatu). Komitet - liczący około 15 osób - przygotowałby koncepcję, propozycję rozwiązań strukturalnych, merytorycznych i programowych. Komitet przedłożyłby je Senatowi do czerwca 1998 r. w celu podjęcia ostatecznej decyzji. Do tego czasu WSP powinna uzyskać uprawnienia do doktoryzowania w obszarze trzech dyscyplin w naukach humanistycznych, a AR-T uprawnienia do nadawania stopnia doktora z dyscypliny zarządzania i z dziedziny nauk biologicznych. W jesieni 1998 r. należałoby złożyć w Ministerstwie Edukacji Narodowej formalny wniosek o połączenie obu uczelni i utworzenie Uniwersytetu o określonym kształcie. W takim przypadku do maja 1999 r. możnaby oczekiwać pozytywnej decyzji Sejmu. W tym okresie wygasają wszystkie kadencje władz uczelni. Byłby to najlepszy czas na wybory nowych, ale już uniwersyteckich władz, do podjęcia trudnej zapewne, ale dobrze przygotowanej organizacji wydziałów w obrębie akademickich szkół naukowych. Wtedy

dopiero powinna rozpocząć się właściwa restrukturyzacja. Proponujemy, aby do 1999 r. wstrzymać działania restrukturyzacyjne i przede wszystkim dobrze przygotować koncepcję tej restrukturyzacji.

Taką propozycję przedkładamy i mamy nadzieję, że znajdziemy w środowisku zrozumienie i poparcie.

Natomiast proponujemy, aby już dziś rozpocząć tymczasowe działania oparte na uzgodnionych uchwałach obu senatów i porozumień między rektorami.

Zarząd proponuje:

- powołanie jak najszybciej na zasadzie uchwał obu senatów i umów między rektorami Międzyuczelnianego Centrum Matematyki i jej Zastosowań zgodnie z propozycjami prof. Jana Rychlewskiego, co umożliwi kompletowanie kadry, dla Wydziału Matematyki i Informatyki przyszłego Uniwersytetu.
- przeniesienie do 30 VI. 1998 r. wraz z pracownikami, studentami i wyposażeniem na zasadzie uchwały senatów i umów między Rektorami Instytutu Biologii i Ochrony Środowiska z Wyższej Szkoły Pedagogicznej do Akademii Rolniczo-Technicznej, a Instytutu Pedagogiki z Akademii Rolniczo-Technicznej do Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Umożliwi to wcześniejsze o rok zorganizowanie w AR-T Wydziału Biologii i Biotechnologii i prawdopodobnie co postulujemy Wydziału Ekologii i Ochrony Środowiska, oraz uzyskanie w ramach tych dyscyplin uprawnień do nadawania stopni naukowych doktora nauk biologicznych z dyscypliny biologii, a być może i ekologii. Z drugiej strony wzmocni to wniosek WSP o uzyskanie uprawnień do doktoryzowania w dyscyplinie pedagogika.

Takie działania uwiarygodnią determinację obu uczelni i stworzą warunki do uporządkowania kadrowego i w zakresie kształcenia. Proponujemy, aby nie rezygnować z tej koncepcji tylko dlatego, że z punktu widzenia administracyjno-księgowego jest to droga trudna. Od tego są kwestorzy i radcy prawni, aby mogli pokonać ewentualne trudności formalno-prawne.

Wysoki Senacie, Szanowni Państwo !

Mam świadomość znaczenia dzisiejszych obrad. Mają one historyczny dla Warmii i Mazur wymiar. Mają one historyczny wymiar dla rozwoju nauki polskiej i

szkolnictwa wyższego. W imieniu Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego i w swoim własnym - człowieka, który równe 10 lat , najpierw jako prorektor, a później przez 7 lat rektor był członkiem tego senatu apeluję do dzisiejszych młodszych moich koleżanek i kolegów, aby bardzo odpowiedzialnie rozważyli te propozycje, które na ich ręce po wszechstronnym przemyśleniu i dyskusji przedkładamy.

CZO TECHNICZNA

S P I S T O S T O W O

- 101. - WYSTAWA J. ARMYJENSKA
- 102. - WYSTAWA G. K O D R E J E
- 103. - WYSTAWA D. K A D O S T O
- 104. - WYSTAWA A. + G. B O D A K I E W S K I
- 105. - WYSTAWA I. K O S T O W S K I
- 106. - WYSTAWA I. K O S T O W S K I
- 107. - WYSTAWA I. K O S T O W S K I
- 108. - WYSTAWA K. S. G. I. A. P. I. E. S. Y
- 109. - WYSTAWA L. S. G. I. A. P. I. E. S. Y
- 110. - WYSTAWA M. A. K. I. E. W. S. K. I
- 111. - WYSTAWA N. A. K. I. E. W. S. K. I
- 112. - WYSTAWA O. K. I. E. W. S. K. I
- 113. - WYSTAWA P. K. I. E. W. S. K. I
- 114. - WYSTAWA R. K. I. E. W. S. K. I
- 115. - WYSTAWA S. K. I. E. W. S. K. I
- 116. - WYSTAWA T. K. I. E. W. S. K. I
- 117. - WYSTAWA U. K. I. E. W. S. K. I
- 118. - WYSTAWA V. K. I. E. W. S. K. I
- 119. - WYSTAWA W. K. I. E. W. S. K. I
- 120. - WYSTAWA X. K. I. E. W. S. K. I
- 121. - WYSTAWA Y. K. I. E. W. S. K. I
- 122. - WYSTAWA Z. K. I. E. W. S. K. I
- 123. - WYSTAWA A. K. I. E. W. S. K. I
- 124. - WYSTAWA B. K. I. E. W. S. K. I
- 125. - WYSTAWA C. K. I. E. W. S. K. I
- 126. - WYSTAWA D. K. I. E. W. S. K. I
- 127. - WYSTAWA E. K. I. E. W. S. K. I
- 128. - WYSTAWA F. K. I. E. W. S. K. I
- 129. - WYSTAWA G. K. I. E. W. S. K. I
- 130. - WYSTAWA H. K. I. E. W. S. K. I
- 131. - WYSTAWA I. K. I. E. W. S. K. I
- 132. - WYSTAWA J. K. I. E. W. S. K. I
- 133. - WYSTAWA K. K. I. E. W. S. K. I
- 134. - WYSTAWA L. K. I. E. W. S. K. I
- 135. - WYSTAWA M. K. I. E. W. S. K. I

S P I S T O S T O W O

1 - WYSTAWA A. K. I. E. W. S. K. I 2 - WYSTAWA B. K. I. E. W. S. K. I 3 - WYSTAWA C. K. I. E. W. S. K. I 4 - WYSTAWA D. K. I. E. W. S. K. I 5 - WYSTAWA E. K. I. E. W. S. K. I 6 - WYSTAWA F. K. I. E. W. S. K. I 7 - WYSTAWA G. K. I. E. W. S. K. I 8 - WYSTAWA H. K. I. E. W. S. K. I 9 - WYSTAWA I. K. I. E. W. S. K. I 10 - WYSTAWA J. K. I. E. W. S. K. I 11 - WYSTAWA K. K. I. E. W. S. K. I 12 - WYSTAWA L. K. I. E. W. S. K. I 13 - WYSTAWA M. K. I. E. W. S. K. I 14 - WYSTAWA N. K. I. E. W. S. K. I 15 - WYSTAWA O. K. I. E. W. S. K. I 16 - WYSTAWA P. K. I. E. W. S. K. I 17 - WYSTAWA Q. K. I. E. W. S. K. I 18 - WYSTAWA R. K. I. E. W. S. K. I 19 - WYSTAWA S. K. I. E. W. S. K. I 20 - WYSTAWA T. K. I. E. W. S. K. I 21 - WYSTAWA U. K. I. E. W. S. K. I 22 - WYSTAWA V. K. I. E. W. S. K. I 23 - WYSTAWA W. K. I. E. W. S. K. I 24 - WYSTAWA X. K. I. E. W. S. K. I 25 - WYSTAWA Y. K. I. E. W. S. K. I 26 - WYSTAWA Z. K. I. E. W. S. K. I 27 - WYSTAWA A. K. I. E. W. S. K. I 28 - WYSTAWA B. K. I. E. W. S. K. I	29 - WYSTAWA C. K. I. E. W. S. K. I 30 - WYSTAWA D. K. I. E. W. S. K. I 31 - WYSTAWA E. K. I. E. W. S. K. I 32 - WYSTAWA F. K. I. E. W. S. K. I 33 - WYSTAWA G. K. I. E. W. S. K. I 34 - WYSTAWA H. K. I. E. W. S. K. I 35 - WYSTAWA I. K. I. E. W. S. K. I 36 - WYSTAWA J. K. I. E. W. S. K. I 37 - WYSTAWA K. K. I. E. W. S. K. I 38 - WYSTAWA L. K. I. E. W. S. K. I 39 - WYSTAWA M. K. I. E. W. S. K. I 40 - WYSTAWA N. K. I. E. W. S. K. I 41 - WYSTAWA O. K. I. E. W. S. K. I 42 - WYSTAWA P. K. I. E. W. S. K. I 43 - WYSTAWA Q. K. I. E. W. S. K. I 44 - WYSTAWA R. K. I. E. W. S. K. I 45 - WYSTAWA S. K. I. E. W. S. K. I 46 - WYSTAWA T. K. I. E. W. S. K. I 47 - WYSTAWA U. K. I. E. W. S. K. I 48 - WYSTAWA V. K. I. E. W. S. K. I 49 - WYSTAWA W. K. I. E. W. S. K. I 50 - WYSTAWA X. K. I. E. W. S. K. I 51 - WYSTAWA Y. K. I. E. W. S. K. I 52 - WYSTAWA Z. K. I. E. W. S. K. I 53 - WYSTAWA A. K. I. E. W. S. K. I 54 - WYSTAWA B. K. I. E. W. S. K. I 55 - WYSTAWA C. K. I. E. W. S. K. I 56 - WYSTAWA D. K. I. E. W. S. K. I 57 - WYSTAWA E. K. I. E. W. S. K. I 58 - WYSTAWA F. K. I. E. W. S. K. I 59 - WYSTAWA G. K. I. E. W. S. K. I 60 - WYSTAWA H. K. I. E. W. S. K. I

Olsztyńskie Forum Naukowe

**Program
organizacji i działania
Uniwersytetu Olsztyńskiego**

**Wydanie trzecie
uzupełnione**

Olsztyn czerwiec 1997 r.

Olsztyńskie Forum Naukowe jest stowarzyszeniem naukowym powołanym w 1991 r., którego celem według statutu jest (& 4):

- wyrażanie dążeń i osiągnięć środowiska naukowego Warmii i Mazur oraz występowanie na rzecz jego potrzeb wobec Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Polskiej Akademii Nauk oraz innych władz i instytucji państwowych oraz samorządowych;

- dążenie do stałego rozwoju, integracji i kształtowania olsztyńskiego środowiska naukowego.

Członkami zwyczajnymi stowarzyszenia stają się po złożeniu deklaracji (& 6):

- członkowie PAN zamieszkali w Olsztynie,
- rektorzy, prorektorzy i dziekani olsztyńskich uczelni akademickich,
- dyrektorzy i ich zastępcy ds. naukowych instytutów PAN i instytutów badawczo-rozwojowych,
- przewodniczący olsztyńskich oddziałów ogólnopolskich towarzystw naukowych,
- wybitne postaci olsztyńskiego środowiska naukowego, wybrane według określonych w statucie zasad.

Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego (Kadencja 1994-1997)

Prezes - prof.dr hab., d.h.c. Tadeusz Krzymowski, czł.rzecz.PAN, były rektor AR-T, i dyrektor Instytutu RZiBZ PAN

Wiceprezes - prof.dr hab.d.h.c. Andrzej Hopfer, były rektor AR-T

Sekretarz - dr hab. Stanisław Achremczyk, prof. WSP, dyrektor Ośrodka Badań Naukowych, im. W. Kętrzyńskiego,

Skarbnik - prof.dr hab. Luiza Dusza, prodziekan i zastępca dyrektora Instytutu Fizjologii Zwierząt ART

członkowie -

- - prof.dr hab. Stefan Smoczyński, rektor ART
- - prof.dr hab. Andrzej Staniszwski, rektor WSP,
- - prof.dr hab. Jan Szczerbowski, dyrektor Inst. Rybactwa Śródl.,
- - prof.dr hab. Włodzimierz Baran, czł.koresp.PAN, b.rektor AR-T, dziekan Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzecznej,
- - prof.dr hab. Tadeusz Stachowski, kier.Katedry w ART, przew.Tow.Nauk.Org.i Kier.,
- - prof.dr hab. Stefan Bołoczko, ordynator Oddziału Ortopedii Szpitala Woj.,
- - prof.dr hab. Stanisław Szejn, były rektor WSP, Instytut Biologii i Ochrony Środowiska WSP

Zespół ds. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego

Przewodniczący - prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żwności PAN

Członkowie:

- - prof.dr hab. Stefan Smoczyński rektor AR-T
- - prof.dr hab. Andrzej Hopfer, były rektor AR-T
- - prof.dr hab. Andrzej Staniszwski, rektor WSP
- - prof.dr hab. Wojciech Budzyński, AR-T, czł Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego
- - prof.dr hab. Jan Szczerbowski, dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego
- - prof.dr hab. Eugeniusz Biesiadka, Inst. Biologii i Ochr. Środ. WSP,
- - dr hab. Stanisław Achremczyk, prof. WSP, dyrektor Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego

Komisja Rewizyjna

prof.dr hab. d.h.c. Stefan Tarczyński - przewodniczący

Członkowie:

- dr hab. Wiesław Szczepański, prof. AR-T
- dr hab. roch Mackowicz, prof AR-T

Członkowie Wspierający

Warmińskie Przedsiębiorstwo Budowlane w Olsztynie

Przedsiębiorstwo Obsługi „Uniwersytet Warmińsko-Mazurskiego” w Olsztynie

Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego, będący reprezentacją całego środowiska naukowego miasta Olsztyna powołał w dniu 19 stycznia 1994 roku

Zespół ds. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego. Zespół w czasie dwuletniej działalności, po rozpatrzeniu wielu propozycji oraz koncepcji wyłonionych w dyskusjach na zebraniach plenarnych i posiedzeniach Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego, w dyskusji przeprowadzonej przez rektorów w środowisku Akademii Rolniczo-Technicznej i w Wyższej Szkole Pedagogicznej, po uzgodnieniu z Wojewodą Olsztyńskim przedłożył Zarządowi w 1996 r. pierwsze opracowanie zatytułowane: **Program organizacji i działania Uniwersytetu w Olsztynie.**

Pierwszy Program organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego został zaakceptowany przez Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego na posiedzeniu w dniu 15 lutego 1996 roku. Został on przedłożony Ministerstwu Edukacji Narodowej, Wojewodzie Olsztyńskiemu, Prezydentowi miasta Olsztyna, Przewodniczącemu Wojewódzkiego Sejmiku Samorządowego, Przewodniczącemu Rady Miejskiej oraz wszystkim członkom Olsztyńskiego Forum Naukowego.

Po wielu dyskusjach i uzgodnieniach na posiedzeniu Zarządu w dniu 3 grudnia 1996 r. przyjęto wersję drugą w niewielkim stopniu różną od Programu z 15 lutego 1996 r. Opracowanie to zostało przedłożone Ministrowi Edukacji Narodowej 30 grudnia 1996 roku.

Uwzględniając wyniki konsultacji ze środowiskiem Zespół zaproponował Zarządowi na posiedzeniu w dniu 12 czerwca 1997 r., a Zarząd przyjął opracowanie (wersję III), które przedkłada się w załączeniu.

Przedstawiamy również do wiadomości:

- trzy Uchwały podjęte przez Zarząd w dniu 12 czerwca 1997 r., które wiążą się z organizacją uniwersytetu.
- pismo Zarządu OFN złożone na ręce Ministra Edukacji Narodowej w dniu 30 grudnia 1996 r.
- Informację i ofertę zatrudnienia rozesłaną imiennie do 20 wybranych dziekanów odpowiednich wydziałów uniwersytetów w Warszawie, Wrocławiu, Lublinie, Toruniu, Poznaniu, Katowicach, Łodzi, Szczecina, Krakowa.

Zarząd

Uchwała nr 5
Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego
z dnia 12.VI.1997 r.

Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego w Olsztynie zwraca się z prośbą do Panów Rektorów Akademii Rolniczo-Technicznej oraz Wyższej Szkoły Pedagogicznej - członków Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego, aby do 15 lipca zechcieli zorganizować wspólne nadzwyczajne posiedzenie obu Senatów z udziałem Wojewody Olsztyńskiego oraz przewodniczącego i członków Zespołu d.s. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego, poprzedzone oddzielnymi posiedzeniami Senatów obu uczelni. Olsztyńskie Forum Naukowe pragnie przedłożyć Senatowi do dyskusji szereg propozycji w sprawie powołania Uniwersytetu w Olsztynie. Propozycja w postaci podjętych przez Zarząd uchwał oraz proponowany projekt Uchwały Senatów będą przekazane na ręce Panów Rektorów.

Zarząd

Uchwała nr. 6
Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego
z dnia 12.VI.1997 r.

1. Biorąc pod uwagę znaczny stopień zaawansowania prac koncepcyjnych i organizacyjnych, które wykonał powołany w dniu 19.I.1994 r. Zespół do Spraw Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego, i potrzebę bliższego powiązania prac Zespołu z działaniami Senatów obu Uczelni, Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego przedstawia Senatowi Akademii Rolniczo-Technicznej im. M. Oczapowskiego i Senatowi Wyższej Szkoły Pedagogicznej propozycję przekształcenia obecnie działającego Zespołu w **Komitet do Spraw Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego.**

Komitet tworzyli by:

- skład osobowy obecnie działającego Zespołu do Spraw Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego (rektor S. Smoczyński, rektor A. Staniszewski, dr hab. S. Achremczyk, prof. E. Biesiadka, prof. W. Budzyński, prof. A. Hopfer, prof. T. Krzymowski, prof. J. Szczerbowski)
- członkowie Senatów obu Uczelni w liczbie 6 osób (po 3 z uczelni) wybrani przez senaty
- przewodniczący Rady Fundacji na Rzecz Utworzenia i Rozwoju Uniwersytetu Olsztyńskiego (dr J. Lorenz)

2. Komitet d.s. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego był by wspólnym organem roboczym Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego oraz obu Senatów i z ich upoważnienia rozwijał by dalsze prace programowe przygotowujące utworzenie Uniwersytetu Olsztyńskiego.

3. Zarząd proponuje, aby pracami Komitetu d.s. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego kierował prof. T. Krzymowski (dotychczasowy przewodniczący Zespołu d.s. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego) oraz dwaj jego zastępcy, Rektor Stefan Smoczyński i Rektor Andrzej Staniszewski.

4. Komitet zakończy działalność po powołaniu przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Uniwersytetu Olsztyńskiego

Zarząd**Uchwała nr .7
Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego
z dnia 12.VI.1997 r.**

Mając na względzie potrzebę wzmocnienia merytorycznej działalności oraz rangi naukowej i dydaktycznej tych jednostek, które nie mają dotychczas uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego proponuje Senatowi Akademii Rolniczo-Technicznej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej rozważenie możliwości i celowości utworzenia w 1997 roku wspólnych, międzyuczelnianych struktur organizacyjnych lub wcześniejszego przeniesienia niektórych jednostek organizacyjnych z jednej uczelni do drugiej.

Propozycja Zarządu:

1. Utworzenie od 1.IX.1997 r. Międzyuczelnianego Centrum Matematyki i jej Zastosowań.
2. Przeniesienie, na podstawie zawartych umów między rektorami nie później niż do 1.VI.1998 r.
  - Instytutu Biologii i Ochrony Środowiska wraz z jej zakładami, pracownikami i wyposażeniem z Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Wyższej Szkoły Pedagogicznej na Wydział Biologii Akademii Rolniczo-Technicznej
  - Instytutu Oświaty Rolniczej oraz Studium Nauk Społecznych wraz z ich jednostkami, pracownikami i wyposażeniem z Akademii Rolniczo-Technicznej do Wyższej Szkoły Pedagogicznej
3. Pod określeniem przeniesienie Zarząd rozumie organizacyjne, naukowe i dydaktyczne podporządkowanie całej jednostki kompetencjom uczelni do której jednostka zostanie przeniesiona z zachowaniem dotychczasowej siedziby i prawa jej użytkowania opartego na zasadzie uregulowanej dwustronną umową.

Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego proponuje, aby Senaty zastrzegły, że w przypadku nieprzewidzianych i niezależnych od Uczelni decyzji, które uniemożliwią przekształcenie obu dzisiejszych Uczelni w Uniwersytet Olsztyński do 2000 roku - ustalenia przedstawione wyżej stracą swoją moc wiążącą, a sprawa przynależności organizacyjnej w/w jednostek wróci do stanu faktycznego z dnia 1 czerwca 1997 r.

Zarząd

I. Podstawowe założenia organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego

1. **Uniwersytet Olsztyński** powstanie przez integrację na zasadach partnerskich istniejących dwóch państwowych szkół wyższych:

Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego

Wyższej Szkoły Pedagogicznej

oraz przez przyłączenie do swoich struktur dzisiejszego Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego

2. Przewiduje się udział niektórych wybranych instytutów Polskiej Akademii Nauk jak też niektórych instytutów badawczo-rozwojowych w kształceniu kadry naukowej i kształceniu studentów na poziomie magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim. Jeśli do czasu powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego nie powstaną ustawowe uregulowania umożliwiające wykonanie powyższego założenia, przewiduje się realizację celu przez zawieranie dwustronnych umów i porozumień o daleko idącej współpracy.

II. Cel główny i sposób jego realizacji

Podstawowym celem powołania Uniwersytetu w Olsztynie jest:

- stworzenie w północno-wschodnim regionie Polski silnego ośrodka uniwersyteckiego, o szerokim profilu badań i nauczania zaspakajającego potrzeby nie tylko regionu, w którym uniwersytet jest położony, ale całego północno-wschodniego obszaru Polski.
- Celem jest stworzenie uczelni partnerskiej dla innych, polskich ośrodków badawczych i dydaktycznych oraz uniwersytetów europejskich i światowych.
- Struktura wewnętrzna nowo powołanego uniwersytetu, nawiązująca do polskiej tradycji szkół akademickich, oparta będzie na nowych rozwiązaniach organizacyjnych zaczerpniętych ze struktur zachodnioeuropejskich i amerykańskich, co między innymi umożliwi łatwą integrację i współpracę z placówkami badawczymi Zjednoczonej Europy.
- Środowisko naukowe Olsztyna zostanie dodatkowo wzbogacone przez zatrudnienie w latach 1997-1998 około 20 profesorów i doktorów habilitowanych głównie z dziedziny humanistyki, prawa i administracji, zarządzania i biznesu,

matematyki i informatyki oraz najnowszych kierunków współczesnej biologii. Pociągnie to za sobą zatrudnienie odpowiedniej liczby młodej kadry z wymienionych dziedzin nauki. Realizacja tego zamierzenia jest możliwa i realna dzięki przekazaniu przez Wojewodę Olsztyńskiego na rzecz Uniwersytetu odpowiedniej liczby atrakcyjnych mieszkań.

- zintegrowanie środowiska naukowego Olsztyna, które pozwoli osiągnąć optymalne dla badań i dydaktyki warunki organizacyjne. W wyniku tej integracji powinna powstać:

- nowa zdolność do podejmowania i prowadzenia badań podstawowych na wysokim, światowym poziomie;
- nowa zdolność do kształcenia kadr naukowych i tworzenia liczących się w świecie szkół naukowych;
- możliwość wzajemnego, komplementarnego oddziaływania na siebie szeroko rozumianych nauk przyrodniczych (biologicznych, rolniczych, weterynaryjnych), nauk humanistycznych oraz nauk prawnych, ścisłych i technicznych.
- poszerzenie profilu kształcenia studentów zgodnie z potrzebami regionu o takie kierunki jakich kultura i gospodarka regionu warmińsko-mazurskiego będzie wymagała.

- uzyskanie zdolności do kształcenia na różnych poziomach nauczania:

Planuje się kształcenie:

- na poziomie licencjackim, magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim - w akademickich szkołach wchodzących w skład uniwersytetu.

Aby zrealizować nakreślone cele zakłada się że:

1. Uniwersytet Olsztyński w dniu powołania będzie spełniał określone ustawą wymagania do uzyskania **statusu uczelni autonomicznej**. Realność tego założenia wynika z faktu, że już w 1996 roku obie szkoły wyższe, których jednostki i kadra naukowa wejdą w skład Uniwersytetu

a/ w 1997 r. (stan na 30.V.1997 r.) zatrudniają:
profesorów z tytułem naukowym 125

doktorów habilitowanych	207
-------------------------	-----

Razem	332
--------------	------------

doktorów - adiunktów	455
----------------------	-----

doktorów - st. wykładowców	77
----------------------------	----

magistrów - asystentów	493
------------------------	-----

magistrów - wykładowców	97
-------------------------	----

Razem	1122
--------------	-------------

Pracowników naukowych ogółem	1454
-------------------------------------	-------------

b/ w 1997 r. nadają stopnie naukowe:

doktora habilitowanego :

- w dziedzinie nauk rolniczych (w 3 dyscyplinach: agronomia, zootechnika, technologia żywności i żywienia)
- w dziedzinie nauk weterynaryjnych,
- w dziedzinie nauk technicznych; (w dyscyplinie geodezja)

doktora

- w dziedzinie nauk rolniczych, w 4 dyscyplinach; (agronomia, technologia żywności i żywienia, zootechnika, rybactwo);
- w dziedzinie nauk weterynaryjnych;
- w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie - (geodezja i kartografia);
- w dziedzinie humanistyki (w dyscyplinie językoznawstwo)

2. Bazę materialną uniwersytetu stanowią będą:

- posiadane obiekty obu Uczelni:

- budynków naukowo-dydaktycznych
(o łącznej pow. około 130.000 m²)

66

- budynków administracyjnych i gospodarczych 45
(o łącznej pow. około 30.000m²)
- domów studenckich 14
(o łącznej pow. około 50.000m²
i możliwości zakwaterowania 3.500 studentów)

- obiekty dzisiejszego Ośrodka Badań Naukowych im. W.Kętrzyńskiego (budynek o powierzchni około 2000 m² z salą dydaktyczną i biblioteką)
- obiekt lub obiekty przekazane przez Wojewodę Olsztyńskiego na cele dydaktyczne o łącznej powierzchni około 10-12 tys m²
- domy studenckie przekazane przez Wojewodę Olsztyńskiego w 1997-1998 r.
- planowany do wybudowania w latach 1998-2000 budynek dla Akademickiej Szkoły Nauk Biologicznych (o pow. około 10.000m²)

4. Poczynione zostaną starania o przejęcie od Prezydenta Miasta Olsztyna i Wojewody Olsztyńskiego na rzecz kierunku kształcenia z fizyki i astronomii, obiektów Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego w Olsztynie

5. W roku 1997 **biblioteki obu uczelni** zajmują powierzchnię ponad 3800 m², posiadają około 400 miejsc czytelniczych, gromadzą ponad 750 000 voluminów i obsługują około 18 000 stałych czytelników. Trwa rozbudowa Biblioteki Głównej ART (100 dodatkowych miejsc czytelniczych). Zakłada się, że podstawą Biblioteki Uniwersyteckiej będą zbiory i bazy lokalowe Biblioteki Głównej ART, Biblioteki WSP oraz sieć istniejących bibliotek lokalnych (wydziałowych, specjalistycznych). Jako zbiory uzupełniające mogły być traktowane zasoby Biblioteki Ośrodka Badań Naukowych im.W.Kętrzyńskiego, Biblioteki Wojewódzkiej oraz Wyższego Seminarium Duchownego.

Zakłada się utworzenie **jednej Biblioteki Głównej Uniwersytetu z siecią lokalnie rozmieszczonych wyspecjalizowanych bibliotek w zakresie określonych dziedzin nauki, złączonych komputerową siecią informacyjną. Przewiduje się adaptację nowych pomieszczeń na uzupełnienie sieci lokalnych bibliotek i zwiększenie liczby miejsc czytelniczych. Planuje się rozpoczęcie w 1999 roku inwestycji na rzecz biblioteki uniwersyteckiej o pow. około 15 tys. m² przy ul. Głowackiego - J. Piłsudskiego.**

6. Ocenia się, że posiadana baza naukowo-dydaktyczna i zaplecze pozwolą kształcić w Uniwersytecie w pierwszych latach po jego powołaniu około 20 -25 tys. studentów

7. Uważa się za konieczne, aby w pierwszych latach czynności uniwersytetu mógł on być systematycznie wyposażony w niezbędną nową aparaturę badawczą i na ten cel oczekuje się rocznych dotacji w wysokości około 3 milionów złotych. Konieczne jest otrzymanie środków inwestycyjnych na przebudowę i adaptację budynków w związku z niezbędnymi przygotowaniami nowych sal dydaktycznych i laboratoriów.

III. Struktura organizacyjna Uniwersytetu

Podstawową jednostką organizacyjną będzie Akademicka Szkoła odpowiedniej dziedziny nauki. W obrębie akademickich szkół będą działały wydziały i inne jednostki naukowo-dydaktyczne.

Akademicka szkoła będzie to duża i silna kadrowo jednostka organizacyjna uniwersytetu stworzona przez uczonych i ich warsztaty badawcze z obszaru jednej lub dwóch dziedzin nauki. Będzie ona nadawać stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego z odpowiedniej dziedziny nauki. Akademicką szkołą z upoważnienia rektora kieruje prorektor. Akademicka Szkoła Nauk Rolniczych będzie reprezentowana przez prorektora w kolegium rektorów akademii rolniczych, a Akademicka Szkoła Nauk Technicznych - w kolegium rektorów politechnik. W skład akademickiej szkoły wchodzi wydziały, kierowane przez dziekanów.

Akademickie szkoły i wydziały przyjmą w zakresie kształcenia kadry i nadawania stopni naukowych oraz opiniowania wniosków o tytuł naukowy - **zadania i obowiązki** przewidziane w ustawie o szkolnictwie wyższym oraz ustawie o stopniach i tytułach naukowych z dn. 12.09.1990 r. - **dla wydziałów**. Szczegółowe rozwiązania organizacyjne ustali statut uczelni.

Wydział utworzą uczeni z ich warsztatami badawczymi z obszaru jednej głównej dyscypliny naukowej. Warunkiem utworzenia wydziału jest taka reprezentacja profesorów i doktorów habilitowanych z zakresu jednej dyscypliny naukowej, która upoważnia, zgodnie z obowiązującymi przepisami do nadawania stopnia doktora i kształcenia magisterskiego co najmniej na jednym kierunku studiów.

Wydziałem kieruje dziekan. W skład Wydziału wchodzi instytuty, katedry, zakłady, zespoły badawcze. Ich strukturę, tryb powoływania i zadania określi statut uczelni.

Strukturę i zadania organów kolegialnych i jednoosobowych określi Statut Uniwersytetu Olsztyńskiego

Uniwersytet Olsztyński będzie miał następującą strukturę organizacyjną:

Uniwersytet Olsztyński Rektor (Rektorat, Kwestura, Administracja)					
Podstawowe jednostki Uniwersytetu według dziedzin nauki kierowane przez prorektorów	Wydziały kierowane przez dziekanów i inne jednostki dydaktyczno-naukowe wchodzące w skład odpowiedniej akademickiej szkoły naukowej	Uprawnienia do habilitowania w dziedzinie		Uprawnienia do doktryzowania w dyscyplinie	
		posiadane w 1997 r.	przewidywane w 1997/1998	posiadane w 1997 r.	przewidywane w 1997/1998
Akademicka Szkoła Nauk Humanistycznych (prorektor)	Filologiczny Historii - politologii i nauk społecznych Pedagogiczny Sztuki Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego	-	nauk humanistycznych	językoznawstwa	literaturoznawstwa pedagogiki historii
Akademicka Szkoła Nauk Ekonomicznych i Prawnych (prorektor)	Zarządzania i ekonomii Administracji i prawa	-	-	-	zarządzania
Akademicka Szkoła Nauk Biologicznych i Weterynaryjnych (prorektor)	Biologii i biotechnologii Medycyny weterynaryjnej	nauk weterynaryjnych	nauk biologicznych	nauk weterynaryjnych	biologii
Akademicka Szkoła Nauk Rolniczych (prorektor)	Agromonii i kształtowania środowiska Zootechniczny Technologii żywności i żywienia Ryboactwa i ochrony środowiska Inżynierii rolniczej	nauk rolniczych	-	agronomia zootechnika technol. żyw. i żywienia rybactwo	kształtowanie środowiska, inżynieria rolna i lesna
Akademicka Szkoła Nauk Ścisłych i Technicznych (prorektor)	Matematyki i informatyki Geodezji, kartografii i gospodarki przestrzennej Chemii i fizyki z astronomią Budownictwa i inżynierii środowiska Mechaniki i budowy maszyn (Elektroniki i uzbrojenia)	nauk technicznych	-	geodezja	
Biblioteka główna (dyrektor)	Sieć filii bibliotek specjalistycznych				

Informacja i oferta zatrudnienia

Olsztyńskie Forum Naukowe (Stowarzyszenie zobowiązane w swoim statucie do kształtowania środowiska naukowego oraz reprezentowania go w Ministerstwie Edukacji Narodowej, w Komitecie Badań Naukowych i Polskiej Akademii Nauk) **wraz z Wojewodą Olsztyńskim dr Januszem Lorenzem i Rektorami olsztyńskich uczelni** przygotowuje restrukturyzację oraz integrację państwowego szkolnictwa wyższego w Olsztynie w celu **utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego**.

Pełnomocnikiem Ministra Edukacji Narodowej ds. przygotowania koncepcji organizacyjnej i programowej został prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski.

Planuje się, że Uniwersytet Olsztyński powstanie w najbliższych latach w wyniku reorganizacji i restrukturyzacji istniejących dwóch szkół wyższych:

Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego,

Wyższej Szkoły Pedagogicznej

oraz przez przyłączenie do swoich struktur dzisiejszego Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego.

Środowisko naukowe Olsztyna, Wojewoda Olsztyński oraz władze Miasta Olsztyna pragną stworzyć w północno-wschodnim regionie Polski silny ośrodek akademicki o szerokim profilu badań i nauczania, będący równorzędnym partnerem innych czołowych polskich ośrodków badawczych oraz uniwersytetów europejskich i światowych.

W końcu roku 1996 w jednostkach, które wejdą w skład Uniwersytetu zatrudnionych było około 1500 pracowników naukowych, w tym 110 profesorów z tytułem naukowym profesora, 195 doktorów habilitowanych oraz 530 doktorów.

Przewiduje się utworzenie struktury Uniwersytetu opartej na **akademickich szkołach** odpowiadających dziedzinom naukowym (akademickie szkoły: nauk humanistycznych, prawnych i ekonomicznych, biologicznych, ścisłych i technicznych, rolniczych, weterynaryjnych) **oraz na wydziałach** (lub kolegiach) odpowiadających dyscyplinom naukowym.

Następujące akademickie szkoły potrzebują dziś wzbogacenia wysoko kwalifikowaną kadrą naukową (profesorowie i doktorzy habilitowani):

nauki humanistyczne (historia, pedagogika), nauki ekonomiczne (ekonomia, nauki o zarządzaniu) nauki prawne (prawo, nauki o administracji) nauki ścisłe (matematyka, informatyka, fizyka, chemia).

Poszukiwani są aktywni naukowo pracownicy z liczącym się dorobkiem, którzy byliby gotowi do objęcia samodzielnych i kierowniczych stanowisk w organizowanych instytutach, katedrach lub zakładach.

Dzięki szczególnie aktywnemu zaangażowaniu Wojewody Olsztyńskiego dysponujemy już w 1997 r. atrakcyjnymi mieszkaniami dla osób pragnących osiedlić się na stałe w Olsztynie i podjąć pracę na pierwszym etapie w tworzonego Uniwersytecie.

Do czasu formalnego powołania Uniwersytetu planowane jest tymczasowe zatrudnianie w 1997 r. - w zależności od specjalności - w Akademii Rolniczo-Technicznej lub Wyższej Szkole Pedagogicznej. Zainteresowane osoby mogą uzyskać bliższe informacje od Prezesa Olsztyńskiego Forum Naukowego (Pełnomocnika Ministra) prof.dr hab. Tadeusza Krzymowskiego, (Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk ul. Prawocheńskiego 5, 10-718 Olsztyn, telefon 089/5234656, fax 089/ 5237347, e-mail ewakas@food.irzbz.pan.olsztyn.pl)

Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej

prof.dr hab. Andrzej Staniszewski

Rektor Akademii Rolniczo-Technicznej

prof.dr hab. Stefan Smoczyński

Prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego

Prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski
czł. rzec. PAN

Olsztyn 23.12.1996 r.

Pan
Prof.dr hab. Jerzy Wiatr
Minister Edukacji Narodowej

Szanowny Panie Ministrze !

Uprzejmie prosimy: -

- o przyjęcie do akceptującej wiadomości niżej podaną informację o poczynionych w Olsztynie przygotowaniach do powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego,
- o przyjęcie merytorycznego i organizacyjnego nadzoru nad dalszym przebiegiem prac przygotowawczych,
- o wystąpienie z inicjatywą legislacyjną w czasie w którym uzna Pan Minister, iż spełnione zostały wszystkie niezbędne warunki kadrowe, materialne i organizacyjne do utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego.

Uzasadnienie:

1. W czasie ostatnich trzech lat Olsztyńskie Forum Naukowe, (którego statut upoważnia i zobowiązuje do kształtowania i rozwoju środowiska naukowego oraz jego reprezentowania w Ministerstwie Edukacji Narodowej, Komitecie Badań Naukowych i Polskiej Akademii Nauk) - wraz z Wojewodą Olsztyńskim dr Januszem Lorenzem (szczególnie aktywnym rzecznikiem powołania uniwersytetu) poczyniło przygotowania w stopniu bardzo zaawansowanym do formalnego złożenia wniosku o restrukturyzację i integrację państwowego szkolnictwa wyższego w Olsztynie i utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego.

Opracowany został szczegółowy Program organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego, który stanowi załącznik do niniejszego pisma.

2. Podstawowym celem powołania Uniwersytetu w Olsztynie jest stworzenie w północno-wschodnim regionie Polski silnego ośrodka uniwersyteckiego o szerokim profilu badań i nauczania. Zaspakajalby on potrzeby nie tylko regionu, w którym uniwersytet będzie położony, ale całego północno-wschodniego obszaru Polski.

Zakłada się, że **Uniwersytet Olsztyński powstanie przez reorganizację i restrukturyzację istniejących dwóch szkół wyższych:**

Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego

Wyższej Szkoły Pedagogicznej

oraz przez przyłączenie do swoich struktur dzisiejszego **Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego**

Ponadto, przewiduje się udział, na odrębnych zasadach niektórych wybranych Instytutów Polskiej Akademii Nauk jak też niektórych instytutów badawczo-rozwojowych w kształceniu na poziomie magisterskim oraz podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim. Jeśli do czasu powołania uniwersytetu nie powstaną ustawowe uregulowania umożliwiające wykonanie powyższego założenia, przewiduje się realizację celu przez zawieranie dwustronnych umów i porozumień o daleko idącej współpracy

3. Przewiduje się, że w dniu powołania Uniwersytet będzie spełniał określone ustawą wymagania do uzyskania **statusu uczelni autonomicznej**.

Wynika to z faktu, że już w roku 1996 jednostki, które wejdą w skład uniwersytetu zatrudniają na pełnych etatach (pierwszy etat):

	Akademia Rolniczo Techniczna	Wyższa Szkoła Pedagogiczna	Ośrodek Badań Naukowych	Razem
profesorów z tytułem	89	21	-	110
doktorów hab.	125	70	2	197
razem	214	91	2	307
doktorów - adiunktów	346	125	9	480
dr - st. wykładowców	46	-	-	46
magistrów: asystentów	278	176	-	454
mgr - wykładowców	55	42	-	97
razem dr i mgr	725	243	9	1077
Pracowników naukowych ogółem	939	334	11	1384

4. Planowana struktura organizacyjna przewiduje możliwość kształcenia na poziomie licencjackim, magisterskim podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim, przy czym kształcenie licencjackie i inżynierskie przeważałoby w dwóch wyższych zawodowych szkołach wchodzących w skład uniwersytetu, zaś kształcenie licencjackie, magisterskie, podyplomowe doktorskie i postdoktorskie odbywałoby się w akademickich szkołach naukowych, w obrębie których działałyby kolegia odpowiadające dzisiejszym wydziałom.

Struktury organizacyjne Uniwersytetu będą tworzone według dziedzin nauki (Akademickie Szkoły) i dyscyplin naukowych (kolegia), a nie według kryteriów wyłącznie kształceniowych. Będzie to podstawą utrzymania uniwersyteckiej jakości badań i dydaktyki.

Przewiduje się, że **akademickie szkoły naukowe - będą odpowiadały poszczególnym dziedzinom nauki** i będą posiadały uprawnienia do nadawania stopni naukowych z odpowiednich dziedzin. **Kolegium** wchodzące w skład akademickiej szkoły naukowej będą tworzyć uczeni z ich warsztatami badawczymi z **obszaru jednej dyscypliny naukowej** w rozumieniu podziału na dziedziny i dyscypliny ustalone przez Centralną Komisję do Spraw Tytułu i Stopni Naukowych

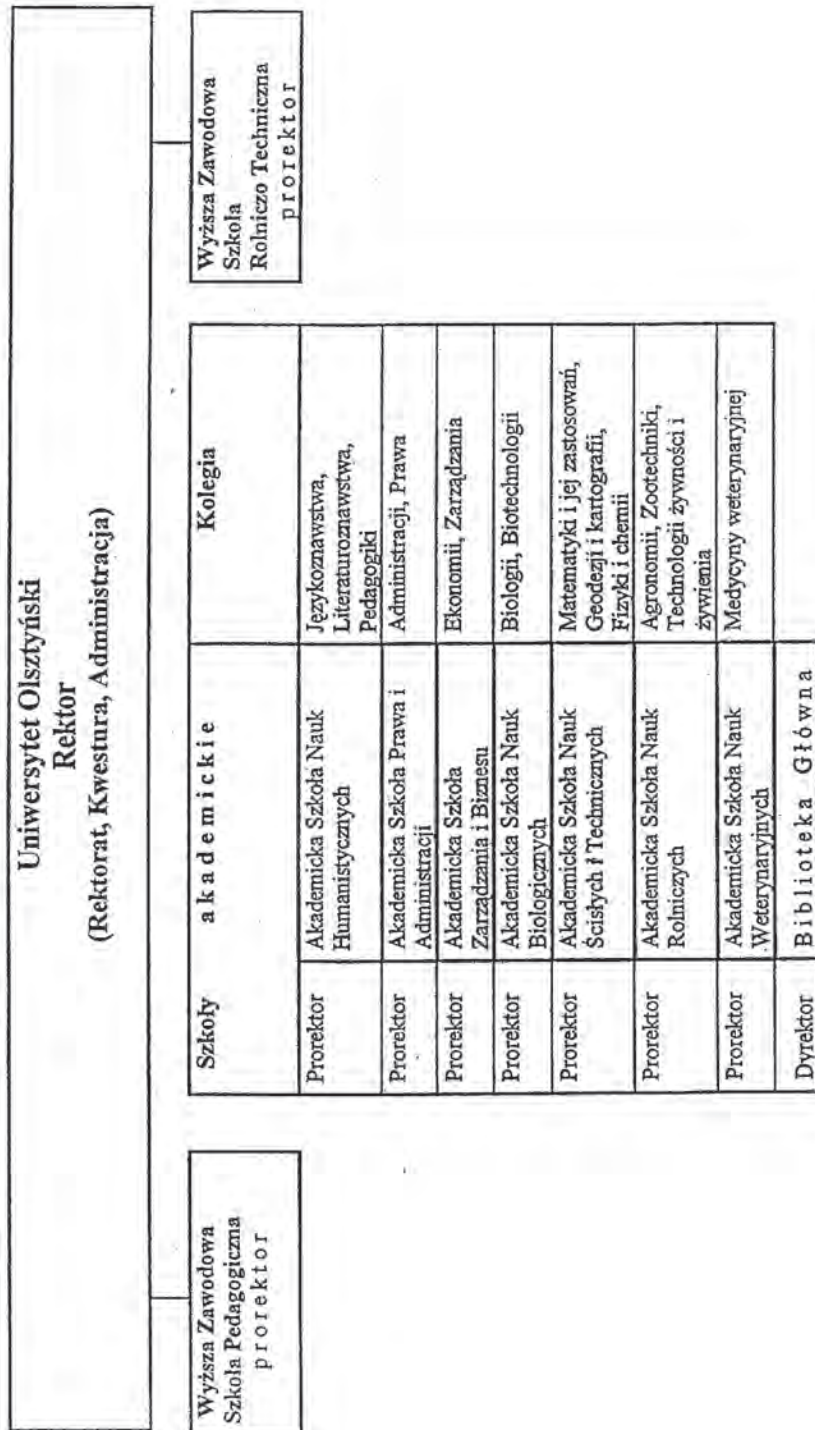
Proponowaną strukturę organizacyjną przedstawia Tabela 1.

5. Bazę materialną uniwersytetu stanowić będą:

- posiadane obiekty obu Uczelni:
  - budynków naukowo-dydaktycznych 66
(o łącznej pow. około 130.000 m²)
  - budynków administracyjnych i gospodarczych - 45
(o łącznej pow. około 30.000m²)
  - domów studenckich 14
(o łącznej pow. około 50.000m²
i możliwości zakwaterowania 3,500 studentów)
- obiekty dzisiejszego Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego
  - budynek o powierzchni około 2000 m²
(z salą dydaktyczną i biblioteką)
- obiekt lub obiekty przekazane przez Wojewodę Olsztyńskiego na cele dydaktyczne
o łącznej powierzchni około 10-12 tys m²
- domy studenckie przekazane przez Wojewodę Olsztyńskiego w 1997-1998 r.
- planowany do wybudowania w latach 1998-2000 budynek dla Akademickiej Szkoły Nauk Biologicznych (o pow. około 10.000m²)

Tabela 1

1. W dniu składania wniosku Uniwersytet Olsztyński będzie miał następującą strukturę organizacyjną:

6. Działania przygotowawcze zaplanowane na rok 1997.

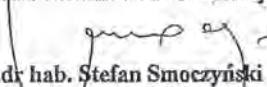
W okresie przejściowym w 1997 r. planuje się, że na podstawie uchwał Senatów zrealizowane zostaną następujące działania organizacyjne, przygotowujące do powołania Uniwersytetu:

- zatrudnieni zostaną dalsi profesorowie i doktorzy habilitowani na te kierunki, które w obu dzisiejszych uczelniach wymagają wzbogacenia wysokokwalifikowaną kadrami, niezbędną do uzyskania stosownego dla uniwersytetu poziomu i uprawnień do nadawania stopni naukowych,
- utworzone zostanie Międzyuczelniane Centrum Matematyki i jej Zastosowań i tak zorganizowane, że pozwoli to na utworzenie w najbliższych latach **kolgium Matematyki i jej Zastosowań w Akademickiej Szkole Nauk Ścisłych i Technicznych**,
- złożone zostaną przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną wnioski do Centralnej Komisji do Spraw Tytułu i Stopni Naukowych w sprawie przyznania uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych z dyscypliny literaturoznawstwa i pedagogiki,
- złożone zostaną przez Akademię Rolniczo-Techniczną wnioski do Centralnej Komisji do Spraw Tytułu i Stopni Naukowych w sprawie przyznania:
  - uprawnień do nadawania stopni naukowych doktora habilitowanego z dziedziny biologii oraz stopnia doktora z dyscyplin biologii i biotechnologii
  - uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora z dziedziny nauk ekonomicznych w zakresie dyscypliny ekonomia.
- złożone zostaną w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Komitecie Badań Naukowych posiadane już założenia techniczno-ekonomiczne na budowę na terenie Kortowa 3 budynku laboratoryjnego dla **Akademickiej Szkoły Nauk Biologicznych**, o powierzchni około 10.000 m². Poczynione zostaną starania, aby inwestycja ta miała charakter priorytetowych inwestycji centralnych,
- przejmowane będą od Wojewody Olsztyńskiego przez Akademię Rolniczo-Techniczną lub Wyższą Szkołę Pedagogiczną te budynki, które Wojewoda zadeklarował przekazać na rzecz uniwersytetu,

- w oparciu o uzyskane od Wojewody obiekty dokonane zostaną niezbędne ich przystosowania do nowych zadań i dokonane zostaną odpowiednie przemieszczenia jednostek organizacyjnych, zgodnie z planem organizacji uniwersytetu.

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o akceptację powyższych poczynań i zapewnienie pierwszeństwa szczególnie w uzyskaniu kredytów na zaplanowaną inwestycję oraz niezbędne adaptacje posiadanych i przejmowanych od Wojewody Olsztyńskiego obiektów dydaktyczno-naukowych.

Rektor
Wyższej Szkoły Pedagogicznej

prof.dr hab. Andrzej Staniszewski

Rektor
Akademii Rolniczo-Technicznej

prof.dr hab. Stefan Smoczyński

Prezes
Olsztyńskiego Forum Naukowego

prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski

Wojewoda Olsztyński

dr Janusz Lorenz

Olsztyńskie Forum Naukowe

**Program
organizacji i działania
Uniwersytetu Olsztyńskiego**

Wydanie IV zmienione i uzupełnione

Olsztyn styczeń 1998 r.

Olsztyńskie Forum Naukowe jest stowarzyszeniem naukowym powołanym w 1991 r., którego celem według statutu jest (§ 4):

- wyrażanie dążeń i osiągnięć środowiska naukowego Warmii i Mazur oraz występowanie na rzecz jego potrzeb wobec Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Polskiej Akademii Nauk oraz innych władz i instytucji państwowych oraz samorządowych;

- dążenie do stałego rozwoju, integracji i kształtowania olsztyńskiego środowiska naukowego.

Członkami zwyczajnymi stowarzyszenia stają się po złożeniu deklaracji (§ 6):

- członkowie PAN zamieszkali w Olsztynie,
- rektorzy, prorektorzy i dziekani olsztyńskich uczelni akademickich,
- dyrektorzy i ich zastępcy ds. naukowych instytutów PAN i instytutów badawczo-rozwojowych,
- przewodniczący olsztyńskich oddziałów ogólnopolskich towarzystw naukowych,
- wybitne postaci olsztyńskiego środowiska naukowego, wybrane według określonych w statucie zasad.

Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego (Kadencja 1997-2000)

Prezes - prof.dr hab., d.h.c. Tadeusz Krzymowski, czł.rzecz.PAN, były rektor AR-T, i dyrektor Instytutu RZiBŻ PAN

Wiceprezes - prof.dr hab. Stefan Smoczyński, rektor AR-T,

Wiceprezes - prof.dr hab. Andrzej Staniszewski, rektor WSP

Sekretarz - prof.dr hab. Jan Kotwica, Z-ca dyrektora d.s. naukowych Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk,

Skarbnik - dr hab. Stanisław Achremczyk, prof. WSP, dyrektor Ośrodka Badań Naukowych, im. W. Kętrzyńskiego,

członkowie -

- prof.dr hab. Włodzimierz Baran, czł.koresp. PAN, były rektor AR-T, dziekan Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej AR-T
- prof.dr hab. Albert Bartoszewicz, Dziekan Wydziału Humanistycznego, WSP,
- prof.dr hab. Eugeniusz Biesiadka, Instytut Biologii i Ochrony Środowiska WSP
- prof.dr hab. Wojciech Budzyński były prorektor AR-T, Kierownik Zakładu Roślin Zbożowych i Przemysłowych AR-T
- prof.dr hab., d.h.c. Andrzej Hopfer, były rektor AR-T, Dyrektor Instytutu Gospodarki Przestrzennej
- prof.dr hab. Jan Szczerbowski, dyrektor Inst. Rybactwa Śródl.,

Komitet ds. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego

Przewodniczący - prof.dr hab. Tadeusz Krzymowski Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN

Wiceprzewodniczący

- prof.dr hab. Stefan Smoczyński rektor AR-T
- prof.dr hab. Andrzej Staniszewski, rektor WSP

Członkowie

- dr hab. Stanisław Achremczyk, prof. WSP, dyrektor Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego
- prof.dr hab. Eugeniusz Biesiadka, Inst. Biologii i Ochr. Środ. WSP,
- prof.dr hab. Wojciech Budzyński, AR-T, czł. Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego
- prof.dr hab. Józef Górniewicz - Prorektor WSP
- prof.dr hab. Andrzej Hopfer, były rektor AR-T,
- dr Janusz Lorenz - Senator
- prof.dr hab. Mirosław Łakomy - Dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej AR-T
- prof.dr hab. Eugeniusz Łapiński - Dziekan Wydziału Pedagogicznego WSP,
- prof.dr hab. Lucjan Marzewski - Dziekan Wydziału Artystycznego WSP,
- prof. dr hab. Jadwiga Przała - Dziekan Wydziału Biologii, były prorektor AR-T
- prof.dr hab. Jan Szczerbowski, dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego
- prof. dr hab. Stefan Ziajka, Instytut Technologii Mleczarskiej AR-T

Komisja Rewizyjna

prof.dr hab. d.h.c. Stefan Tarczyński - przewodniczący

Członkowie:

- mgr Janusz Cygański - Dyrektor Muzeum Warmii i Mazur
- dr Zdzisław Czapliski - Prezes Oddziału Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej

Członkowie Wspierający

Warmińskie Przedsiębiorstwo Budowlane w Olsztynie

Przedsiębiorstwo Obsługi „Uniwersytet Warmińsko-Mazurskiego” w Olszty

I. Podstawowe założenia organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego

1. Uniwersytet Olsztyński powstanie przez integrację na zasadach partnerskich kadry i majątku istniejących dwóch państwowych szkół wyższych:

Wyższej Szkoły Pedagogicznej

Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego

oraz placówki badawczo-rozwojowej Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego jak też na specjalnych prawach - jeśli wyższe władze kościelne wyrażą na to zgodę - obecnego Warmińskiego Instytutu Kultury Chrześcijańskiej w skład, którego wchodzi Wyższe Seminarium Duchowne „Hosianum”

2. Przewiduje się udział niektórych wybranych instytutów Polskiej Akademii Nauk jak też niektórych instytutów badawczo-rozwojowych w kształceniu kadry naukowej i kształceniu studentów na poziomie magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim. Jeśli do czasu powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego nie powstaną ustawowe uregulowania umożliwiające wykonanie powyższego założenia, przewiduje się realizację celu przez zawieranie dwustronnych umów i porozumień o daleko idącej współpracy.

II. Cel główny i sposób jego realizacji

Podstawowym celem powołania Uniwersytetu w Olsztynie jest:

- stworzenie w północno-wschodnim regionie Polski silnego ośrodka uniwersyteckiego, o szerokim profilu badań i nauczania zaspakajającego potrzeby nie tylko regionu, w którym uniwersytet jest położony, ale całego północno-wschodniego obszaru Polski.

- zintegrowanie środowiska naukowego Olsztyna, które pozwoli osiągnąć optymalne dla badań i dydaktyki warunki organizacyjne. W wyniku tej integracji powinna powstać:

- nowa zdolność do podejmowania i prowadzenia badań podstawowych na wysokim, światowym poziomie;
- nowa zdolność do kształcenia kadr naukowych i tworzenia liczących się w świecie szkół naukowych;
- możliwość wzajemnego, komplementarnego oddziaływania na siebie szeroko rozumianych nauk przyrodniczych (biologicznych, rolniczych, weterynaryjnych), nauk humanistycznych oraz nauk prawnych, ścisłych (matematycznych, fizycznych, chemicznych) i technicznych.
- poszerzenie profilu kształcenia studentów zgodnie z potrzebami regionu o takie kierunki jakich kultura i gospodarka regionu warmińsko-mazurskiego będzie wymagała.

- uzyskanie zdolności do kształcenia na różnych poziomach nauczania:

Planuje się kształcenie:

- na poziomie licencjackim, magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim - w akademickich szkołach wchodzących w skład uniwersytetu.

Aby zrealizować nakreślone cele zakłada się że:

1. Uniwersytet Olsztyński w dniu powołania będzie spełniał określone ustawą wymagania do uzyskania statusu uczelni autonomicznej.

Realność tego założenia wynika z faktu, że w 1998 roku jednostki planowane do integracji

a/ zatrudniają (w zaokrągleniu) w pełnym wymiarze czasu pracy:

profesorów z tytułem naukowym	150
-------------------------------	-----

doktorów habilitowanych	230
-------------------------	-----

Razem	380
--------------	------------

doktorów - adiunktów, asystentów	520
----------------------------------	-----

doktorów - st. wykładowców	80
----------------------------	----

Razem	600
--------------	------------

magistrów - asystentów	530
------------------------	-----

magistrów - wykładowców	70
-------------------------	----

Razem	600
--------------	------------

Pracowników naukowych ogółem	1580
-------------------------------------	-------------

b/ w 1998 r. nadają stopnie naukowe:**doktora habilitowanego :**

- w dziedzinie nauk rolniczych (w 3 dyscyplinach: agronomia, zootechnika, technologia żywności i żywienia)
- w dziedzinie nauk weterynaryjnych,
- w dziedzinie nauk technicznych; (w dyscyplinie geodezja)

doktora

- w dziedzinie nauk humanistycznych (w dyscyplinie językoznawstwo)
- w dziedzinie nauk rolniczych, w 4 dyscyplinach; (agronomia, technologia żywności i żywienia, zootechnika, rybactwo);
- w dziedzinie nauk weterynaryjnych;
- w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie - (geodezja i kartografia);

2. Bazę materialną uniwersytetu stanowiąc będą:**a) posiadane obiekty obu Uczelni:**

• budynków naukowo-dydaktycznych	66
(o łącznej pow. około 130.000 m ²)	

• budynków administracyjnych i gospodarczych	45
(o łącznej pow. około 30.000m ²)	

• domów studenckich	14
(o łącznej pow. około 50.000m ²)	

- i możliwości zakwaterowania 3.500 studentów)
- b) obiekty dzisiejszego Ośrodka Badań Naukowych im. W.Kętrzyńskiego (budynek o powierzchni około 2000 m² z salą dydaktyczną i biblioteką)
4. Poczynione zostaną starania o przejęcie od Prezydenta Miasta Olsztyna i Wojewody Olsztyńskiego na rzecz kierunku kształcenia z fizyki i astronomii, obiektów Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego w Olsztynie oraz inne obiekty, których przekazanie uzgodniono wstępnie z władzami województwa.
5. W roku 1997 **biblioteki obu uczelni** zajmują powierzchnię ponad 3800 m², posiadają około 400 miejsc czytelniczych, gromadzą ponad 750 000 woluminów i obsługują około 18 000 stałych czytelników. Trwa rozbudowa Biblioteki Głównej ART (100 dodatkowych miejsc czytelniczych). Zakłada się, że podstawą Biblioteki Uniwersyteckiej będą zbiory i bazy lokalowe Biblioteki Głównej ART, Biblioteki WSP oraz sieć istniejących bibliotek lokalnych (wydziałowych, specjalistycznych). Jako zbiory uzupełniające mogą być traktowane zasoby Biblioteki Ośrodka Badań Naukowych im. W.Kętrzyńskiego, Biblioteki Wojewódzkiej oraz Wyższego Seminarium Duchownego. Zakłada się **utworzenie jednej Biblioteki Głównej Uniwersytetu z siecią lokalnie rozmieszczonych wyspecjalizowanych bibliotek w zakresie określonych dziedzin nauki, złączonych komputerową siecią informacyjną. Przewiduje się adaptację nowych pomieszczeń na uzupełnienie sieci lokalnych bibliotek i zwiększenie liczby miejsc czytelniczych. Planuje się rozpoczęcie po 2000 roku inwestycji na rzecz biblioteki uniwersyteckiej o pow. około 15 tys. m² przy ul. Głowackiego - J. Piłsudskiego.**
6. **Ocenia się, że posiadana baza naukowo-dydaktyczna i zaplecze pozwolą kształcić w Uniwersytecie w pierwszych latach po jego powołaniu około 20 -25 tys. studentów**
7. Uważa się za konieczne, aby w pierwszych latach czynności uniwersytetu mógł on być systematycznie wyposażony w niezbędną nową aparaturę badawczą i na ten cel oczekuje się rocznych dotacji w wysokości około 5 milionów złotych. Konieczne jest otrzymanie środków inwestycyjnych na przebudowę i adaptację budynków w związku z niezbędnymi przygotowaniem nowych sal dydaktycznych i laboratoriów.

Podstawowe ustalenia projektu Statutu Uniwersytetu określające jego strukturę i organizację.

I. Postanowienie ogólne.

§ 1

1. Uniwersytet Olsztyński jest państwową wyższą szkołą powołaną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu ..... i działa na podstawie ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 12 września 1990 r. i w zgodności z innymi aktami prawnymi obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej oraz z postanowieniami niniejszego statutu.
2. Siedzibą Uniwersytetu Olsztyńskiego jest miasto Olsztyn
3. Nadzór nad Uniwersytetem Olsztyńskim sprawuje w granicach określonych ustawą o szkolnictwie wyższym minister Edukacji Narodowej.

§ 2

1. Uniwersytet Olsztyński jest częścią systemu nauki polskiej i edukacji narodowej, jest autonomiczną, samorządną społecznością pracowników i studentów.
2. Uniwersytet Olsztyński kontynuuje tradycje uniwersytetów europejskich. Przestrzega on zasady tolerancji, wolności nauki, swobody nauczania, respektowania wielości światopoglądów, rozwoju kierunków badań i rozwoju szkół naukowych.
3. Uniwersytet Olsztyński wiąże nierozdzielnie działalność naukową z działalnością dydaktyczną oraz w miarę możliwości i potrzeb działalność naukową i dydaktyczną z rozwojem kulturowym, gospodarczym i technicznym kraju.
4. Uniwersytet Olsztyński prowadzi kształcenie na poziomie licencjackim, magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim.

II. Struktura organizacyjna Uniwersytetu

§ 3

Podstawowymi jednostkami Uniwersytetu są:

- **akademickie szkoły** - tworzone przez uczonych i ich warsztaty badawcze w obszarze jednej dziedziny nauki lub dziedzin pokrewnych,
- **wydziały** - utworzone przez uczonych i ich warsztaty badawcze w obszarze jednej głównej dyscypliny naukowej oraz dyscyplin pokrewnych.

§ 4

1. **Akademicką szkołą** z upoważnienia rektora kieruje wyznaczony prorektor. Rektor ustala zakres jego obowiązków i kompetencji.
2. Dla zachowania łączności merytorycznej w sprawach kształcenia i badań naukowych prorektor kierujący akademicką szkołą nauk rolniczych, akademicką szkołą nauk technicznych i akademicką szkołą nauk ekonomicznych i prawnych reprezentuje ją na ogólnopolskich konferencjach, zjazdach i spotkaniach rektorów odpowiednich uczelni rolniczych, technicznych i ekonomicznych, oraz organizuje niezbędną z tymi uczelniami współpracę merytoryczną.

3. W każdej akademickiej szkole rektor powołuje radę naukową, a jej członkowie wybierają przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego i sekretarza.
  4. Radę naukową tworzą wszyscy profesorowie i doktorzy habilitowani zatrudnieni w danej szkole akademickiej.
  5. Rada naukowa przeprowadza - po wcześniejszym uzyskaniu uprawnień - postępowania w sprawie nadania tytułu naukowego, oraz nadaje stopnie naukowe doktora habilitowanego i doktora z odpowiedniej dziedziny i dyscypliny nauk zgodnie z obowiązującymi przepisami określonymi w Ustawie o tytule naukowym i stopniach naukowych z dnia 12 września 1990 r.
  6. Rada naukowa może zlecić czynności przewidziane w Art. 12 ust. 2 pkt. 3 Ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych odpowiedniej radzie wydziału wchodzącej w skład akademickiej szkoły.
- Zakres i tryb działania rady naukowej określa jej regulamin przyjęty przez senat i nadany przez Rektora.

§ 5

1. **Wydziały wchodzą w skład akademickich szkół lub działają samodzielnie jako wydziały samodzielne.**
2. Na czele wydziału wchodzącego w skład akademickiej szkoły jak i wydziału samodzielnego stoi **dziekan i rada wydziału**. Ich uprawnienia i zadania określa Ustawa o szkolnictwie wyższym z dnia 12 września 1990 r.
3. **Radę wydziału** tworzą wszyscy profesorowie i doktorzy habilitowani zatrudnieni na wydziale oraz wybrani przedstawiciele adiunktów i asystentów, pracowników technicznych i studentów, zgodnie z Ustawą o szkolnictwie wyższym z dnia 12 września 1990 r.
4. Rady wydziałowe samodzielnych wydziałów przeprowadzają postępowanie o nadanie tytułu naukowego i nadają stopnie naukowe stosownie do posiadanych uprawnień i zgodnie z Art. 12, Art. 16, Art. 26 i Art. 27 ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych z dnia 12 września 1990 r.
5. Warunkiem utworzenia wydziału jest zatrudnienie co najmniej 12 profesorów i doktorów habilitowanych.
6. W okresie początkowej organizacji Uniwersytetu, a w dalszym okresie na wniosek Senatu można powoływać **wydziały w organizacji**, które nie spełnią wymogu liczby profesorów i doktorów habilitowanych wymienionych w pkt 5 § 5.
7. **Wydział w organizacji** jest przejściową jednostką powołaną na okres nie dłuższy niż 5 lat. W tym okresie jest on zobowiązany spełnić wymagania stawiane wydziałom samodzielnym lub wydziałom wchodzącym w skład szkół akademickich. Nie spełnienie tych warunków powoduje jego przekształcenie lub likwidację.

§ 6

1. Wydziały tworzy, przekształca i znosi Senat. Decyzje w tych sprawach wymagają większości 2/3 głosów statutowego składu Senatu.
2. Wydział organizuje działalność dydaktyczną, naukową i techniczną oraz prowadzi zajęcia dydaktyczne w zakresie jednego lub kilku kierunków studiów.
3. Wydział dysponuje przydzielonym mu mieniem Uniwersytetu oraz środkami finansowymi zgodnie z obowiązującymi przepisami i zarządzeniami Rektora.

§ 7

W ramach wydziału wchodzącego w skład szkoły akademickiej, wydziału samodzielnego i wydziału w organizacji rektor na wniosek rady wydziałowej i senatu może powołać w celach naukowo-dydaktycznych, dydaktycznych lub naukowych: **instytuty, katedry, zakłady, ośrodki badań naukowych, pracownie i zespoły badawcze.**

§ 8

1. **Instytut** można powołać, jeśli będzie on zatrudniał w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 20 pracowników w tym 4 osoby posiadające tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego.
2. W ramach instytutu można powołać **zakłady, pracownie i zespoły badawcze.**

§ 9

1. **Katedrę** można powołać jeśli będzie ona zatrudniać w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 10 pracowników w tym co najmniej jedną osobę posiadającą tytuł naukowy.
2. W katedrze można powołać **zespoły badawcze.**

§ 10

Zakład, ośrodek badań lub pracownię można powołać jeśli będą one zatrudniać w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej jedną osobę z tytułem naukowym lub stopniem doktora habilitowanego.

Uwzględniając ustalenia statutowe proponuje się powołanie Uniwersytetu Olsztyńskiego z następującą strukturą organizacyjną

I - Akademickie szkoły naukowe

1. Akademicka Szkoła Nauk Humanistycznych

- ♦ Wydział Filologiczny (utworzony z kadry obecnej WSP)
- ♦ Wydział Nauk Społecznych (utworzony z kadry obecnej WSP i AR-T)
- ♦ Wydział Pedagogiczny (utworzony z kadry obecnej WSP i AR-T)

Rada Naukowa będzie skupiać 85 profesorów i doktorów habilitowanych z dziedziny nauk humanistycznych i będzie spełniać warunki do nadawania stopnia doktora habilitowanego i doktora z nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo, literaturoznawstwo i pedagogika. Po powołaniu Rady Naukowej złożony zostanie odpowiedni wniosek do Centralnej Komisji d.s. Tytułu i Stopni Naukowych.

2. Akademicka Szkoła Nauk Ekonomicznych i Prawnych

- ♦ Wydział Administracji (utworzony z kadry obecnej WSP)
- ♦ Wydział Zarządzania (utworzony z kadry obecnej AR-T i WSP)

Rada Naukowa będzie skupiać ponad 30 profesorów i doktorów habilitowanych w większości profesorów i doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych i prawnych. Będzie ona spełniać warunki do nadawania stopnia doktora w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu. Po powołaniu Rady Naukowej złożony zostanie odpowiedni wniosek do Centralnej Komisji d.s. Tytułu i Stopni Naukowych.

3. Akademicka Szkoła Nauk Rolniczych

- ♦ Wydział Agronomii i Kształtowania Środowiska (utworzony z kadry obecnej AR-T)
- ♦ Wydział Hodowli Zwierząt i Ochrony Środowiska (utworzony z kadry obecnej AR-T)
- ♦ Wydział Żywności i Żywnienia (utworzony z kadry obecnej AR-T)

Rada Naukowa będzie skupiać 120 profesorów i doktorów habilitowanych głównie z dziedziny nauk rolniczych. Będzie spełniać warunki uprawniające do nadawania stopnia doktora habilitowanego i doktora w dziedzinie nauk rolniczych w zakresie dyscyplin: agronomia, zootechnika, rybactwo, technologia żywności i żywienia, kształtowania środowiska. Po powołaniu Rady Naukowej złożony zostanie odpowiedni wniosek do Centralnej Komisji d.s. Tytułu i Stopni Naukowych.

4. Akademicka Szkoła Nauk Ścisłych i Technicznych

- ♦ Wydział Geomatyki i Gospodarki Przestrzennej (utworzony z kadry obecnej AR-T)
- ♦ Wydział Mechaniki i Budowy Maszyn ((utworzony z kadry obecnej AR-T i WSP)
- ♦ Wydział w organizacji: Matematyki i Informatyki (utworzony z kadry obecnej AR-T i WSP)
- ♦ Wydział w organizacji: Chemii i Fizyki (utworzony z kadry obecnej AR-T i WSP)
- ♦ Wydział w organizacji: Budownictwa i Inżynierii Środowiskowej (utworzony z kadry obecnej AR-T)

Rada Naukowa w dniu jej powołania będzie skupiać ponad 30 profesorów i doktorów habilitowanych głównie z dziedziny nauk technicznych, matematycznych, chemicznych i fizycznych i będzie spełniać warunki do nadawania stopnia doktora habilitowanego i doktora w dziedzinie nauk technicznych z dyscypliny geodezja i

kartografia (uprawnienia te posiada dzisiejsza rada wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej AR-T). Po powołaniu Rady Naukowej zostanie złożony odpowiedni wniosek do Centralnej Komisji d.s. Tytułu i Stopni Naukowych.

II - Samodzielne Wydziały

1. Wydział Biologii (utworzony z kadry obecnej WSP i AR-T)

Rada Wydziału będzie skupiać ponad 30 profesorów i dr habilitowanych, będzie spełniać warunki uprawniające do nadawania stopnia dr habilitowanego i doktora w dziedzinie nauk biologicznych, w dyscyplinie biologia. Po powołaniu Rady Wydziałowej złożony zostanie odpowiedni wniosek do Centralnej Komisji d.s. Tytułu i Stopni Naukowych

2. Wydział Medycyny Weterynaryjnej (utworzony z kadry obecnej AR-T)

Rada Wydziału liczy ponad 30 profesorów i dr habilitowanych, posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego i doktora w dziedzinie nauk weterynaryjnych. Po utworzeniu nowej Rady Wydziału złożony zostanie wniosek do Centralnej Komisji d.s. Tytułu i Stopni Naukowych o przeniesienie uprawnień.

3. Wydział Wychowania Artystycznego (utworzony z kadry obecnej WSP)

Rada Wydziału zatrudnia 15 profesorów z tytułem naukowym lub kwalifikacją artystyczną drugiego stopnia. Wydział spełnia warunki do przeprowadzania kwalifikacji pierwszego stopnia z zakresu sztuki. Odpowiedni wniosek o uzyskanie uprawnień zostanie złożony po utworzeniu Uniwersytetu.

4. Wydział w organizacji Teologii (w oparciu o kadre Warmińskiego Instytutu Kultury Chrześcijańskiej)

W dniu powołania Uniwersytetu Wydział będzie zatrudniać 6 doktorów habilitowanych. Uzupełnienie kadry nastąpi zgodnie ze statutem Uniwersytetu w ciągu 5 lat.

Uniwersytet w dniu powołania będzie posiadał :

- a) **4 szkoły akademickie**, których rady naukowe będą spełniać warunki do ubiegania się o nadawanie stopni naukowych doktora habilitowanego i doktora w dziedzinie nauk humanistycznych, nauk rolniczych i nauk technicznych oraz doktora w dziedzinie nauk ekonomicznych. W obrębie 4 szkół akademickich będzie działać **10 pełnoprawnych wydziałów i 3 wydziały w organizacji**.
- b) **3 wydziały samodzielne**, których rady naukowe będą spełniać warunki do ubiegania się o nadawanie stopni naukowych doktora habilitowanego i doktora (kwalifikowania) w dziedzinie nauk biologicznych, nauk weterynaryjnych oraz w zakresie sztuki.
- c) **1 wydział** w organizacji z zakresu nauk teologicznych.

Olsztyńskie Forum Naukowe

10-718 Olsztyn-Kortowo
ul. Prawocheńskiego 5
fax (89) 523 73 47
e-mail: ewakas@food.irzbz.pan.olsztyn.pl

Prezes Zarządu tel. (89) 523 46 56
Sekretarz tel. (89) 523 46 62
Skarbnik tel. (89) 527 66 18

Olsztyn 9.02.1998 r.

Pan
Prof.dr hab. Mirosław Handke
Minister Edukacji Narodowej

Szanowny Panie Ministrze,

Środowisko naukowe Olsztyna zaniepokojone zostało działaniami Komisji Zakładowej Akademii Rolniczo-Technicznej NSZZ *Solidarność*, w sprawie powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego. Panu Ministrowi złożona została jednostronna informacja, z którą nie możemy się bez sprzeciwu godzić. Aby umożliwić Panu Ministrowi pełną orientację w tej sprawie prosimy o zapoznanie się z naszym stanowiskiem, które przedstawiamy w załączonych opracowaniach.

Olsztyńskie Forum Naukowe - akademickie stowarzyszenie pozarządowe, powołane w 1991 r. i będące samorządową organizacją środowiska naukowego posiada między innymi statutowy obowiązek (§ 4 Statutu)

- ♦ wyrażania dążeń i osiągnięć środowiska naukowego Warmii i Mazur oraz występowania na rzecz jego potrzeb wobec Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Polskiej Akademii Nauk oraz innych władz i instytucji państwowych oraz samorządowych;
- ♦ dążenia do stałego rozwoju, integracji i kształtowania olsztyńskiego środowiska naukowego.

Stowarzyszenie jest organizacją elitarną, złożoną z ludzi o znaczących doświadczeniach w zakresie organizacji nauki i dydaktyki w szkolnictwie wyższym. Zgodnie ze statutem członkami zwyczajnymi stowarzyszenia stają się po złożeniu deklaracji (§ 6)

- ♦ członkowie PAN zamieszkali w Olsztynie,
- ♦ rektorzy, prorektorzy i dziekani olsztyńskich uczelni akademickich,
- ♦ dyrektorzy i ich zastępcy ds.naukowych instytutów PAN i instytutów badawczo-rozwojowych,
- ♦ przewodniczący olsztyńskich oddziałów ogólnopolskich towarzystw naukowych,
- ♦ wybitne postaci olsztyńskiego środowiska naukowego, wybrane według określonych w statucie zasad.

Stowarzyszenie zrzesza 69 członków zwyczajnych i 2 członków wspierających. Zarząd składa się z wybranych demokratycznie 11 osób (załącznik nr 1).

Środowisko olsztyńskie jest w porównaniu do innych ośrodków akademickich stosunkowo ubogie kadrowo i pod względem liczby placówek naukowych.

Znajdują się tu:

- ♦ Akademia Rolniczo-Techniczna im. Michała Oczapowskiego (powołana w 1950 r.)
- ♦ Wyższa Szkoła Pedagogiczna (powołana w 1969 r.)
- ♦ Instytut Rybactwa Śródlądowego - IBR - podległy Ministerstwu Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (powołany w 1950 r.)
- ♦ Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk
- ♦ Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego - działający na prawach IBR (powołany w 1961)

Ponadto działają dwie wyższe uczelnie korzystające ze specjalnego statusu:

- ♦ Wyższe Seminarium Duchowne „Hosianum” w Olsztynie (uczelnia kościelna)
- ♦ Wyższa Szkoła Policyjna w Szczytnie (uczelnia państwowa)

W ostatnich latach powołano 3 prywatne Wyższe Szkoły Zawodowe, oparte głównie na kadrze dojeżdżającej lub pracującej na pierwszym etapie w jednej z wymienionych szkół państwowych.

Zatrudnienie w placówkach na dzień 31.XII.1997 r.
(pracownicy zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu)

Nazwa placówki	Pracownicy naukowi					Pracownicy ogółem	
	prof. tytularnych	dr habil.	dr	asystentów	Razem naukowych	inż-techn., obsługi i administracji	Razem
Akademia Rolniczo-Techniczna	111	137	401	251	900	833	1733
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	44	81	157	200	482	276	758
Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN	11	5	25	28	68	68	136
Instytut Rybactwa Śródlądowego	8	5	20	16	49	88	137
Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego	-	2	7	-	9	12	21
Wyższe Seminarium Duchowne	-	6	32	38	76	-	-
RAZEM	174	236	642	533	1585		

Jak często bywa w niedużych środowiskach naukowych, od wielu lat zauważało się istnienie pewnych podziałów, a czasem i antagonizmów. Widząc tę sytuację, w 1988 r. - zaraz po powstaniu pierwszej w Olsztynie placówki Polskiej Akademii Nauk - zainicjowane zostało powołanie Komisji Współdziałania Placówek Naukowych Olsztyna. Komisja ta po paru latach działania przekształcona została w 1991 r. w **Olsztyńskie Forum Naukowe**.

Głównym celem działania Forum stała się **integracja środowiska naukowego i współdziałania wobec kluczowych dla tego środowiska spraw**. Forum wystąpiło z odpowiednimi wnioskami do KBN i Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie budowy biblioteki środowiskowej oraz do KBN, Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Narodowej i Krajowej Rady Spółdzielczości w sprawie przeniesienia do Olsztyna i zrestrukturyzowania, według przedłożonej koncepcji Instytutu Mleczarstwa - tj IBR podległego spółdzielczości mleczarskiej.

Od 1991 r. podstawowym zadaniem Forum stało się **osiągnięcie konsensusu środowiska w sprawie powołania w Olsztynie Uniwersytetu**. Pierwsze propozycje zgłaszała Wyższa Szkoła Pedagogiczna. W latach 1991-1993 przeprowadziliśmy ocenę możliwości kadrowych i rozwoju kadry w okresie najbliższych dziesięciu lat. Opracowany przez Forum scenariusz powołania uniwersytetu przez przekształcenie Wyższej Szkoły Pedagogicznej w uniwersytet zakładał aktywną, organiczną działalność w zakresie rozwoju kadry oraz plan jej pozyskiwania z zewnątrz. Wykazaliśmy jednak, że przy zorganizowanym działaniu i korzystnych okolicznościach dopiero po 15-20, albo i więcej latach Wyższa Szkoła Pedagogiczna mogłaby samodzielnie osiągnąć stan kadrowy upoważniający do wnioskowania o przekształcenie WSP w Uniwersytet.

W wyniku powyższego opracowania w 1993 r. powstała nowa koncepcja oparta w dużym stopniu o przedłożone opracowanie prof. Wojciecha Budzyńskiego z Akademii Rolniczo-Technicznej i ówczesnego rektora tej uczelni prof. Andrzeja Hopfera - zakładająca utworzenie nietypowego, ale korzystnego dla nauki i szkolnictwa wyższego - uniwersytetu integrującego w miarę możliwości całe środowisko, a na pewno całe państwowe szkolnictwo wyższe Olsztyna. Rozpoczął się nowy etap rozpatrywania możliwości. W dniu 19 stycznia 1994 r. powołany został specjalny Zespół do spraw Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego, w skład którego weszli wszyscy kierownicy (rektorzy, dyrektorzy) państwowych placówek naukowych i dydaktycznych Olsztyna oraz prof. W. Budzyński. Zespół ten i kolejne Zarządy Olsztyńskiego Forum Naukowego dołożyły wielu starań, aby uzyskać konsensus w środowisku olsztyńskim i opracować koncepcję organizacji (z konieczności nietypowej w porównaniu z istniejącymi obecnie uniwersytetami) uczelni, która mogłaby być silną, liczącą się, autonomiczną placówką uniwersytecką, o profilu badawczym i dydaktycznym nawiązującym do rozwiązań stosowanych na zachodzie i w USA. W 1995 r., a następnie w

1996 r. i 1997 r. przedstawiliśmy środowisku kolejne opracowania, które krok po kroku wnosily coraz to nowe uzupełnienia i koncepcje wynikające z dyskusji w ramach Zespołu d.s. Organizacji Uniwersytetu w Zarządzie Olsztyńskiego Forum Naukowego jak i w całym środowisku.

Za podstawowe założenie organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego przyjęto:

1. Uniwersytet Olsztyński powstanie przez integrację na zasadach partnerskich kadry i majątku istniejących dwóch państwowych szkół wyższych:

Wyższej Szkoły Pedagogicznej i

Akademii Rolniczo-Technicznej im. Michała Oczapowskiego

oraz placówki badawczo-rozwojowej Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, jak też na specjalnych prawach - jeśli wyższe władze kościelne wyrażą na to zgodę - obecnego Warmińskiego Instytutu Kultury Chrześcijańskiej, w skład którego wchodzi Wyższe Seminarium Duchowne „Hosianum”

2. Przewiduje się udział niektórych wybranych instytutów Polskiej Akademii Nauk jak też niektórych instytutów badawczo-rozwojowych w kształceniu kadry naukowej i kształceniu studentów na poziomie magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim. Jeśli do czasu powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego nie powstaną ustawowe uregulowania umożliwiające wykonanie powyższego założenia, przewiduje się realizację celu przez zawieranie dwustronnych umów i porozumień o daleko idącej współpracy.

Jako cel główny do osiągnięcia przyjęto:

- **zintegrowanie środowiska naukowego Olsztyna, które pozwoli osiągnąć optymalne dla badań i dydaktyki warunki organizacyjne. W wyniku tej integracji powinna powstać:**

- nowa zdolność do podejmowania i prowadzenia badań podstawowych na wysokim, światowym poziomie;
- nowa zdolność do kształcenia kadr naukowych i tworzenia liczących się w świecie szkół naukowych;
- możliwość wzajemnego, komplementarnego oddziaływania na siebie szeroko rozumianych nauk przyrodniczych (biologicznych, rolniczych, weterynaryjnych), nauk humanistycznych oraz nauk prawnych, ścisłych i technicznych.
- poszerzenie profilu kształcenia studentów zgodnie z potrzebami regionu o takie kierunki jakich kultura i gospodarka regionu warmińsko-mazurskiego będzie wymagała.

- **uzyskanie zdolności do kształcenia na różnych poziomach nauczania to jest :**

- na poziomie licencjackim, magisterskim, podyplomowym, doktorskim i postdoktorskim

W grudniu 1996 r. koncepcja wraz z pismem przewodnim podpisanym przez obu rektorów, prezesa OFN i wojewodę olsztyńskiego złożona została Ministrowi Edukacji Narodowej. Minister pismem z dnia 20.01.1997 r. powołał prof. Tadeusza

Krzymowskiego na pełnomocnika do spraw opracowania koncepcji organizacyjnej i programowej Uniwersytetu w Olsztynie. W czerwcu 1997 r. wydaliśmy i upowszechniliśmy w środowisku trzecie już, zmienione i uzupełnione wydanie „Programu organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego.

W 1997 r. umieszczona została w Internecie szeroka informacja o poczynionych przygotowaniach i potrzebach kadrowych planowanego do powołania w 1999 r. Uniwersytetu Olsztyńskiego (w załączeniu). W odpowiedzi na nią napłynęło kilkanaście propozycji z USA, Kanady i Polski. Część z nich jest w trakcie realizacji.

W 1997 r. poczynione zostały następujące działania organizacyjne, o których powiadomiony został dr. J. Lepiech Dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego i Nauki Ministerstwa Edukacji Narodowej (pismo z dnia 30.12.1997 r.).

1. W dniu 12.05.1997 r. **powołana została Fundacja na Rzecz Utworzenia i Rozwoju Uniwersytetu Olsztyńskiego**. Powołano Radę Fundacji, której przewodniczy dr Janusz Lorenz oraz Zarząd na czele z prezesem prof. Andrzejem Hopperem. Statut i wniosek o rejestrację złożono w Sądzie w Warszawie.
2. Senat Akademii Rolniczo-Technicznej im. M. Oczapowskiego w Olsztynie w dniu 9 lipca 1997 r. oraz Senat Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie w dniu 15 lipca 1997 r. **podjęły jedomyślnie uchwały o utworzeniu, po wcześniejszych przygotowaniach, Uniwersytetu Olsztyńskiego przez połączenie obu uczelni (uchwały w załączeniu).**
3. Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego podjął uchwałę o przekształceniu dotychczasowego Zespołu (działającego od 19.1.1995 r.) w **Komitet d.s. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego**. W skład Komitetu weszli wszyscy członkowie dotychczas działającego Zespołu oraz dodatkowo po trzech wybranych przez Senaty przedstawicieli obu uczelni.
4. W roku 1997 Zarząd Olsztyńskiego Forum Naukowego **pozytywnie zaopiniował 25 wniosków przedłożonych przez rektorów obu uczelni o przydział mieszkań służbowych** nowoangażowanym profesorom i doktorom habilitowanym, niezbędnym do uzupełnienia brakującej dla przyszłego uniwersytetu kadry naukowej. W wyniku tych działań 18 profesorów i dr habilitowanych zatrudnionych w Wyższej Szkole Pedagogicznej i 7 zatrudnionych w Akademii Rolniczo-Technicznej otrzymało przydziały na mieszkania zakładowe z puli mieszkań jakimi dysponował Wojewoda Olsztyński.

Na szczególne podkreślenie zasługuje znaczący rozwój kadrowy i organizacyjny Wyższej Szkoły Pedagogicznej w 1996-1997 r. Zatrudnionych zostało na pierwszym etapie około 20 doktorów habilitowanych i profesorów tytułarnych, niezbędnych do przekształcenia się jednostek WSP w jednostki przyszłego Uniwersytetu. Uczelnia zaplanowała i konsekwentnie realizowała koncepcję połączenia się z Akademią Rolniczo-Techniczną widząc możliwość utworzenia z własnych zasobów kadrowych Wydziału Filologicznego, Wydziału Nauk Społecznych, Wydziału Wychowania Artystycznego, Wydziału Administracji i

Prawa oraz Wydziału Pedagogicznego. Wyższa Szkoła Pedagogiczna przewidziała złączenie swojego Instytutu Biologii i Ochrony Środowiska z powołanym przez AR-T w 1997r. Wydziałem Biologii oraz przekazania matematyków do wspólnego początkowo Międzyuczelnianego Centrum Matematyki i Jej Zastosowań, z perspektywą utworzenia w Uniwersytecie Wydziału Matematyki i Informatyki. Wyższa Szkoła Pedagogiczna uzyskała w 1997 r. prawo doktoryzowania z dziedziny nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo i złożyła wniosek o doktoryzowanie w dyscyplinie literaturoznawstwo. Trzeci wniosek w sprawie doktoryzowania w dyscyplinie pedagogika zostanie złożony w najbliższym czasie.

Rektor Akademii Rolniczo-Technicznej rozpoczął również w 1997 r. przygotowania do wewnętrznej restrukturyzacji, jednak działania te budziły niepokoje środowiska, bowiem sugerowały rozwiązania nie uwzględniające partnerskich współdziałań z Wyższą Szkołą Pedagogiczną.

Na inauguracji roku akademickiego 1997/1998 w Wyższym Seminarium Duchownym „Hosianum”, Rektor tej uczelni Ks.dr Jan Guzowski po raz pierwszy w publicznym wystąpieniu przedstawił koncepcję włączenia się „Hosianum” do przyszłego Uniwersytetu. Od tego faktu i po rozmowie prof. T. Krzymowskiego z księdzem arcybiskupem dr Edmundem Piszczem rektor ks.dr Jan Guzowski był uczestnikiem wszystkich kolejnych posiedzeń Komitetu d.s. Utworzenia Uniwersytetu i tak jak inni odpowiedzialni za organizację planowanych wydziałów przedłożył opracowaną ankietę informacyjną, przewidującą powołanie na Uniwersytecie jednostki z zakresu kształcenia teologicznego. Ksiądz Rektor J. Guzowski zastrzega jednak, iż nie posiada uprawnień do podejmowania wiążących decyzji, które w tak ważnej kwestii należą do wyższych władz kościelnych. Ze względu na prawnie zagwarantowaną kościelną własność nieruchomości pozostających w dyspozycji Wyższego Seminarium Duchownego, proste połączenie Wyższego Seminarium z Uniwersytetem w taki sam sposób jak może to nastąpić w przypadku Akademii Rolniczo-Technicznej, Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Ośrodka Badań Naukowych nie może mieć miejsca. Posiadana kadra 6 doktorów habilitowanych i 33 doktorów pozwoli jednak według naszej koncepcji i zawartych w statucie zasad stworzyć normalną jednostkę uniwersytetu pod nazwą Wydział Teologii - w organizacji. Wymaga to jednak uzgodnień z wyższymi władzami Kościoła Katolickiego.

Po podjętych przez oba Senaty uchwałach i po przekształceniu Zespołu d.s. Organizacji Uniwersytetu w środowiskowy Komitet d.s. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego, rozpoczęto intensywne prace nad przygotowaniem projektu statutu i opracowaniem projektów organizacji szkół akademickich i wydziałów, w oparciu o przedkładane szczegółowe ankiety ilustrujące kierunki badawcze, stan kadrowy, wykaz jednostek itp.

O planowanych terminach zakończenia prac koncepcyjnych i o zaplanowanym terminie dyskusji na szczeblu rad wydziałowych i senatów oraz o przewidywanym terminie przedłożenia Ministrowi Edukacji Narodowej ostatecznego opracowania i wniosku obu

połączonych Senatów o utworzeniu Uniwersytetu Olsztyńskiego w 1999 r. powiadomiony został Pan dr Józef Lepiech Dyrektor Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego (pismo z dnia 30.12.1997 r.).

Wszystkie wyżej wymienione działania Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego mogły być realizowane między innymi dzięki temu, że posiadał on nie tylko kompetencje moralne, wynikające z uczestnictwa w Zarządzie osób ze szczególnymi kwalifikacjami i pozycją w nauce, ale również z faktu, że w składzie ścisłego Zarządu występowali:

1. Pełnomocnik Ministra Edukacji Narodowej do spraw opracowania koncepcji organizacyjnej i programowej Uniwersytetu w Olsztynie;
  2. urzędujący Rektor Akademii Rolniczo-Technicznej;
  3. urzędujący Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej;
  4. Dyrektor Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego
  5. Dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, wieloletni i obecny członek Centralnej Komisji do spraw Tytułu i Stopni Naukowych;
  6. Członek (z wyboru) Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego;
  7. Wicedyrektor d.s. naukowych Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie;
- i inni kompetentni profesorowie obu uczelni.

Bardzo istotnym wsparciem dla działalności Olsztyńskiego Forum Naukowego było pełne zaufanie do jego kompetencji merytorycznych i autorytetu udzielane przez urzędującego Wojewodę Olsztyńskiego dr Janusza Lorenza, wielkiego rzecznika powołania Uniwersytetu w Olsztynie. Z jego inicjatywy odbyło się powołanie prezesa Forum na pełnomocnika Ministra oraz na przewodniczącego rady nadzorczej Spółki „Przedsiębiorstwo Obsługi „Uniwersytet Warmińsko-Mazurski”, której celem było udostępnienie mieszkań nowoangażowanym profesorom i doktorom habilitowanym oraz przygotowywanie pomieszczeń dydaktycznych i domów akademickich dla przyszłego uniwersytetu.

Uznając nasze działania za pożyteczne dla środowiska naukowego i przynoszące pozytywne efekty w zakresie jego integracji, zaskoczeni zostaliśmy w styczniu 1998 r. zaproszeniem przez Pana Ministra grupy osób, o bardzo dziwnym składzie osobowym i podjęciu dyskusji, a jak nas poinformował Rektor S. Smoczyński i decyzji na temat organizacji uniwersytetu w Olsztynie w oparciu o Akademię Rolniczo-Techniczną i Wyższe Seminarium Duchowne.

Pominięci zostali i wyłączeni z rozmów:

- nieodwołany dotąd pełnomocnik Ministra Edukacji Narodowej do spraw przygotowania koncepcji organizacyjnej i programowej Uniwersytetu w Olsztynie,
- Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej,

- Dyrektor Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego
a więc między innymi kierownicy jednostek od początku przewidzianych do integracji w ramach Uniwersytetu.

Przekazanie środowisku przez Rektora S. Smoczyńskiego informacji o powierzeniu przez Pana Ministra Akademii Rolniczo-Technicznej wiodącej, organizacyjnej roli w tworzeniu Uniwersytetu i o wyłączeniu z tego procesu samorządu akademickiego, jak też tworzenie w naszym rozumieniu karłowatego Uniwersytetu w oparciu głównie o rolniczo-techniczną kadre Akademii Rolniczo-Technicznej i bardzo szczupłą kadre humanistyczną Wyższego Seminarium Duchownego (6 doktorów habilitowanych w tym dwóch z dziedziny nauk prawnych, jeden z dziedziny nauk humanistycznych i trzech z dziedziny nauk teologicznych) **zbulwersowało środowisko i znacząco je zantagonizowało**. Daje temu wyraz między innymi stanowisko Komisji Zakładowej NSZZ *Solidarność* przy Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie w której między innymi czytamy ....„Sugestia włączenia części kadry naukowej WSP do uniwersytetu świadczy o przedmiotowym traktowaniu naszej uczelni, jako swoistej rezerwy kadrowej dla potrzeb AR-T. **W naszym środowisku nie ma i nie będzie zgody na inne niż partnerskie relacje między obu uczelniami**”. (Pełny tekst uchwały w załączeniu)

. Wersja Uniwersytetu skonstruowanego na „bazie AR-T i „Hosianum” - przedstawiona została również przez Senatora AWS Pana Pawła Abramskiego w „Dzienniku Pojezierza” w dniu 30 stycznia 1998 r. (w załączeniu). Wywołało to serię oświadczeń i polemik.

Pragniemy podkreślić, że Instytutowi Rybactwa Śródlądowego i Ośrodkowi Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego (placówkom działającym w statusie IBR-ów), Instytutowi Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk, Wyższemu Seminarium Duchownemu „Hosianum” i obu akademickim uczelniom Akademii Rolniczo-Technicznej im. M. Oczapowskiego i Wyższej Szkole Pedagogicznej, a głównie pracownikom naukowym tych placówek nie jest i nie może być obojętne czy będzie w Olsztynie uniwersytet, jak również nie jest obojętne **jaki to będzie uniwersytet, jaki będzie jego kształt, a co jest z tym związane - jaka będzie jego pozycja w strukturze polskiej nauki, jaki będzie jego prestiż w Europie, w Polsce i w północnym jej regionie**.

Od początku swego działania kolejne Zarządy Olsztyńskiego Forum Naukowego nie dopuszczały do upolitycznienia idei tworzenia w Olsztynie Uniwersytetu. Wychodzimy z założenia, że tak znacząca, historyczna dla północnego regionu Polski i całego kraju decyzja musi być akceptowana przez całe środowisko naukowe Olsztyna, przez społeczność Warmii i Mazur jak też społeczeństwo Polski, niezależnie od poglądów politycznych. Uważamy, że nadal trzeba robić wszystko, aby nie antagonizować środowiska. Jest to wyższa wartość, która musi być własnością wszystkich. Podtrzymujemy i mocno akcentujemy nasze stanowisko, że Uniwersytet w Olsztynie powinien być tworzony na zasadach partnerskiego połączenia kadry i majątku trzech państwowych jednostek posiadających osobowość prawną i możliwość wniesienia do uniwersytetu, poza kadra, również mienia nieruchomego i ruchomego.

Zakładamy natomiast, że porządkowanie spraw kadrowych i majątkowych podejmie rektor i senat przyszłego uniwersytetu, wykorzystując lub nie, przygotowane przez Komitet d.s. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego koncepcje organizacyjne i programowe. Próba wybiórczego kwalifikowania kadry przed powołaniem uniwersytetu jest prostą drogą do skłócenia środowiska, a nawet zorganizowania wzajemnego bojkotu, a w efekcie do masowego odpływu wartościowej kadry do innych organizowanych w kraju uniwersytetów. Znając środowisko i zaistniałe już antagonizmy między uczelniami wyrażamy pogląd, że powierzenie wiodącej czy dominującej roli we wstępnym okresie przygotowania organizacji uniwersytetu jednej tylko uczelni lub osobie wywodzącej się z przewidzianych do integracji jednostek, jeszcze przed oficjalnym złączeniem tych jednostek ustawą sejmową - wywoła daleko idące pogłębienie działań dezintegracyjnych.

Uprzejmie prosimy o oficjalne poinformowanie nas o zajętych w tej sprawie stanowiskach, które jak rozumiemy mieści się w jednym z trzech wariantów.

Wariant 1

- Pan Minister akceptuje przedłożoną koncepcję i program organizacji Uniwersytetu opracowany przez Komitet d.s. Utworzenia Uniwersytetu i upoważnia dotychczasowego Pełnomocnika do kierowania dalszymi pracami koncepcyjno-organizacyjnymi.
- Obaj Rektorzy zobowiązują się do ścisłej współpracy z pełnomocnikiem Ministra i do zapraszania go na wszystkie obrady Senatów, na których będą omawiane sprawy uniwersytetu.
- Pełnomocnik Ministra zostaje zobowiązany do opracowania ostatecznego programu organizacji uniwersytetu, uzgodnienia z Senatami, a następnie wraz z Rektorami przedkłada go Ministrowi Edukacji Narodowej.
- Oba Senaty skierują do Ministra Edukacji Narodowej podjęte uchwały wnoszące o powołanie Uniwersytetu Olsztyńskiego w terminie z Panem Ministrem uzgodnionym.

Wariant 2

- Pan Minister nie akceptuje koncepcji Olsztyńskiego Forum Naukowego. Zarząd rozwiązuje Komitet d.s. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego powiadamiając o tym środowisko naukowe.
- Pełnomocnik Ministra Edukacji Narodowej składa rezygnację z pełnienia funkcji, a Pan Minister odwołuje go z tej funkcji.
- Dalsze działania podejmuje Pan Minister według własnego uznania.

Wariant 3

- Pan Minister wprowadzi w życie inne działania niż przewidują dwa wyżej wymienione warianty, a Olsztyńskie Forum Naukowe rozważy dalszy swój do nich stosunek powiadamiając o biegu wydarzeń swoich członków i stosowne instytucje.

Olsztyńskie Forum Naukowe uzależnia swoje dalsze działania w sprawie Uniwersytetu Olsztyńskiego od stanowiska Pana Ministra .

Z poważaniem

**Zarząd
Olsztyńskiego Forum Naukowego**

**z up. prof. Tadeusz Krzymowski
prezes**

w załączeniu:

1. Skład Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego i Komitetu d.s. Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego.
2. Opracowanie Olsztyńskiego Forum Naukowego: *Program organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego* (wydanie IV z 1998 r.)
3. Informacja zamieszczona w Internecie w 1997 r.
4. Uchwała Senatu Akademii Rolniczo-Technicznej z dnia 9 lipca 1997 r.
5. Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Pedagogicznej z dnia 15 lipca 1997 r.
6. Uchwała Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność Wyższej Szkoły Pedagogicznej
7. Wypowiedź dla prasy Senatora Pawła Abramskiego.
8. Komunikat Kurii Metropolitarnej Archidiecezji Warmińskiej

do wiadomości :

1. prof.dr hab. Andrzej Pelczar
Przewodniczący Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego
2. Wojewoda Olsztyński
3. Prezydent Miasta Olsztyna
4. Parlamentarzyści woj. olsztyńskiego
5. Członkowie Olsztyńskiego Forum Naukowego.
6. Kuria Metropolitalna Archidiecezji Warmińskiej.

Prof. Tadeusz Krzymowski
Olsztyn, ul. T Młynka 1

Olsztyn, 6 stycznia 2003 r.

J. M.

Prof. dr hab. Ryszard Górecki

Rektor

Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego
w Olsztynie

Magnificencjo Rektorze!

Minęły ponad trzy lata od powołania do życia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Jesteśmy dziś dumni z jego działalności i pięknego rozwoju. Sądzę jednak, że jest to również właściwy czas, aby w spokojnej atmosferze powrócić do pewnych faktów z przeszłości, towarzyszących tworzeniu uniwersytetu i aby niektóre z nich przypomnieć lub zaakcentować.

Podległe Panu Rektorowi służby informacyjne Uniwersytetu wielokrotnie, na łamach „Wiadomości Uniwersyteckich” publikowały tzw. „kalendarium drogi do Uniwersytetu”. Kalendarium po raz pierwszy opublikowano w okresie pierwszej inauguracji w Uniwersytecie a więc w okresie silnej presji ówczesnej politycznej siły rządzącej, czyli AWS-u, zdążającej do zatarcia wcześniejszego działania Ministerstwa Edukacji Narodowej, kierowanego przez Ministra Jerzego Wiatra oraz pomniejszenia do wartości minimalnych wkładu Wojewody Olsztyńskiego dr Janusza Lorenza i posła ziemi warmińsko-mazurskiej prof. dr hab. Tadeusza Iwińskiego. Wielokrotne publikowanie niezbyt ścisłych faktów utrwala je w pamięci i w efekcie wypacza historię.

W 1999 roku ukazała się też książka autorstwa prof. Bogdana Łukaszewicza z przedmową prof. Stanisława Achremczyka, zatytułowana „U źródeł uniwersytetu 1993-1999”, wydana przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski wspólnie z Ośrodkiem Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie. Dobrze się stało, że w książce tej

zamieszczono przedruk wielu artykułów i notatek prasowych dotyczących powołania uniwersytetu w Olsztynie a szczególnie zapis dyskusji w Sejmie i Senacie. Uważam tę książkę za wartościową. Jednakże materiał tam zawarty **jest niekompletny a czasem wprowadza nawet czytelnika w błąd stwierdzeniami autorów książki i przedmowy, że to w 1993 r. rozpoczęła się dyskusja i powstała koncepcja powołania uniwersytetu w Olsztynie.**

Wiem, że oryginalne dokumenty mają najwyższe znaczenie dla historyków. Jednakże i relacje świadków wydarzeń mają swoją wartość historyczną i mogą się przydać potomnym. Biorąc pod uwagę mój wiek zdecydowałem, że jest to właściwy czas aby przekazać na ręce Pana Rektora oryginały lub kopie niektórych dokumentów, jak również mój osobisty opis niektórych wydarzeń związanych z „drogą do uniwersytetu”, w których brałem udział.

Znany jest mi osobisty stosunek Pana Rektora do historii tworzenia Uniwersytetu, który zaprezentował Pan Rektor na pierwszym posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Przypomnienie wówczas zasług Olsztyńskiego Forum Naukowego - w obecności rządzących wtedy polityków, chętnie wymazujących z pamięci miniony okres współczesnej historii i przypisujących jedynie sobie zasługi w sprawie powołania Uniwersytetu, wzbudziło zdumienie jednych i szacunek innych, obecnych na sali.

Na ręce Pana Rektora pozwalam więc sobie przekazać moje opinie dotyczące niektórych, nieznanych ogółowi faktów oraz poprzeć je dokumentami, jakie posiadam. Wydaje mi się, że w przyszłości problemom organizacji uniwersytetu i drodze, która do tego celu wiodła poświęcone będą liczne opracowania (prace magisterskie, doktorskie, habilitacyjne) i dlatego gromadzenie faktów ma swoje uzasadnienie.

Pragnę uzupełnić historię powołania Uniwersytetu w Olsztynie następującymi informacjami i dokumentami:

a/ Pierwszy oficjalny wniosek o utworzenie w Olsztynie uniwersytetu skierowany został do Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego prof. dr Henryka Jabłońskiego w piśmie z dnia 26 lutego 1972 roku (zał. 1).

Pismo skierowali i podpisali: rektor Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie prof. Tadeusz Krzymowski i rektor Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Olsztynie doc. Janusz Sikora. W

piśmie przewodnim powołano się na uzgodnienia z senatami obu uczelni oraz na poparcie Sekretariatu Komitetu Wojewódzkiego PZPR w uchwale z dnia 7 lutego 1972 r.

Do pisma przewodniego dołączono:

- 8-stronicowe „Uzasadnienie wniosku w sprawie połączenia szkół wyższych w Olsztynie (zał. 2),

- „Statut Uniwersytetu Olsztyńskiego” (projekt) zawierający 39 artykułów zawartych na 18 stronach tekstu (zał. 3).

W kwietniu 1972 r. zostałem poinformowany przez Ministra H. Jabłońskiego, że przeszkodą w zaakceptowaniu wniosku jest stanowisko uniwersytetów, wskazujące że stosunkowo niedawno, bo w latach 50-tych wyodrębniono z uniwersytetów wydziały rolnicze, leśne i weterynaryjne, tworząc oddzielne Wyższe Szkoły Rolnicze i ponowne włączenie szkolnictwa rolniczego do struktur uniwersyteckich zakłóciło by uporządkowany system.

b/ W 1988 roku, po powołaniu w Olsztynie pierwszej placówki Polskiej Akademii Nauk pod nazwą „Centrum Agrotechnologii i Weterynarii Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie” zainicjowałem **powołanie Komisji Współdziałania Placówek Naukowych Olsztyna.**

W pierwszym posiedzeniu Komisji w listopadzie 1988 r. uczestniczyli:

rektor ART prof. Andrzej Hopfer, rektor WSP prof. Stanisław Sztejn, dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego prof. Jan Szczerbowski, dyrektor Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego doc. Edmund Wojnowski, dyrektor Oddziału Olsztyńskiego Instytutu Mleczarstwa w Warszawie doc. Kazimierz Kornacki, dyrektor Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie mgr Janusz Cygański i dyrektor Centrum Agrotechnologii i Weterynarii PAN prof. Tadeusz Krzymowski. Na przewodniczącego Komisji wybrano prof. T. Krzymowskiego.

Komisja zbierała się kilkakrotnie w latach 1989-1991 i odbyła wiele dyskusji na temat integracji i dalszego rozwoju środowiska naukowego w Olsztynie. **Przedmiotem dyskusji była między innymi sprawa utworzenia w Olsztynie uniwersytetu oraz powołania Olsztyńskiego Towarzystwa Naukowego.** Do współpracy w tej ostatniej sprawie zaproszono prof. Stefana Tarczyńskiego, który wcześniej był inicjatorem utworzenia takiego towarzystwa na wzór Naukowego Towarzystwa Toruńskiego, Towarzystwa Gdańskiego itp. W wyniku szerokiej dyskusji i po zapoznaniu się z kilku statutami towarzystw naukowych (z Gdańska, Torunia Płocka i innych miast) Komisja Współdziałania Placówek Naukowych, poszerzona o przewodniczących niektórych Oddziałów Olsztyńskich ogólnopolskich towarzystw naukowych, podjęła w 1990 roku uchwałę o rezygnacji z powołania Olsztyńskiego Towarzystwa Naukowego oraz o **przekształceniu Komisji Współdziałania**

Placówek Naukowych Olsztyna w Olsztyńskie Forum Naukowe. Opracowano koncepcję organizacji i działania Forum i przygotowano statut OFN. Wszyscy członkowie Komisji i uczestniczący w posiedzeniu przewodniczący olsztyńskich oddziałów ogólnopolskich towarzystw naukowych - stali się członkami założycielami Olsztyńskiego Forum Naukowego. Stosowny wniosek złożono w Sądzie Wojewódzkim w Olsztynie. Forum zostało zarejestrowane w 1991 r. jako pozarządowe stowarzyszenie naukowe. Wniosek członków założycieli i Statut zatwierdzony przez Sąd Wojewódzki znajduje się w aktach OFN.

Od 1991 roku podstawowym zadaniem Olsztyńskiego Forum Naukowego była stała dążność do osiągnięcia konsensusu środowiska w sprawie powołania w Olsztynie uniwersytetu. Ponieważ w Zarządzie OFN funkcje wiceprezesów pełnili obaj ówcześni rektorzy (rektor Andrzej Hopfer i rektor Stanisław Sztejn), na zebraniach Zarządu OFN zainicjowano i uzgodniono wprowadzenie w życie takich działań integrujących środowisko, jak zorganizowanie wspólnego posiedzenia senatów w 1992 r. i wspólnej inauguracji roku akademickiego.

c/ W 1991-1993 roku Zarząd OFN opracował następujące alternatywne warianty działań prowadzących do powołania uniwersytetu w Olsztynie.

Wariant 1 - Przekształcenie WSP w Uniwersytet.

Wariant ten zakładał prowadzenie bardzo aktywnej, organicznej działalności w zakresie rozwoju własnej kadry naukowej oraz zatrudnienie kadry z zewnątrz. Wykonano szczegółową symulację i wykazano, że przy dobrze zorganizowanym działaniu i korzystnych okolicznościach Wyższa Szkoła Pedagogiczna mogłaby samodzielnie osiągnąć stan kadrowy upoważniający do wnioskowania o przekształcenie WSP w uniwersytet najwcześniej po 15-20 latach lub nawet później.

Wariant 2 - Utworzenie uniwersytetu przez połączenie: ART, WSP i Ośrodka Badań Naukowych

Wariant ten opracowano w latach 1992-1993 po dokonanej ocenie kadr naukowych i zinventaryzowaniu bazy materialnej obu uczelni. Opracowano dwie kolejne koncepcje struktury organizacyjnej uniwersytetu. Druga koncepcja, oparta w dużym stopniu na propozycjach rektora A. Hopfera i prof. W. Budzyńskiego zyskała największe poparcie Zarządu. Koncepcję tę i jej uzasadnienie przedstawiono na plenarnym walnym zgromadzeniu członków Olsztyńskiego Forum Naukowego w dniu 23 lutego 1993 r. Wywołało to ożywioną

dyskusję. Poważne opory pojawiały się w ART, która posiadając odpowiednio wysoką pozycję wśród innych akademii rolniczych nie widziała uzasadnienia wejścia do struktur uniwersyteckich. W ART pojawiła się szeroko propagowana koncepcja przekształcenia ART w Uniwersytet Rolniczy. Na tym etapie stało się konieczne powołanie Zespołu do spraw Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego, który w węższym gronie mógł opracować wynikające w trakcie prac szczegóły.

W dniu 19 stycznia 1994 r. Zarząd OFN powołał 6 osobowy Zespół i powierzył kierownictwo prof. T. Krzymowskiemu. Skład powołanego Zespołu przedstawia zał. 4

Wariant 3 - Tworzenie uniwersytetu w oparciu o Wyższą Szkołę Pedagogiczną ale z udziałem Polskiej Akademii Nauk

Prezes OFN skierował do Prezesa Polskiej Akademii Nauk prof. Leszka Kuźnickiego pismo z dnia 4 listopada 1994 r. z propozycją utworzenia w Olsztynie jednostki dydaktyczno-naukowej Polskiej Akademii Nauk pod nazwą „Uniwersytet im. Stefana Batorego Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie”. Do pisma dołączono „Zasady organizacyjne Uniwersytetu im Stefana Batorego PAN w Olsztynie” (zał. 5). Koncepcja zakładała nawiązanie do tradycji i ciągłości działania przedwojennego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie a przez to pozyskanie wsparcia ze strony polonii i osób pochodzących z kresów wschodnich. Poseł prof. Tadeusz Iwiński podjął się, na moją prośbę, uzyskania informacji w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, czy nawiązanie do przedwojennej nazwy Uniwersytetu w Wilnie nie naruszy obowiązującego w tej kwestii prawa i nie wywoła sprzeciwu Litwy. Poseł prof. Tadeusz Iwiński przekazał mi na piśmie informację uzyskaną z Ministerstwa Spraw Zagranicznych, z której wynikało, że chociaż nie istnieją formalne przeciwwskazania to jednak proste nawiązanie do przedwojennej nazwy Uniwersytetu w Wilnie nie wydaje się wskazane. Podobne stanowisko zaprezentował Prezes Polskiej Akademii Nauk prof. Leszek Kuźnicki. Chociaż w dalszym rozważaniu wniosku skierowanego do PAN nie brano pod uwagę wcześniej proponowanej nazwy to jednak po rozpatrzeniu wniosku na posiedzeniu specjalnie powołanej przez Prezesa PAN Komisji Dydaktycznej, (w skład której zostałem również powołany) Prezes nie przyjął zgłoszonej przez Olsztyn propozycji ze względu na jej kolizję z obowiązującą ustawą o Polskiej Akademii Nauk i podjętych przez Komisję ustaleń, iż PAN powinna uczestniczyć w kształceniu na poziomie doktorskim i post-doktorskim a nie na poziomie studiów magisterskich.

Przedstawiam poniżej następujące wydarzenia, o kluczowym znaczeniu, które wymagają szczególnego podkreślenia, gdyż wywarły zasadniczy wpływ na powstanie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Jak to zostało podkreślone wyżej, pierwszym zadaniem Olsztyńskiego Forum Naukowego było kształtowanie w środowisku naukowym Olsztyna poglądów i stanowisk w sprawie potrzeby utworzenia w Olsztynie Uniwersytetu i wskazywanie sposobów osiągnięcia tego celu. Krok po kroku, dzięki dyskusjom na licznych zebraniach Zarządu OFN, który tworzyli najbardziej prominentni przedstawiciele środowiska naukowego Olsztyna, dzięki publikacjom w prasie lokalnej i wypowiedziom na organizowanych posiedzeniach plenarnych OFN, następowało stopniowe zbliżanie się stanowisk reprezentowanych w obu, nieco sztucznie, ale zantagonizowanych między sobą uczelniach.

Drugim jednak bardzo ważnym elementem działań, prowadzącym do utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie, było pozyskanie i upowszechnienie w środowisku przychylnego sprawie stanowiska władz wojewódzkich i centralnych, bowiem to stanowisko uwiarygodniało lokalne działania OFN i miało dla wielu osób zatrudnionych w olsztyńskich uczelniach lub planujących podjęcie w Olsztynie pracy naukowej znaczenie bardzo ważne, jeśli nie wręcz podstawowe. W tej działalności największą rolę w okresie do 1998 r., o której z powodów wyraźnie politycznych mówiło się po powołaniu Uniwersytetu zbyt mało, odegrały następujące osoby:

ówczesny poseł z Warmii i Mazur – **prof. dr hab. Tadeusz Iwiński**

ówczesny Wojewoda Olsztyński – **dr Janusz Lorenz**

oraz ówczesny Minister Edukacji Narodowej **prof. Jerzy Wiatr**

Tezę tę opieram na następujących nieznanym szerszemu gronu faktach:

a/ W jesieni 1995 roku **poseł Tadeusz Iwiński** zainicjował i zorganizował spotkanie w Ministerstwie Edukacji Narodowej u wiceministra prof. Franciszka Przybysza, odpowiedzialnego za szkolnictwo wyższe. W spotkaniu z wiceministrem uczestniczył poseł T. Iwiński i ja jako przewodniczący Zespołu do spraw Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego. **Po raz pierwszy przedstawiona została na tym szczeblu koncepcja utworzenia uniwersytetu w Olsztynie i zarysowany został horyzont czasowy niezbędny**

do realizacji przedstawionego zamierzenia. Między innymi ustalono, że utrzymywanie roboczego kontaktu będzie się odbywało przez Dyrektora Departamentu Szkolnictwa Wyższego i Nauki dr Józefa Lepiecha.

b/ W dniu 30 grudnia 1996 roku z inicjatywy Wojewody Olsztyńskiego dr Janusza Lorenza i z udziałem posła prof. Tadeusza Iwińskiego odbyło się w Warszawie spotkanie z Ministrem Edukacji Narodowej prof. Jerzym Wiatrem, na które zostali zaproszeni przez Wojewodę: prezes OFN prof. T. Krzymowski, Rektor ART prof. S. Smoczyński i Rektor WSP prof. A. Staniszewski. Wręczono Ministrowi pismo z dnia 23 grudnia 1996 r. podpisane przez obu rektorów, prezesa OFN i wojewodę olsztyńskiego (zał. 6). Przedstawiłem ogólną koncepcję i proponowany harmonogram działań. Wojewoda Olsztyński wyraził pełne poparcie dla przedstawionych zamierzeń i przedstawił zakres planowanych pomocy ze strony władz wojewódzkich. Poseł T. Iwiński omówił znaczenie idei dla regionu warmińsko-mazurskiego. Stanowisko poparcia wyrazili w swoich wystąpieniach obaj rektorzy. Po około godzinnej roboczej naradzie Minister Jerzy Wiatr wyraził pełne poparcie dla koncepcji i proponowanych działań, uznanie za zaawansowany stopień przygotowań i akceptował wniosek Wojewody J. Lorenza o potrzebie powołania w Olsztynie Pełnomocnika Ministra Edukacji Narodowej do spraw Opracowania Koncepcji Organizacyjnej i Programowej Uniwersytetu w Olsztynie. Wojewoda Olsztyński zgłosił prof. T. Krzymowskiego jako kandydata na tę funkcję.

c/ Pismem z dnia 20 stycznia 1997 r. Minister Edukacji Narodowej Jerzy Wiatr powierzył prof. Tadeuszowi Krzymowskiemu funkcję Pełnomocnika Ministra do Spraw Opracowania Koncepcji Organizacyjnej i Programowej Uniwersytetu w Olsztynie (zał. 7). Był to dowód osobistego zaangażowania się Ministra Jerzego Wiatra i dowód poparcia Ministerstwa Edukacji Narodowej dla koncepcji powołania w Olsztynie Uniwersytetu przez połączenie obu państwowych szkół wyższych podległych Ministerstwu w jedną jednostkę nazwaną Uniwersytetem Olsztyńskim. **Rozpoczął się nowy okres oficjalnego działania na terenie Olsztyna pełnomocnika Ministra, którego zadaniem było przygotowanie ostatecznej wersji koncepcji i programu przyszłego uniwersytetu.**

d/ W dniu 31 marca 1997 r. Wojewoda Olsztyński dr J. Lorenz zorganizował spotkanie z przebywającym w tym dniu w Olsztynie Premierem Włodzimierzem Cimoszewiczem, na którym jako Pełnomocnik Ministra i Przewodniczący Zespołu do spraw Organizacji

Uniwersytetu zreferowałem Premierowi olsztyńską koncepcję i stan przygotowań do powołania w Olsztynie Uniwersytetu. W spotkaniu uczestniczyli również Rektor ART prof. S. Smoczyński i Rektor WSP prof. A. Staniszewski. Wojewoda Olsztyński przedstawił swoje pełne poparcie dla idei tworzenia w Olsztynie uniwersytetu przez połączenie obu działających tu państwowych uczelni i przedstawił planowaną przez siebie pomoc rzeczową w zakresie przekazania uniwersytetowi budynków i mieszkań dla nowo angażowanej kadry. Premier W. Cimoszewicz wyraził duże zainteresowanie przebiegiem prac organizacyjnych związanych z tworzeniem uniwersytetu w Olsztynie, szczególnie ze względu na jego starania o utworzenie uniwersytetu w Białymstoku. Wyraził swoje pełne poparcie i życzył szybkiego zrealizowania ambitnych planów.

e/ W dniu 19 kwietnia 1997 r. w spotkaniu w Olsztynie z Prezydentem Rzeczypospolitej Aleksandrem Kwaśniewskim, na zaproszenie Wojewody, uczestniczyli obaj rektorzy oraz prezes OFN. Wojewoda Olsztyński przedstawił Prezydentowi autorów idei i stan przygotowań do powołania Uniwersytetu w Olsztynie. Przedstawił swoje gorące poparcie i zadeklarował daleko idącą pomoc. Prezydent Aleksander Kwaśniewski złożył życzenia aby powołany uniwersytet był silną jednostką naukową i dydaktyczną oraz by powstał nie później niż w dwutysięcznym roku.

f/ W dniu 12 maja 1997 r. z inicjatywy Wojewody Olsztyńskiego dr Janusza Lorenza i w jego gabinecie zawiązana została Fundacja na Rzecz Utworzenia i Rozwoju Uniwersytetu Olsztyńskiego. Powołano Radę Fundacji z dr Januszem Lorenzem jako przewodniczącym oraz Prezesa Fundacji w osobie prof. Andrzeja Hopfera. W skład Zarządu Fundacji weszli prof. Tadeusz Krzymowski, prof. Stefan Smoczyński i prof. Andrzej Staniszewski. Instytucje założycielskie wniosły pierwszą obligatoryjną wpłatę, z której powstała kwota w wysokości około 50 tysięcy złotych. Pod wpływem zabiegów Wojewody kilka instytucji wniosły na rzecz Fundacji znaczące wpłaty. Dr Janusz Lorenz z własnych, prywatnych środków wniósł dwukrotnie wpłaty po 5 tysięcy złotych. Mimo, że Fundacja o proponowanym statucie nie została ze względów formalnych zarejestrowana przez Sąd w Warszawie zgromadzone środki finansowe w wysokości około 400 tysięcy zł. zdeponowane zostały na koncie bankowym Olsztyńskiego Forum Naukowego i w roku 2001 przekazane na rzecz nowo powołanej przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski fundacji wspierającej rozwój uniwersytetu oraz użyte przez OFN na stypendia i nagrody związane z rozwojem uzdolnionej kadry naukowej Uniwersytetu.

g/ Znane i uznawane są powszechnie zasługi Wojewody Olsztyńskiego Janusza Lorenza w przydzieleniu mieszkań nowo angażowanym profesorom i doktorom habilitowanym. Istotą jednak było nie tylko przydzielanie mieszkań, na wniosek Zarządu OFN, aktualnie angażowanym pracownikom, ale stworzenia takich ram prawnych i organizacyjnych w zakresie przydziału mieszkań, które umożliwiły zamieszczenie na stronie internetowej Olsztyńskiego Forum Naukowego informacji, (zał. 8) że nowo organizowany w Olsztynie Uniwersytet poszukuje wybitnych i uzdolnionych profesorów określonych specjalności i każdemu z nich zapewnia przydział mieszkania w Olsztynie.

Informację i ofertę zatrudnienia wysłano do 20 wybranych dziekanów odpowiednich wydziałów uniwersytetów w Warszawie, Wrocławiu, Lublinie, Toruniu, Poznaniu, Katowicach, Łodzi, Szczecinie i Krakowie. Informacja zamieszczona w internecie i rozesłana do uniwersytetów polskich, zachęciła wielu dzisiejszych pracowników Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego do podjęcia wówczas życiowych dla nich decyzji o rozpoczęciu pracy w Olsztynie a jednocześnie przyczyniła się do wzbogacenia uczelni olsztyńskiej o nową, wartościową kadrę z tzw. deficytowych dyscyplin. Warto przypomnieć, że w jednym tylko roku 1997 Zarząd OFN rozpatrzył i pozytywnie zaopiniował 25 wniosków o przydział mieszkań nowo angażowanym profesorom i doktorom habilitowanym niezbędnym do uzupełnienia brakującej dla przyszłego uniwersytetu kadry naukowej. Powierzenie przez Wojewodę Olsztyńskiego Zarządowi Olsztyńskiego Forum Naukowego kwalifikacji kandydatów do zatrudnienia w obu uczelniach, pod kątem ich przyszłej przydatności w uniwersytecie i celowości przydziału im mieszkań - miało swoją wymowę i znaczenie, gdyż podkreślało rolę OFN w środowisku i wiązało urzędujących rektorów z tą instytucją.

Ponadto pragnę zwrócić uwagę na następujące wydarzenia i fakty:

1. W dniu 12 czerwca 1997 r. Zarząd OFN podjął uchwałę Nr 5, w której zwrócił się z prośbą do rektorów ART i WSP o zorganizowanie wspólnego, nadzwyczajnego posiedzenia Senatów z udziałem Wojewody Olsztyńskiego oraz członków Zespołu do Spraw Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego. Sugerowano, aby posiedzenie to było poprzedzone oddzielnymi posiedzeniami Senatów obu uczelni, na których OFN

przedstawiłoby propozycje organizacyjne dotyczące powołania Uniwersytetu Olsztyńskiego (Zał. 9). Zgodnie z tym wnioskiem w lipcu 1997 roku odbyły się oddzielne posiedzenia obu Senatów na których przyjęto odpowiednie uchwały (Zał. 10 i Zał. 11)

Na posiedzeniu Senatu ART. w dniu 9 lipca 1997 roku prezes OFN prof. T. Krzymowski przedstawił obszernie wprowadzenie do dyskusji uzasadniające potrzeby i możliwości powołania Uniwersytetu w Olsztynie na tle dotychczasowego rozwoju olsztyńskiego środowiska naukowego oraz działań podjętych i niezbędnych do podjęcia w najbliższym okresie (Zał. 12).

2. W dniu 12 czerwca 1997 r. Zarząd OFN podjął Uchwałę nr 6 o potrzebie przekształcenia Zespołu do spraw Organizacji Uniwersytetu w Olsztynie (członkowie: rektor S. Smoczyński, rektor A. Staniszewski, dyrektor Instytutu RZ i BŻ PAN prof. T. Krzymowski, dyrektor OBN S. Achremczyk, dyrektor IRS J. Szczerbowski oraz profesorowie: W. Budzyński, E. Biesiadka, A. Hopfer) w **Komitet do spraw Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego**, w skład którego wchodziłoby, w liczbie 6 osób, członkowie Senatów obu Uczelni (po 3 osoby z każdego Senatu) oraz dr Janusz Lorenz, Wojewoda Olsztyński. Po wyborach przeprowadzonych na Senatach ukształtował się Komitet w składzie podanym w Zał. 13.

3 Na inauguracji roku akademickiego 1997/1998 w Wyższym Seminarium Duchownym „Hosianum” Rektor tej uczelni Ks. dr Jan Guzowski po raz pierwszy w publicznym wystąpieniu przedstawił koncepcję utworzenia Wydziału Teologicznego w przyszłym Uniwersytecie. Od tego faktu i po mojej rozmowie z księdzem Arcybiskupem dr Edmundem Piszczem, ksiądz dr Jan Guzowski był stale zapraszany na wszystkie kolejno odbywające się posiedzenia Komitetu do Spraw Utworzenia Uniwersytetu i czynnie uczestniczył w jego obradach. Wolę utworzenia Wydziału Teologicznego i informację o przeprowadzonych rozmowach z Komitetem do spraw Utworzenia Uniwersytetu Olsztyńskiego w tej kwestii przedstawiła w swoim Komunikacie z dnia 5 lutego 1998 r. Kuria Metropolitarna Archidiecezji Warmińskiej (Zał. 14).

4. Nowym wydarzeniem, o podstawowym znaczeniu dla dalszego przebiegu postępowania w sprawie organizacji uniwersytetu, było wystąpienie Komisji Zakładowej Związku Zawodowego „Solidarność” skierowane w piśmie z dnia 10 stycznia 1998 r. bezpośrednio do Ministra Edukacji Narodowej prof. Mirosława

Handke i przekazanej jedynie „do wiadomości” urzędującemu Rektorowi ART. (Zał. 15).

Do wydarzenia tego pozwalam sobie dołączyć mój osobisty komentarz.

Był to, nie spotykany dotąd w uczelniach akademickich tryb postępowania, w którym komórka związkowa, poza urzędującym rektorem, zwraca się bezpośrednio do Ministra z propozycją przeorganizowania ART w uniwersytet i włączenia do tworzonej placówki Wyższego Seminarium Duchownego, podległego władzom kościelnym, **ale nie włączenie państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, podległej Ministrowi Edukacji, która to uczelnia, w rozumieniu autorów pisma, byłaby zagrożeniem dla idei powołania uniwersytetu.**

Na szczególną jednak uwagę zasługują argumenty przytoczone w wystąpieniu Komisji Zakładowej związku zawodowego ART skierowanym do Ministra. W kolejnym akapicie oznaczonym literą „n” napisano:

„Powołanie nowego jakościowo uniwersytetu przez obecny rząd i parlament w województwie o zdecydowanie lewicowej opcji z udziałem uczelni o podobnym rodowodzie będzie nie tylko sukcesem obecnej koalicji, ale wyzwoli na tym terenie proreformatorskie inicjatywy i będzie kształtować jakościowo nowego człowieka”

5. Jest to kuriozalny przykład niestety typowy dla czasów i sposobu rządzenia Polską w minionych latach. Przykład ten powinien być tym bardziej przykry dla środowiska naukowego Olsztyna, gdyż wykazuje uległość części tego środowiska i przyjęcie – w pewnym okresie historii szkolnictwa akademickiego w Olsztynie - tak wielokrotnie w historii potępianej zasady „cel uświęca środki”. Szlachetny „Cel” którym było powołanie uniwersytetu, spotkał się z zaproponowanym sposobem realizacji, który powinien był wzbudzać dezaprobatę. Niestety. Wskazana przez rządzących polityków ścieżka prowadząca do tego celu została akceptowana przez liczne grono członków ówczesnych senatów i obu urzędujących rektorów. Nie znajduje to u mnie zrozumienia i szacunku.

6. Olsztyńskie Forum Naukowe skierowało w dniu 9 lutego 1998 r. do Ministra Edukacji Narodowej prof. M. Handke obszerny materiał informacyjny o dotychczasowych przygotowaniach zmierzających do powołania uniwersytetu w Olsztynie (Zał. 16).

Odpowiedzią było podziękowanie (pismo z dnia 8 kwietnia 1998 r.) skierowane personalnie do mnie przez wiceministra Jerzego Zdradę (Zał. 17), wyraźnie akcentujące moje osobiste

zasługi i informujące o powołaniu przez niego nowego Zespołu do prowadzenia dalszych prac nad powołaniem uniwersytetu.

Odpowiedziałem na to pismem z dnia 21 kwietnia 1998 r. skierowanym do Ministra Edukacji Narodowej prof. M. Handke, informując go, że wieloletnie prace i wynikające stąd efekty nie są tylko moim osobistym dziełem lecz są wynikiem społecznej pracy szerokiego grona zasłużonych dla rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego profesorów skupionych w Olsztyńskim Forum Naukowym a przede wszystkim w kolejnych jego zarządach oraz w Zespole i późniejszym Komitecie do Spraw Utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie (Zał. 18).

W dniu 30 kwietnia 1998 r. Minister Edukacji Narodowej prof. M. Handke skierował do mnie obszerniejsze pismo wyrażając podziękowania nie tylko mnie osobiście lecz również „gronu społeczności akademickiej Olsztyna, zintegrowanej wokół idei powstania Uniwersytetu”.

Warty jest przytoczenie ostatni akapitu tego pisma:

„Pozwolę sobie stwierdzić iż bez działalności środowiska, Olsztyńskiego Forum Naukowego i Pana osobistej, nie byłoby możliwe podjęcie obecnie – bardziej konkretnych prac przygotowawczych, zmierzających do przygotowania formalnego i pełnego wniosku o utworzenie Uniwersytetu w Olsztynie. Otrzymane od Pana Profesora materiały zostaną przekazane i z pewnością dobrze posłużą przygotowaniu dokumentu, o którym wspomniałem wyżej” (zał. 19)

6. Wyżej cytowana korespondencja i informacja o oficjalnym powołaniu przez Ministra Edukacji Narodowej Zespołu, który ma kierować dalszymi pracami nad powołaniem uniwersytetu w Olsztynie – zamknęła pewien szczególny okres działalności Olsztyńskiego Forum Naukowego i pozwoliła mi z konieczności obserwować dalszy bieg wydarzeń z dystansu, ale z pełną życzliwością i oczywistym zainteresowaniem. Zakończenie prac legislacyjnych i powołanie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Olsztyńskie Forum Naukowe, którym wówczas kierowałem, przyjęło z dużą satysfakcją i zadowoleniem.

Na zakończenie pragnę wyrazić moją osobistą refleksję na temat niektórych wydarzeń związanych z powołaniem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, bowiem jak wspomniałem wyżej mój wiek skłania mnie do zanotowania moich odczuć i poglądów, które w dalszej przyszłości dla historyków mogą mieć znaczenie przy zbieraniu materiałów dowodowych.

1. Wiadomo mi, że na jednym z posiedzeń Senatu Akademii Rolniczo Technicznej, znany ze swojej prawości prof. Lubomir Baran zapytywał, dlaczego nie biorą udziału w posiedzeniu ci, którzy przez wiele kolejnych lat przygotowywali podstawy do kroków, jakie zamierza stawiać uczelnia. Zbywano to milczeniem, bowiem żadnej logicznej odpowiedzi nie można było znaleźć. Odpowiedź na to pytanie przedstawiłem w moim artykule opublikowanym w Gazecie Olsztyńskiej w dniu 30 kwietnia 1998 r. Pozwolę sobie zacytować fragment tego artykułu:

„W międzyczasie rozpoczęła się jednak ostra w formie i bezwzględna kampania polityczna nowej koalicji rządzącej, która za wszelką cenę starała się osiągnąć własny sukces, przekreślić i uznać za niebyły dotychczasowy dorobek, anulować przygotowane materiały i wszystko rozpocząć od podstaw. Ponieważ wcześniejsze prace OFN gorąco popierał były wojewoda dr Janusz Lorenz, postanowiono – ze względów politycznych – odciąć się od tamtego okresu, szybko opracować nową, własną koncepcję i wprowadzić ją w życie. Włączono do działań ministra edukacji narodowej i parlamentarzystów Akcji Wyborczej „Solidarność”. Olsztyńskie Forum Naukowe postanowiono wyeliminować z dalszych przygotowań”.

2. Dziś, widząc tamte wydarzenia z perspektywy czasu i po zapoznaniu się - dzięki książce prof. .B. Łukaszewicza - z protokołami posiedzeń Sejmu i Senatu, z przykrością stwierdzam, że dodatkową ale znaczącą siłą w wyżej wspomnianym procesie była Archidiecezja Warmińska. Bardzo jej zależało aby nie organizować w uniwersytecie wydziału teologicznego na normalnych prawach i warunkach przyjętych w szkolnictwie wyższym, jak proponowaliśmy na posiedzeniach Komitetu Organizacyjnego OFN, lecz by włączyć się do uniwersytetu jako trzeci równorzędny partner z trzecią partnerską uczelnią, aby włączyć się do Uniwersytetu „ w świetle jupiterów”. Takie stanowisko mógł akceptować jedynie uległy wobec kościoła zespół ludzi, lub zespół całkowicie niekompetentny w sprawach organizacji szkolnictwa wyższego.

Czym był Warmiński Instytut Teologiczny? Według prof. B. Łukaszewicza (str. 114 cytowanej wyżej książki) Warmiński Instytut Teologiczny od 1980 roku tworzyły trzy jednostki posiadające wspólną radę naukową a mianowicie: Wyższe Seminarium Duchowne Metropolii Warmińskiej „Hosjanum”, Warmińskie Wyższe Studium Katechetyczne w Gietrzwałdzie oraz Studium Teologii dla Świeckich w Olsztynie. Według prof. B. Łukaszewicza absolwenci WIT mogli uzyskać magisterium w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

Według dokumentów i jak to prezentowano w Sejmie i Senacie, do Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego inkorporowano Warmiński Instytut Teologiczny.

W rzeczywistości jednak podstawowa, największa i najbardziej znacząca część tego Instytutu a mianowicie Wyższe Seminarium Duchowne „Hosjanum”, kierowane przez rektora księdza dr Jana Guzowskiego, którego bardzo szanuję za sposób prezentowania swoich racji na posiedzeniach Komitetu do Spraw Utworzenia Uniwersytetu, pozostała poza Uniwersytetem i do dziś jest niezależną od Uniwersytetu jednostką dydaktyczną, kształcąca księży.

Inkorporacji mogły więc podlegać jedynie dwa elementy wchodzące w skład WIT a mianowicie:

Warmińskie Wyższe Studium Katechetyczne w Gietrzwałdzie i
Studium Teologii dla Świeckich w Olsztynie.

Jaka więc trzecia, partnerska „ u c z e l n i a ” pod nazwą „Warmiński Instytut Teologiczny” została włączona do Uniwersytetu? Wyżej wymienione Studia nie posiadały statusu uczelni wyższej ani żadnej, własnej bazy materialnej.

Na czym więc polegało włączenie uczelni pod nazwą Warmiński Instytut Teologiczny do Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego? Czy nie było to jedynie przyjęcie na etaty Uniwersytetu części zatrudnionych w Studiach pracowników i przeniesienie do Uniwersytetu studentów wymienionych dwóch studiów?

Tych trudnych pytań i kłopotliwych dociekań można było oczekiwać od Olsztyńskiego Forum Naukowego, na czele którego stał nie związany z Kościołem, niezależny od ART. i WSP, bo od 10 lat dyrektor Instytutu Polskiej Akademii Nauk, znany w środowisku agnostyk prof. T. Krzymowski.

Taka była więc zasadnicza potrzeba i przyczyna odsunięcia OFN w 1998 i 1999 roku od wszelkich prac związanych z powołaniem Uniwersytetu, bowiem wiadomym było iż takich nieprawidłowości jakich się dopuszczono OFN nie mogło by akceptować.

Mogły pewnych faktów nie zauważać osoby emocjonalnie lub organizacyjnie podporządkowane Archidiecezji Warmińskiej. Nie chciała tego zauważać rząząca wówczas w Olsztynie AWS, ściśle powiązana z Kościołem. Mogli tego nie zauważać tak w tych sprawach niekompetentni ludzie jak Pani poseł Grażyna Langowska lub Senator Paweł Abramski.

Dlaczego jednak nie prostowali tych tendencyjnych zawiłości ludzie z akademickich uczelni, noszący profesorskie tytuły?

3. Następstwem tamtych niedomówień i tendencyjnych działań oraz logiczną konsekwencją są dalsze wydarzenia notowane już w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim.

W dniu 26 stycznia 2001 r. Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przyjął godło Uczelni oraz symbole sztandaru. Jak podają „Wiadomości Uniwersyteckie” z dnia 15 lutego 2001 r. (Nr 4/24) na stronie 3:

„Godłem jest orzeł Jagiellonów z tarczą koloru czerwonego w złotej obwódce. Na polu tarczy widnieją trzy złote berła symbolizujące trzy uczelnie, które weszły w skład UWM”.

Trzy berła rektorskie. Którzy to trzej rektorzy mieli uprawnienia do używania owych akademickich insygni, owych trzech berel?

Nieprawda rodzi nieprawdę. Jest to smutne zjawisko, ale bardzo trudno będzie zejść z tej ścieżki nieprawdy. Czy udawać, że nic się nic nie stało ?

Ale na godle są wyraźne trzy akademickie BERŁA REKTORSKIE. To są symbole. Zarówno owe berła jak i godło Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego to symbole, które muszą przedstawiać prawdę. Pojawia się następne pytanie: czy mamy prawo przemilczać tę nieprawdę?

Fakty, które przedstawiłem na kilkunastu stronach mego listu skierowanego do Pana Rektora wzbudziły we mnie pewną ogólną refleksję i skłoniły do wyciągnięcia kilku ogólniejszych wniosków:

1. Rozumiem, że wiele osób uczestniczących w realizacji wzniesłego celu, jakim było powołanie Uniwersytetu a dziś jest jego harmonijny i intensywny rozwój, wybierało i dziś wybiera drogę, w swoim mniemaniu najbardziej skuteczną, czyli opartą na daleko idących kompromisach. Nasuwa się jednak znane powszechnie pytanie: gdzie jest granica między tak cennym w życiu kompromisem a tak istotnym również w

życiu pryncypialnym stanowiskiem i surowym przestrzeganiem nadrzędnych zasad.

2. Jeśli zawód uczonego - a według mnie nie tyle zawód co misję uczonego, opartą na poszukiwaniu prawdy – traktować odpowiedzialnie, to bliższa jest mi postawa oparta na surowym przestrzeganiu pryncypialnych zasad, niż daleko posunięty kompromis. Jest to jednak sprawa wyboru i jak wynika to z niektórych wyżej opisanych wydarzeń, związanych z tworzeniem Uniwersytetu – nie wszyscy myślimy i postępujemy podobnie. Mają inni prawo wyboru swojej drogi ale niech i mnie wolno będzie mieć prawo do zachowania własnego osądu.

Podczas pierwszej inauguracji roku akademickiego w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w 1999 roku uhonorowany zostałem wysokimi odznaczeniami: Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski i najwyższym, lokalnym odznaczeniem Uniwersytetu „Medalem Benemerenti Universitati Nostrae”. Krępowwały mnie te wyróżnienia, bowiem uważałem i dziś tak uważam, że uczestnicząc w koncepcji i pracach nad powołaniem Uniwersytetu, pełniłem jedynie swoją powinność, tym bardziej, że jako członek Polskiej Akademii Nauk do powinności organizacji, integracji i rozbudowy środowiska naukowego, byłem przecież zobowiązany. Dziś jednak cieszę się z owych wyróżnień bo gdyby ich nie było, każda moja krytyczna uwaga o niektórych wydarzeniach z lat 1998-1999 mogła by być odbierana, przez niektórych, jako głos sfrustrowanego i niedocenionego współorganizatora Uniwersytetu. A zależy mi na tym oczywiście aby moje oceny nie były w taki sposób odbierane ani dziś ani w dalekiej przyszłości.

Wierzę, że po wielu, wielu latach a raczej dziesiątkach lat, ktoś przeczyta moje racje i skonfrontuje je z racjami innych osób. Jeśli tak będzie, znaczy to, że dzieląc się dziś z Panem Rektorem swoimi racjami i refleksjami osiągnąłem zamierzony cel.

Łączę wyrazy szacunku i poważania

Tadeusz Krzymowski

Do wiadomości:

1. Prof. dr hab. Lubomir Baran – Prezes Olsztyńskiego Forum Naukowego (tekst + załączniki)
2. Prof. dr hab. Stanisław Achremczyk – Dyrektor OBN w Olsztynie (tekst+ załączniki)
3. Dr hab. Bogdan Łukaszewicz prof. UWM, autor książki „U źródeł uniwersytetu 1993-1999”(tekst+ załączniki)
4. Prof. dr hab. Tadeusz Iwiński – poseł ziemi warmińsko-mazurskiej (tekst, załączniki na ewentualne życzenie)
5. Dr Janusz Lorenz – Senator RP (tekst, załączniki na ewentualne życzenie)
6. Prof. dr hab. Stefan Smoczyński – były rektor Akademii Rolniczo Technicznej (tekst, załączniki na ewentualne życzenie)
7. Prof. dr hab. Andrzej Staniszewski – były rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej (tekst, załączniki na ewentualne życzenie)

S T A T U T

Stowarzyszenia pod nazwą Olsztyńskie Forum Nauki

Rozdział I Postanowienia ogólne

§ 1

Działające na podstawie niniejszego statutu stowarzyszenie nosi nazwę Olsztyńskie Forum Nauki, zwane w dalszej treści Stowarzyszeniem.

§ 2

Siedzibą stowarzyszenia jest miasto Olsztyn a terenem działania obszar Rzeczypospolitej Polskiej, ze szczególnym uwzględnieniem regionu Warmii i Mazur.

§ 3

Stowarzyszenie posiada osobowość prawną.

Rozdział II Cele i. sposoby ich realizacji

§ 4

Celem Stowarzyszenia jest:

1. dążenie do stałego rozwoju nauki, placówek badawczych i akademickiego szkolnictwa wyższego w regionie warmińsko-mazurskim oraz integrowanie środowiska naukowego
2. utworzenie ram organizacyjnych dla wyłonienia i skupienia wybitnych twórców nauki z regionu warmińsko-mazurskiego, którzy będą kompetentni do opracowania, opiniowania i prezentowania kolegialnie przygotowanych opinii i stanowisk w sprawie dalekosiężnych planów rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego

§ 5

Stowarzyszenie realizuje swoje cele przez:

1. występowanie w imieniu całego środowiska naukowego do władz państwowych i samorządowych w sprawach planowanego rozwoju oraz inwestowania placówek badawczych i jednostek akademickiego szkolnictwa wyższego
2. przedstawianie właściwym władzom państwowym i samorządowym propozycji podjęcia i realizacji ważnych dla regionu kompleksowych programów badawczych i wdrożeniowych oraz opiniowanie wniosków o dotacje na ich realizację.
3. Wypowiadanie się w ważnych sprawach społeczno-gospodarczych dotyczących regionu i kraju.
4. Inicjowanie debat naukowych służących upowszechnianiu i promocji wiedzy.

Rozdział III Członkowie. Ich prawa i obowiązki

§ 6

1. Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na członków zwyczajnych i wspierających.
2. Zwyczajnymi członkami Stowarzyszenia mogą zostać:
  - (a) członkowie Polskiej Akademii Nauk zatrudnieni lub zamieszkujący w Olsztynie
  - (b) obecny i byli prezesi Olsztyńskiego Forum Nauki

- (c) obecni i byli rektorzy akademickich szkół wyższych Olsztyna
  - (d) obecni i byli dyrektorzy instytutów Polskiej Akademii Nauk i instytutów badawczo-rozwojowych Olsztyna posiadających uprawnienia akademickie
  - (e) profesorowie tytułarni, będący z tytułu wyborów w regionie warmińsko-mazurskim posłami lub senatorami RP.
  - (f) przewodniczący Komitetów Naukowych PAN zatrudnieni na terenie Warmii i Mazur
  - (g) profesorowie tytułarni, którzy wyróżnili się wybitną twórczością naukową oraz uznanym autorytetem.
3. Nowych członków Stowarzyszenia przyjmuje, z zastrzeżeniem postanowień § 13 ust. 2 pkt (h), Zarząd na podstawie pisemnej deklaracji kandydata.

§ 7

Członek zwyczajny ma prawo do:

1. Czynnego i biernego prawa wyborczego do władz Stowarzyszenia,
2. Zgłaszania wniosków i propozycji oraz wypowiedzania opinii w sprawie działalności Stowarzyszenia,
3. Uczestniczenia w zebraniach i konferencjach naukowych organizowanych przez Stowarzyszenie.

§ 8

Członek zwyczajny zobowiązany jest do:

1. Przestrzegania postanowień statutu, regulaminów i uchwał Stowarzyszenia,
2. Aktywnego udziału w realizacji celów Stowarzyszenia oraz dbania o jego rozwój,
3. Wywiązywania się z podjętych w Stowarzyszeniu obowiązków,
4. Regularnego opłacania składek członkowskich,
5. Przestrzegania norm i zasad etyki zawodowej.

§ 9

1. Członkami wspierającymi mogą być osoby prawne, wspierające wymienione w statucie cele i zadania Stowarzyszenia. Członkowie wspierający wnoszą jednorazowe wpisowe, wysokość których ustala Zgromadzenie Ogólne, oraz roczne składki w wysokościach przez siebie zadeklarowanych.
2. Członek wspierający działa w Stowarzyszeniu za pośrednictwem swojego przedstawiciela.
3. Członek wspierający ma prawo uczestniczenia w zebraniach Stowarzyszenia z głosem doradczym.
4. Członek wspierający korzysta ze wszystkich praw przysługujących członkom zwyczajnym z wyjątkiem biernego i czynnego prawa wyborczego.

§ 10

1. Osoby, które uzyskały członkostwo w myśl § 6 zachowują członkostwo Stowarzyszenia na stałe.
2. Przynależność do Stowarzyszenia ustaje w następnym:
  - (a) rezygnacji zgłoszonej przez członka w formie pisemnego zawiadomienia Zarządu Stowarzyszenia,
  - (b) skreślenia z listy członków dokonanego przez Zarząd Stowarzyszenia w wyniku:
    1. zalegania w opłacaniu składek członkowskich przez okres dwóch lat, po uprzednim dwukrotnym pisemnym wezwaniu do uiszczenia zaległych składek, dokonanym w odstępie miesięcznym,

2. naruszenia zasad moralnych lub dobrych obyczajów w nauce, udowodnionego działania członka na szkodę Stowarzyszenia, naruszania statutu i uchwał władz Stowarzyszenia.
3. Członek Stowarzyszenia skreślony z listy członków w trybie określonym w ust. 2 pkt. b, 2 ma prawo odwołania się do Zgromadzenia Ogólnego.

Rozdział IV Władze i inne organy Stowarzyszenia

§ 11

1. Władzami Stowarzyszenia są:
  - (a) Zgromadzenie Ogólne członków Stowarzyszenia, nazywane dalej Zgromadzeniem Ogólnym,
  - (b) Zarząd,
  - (c) Komisja Rewizyjna w liczbie 3 osób wybierana przez Zgromadzenie Ogólne zwykłą większością głosów.
2. Podstawowymi organami pracy merytorycznej Stowarzyszenia mogą być, tworzone przez Zarząd, stałe lub doraźne Zespoły Problemowe

§ 12

Kadencja władz i pozostałych organów Stowarzyszenia trwa 4 lata i rozpoczyna się 1 kwietnia a kończy 31 marca.

§ 13

1. Zgromadzenie Ogólne jest najwyższą władzą Stowarzyszenia.
2. Do kompetencji Zgromadzenia Ogólnego należy:
  - (a) przyjmowanie oraz zatwierdzanie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, planów działania Stowarzyszenia i preliminarzy budżetowych,
  - (b) ustalanie wysokości wpisowego oraz składek członków zwyczajnych,
  - (c) dokonywanie wyboru członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz odwoływanie w uzasadnionych przypadkach poszczególnych członków tych organów, bądź też tych organów jako całości,
  - (d) rozstrzyganie w sprawach wnoszonych przez Zarząd lub przez poszczególnych członków Stowarzyszenia,
  - (e) uchwalanie zmian statutu,
  - (f) decydowanie o rozwiązaniu Stowarzyszenia,
  - (g) podejmowanie uchwał w sprawach, w których statut nie określa właściwości innych władz Stowarzyszenia.
  - (h) Przyjmowanie w poczet członków Stowarzyszenia osób, o których mowa w § 6 ust. 3. Przyjęcie w poczet członków Stowarzyszenia ww. osób następuje na podstawie zaakceptowanego przez Zarząd wniosku trzech zwyczajnych członków Stowarzyszenia i deklaracji kandydata.

§ 14

Prawo udziału w Zgromadzeniu Ogólnym mają wszyscy członkowie Stowarzyszenia.

§ 15

1. Zgromadzenie Ogólne może być zwołane jako zwyczajne lub nadzwyczajne.
2. Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne zwołuje Zarząd w I kwartale każdego roku kalendarzowego.

3. Nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne zwołuje Zarząd na własne życzenie lub w ciągu 6 tygodni od otrzymania umotywowanego żądania Komisji Rewizyjnej, a także na żądanie 1/3 zwyczajnych członków Stowarzyszenia. Obraduje ono wyłącznie nad sprawami umieszczonymi w porządku obrad zawartym w zawiadomieniach o jego zwołaniu.
4. O terminie i miejscu Zgromadzenia Ogólnego, Zarząd zawiadamia członków Stowarzyszenia przynajmniej na 2 tygodnie przed wyznaczonym terminem.
5. Zgromadzenie Ogólne odbywa się w terminie wyznaczonym przez Zarząd, przy obecności co najmniej połowy zwyczajnych członków Stowarzyszenia.
6. W razie nieobecności wymaganej, zgodnie z ust. 5, liczby członków, Zarząd może wyznaczyć termin następnego zebrania na pół godziny po pierwszym terminie. W takim przypadku zebranie odbywa się bez względu na liczbę obecnych członków.
7. Zgromadzenie Ogólne każdorazowo dokonuje wyboru swego przewodniczącego oraz sekretarza. Przewodniczący prowadzi obrady i wraz z sekretarzem podpisuje uchwały Zgromadzenia Ogólnego.
8. Podpisanie uchwał, o którym mowa w ust. 7, jest warunkiem ich prawnej skuteczności. Przewodniczący i sekretarz nie mogą odmówić podpisania uchwał podjętych zgodnie z wymogami statutu.
9. Zgromadzenie Ogólne podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, z zastrzeżeniem postanowień § 22.

§ 16

1. Zarząd Stowarzyszenia wybierany jest przez Zgromadzenie Ogólne w liczbie od 5 do 7 osób. Członkowie Zarządu wybierają spośród siebie prezesa, 2 wiceprezesów, sekretarza oraz skarbnika.
2. W razie rezygnacji członka Zarządu z funkcji lub jego śmierci przed upływem kadencji, Zarząd może dokooptować do swego grona osobę spośród członków Stowarzyszenia. Liczba w ten sposób dołączonych osób nie może przekroczyć 1/3 Zarządu.
3. Posiedzenie Zarządu zwołuje prezes lub wiceprezes nie rzadziej niż 2 razy w roku.
4. Uchwały Zarządu podejmowane są zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy liczby członków Zarządu.
5. Uchwały podpisuje dwóch członków Zarządu, w tym prezes lub wiceprezes.

§ 17

1. Przedstawicielem reprezentującym Stowarzyszenie jest prezes Zarządu lub osoba przez niego umocowana, z zastrzeżeniem przepisu § 21.
2. Do kompetencji Zarządu należy:
  - (a) kierowanie działalnością Stowarzyszenia oraz zarządzanie sprawami, w tym funduszami i majątkiem, zgodnie ze statutem Stowarzyszenia i zatwierdzonym przez Zgromadzenie Ogólne planem działania, preliminarzem budżetowym i właściwymi przepisami,
  - (b) zawieranie umów w granicach posiadanych środków finansowych,
  - (c) opracowywanie projektów planów i preliminarzy budżetowych oraz sprawozdań z działalności Stowarzyszenia,
  - (d) przyjmowanie zgodnie z postanowieniami Statutu członków Stowarzyszenia i ich skreślanie,
  - (e) powoływanie i odwoływanie członków stałych Komisji i doraźnych Zespołów Problemowych,
  - (f) wyrażanie opinii i stanowisk przedstawionych w sprawach określonych w § 5.

§ 18.

1. Komisja Rewizyjna składa się z trzech członków wybieranych przez Zgromadzenie Ogólne.
2. Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej wybierają członkowie spośród swego grona.
3. Komisja Rewizyjna jest zobowiązana:
  - (a) kontrolować działalność Stowarzyszenia, gospodarkę finansową, dokumenty i protokoły posiedzeń Zarządu,
  - (b) spisywać ze swych czynności odpowiednie protokoły,
  - (c) przedstawiać podczas Zgromadzenia Ogólnego sprawozdania ze swej działalności i stosowne wnioski,
  - (d) domagać się od Zarządu w szczególnie uzasadnionych okolicznościach zwołania Zgromadzenia Ogólnego nie później niż w ciągu sześciu tygodni od dnia wystąpienia z wnioskiem w tej sprawie.
4. Uchwały podejmowane są przez Komisję Rewizyjną zwykłą większością głosów.

Rozdział V Majątek Stowarzyszenia

§ 19

Majątek Stowarzyszenia powstaje z:

1. wpisowego i składek członkowskich,
2. darowizn, spadków i zapisów
3. dochodów z własnej działalności,
4. dochodów z majątku Stowarzyszenia,
5. z ofiarności publicznej,
6. dotacji.

§ 20

Posiadanie majątku i dokonywanie operacji finansowych wymaga prowadzenia rachunkowości zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

§ 21

W sprawach zaciągania zobowiązań majątkowych, podpisywania dokumentów z tym związanych oraz innych powodujących skutki finansowe, Stowarzyszenie reprezentuje prezes bądź wiceprezes i zawsze skarbnik.

Rozdział VI Zmiany statutu i rozwiązanie Stowarzyszenia

§ 22

1. Dokonanie zmiany statutu wymaga uchwały Zgromadzenia Ogólnego, podjętej większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy liczby zwyczajnych członków Stowarzyszenia, przy czym wniosek o zmianę statutu powinien wpłynąć do Zarządu najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia Ogólnego i winien być umieszczony w porządku obrad.
2. Rozwiązanie Stowarzyszenia następuje na skutek uchwały Zgromadzenia Ogólnego, podjętej na zasadach wymaganych dla zmiany statutu, przy czym wniosek w tej sprawie powinien wpłynąć do Zarządu co najmniej na miesiąc przed terminem Zgromadzenia Ogólnego i winien być umieszczony w porządku obrad.
3. W uchwale o rozwiązaniu Stowarzyszenia, Zgromadzenie Ogólne określa cel na jaki przeznaczają się majątek zlikwidowanego Stowarzyszenia.

Projekt wprowadzenia w życie systemu terapeutycznego oraz działań organizacyjnych, zmierzających do zminimalizowania a docelowo zlikwidowania bezdomności w Olsztynie i przyległych gminach

(Wersja uszczegółowiona, umożliwiająca przygotowanie odpowiedniego projektu merytorycznego i finansowego do pozyskania środków finansowych z Unii Europejskiej, w ramach realizacji zadań z zakresu polityki społecznej).

(Realizacja projektu będzie możliwa tylko wówczas, gdy uzyska on finansowanie lub współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej.)

Uzasadnienie podjęcia projektu

Olsztyńskie Forum Nauki (OFN), jako pozarządowe stowarzyszenie naukowe, skupiające doświadczonych i wyróżniających się naukową i organizacyjną aktywnością tytułarnych profesorów, zgodnie z zadaniami statutowymi, czuje się zobowiązane do bezpośredniego udziału w rozwoju kulturowym, cywilizacyjnym, społecznym i gospodarczym regionu Warmii i Mazur. Spełniając te zobowiązania, OFN przedkłada koncepcję i opracowany, autorski projekt wprowadzenia w życie eksperymentalnego systemu terapeutycznego oraz działań organizacyjnych, zmierzających do zminimalizowania a docelowo zlikwidowania bezdomności w Olsztynie i przyległych gminach. Autorami projektu są prof. dr hab. Tadeusza Krzymowski i prof. dr hab. Elżbieta Łuczak

OFN zastrzega prawa autorskie a więc wszelkie zmiany w projekcie są niedopuszczalne bez zgody OFN.

x x x

Problem bezdomności jest zjawiskiem coraz częściej odnotowywanym w różnych systemach społeczno-politycznych. I choć wiele państw podejmuje różne próby minimalizowania tego zjawiska, to jednak w żadnym z nich nie udaje się go zlikwidować a często nawet zmniejszyć. Sytuacja ta dotyczy również naszego kraju a także naszego miasta i regionu.

Problem bezdomności, mimo, że dotyczy głównie braku mieszkania, to współwystępuje z jeszcze wieloma innymi niekorzystnymi zjawiskami. Są nimi najczęściej: bieda i bezrobocie, głównie z racji braku kwalifikacji zawodowych, lub niskiego poziomu wykształcenia (tworzących tzw. Syndrom 3B). Problemowi temu bardzo często towarzyszą różnego rodzaju uzależnienia prowadzące do wielowymiarowej deprawacji jednostek dotkniętych tym zjawiskiem. Wyżej

wymienione zjawiska bez wątpienia prowadzą do wykluczenia społecznego, które w dużym stopniu potęgowane są zjawiskiem stereotypizacji osoby bezdomnej przez otoczenie a czasami nawet i kryminalizacji.

Wobec takiej sytuacji konieczne są wzmożone działania na rzecz ograniczenia zjawiska bezdomności do sporadycznych wypadków i jego negatywnych konsekwencji. I choć każdy z nas ma świadomość, że osobiście nie jest w stanie, nie ma takiej możliwości, aby zlikwidować zło i niedolę ludzką na świecie, to jednak **w warunkach lokalnych, w najbliższym środowisku, w zasięgu swoich możliwości, powinniśmy, jako ludzie myślący, wrażliwi, z posiadaną ludzką empatią, zabiegać o to, aby niedolę ludzką przynajmniej zminimalizować, tam, gdzie jest to możliwe.**

Kierując się tym przekonaniem podjęliśmy próbę opracowania założeń projektu wychodzenia z bezdomności na terenie Olsztyna i przyległych gmin, który mógłby się przyczynić do zmniejszenia bezdomności a docelowo do zlikwidowania go w naszym mieście i jego okolicach.

Główną inspiracją podjęcia tych zamierzeń była zbyt mała skuteczność (a wręcz nieskuteczność) podejmowanych dotychczas w Polsce działań na rzecz wychodzenia ludzi z bezdomności, jak również znajomość tych problemów na świecie, jak też nasza wiedza specjalistyczna z zakresu fizjologii (a szczególnie neurofizjologii i endokrynologii) oraz psychologii społecznej i resocjalizacji, pozwalającej na bardziej wnikliwe poznanie sytuacji i stanów psychosomatycznych osób dotkniętych bezdomnością. Według naszej wiedzy, jednostka uwikłana w te problemy, ze względu na ewidentną często deprywację potrzeb, w żadnym przypadku nie jest w stanie sama sobie pomóc.

Funkcjonujący w Polsce system wsparcia dla osób bezdomnych jest niewydolny – mimo, że jest on dość mocno rozbudowany (w skład jego wchodzi zarówno placówki stacjonarne-noclegownie, schroniska, jak również pozastacjonarne – jadalnie, pralnie, punkty pomocy sanitarnej, czy też rzeczowej itp.). Obowiązujący obecnie system charakteryzuje dość duża łatwość uzyskania pomocy doraźnej, co często powoduje u wielu osób przyzwyczajenie do czerpania tej pomocy, co w rezultacie prowadzi do tzw. wyuczonej bezradności. Osoby takie oczekują bowiem nieustannego wsparcia, a to z kolei nie motywuje ich do podejmowania jakichkolwiek działań na rzecz poprawy swojej egzystencji. Obowiązujący system w zbyt małym stopniu uwzględnia działania długofalowe związane z przygotowaniem jednostek do usamodzielnienia się. Nawet w przypadku uczestnictwa w programach wychodzenia z bezdomności (będących najwartościowszym ogniwem tego systemu) osoby bezdomne po osiągnięciu pełnej samodzielności **mają bardzo małe szanse na uzyskanie mieszkania socjalnego.** Mogą być jedynie zapisane w kolejce osób oczekujących na mieszkanie a jeżeli uda się im uzyskać, to jedynie takie, które jest w bardzo złym stanie technicznym, wymagającym dużych nakładów finansowych. Sytuacja taka w rezultacie zaprzecza zdobyte przez jednostkę umiejętności związane z usamodzielnieniem i w konsekwencji przybiera postać tzw. „błędnego koła”. **Nikt**

szanse na uzyskanie mieszkania socjalnego, nawet po osiągnięciu usamodzielnienia, nie tylko uwypuklają problem mieszkaniowy w Polsce, ale również pokazują, jak bardzo problem ten przyczynia się do osłabienia motywacji wychodzenia z bezdomności.

Brak mieszkań socjalnych dla osób uwikłanych w różnego rodzaju problemy bezdomności w naszym kraju, stanowił drugą bardzo ważną przesłankę opracowywanego projektu. Stała się ona tym bardziej znacząca ze względu na opublikowane badania, przeprowadzone w 2015 r. w Polsce przez Millword Brown dla Fundacji Habibat for Humanity Poland. (<https://newsrm.tv/polowa-polakow-uwaza-brak-mieszkania-za-najwazniejszy-problem/> dostęp: 18.04.2019 r.).

Z wyżej wymienionych badań wynika, że problemy egzystencjalne związane z brakiem mieszkania, a co ważniejsze, z brakiem perspektyw na jego uzyskanie, stanowią najważniejsze problemy polskiego społeczeństwa i wychodzenia z bezdomności. Ponadto, z badań tych wynika również, że w odczuciach respondentów sprawy mieszkaniowe postrzegane są jako większy problem, niż kłopoty ze zdrowiem a nawet bezpieczeństwem, co napawa tym większym niepokojem i jeszcze bardziej zobowiązuje do podejmowania pilnych rozwiązań na rzecz minimalizowania zjawiska bezdomności w Polsce. Chodzi bowiem w rezultacie o to, aby instytucje powołane do niesienia pomocy i wsparcia osobom bezdomnym, nie tylko pełniły tę funkcję, ale ją skutecznie wypełniały, minimalizując a docelowo likwidując bezdomność w środowisku objętym systemem pomocy społecznej.

Wypełnianie tych funkcji jest tak znaczące ze względu na to, że rozszerzenie się zjawiska bezdomności (coraz bardziej wpisującego się w krajobraz niemalże wszystkich polskich miast) może mieć bardzo poważne konsekwencje. I to nie tylko dla jednostek bezpośrednio dotkniętych tym problemem, ale również dla całego społeczeństwa. Wskutek niekontrolowanego rozwoju bezdomności może dochodzić do znacznego obniżenia się kondycji społecznej wszystkich mieszkańców, w wyniku której może następować marnotrawienie potencjału ludzkiego, wypracowanego przez dziesiątki lat. Może więc dochodzić do tego, że funkcjonowanie społeczeństwa bardziej będzie postrzegane przez pryzmat marazmu niż postępu czy rozwoju.

Podsumowując, uważamy, że stosowany dotąd **system wyprowadzania ludzi z bezdomności jest niewydolny i nieskuteczny**. Dowodem tego jest stan obecny, który nie potrafi prawidłowo ludzi bezdomnych traktować, ograniczyć bezdomność do sporadycznych przypadków, czy też ją likwidować. We wszystkich miastach Polski, w pustostanach, w sieci kanalizacyjnej, na koczowiskach, zimą nielegalnie w domkach letniskowych, w ogródkach działkowych, w warunkach niehigienicznych, często chorzy i głodni, koczują tzw. bezdomni. Ludzie, żyją w warunkach nieporównywalnie gorszych niż wiele gatunków zwierząt w naturze. Wiemy o tym, ale wolimy tego nie dostrzegać i głośno o tym nie mówić.

Przedstawiony poniżej projekt ograniczenia, a docelowo likwidacji bezdomności, nie jest próbą usprawnienia istniejącego systemu, który wyżej wspomniany stan zrodził i toleruje, a jest propozycją początkowo ograniczenia a docelowo likwidowania bezdomności, przez wprowadzenie w życie zorganizowanego systemu wielostopniowej terapii:

- opartej na indywidualnym, pogłębionym rozpoznaniu przyczyn bezdomności i zastosowaniu wieloetapowej terapii, odpowiedniej do aktualnego zawansowania zaburzeń stanu psychicznego, a często degradacji intelektualnej i fizycznej,
- opartej na wiedzy, że bezdomność jest stanem, który wymaga nie tylko opieki, ale intensywnego leczenia, przez wykształconych w tym zakresie specjalistów, głównie psychoterapeutów i stworzenie odpowiednich warunków socjalnych.

Podstawowa informacja o proponowanym systemie

- Wprowadzenie eksperymentalnego, proponowanego systemu, powinno się odbywać nie w dużych aglomeracjach, w miastach metropoliach, lecz w niezbyt dużym mieście, zdolnym do podjęcia eksperymentu. Za zasadnością takiego podejścia przemawia lepsza orientacja w kwestii bezdomności służb porządkowych instytucji pomocowych niezbyt dużego miasta, podczas gdy w metropoliach występuje większe rozproszenie tego zjawiska i większa mobilność osób bezdomnych.
- Udane rozwiązanie problemu bezdomności w Olsztynie może być dobrym przykładem dla innych miast w Polsce, podobnie jak zorganizowanie Osiedla Opieki Społecznej dla Bezdomnych w Poznaniu w latach 1925-1930 było wzorem do utworzenia przed drugą wojną światową „Osiedli Socjalnych Ogródków Działkowych dla Bezdomnych” nie tylko w Poznaniu, który stał się wzorcem eksperymentu, ale na przykładzie Poznania również w Szamotułach, Tczewie, Wąbrzeźnie, Ostrowi i Lidzie. W osiedlu poznańskim zamieszkało ponad 1500 bezdomnych osób.

(w załączeniu opis organizacji osiedli opublikowany przez Józefa Puchalskiego w czasopiśmie Przegląd, Nr 4 z 10.03.2019 r. przygotowany na podstawie książki: autor W. Czarnecki „To był też mój Poznań”. Wydawnictwo Poznańskie 1987).

- Wprowadzanie w życie proponowanego systemu, aż do osiągnięcia pełnej, potwierdzonej jego skuteczności, nie może wstrzymać ani zakłócić dotychczasowego sposobu udzielania społecznej pomocy, przez dotychczas działające jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Olsztyna.
- Proponowany program działań organizacyjnych zakłada, że wyspecjalizowana placówka administracyjna Urzędu Miasta opracuje i złoży, w odpowiednim terminie, szczegółowy projekt, skierowany do Urzędu Marszałkowskiego, który umożliwi uzyskanie środków finansowych z programów Unii Europejskiej.

Propozycje działań organizacyjnych

Po decyzji Marszałka Województwa akceptującej projekt w sprawie finansowania ze środków Unii Europejskiej:

1. Prezydent Olsztyna powołuje miejską placówkę administracyjną pod nazwą: „Centrum Resocjalizacji Bezdomnych i Likwidacji Bezdomności w Olsztynie”.
2. Dyrektorem Centrum może być tylko osoba z odpowiednimi kompetencjami w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej czy społecznej, lub psychologii czy psychiatrii.
Musi być specjalistą, legitymującym się tytułem naukowym profesora, lub stopniem naukowym doktora habilitowanego, bądź w drodze wyjątku stopniem naukowym doktora.
3. Kandydatów na stanowisko dyrektora przedstawia Prezydentowi Olsztyna i rekomenduje Zarząd Olsztyńskiego Forum Nauki.
4. Prezydent Olsztyna powołuje **Spoleczną Radę Programową**, która pełni rolę ciała doradczego dyrektora Centrum. Kompetencje i zadania Rady określa regulamin Rady, zaopiniowany przez Zarząd Olsztyńskiego Forum Nauki i zatwierdzony przez Prezydenta Olsztyna.
5. Przewodniczącym Rady Programowej może być tylko specjalista z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego.
6. Centrum będzie organizowane i jego działalność finansowana:

- ze środków Unii Europejskiej, przyznanych w ramach złożonego do Marszałka Województwa odpowiedniego projektu,
  - ze wsparcia finansowego Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej i podległych mu jednostek,
  - z budżetu Miasta Olsztyna,
  - ze środków wsparcia uzyskanych z odpowiednich fundacji i stowarzyszeń pozarządowych.
7. Przygotowany system zakłada, że środki finansowe pozyskane przez Centrum pozwolą na:
- przygotowanie dokumentacji i realizację infrastruktury oraz zainstalowanie 30-50 domków socjalnych, dwu mieszkaniowych, o pow. około 30 m², w trzech różnych, odpowiednio odległych od siebie powierzchniach obrzeża Lasu Miejskiego,
    - zatrudnienie dyrektora Centrum, 3 kierowników schronisk i 10-15 terapeutów oraz innych specjalistów, według ustaleń dyrektora, niezbędnych pracowników,
    - pokrycie kosztów socjalnych i wyżywienia, zakupu środków czystości, niezbędnej odzieży, opłacenie opieki lekarskiej, dopłat do kosztów zatrudnienia bezdomnych, wypłaty bezdomnym (na określonym etapie leczenia) osobistego, niezbędnego wsparcia finansowego itp.
  - zakupu działki ziemi o powierzchni około 10 ha od sąsiadującej z miastem Olsztyn gminy i utworzenie na tym terenie, w latach 2022-2025 „Osiedla Przedwiośnie”, czyli Osiedla Socjalnych Ogródków Działkowych z mieszkaniami i infrastrukturą dla osób samotnych, niezamożnych.
  - przygotowanie architektonicznego projektu uzbrojenia i zabudowy Osiedla „Przedwiośnie”.

x x x

Przed przygotowaniem niniejszego tekstu przeprowadzono rozmowy konsultacyjne indywidualne z niżej wymienionymi osobami, oraz dyskusję, (z większością niżej wymienionych osób), na spotkaniu w dniu 11.04 2019 r. w Oddziale PAN w Olsztynie:

- z Panem Błażem Gawrońskim, dyrektorem Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień,
- z dr hab. Jerzym Romaszko, kierownikiem Zakładu Medycyny Rodzinnej Wydz. Lekarskiego UWM,
- z Panią Elżbietą Skaskiewicz, dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie,

- z Panem Robertem Kuchtą, dyrektorem Schroniska dla Bezdomnych w Olsztynie,
- z dr Katarzyną Białobrzeską z Katedry Pedagogiki Społecznej UWM,
- z Panią Moniką Falej, dyrektorem Olsztyńskiego Centrum Organizacji Pozarządowych,
- z architektem Panem Stanisławem Sosakiem, właścicielem biura architektonicznego w Olsztynie.

Ponadto, wstępne założenia wraz z uzasadnieniem przedstawiono na piśmie:

dr Gustawowi Brzezinowi, Marszałkowi Urzędu Wojewódzkiego, i dr Piotrowi Grzymowiczowi, Prezydentowi Olsztyna.

Stanowisko Marszałka i Prezydenta Olsztyna w załączeniu.

Podstawowe założenia proponowanego systemu

1. Uznaje się, że bezdomność, którą można nazwać zjawiskiem społecznym, w rzeczywistości jest ciężkim naruszeniem fizjologicznej, psycho-fizycznej równowagi organizmu człowieka, chronicznym zakłóceniem normalności życia osobistego, jest odstępstwem od norm fizjologicznych, a więc szczególnym, złożonym psycho-fizycznym schorzeniem, **które mamy obowiązek leczyć.**
2. **Osoba bezdomna musi być uznana za osobę wymagającą pomocy specjalisty-terapeuty psychologa, pedagoga, lekarza, a bezdomny ma być pacjentem przyjętym do leczenia, a więc objęty opieką społeczną i leczniczą, i traktowany w taki sposób, jak to jest stosowane w przypadku każdego pacjenta w szpitalu. Jest to bezwzględnie konieczne, gdyż ze względu na liczne deficyty osobowościowe i somatyczne osoba ta nie jest w stanie samej sobie pomóc.**
3. Aby leczyć bezdomność, należy w pierwszej kolejności zdiagnozować stan obecny bezdomnego i przyczyny, które spowodowały naruszenie jego psychicznej i fizycznej równowagi, a następnie w kolejnych etapach stosować odpowiednią dla tego etapu terapię. Jest to etap bardzo pracochłonny, jednak niezwykle ważny dla całego dalszego postępowania, wymagający uzyskania bardzo wnikliwych danych na temat losów życiowych osób bezdomnych i nie tylko z racji ustalenia diagnozy przyporządkowującej i genetycznej (będących podstawą każdego

diagnozowania), ale również z racji dalszych rokowań (diagnozy celowościowej a przede wszystkim diagnozy prognostycznej).

4. Proponowane leczenie bezdomności składa się z kilku szczebli drabiny terapeutycznej prowadzącej do powrotu do normalnego życia. Pokonanie każdego szczebla przybliża osiągnięcie normalności. Terapeuta ukazuje leczonemu korzyści jakie uzyskuje on wchodząc na wyższy szczebel terapii, co mobilizuje pacjenta do stosowania terapii.
5. **Niezwykle ważne zadania rozpoznania, diagnozowania oraz leczenia bezdomności, mogą prowadzić jedynie przygotowani do tych zadań specjaliści-terapeuci, opiekujący się bardzo ograniczoną liczebnie grupką bezdomnych.**
6. **Specjaliści, tzw. terapeuci muszą być pracownikami z wysokimi kwalifikacjami, muszą być absolwentami psychologii lub pedagogiki specjalnej, muszą być dobrze opłacani, ale muszą pracować głównie w terenie, na ulicy, i w schroniskach, czyli miejscach pobytu bezdomnych.** Należy korzystać z doświadczeń tzw. street workers. Terapeuci muszą się odznaczać wysokimi kompetencjami zarówno zawodowymi, jak i społecznymi, którym nieobce są problemy osób bezdomnych i potrzeba niesienia im pomocy. Ponadto, jako pomocniczy personel powinni być zatrudniani tzw. neoficii, którym znane są problemy bezdomności i wielu uzależnień również z autopsji. Poprzez większą identyfikację z kwestiami bezdomności osoby te łatwiej nawiązują relacje z podopiecznymi, które są niezwykle znaczące dla przebiegu procesu terapeutycznego.
7. Terapeuci muszą rozpoznać stan psychiczno-fizyczny człowieka bezdomnego i przyczyny, które doprowadziły do bezdomności. Znane są klasyfikacje bezdomnych w zależności od stopnia ich degradacji psychicznej i fizycznej, od przyczyn, która spowodowała bezdomność itp. Jest powszechnie wiadome, że główne i najczęstsze przyczyny rodzą się w środowisku rodziny, lub w pracy. Podstawową przyczyną mogą też być cechy osobowe, odziedziczone lub nabyte, popełnione błędy, czyli osobiste zawinienia. Jest oczywiste, że bezdomność ma bardzo różne przyczyny, i różne bardzo często nabyte uzależnienia od alkoholu lub narkotyków. **Prawidłowe rozpoznanie przyczyn bezdomności jest warunkiem skuteczności zastosowanej terapii.**
8. Opis stanu obecnego i przyczyn bezdomności, tzw. wywiad, i dalsze postępowanie z bezdomnym, musi być ewidencjonowane, niezależnie od tego czy kuracja trwa jeden dzień, czy kilka miesięcy, lub kilka lat. Jest to bardzo ważna procedura postępowania, gdyż wiele informacji z pozoru mało znaczących w początkowym etapie, w późniejszym może okazać się

bardzo istotnych. Szczegółowy zapis (transkrypcja odbytych rozmów, wywiadów) jest niezwykle ważny nie tylko ze względów biurokratycznych. Jest on bardzo istotny również z tego powodu, że daje możliwość nadawania nowych znaczeń tym zdarzeniom, które w początkowym etapie pozbawione były sensu.

9. Warunkiem określenia stanu obecnego i rozpoznania przyczyn tego stanu jest takie zbliżenie się terapeuty do pacjenta, i takie nawiązanie osobistego kontaktu, które otworzy psychikę pacjenta na szczerze rozmowy i przyjmowanie podsuwanych mu delikatnie rad. Te efekty może uzyskać tylko dobrze przygotowany do tego zadania specjalista pedagog-psycholog, wyszukujący bezdomnego i traktujący go jako pacjenta, który powinien być objęty pomocą.

Konieczne jest doprowadzenie pacjenta do takiego stanu psychicznego, w którym nie tylko akceptuje zaproponowany system leczenia, ale spowoduje, że on sam będzie dążył do jego realizacji i w rezultacie w napotkanych sytuacjach trudnych (z wątpienia) będzie umiał sam sobie pomóc.

10. Po indywidualnej diagnozie stanu obecnego i przyczyn tego stanu, należy podjąć decyzję o leczeniu pacjenta, ustalić sposób leczenia, uzyskać akceptację pacjenta.

Pierwszym zadaniem terapeuty-diagnosty jest przydział do odpowiedniej filii Schroniska Nr.1.

11. Pacjenci zakwalifikowani do każdej grupy terapeutycznej otrzymują wyżywienie, na poziomie wyżywienia organizowanego w szpitalach, które dowozi w określonym czasie catering a opłaca schronisko, w którym przebywa bezdomny.

12. Ocenę wprowadzanego w życie systemu, na każdym jego etapie realizacji, powinni przeprowadzać wyspecjalizowani pracownicy nauki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, a w szczególności takie osoby, które posiadają przygotowanie z zakresu resocjalizacji oraz psychologii i pedagogiki społecznej.

Proponowana organizacja terapii

Terapia składa się z trzech etapów i odbywa się:

1. w czasie pobytu w schronisku dla bezdomnych Nr 1

(w filiach 1-A, 1-B, 1-C)

2. w czasie pobytu w schronisku dla bezdomnych Nr 2,

3. w czasie pobytu w schronisku Nr 3, czyli w Osiedlu „Przedwiośnie” im. Stefana Żeromskiego”

Każdym schroniskiem i jego filiami, oraz pracą terapeutów, kieruje kierownik schroniska, posiadający wysokie kwalifikacje zawodowe i predyspozycje do pełnienia powierzonych mu zadań.

Wszyscy terapeuci zatrudnieni w danym schronisku tworzą Radę Terapeutów. Radzie przewodniczy kierownik odpowiedniego schroniska. Rada jest organem doradczym kierownika schroniska.

Schronisko dla bezdomnych nr.1.

(Izba przyjęć, diagnostyka i pierwszy etap terapii)

W Olsztynie, w różnych częściach obrzeży Lasu Miejskiego (między innymi w pobliżu Schroniska dla Zwierząt), należy ustawić, w określonej od siebie odległości skupiska około 10 - (w miarę potrzeb) kontenerowych domków, podobnych do tych, które montowane są na budowach jako obiekty socjalne.

Każde skupisko około 10 domków jest filią schroniska Nr 1 oznaczonym literami A, B, C. W domkach filii 1-A, 1-B i 1-C zamieszkują zakwalifikowani pacjenci.

Schroniska działają według ustalonych przez Radę Terapeutów i kierownika schroniska regulaminów, odpowiednich do charakteru schroniska i jego filii.

W jednym z domków każdej filii, ośmiogodzinne dyżury, w czasie całej doby, pełnią terapeuci.

W Filii 1-A kwateruje się bezdomnych, wolnych od uzależnień alkoholowych i narkotykowych, których jedynie warunki losowe doprowadziły do bezdomności, ale bezdomność jest rzeczywistością, z której nie potrafią, lub nie chcą wyjść.

W Filii 1-B gromadzi się bezdomnych z mało zaawansowanym uzależnieniem. W Filii 1-B musi być akceptowana dążność bezdomnego do niezależności i daleko posuniętej autonomii oraz musi być dopuszczalne i tolerowane, ograniczone i kontrolowane spożycie środka uzależniającego, z intencją wyprowadzenia z uzależnienia. Terapeuta, metodami psychologicznymi nakłania pacjenta do podjęcia walki z uzależnieniem, wskazując na korzyści płynące z przejścia do dalszych szczebli leczenia. Metodami psychologicznymi i innymi znanymi

metodami stosowanymi w ośrodkach odwykowych, kolejnych pacjentów stopniowo wyprowadza się z nałogu.

Pacjentów należy w różny sposób wiązać ze Schroniskiem dla Zwierząt: zatrudniać, traktując zatrudnienie jako terapię, kontaktować ze zwierzętami pod okiem terapeuty, powierzać pewne zadania, jak np. wyprowadzanie zwierząt na spacer, a nawet udostępniać wybrane zwierzęta pod opiekę. Kontakt ze zwierzętami należy traktować jako ważną i w dużym stopniu skuteczną metodę terapeutyczną.

Funkcjonowanie pacjenta i jego zamieszkiwania w indywidualnym domku jest pod ścisłą kontrolą terapeuty. Czas pobytu w Schronisku Nr 1-B ustala terapeuta. Terapeuta ustala też wysokość „kieszonkowego”, który pacjent może dostawać do ręki, ale tę wysokość terapeuta uzależnia od efektów terapii odwykowej.

Po odpowiednim czasie kontroli zachowania pacjenta, po jego rezygnacji ze spożycia środka uzależniającego, terapeuta podejmuje decyzję o przeniesieniu bezdomnego do Schronisku dla Bezdomnych Nr 2. (w Olsztynie przy ul. Towarowej), w którym obowiązuje pełny zakaz spożywania tam alkoholu oraz przyjmowania narkotyków, lub do Filii 1-C.

W Filii 1-C kwateruje się bezdomnych z zaawansowanym stopniem degeneracji i uzależnienia. Są to pacjenci czasowo tu zakwaterowani, wymagający leczenia w zakładach zamkniętych. Zadaniem terapeutów będzie pozyskanie ich zgody na leczenie odwykowe w zakładzie zamkniętym i załatwienie im tam miejsca w odpowiednim czasie. Po powrocie z zakładu odwykowego zamkniętego bezdomny kwaterowany jest w schronisku Nr 1 w Filii 1-B.

Schronisko dla bezdomnych Nr 2

W Schronisku Nr 2, mieszczącym się przy ul. Towarowej, (dzisiejsze schronisko powinno być odremontowane i rozbudowane) pacjent traktowany jest jako bezdomny, bezrobotny, oczekujący na zatrudnienie. Zorganizowany jest jego dostęp do bezpłatnego wyżywienia. Terapeuta występuje o wsparcie materialne przysługujące bezrobotnemu, oczekującemu na podjęcie stosownej pracy. Pacjent jest podporządkowany obecnie obowiązującym w tym schronisku regulaminom.

W okresie zamieszkiwania w Schronisku dla Bezdomnych Nr 2 terapeuta wyszukuje odpowiednie, początkowo ograniczone w czasie, zatrudnienie bezrobotnego. Zatrudnienie jest dalszym etapem leczenia i ma polegać na podjęciu pracy na zasadzie zbliżonej do zatrudnienia niepełnosprawnego, za którą przez ustalony w umowie okres dopłaca Schronisko Nr 2. Zatrudniający, nie ponosi

kosztów zatrudnienia i ubezpieczenia, lub ponosi znacznie pomniejszone, co skłania go do zatrudnienia bezdomnego na zasadzie umowy o pracę.

Proces terapii w Schronisku Nr 2 jest pod stałym nadzorem terapeuty, i jeśli zatrudnienie przynosi w ustalonym przez terapeutę czasie, dalszy utrwalony postęp w kuracji, pacjent przechodzi do dalszego, trzeciego etapu terapii, to znaczy, że pacjenta przenosi się do nowo wybudowanej Dzielnicy „Przedwiośnie” im. Stefana Żeromskiego, czyli Specjalnych Ogródków Działkowych i Mieszkań dla Osób Samotnych Niezamożnych.

**Schronisko dla bezdomnych Nr 3
„Osiedla Przedwiośnie” im Stefana Żeromskiego,
czyli Osiedle Socjalnych Ogródków Działkowych, z
Mieszkaniem dla Osób Samotnych-Niezamożnych.**

Proponowany system zakłada zorganizowanie w latach 2023-2025 w Olsztynie Schroniska dla Bezdomnych Nr 3, czyli „Osiedla Przedwiośnie”. Jest to dalszy ciąg kontrolowanej terapii. Zadaniem terapeutów i wolontariuszy byłoby organizowanie życia mieszkańców po powrocie z pracy, organizowanie dla chętnych uprawy ogródków działkowych, organizowanie wypoczynku i życia kulturalnego.

1. Koncepcja budowy specjalnego osiedla, nawiązuje do inicjatywy Władysława Czarneckiego z Poznania, realizowanej w latach 1925-1930, powielonej w okresie międzywojennym w Szamotułach, Tczewie, Wąbrzeźnie, Ostrowie i Lidzie, ale nie całkowicie go powieliła, ze względu na odmienne dziś okoliczności społeczne.
2. Osiedle „Przedwiośnie” im. Stefana Żeromskiego, jest trzecim, docelowym etapem systemu wyprowadzania ludzi z bezdomności. Powinno też być przykładem ekologicznych i socjalnych rozwiązań organizacyjnych.
3. Aby postawić pierwsze kroki na drodze ku budowie „Osiedla Przedwiośnie” w Olsztynie, czyli Socjalnych Ogródków Działkowych z Mieszkaniem dla Osób Samotnych-Niezamożnych i dotąd bezdomnych, niezbędne jest posiadanie działki o pow. 5-10 ha. Wobec faktu, że miasto Olsztyn zapewne nie dysponuje taką działką ziemi, istnieje konieczność porozumienia się z bezpośrednio sąsiadującymi gminami i zakupu odpowiedniej działki.
4. Zaplanowanie osiedla należy powierzyć specjalistycznemu Biuru Architektonicznemu. Osiedle musi być zaopatrzone w energię elektryczną

uzyskiwaną ze źródeł odnawialnych, powinien mieć bar, bar mleczny, kino studyjne, kawiarenkę, wypożyczalnię prasy i książek oraz inne socjalne udogodnienia.

5. Na osiedlu, na działkach ogródkowych, o powierzchni 100-300.m² pobudowane zostaną, w odpowiednim usytuowaniu, kontenerowe lub wybudowane systemem tradycyjnym, domki o dwóch niezależnych od siebie mieszkaniach, przystosowanych do jedno lub dwuosobowego zamieszkania, o pow. każdego mieszkania około 15 m². Domki byłyby własnością Miasta, przekazaną do użytkowania mieszkańcom Osiedla.

Szkic proponowanego domku i mieszkanie w nim przedstawia załączony rysunek.

Takie ocieplone domki kontenerowe, przystosowane do eksploatacji, może wyprodukować firma Containex, według życzenia klienta, w cenie około 2 tys., za m², lub niższej, w zależności od wyposażenia. Cena jednego mieszkania wynosiła by około 30 tys. zł.

6. W domkach wybudowanych na Osiedlu mogliby zamieszkać między innymi:

- dotychczasowi, sprawdzeni już, (wolni od uzależnień) mieszkańcy Schroniska dla Bezdomnych Nr 2 przy ul. Towarowej w Olsztynie, którzy zostaną zakwalifikowani do przeniesienia do Osiedla,
- osoby samotne, niezamożne, zamieszkujące dotychczas w miejskich, socjalnych, lub innych mieszkaniach, np. nie nadających się do dalszego użytkowania.

7. Miejski Ośrodek Opieki Społecznej, studenci Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, (w ramach praktyk i szkoleń), oraz wolontariusze (zawiązanego być może, specjalnego stowarzyszenia), pełniłyby w Osiedlu niektóre, powierzone im obowiązki organizacyjne lub usługowe.

8. Dobrze funkcjonujące Osiedle „Przedwiośnie” im. Stefana Żeromskiego, organizowane i nadzorowane przez terapeutów i traktowane jako trzeci szczebel terapii, było by szkołą integracji i organizacji życia społecznego ludzi, którzy potrafili pokonać uzależnienia, odzyskać równowagę psychiczną i potrafili zmienić tryb swego życia. Było by też ochroną przed nawrotem uzależnień i mogło by też być mobilizującym przykładem dla osób bezdomnych, znajdujących się na niższych szczeblach terapii.

System organizacji kilkuszczelowej terapii, której efektem było by wyprowadzenie z bezdomności i przywrócenie społeczeństwu wielu dziś

wykluczonych ze społeczności osób, zapewne po wniesionych uzupełnieniach, mógłby zostać powielony w mniejszych miastach Warmii i Mazur, a być może byłby wzorcem dla innych miast w Polsce.

Prof. dr hab. Elżbieta Łuczak

Katedra Pedagogiki Specjalnej
i Resocjalizacyjnej UWM

Prof. dr hab. Tadeusz Krzymowski

Członek Zarządu Olsztyńskiego Forum
Nauki

SPIS TREŚCI

Przedmowa	5
Wstęp	6
Powołanie Olsztyńskiego Forum Naukowego	8
Lata 1994–1996	13
Lata 2000–2018	86
ZAŁĄCZNIKI:	
Załącznik nr 1: Statut Stowarzyszenia pod nazwą Olsztyńskie Forum Naukowe, z dn. 28.12.1990 r.	126
Załącznik nr 1a: Protokół z zebrania „Olsztyńskiego Forum Nauki” z dn. 18.12.1990 r.	132
Załącznik nr 2: Pismo OFN z dn. 21.06.1991 r. do Komitetu Badań Naukowych w Warszawie	135
Załącznik nr 3: Pismo OFN z dn. 18.02.1992 r. do prof. dr. hab. Stefana Kozłowskiego Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnych	144
Załącznik nr 4: Olsztyński Uniwersytet Otwarty. Studium Korespondencyjne „Wszeczeńświat, życie, człowiek” (założenia programowo-organizacyjne)	147
Załącznik nr 5: <i>Kronika Naukowa. Z dyskusji nad koncepcją utworzenia uniwersytetu w Olsztynie, „Komunikaty mazurskoWarmińskie” 1996, nr 3 (213)</i>	151
Załącznik nr 6: Pismo Zarządu OFN o powołaniu Zespołu ds. Organizacji Uniwersytetu Olsztyńskiego. Program organizacji i działania Uniwersytetu w Olsztynie	185
Załącznik nr 7: Protokół ze wspólnego posiedzenia Zarządu Olsztyńskiego Forum Naukowego i Zespołu Organizacyjnego Uniwersytetu (z dn. 22 maja 1996 r.)	198
Załącznik nr 8: Przemówienie prof. T. Krzymowskiego, prezesa OFN na nadzwyczajnym posiedzeniu Senatu ART z udziałem Zarządu OFN i wojewody olsztyńskiego J. Lorenza	201
Załącznik nr 8a: Plan rozbudowy Kortowa	210
Załącznik nr 9: Olsztyńskie Forum Nauki. <i>Program organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego</i> , wyd. trzecie uzupełnione, Olsztyn, czerwiec 1997 r.	214
załącznik nr 10: Olsztyńskie Forum Nauki. <i>Program organizacji i działania Uniwersytetu Olsztyńskiego</i> , wyd. czwarte, zmienione i uzupełnione, Olsztyn, styczeń 1998 r.	233
Załącznik nr 11: Pismo prof. T. Krzymowskiego prezesa OFN do prof. dr. hab. Mirosława Hendke Ministra Edukacji Narodowej	243
Załącznik nr 12: Pismo prof. Tadeusza Krzymowskiego do prof. dr. hab. Ryszarda Góreckiego rektora UWM	253
Załącznik nr 13: Statut Stowarzyszenia pod nazwą Olsztyńskie Forum Nauki, 2008 r.	270
Załącznik nr 14: Projekt wprowadzenia w życie systemu terapeutycznego oraz działań organizacyjnych zmierzających do zminimalizowania bezdomności w Olsztynie i przyległych gminach	275

Źródła zdjęć i dokumentów: Archiwum Olsztyńskie Forum Nauki

Redakcja i korekta wydawnicza
Elżbieta Cieśniarska

Opracowanie graficzne i DTP
Andrzej Mierzyński

ISBN 978-83-66075-64-1

Pracownia Wydawnicza „ElSet”, Olsztyn 2021
www.elset.pl

ISBN 978-83-66075-64-1

Pracownia Wydawnicza „ElSet”, Olsztyn 2021
www.elset.pl